

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

มะลิวัลย์ พรนิคม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

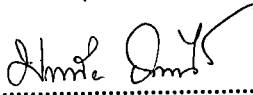
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

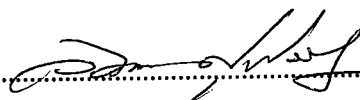
มิถุนายน 2559

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

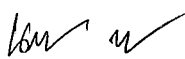
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ มะลิวัลย์ พรนิคม ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

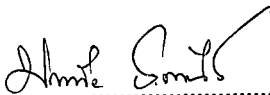
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.มณฑิยา ชมดอกไม้)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ถัดดา สุขปรีดี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ นลินี บำเรอราช)

..... กรรมการ
(ดร.มณฑิยา ชมดอกไม้)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ถัดดา สุขปรีดี)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอม ทับศรี)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่ ๑๖ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ดร.มณฑิธร ชมดอกไม้ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ลัดดา สุขปรีดี อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง ทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาหาความรู้และประสบการณ์อย่างกว้างขวางในการทำ วิทยานิพนธ์ครั้งนี้ จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ ด้วย

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ นลินี บำเรอราช ประธานคณะกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาตรวจสอบ ที่ให้คำแนะนำแนวทาง ที่เป็นประโยชน์ ซึ่งเป็นผลให้งานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความถูกต้องและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ดังปรากฏรายนามในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ที่ได้ให้ความกรุณาในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัย ในครั้งนี้ รวมทั้งขอขอบพระคุณบุคลากรทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยบูรพาทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ขอบพระคุณ นายสุรเชษฐ์ จันทนุรานันท์ ผู้อำนวยการ โรงเรียนนายอำเภอมพิทยาคม คณะครู ตลอดจนนักเรียน ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการทำวิจัย ในครั้งนี้

ขอบพระคุณเพื่อนนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนทุกคนที่คอยช่วยเหลือให้คำปรึกษาและมอบมิตรภาพที่ดีแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

คุณความดีและประโยชน์ อันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบเป็นกตัญญูคุณเวทิตา แต่บุพการี บุรพจารย์ ผู้ประสิทธิ์ ประสาทวิชา และผู้มีพระคุณที่ทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จ トラบจนทุกวันนี้

มะลิวัลย์ พรนิคม

55920452: สาขาวิชา: หลักสูตรและการสอน; กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน)

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรมการเรียนรู้/ การอ่านวรรณคดีไทย/ เทคนิค CIRC

มะลิวัลย์ พรนิคม: การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (DEVELOPMENT OF LEARNING ACTIVITY PACKAGE ON THAI LITERATURE READING THROUGH CIRC TECHNIQUE FOR MATTAYOMSUKSA IV STUDENTS) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: มณฑิธร ชมดอกไม้, ค.ศ., ถัดดา สุขปรีดี, กศ.ม. 236 หน้า. ปี พ.ศ. 2559.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/ 80 2) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทยก่อนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC และ 3) ศึกษาความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์และประเมินค่าวรรณคดีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิค CIRC กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนายายอามพิทยาคม อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 37 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย และแบบวัดความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ และประเมินค่าวรรณคดีไทย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วยค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test Dependent)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านวรรณคดี ใบความรู้ แบบฝึกหัด และแบบทดสอบมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ 81.58/ 80.04

2. ค่าเฉลี่ยความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทยหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์และประเมินค่าวรรณคดีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิค CIRC มีค่าเฉลี่ยร้อยละเท่ากับ 80.68 จัดอยู่ในระดับดีเยี่ยม

55920452: MAJOR: CURRICULUM AND INSTRUCTION

M.Ed. (CURRICULUM AND INSTRUCTION)

KEYWORD: LEARNING ACTIVITY PACKAGE/ THAI LITERATURE READING/
CIRC TECHNIQUE

MALIWAN PORNNICOM: DEVELOPMENT OF LEARNING ACTIVITY
PACKAGE ON THAI LITERATURE READING THROUGH CIRC TECHNIQUE FOR
MATTAYOMSUKSA IV STUDENTS, THESIS ADVISORS: MONTIEN CHOMDOKMAI,
Ph.D., LADDA SOOKPREEDEE, M.Ed. 236 P. 2016.

The purposes of this research were 1) to develop Learning activity package on Thai literature reading through CIRC technique as standard criterion 80/ 80 2) to compare Thai literature reading ability of mattayomsuksa IV students before and after using Learning activity package and 3) to study writing ability on critical thinking and value evaluation of mattayomsuksa IV students after using Learning activity package. The research sample were 37 mattayomsuksa IV students of Na Yai Am Phitthayakom School, Na Yai Am District, Chanthaburi Province under the Secondary Education Service Area Office 17 in the second semester of academic year 2015 selected by Cluster Random Sampling . The research instruments were Learningactivity package, Thai literature reading ability test, and writing ability on critical thinking and value evaluation test. Data analytical statistic were mean, standard diviation, and t- test Dependent

The research revealed that:

1. Learning activity package on Thai literature reading through CIRC technique for mattayomsuksa IV students consisted of Thai literature reading Lesson plan, handouts, exercises and quizzes test for each learning unit as standard criterion efficiency of 81.58/ 80.04.

2. Mean of Thai literature reading ability of mattayomsuksa IV students after using Learning activity package on Thai literature reading through CIRC technique is higher than before ones at the .01 level of significance.

3. Writing ability on critical thinking and value evaluation of mattayomsuksa IV students after using Learning activities package on Thai literature reading through CIRC technique is on 80.68 percentage mean at the excellence level.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	6
กรอบแนวความคิดในการวิจัย.....	7
ขอบเขตการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย.....	12
การอ่านวรรณคดีไทย.....	21
วรรณคดีไทยเรื่อง อีเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง.....	47
ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ และประเมินค่าวรรณคดี.....	51
การออกแบบการเรียนการสอน.....	60
การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC.....	66
การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้.....	73
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	89
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	97
การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย.....	97
แบบแผนการวิจัย.....	120

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	121
4 ผลการวิจัย.....	125
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	125
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย.....	125
การนำเสนอผลการวิจัย.....	126
ผลการวิจัย.....	126
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	130
สรุปผลการวิจัย.....	131
อภิปรายผลการวิจัย.....	132
ข้อเสนอแนะ.....	138
บรรณานุกรม.....	139
ภาคผนวก.....	148
ภาคผนวก ก.....	149
ภาคผนวก ข.....	151
ภาคผนวก ค.....	159
ภาคผนวก ง.....	167
ภาคผนวก จ.....	181
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	236

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	เกณฑ์การประเมินแบบวัดความสามารถในการเขียนจากการคิด วิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินค่าวรรณคดี	11
2	สาระที่ 1 การอ่าน.....	16
3	สาระที่ 2 การเขียน.....	17
4	สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม.....	19
5	จุดประสงค์การเรียนรู้.....	20
6	มิตินความรู้.....	38
7	การสร้างข้อสอบ.....	39
8	ตัวอย่างเกณฑ์การประเมินแบบแยกประเด็น.....	45
9	เกณฑ์การประเมินแบบภาพรวมสำหรับการเขียนเรียงความ.....	46
10	เกณฑ์การประเมินแบบวัดความสามารถในการเขียนจากการคิด วิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินค่าวรรณคดี	46
11	จุดประสงค์การเรียนรู้.....	99
12	การออกแบบการเรียนการสอนของชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.....	102
13	โครงสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย.....	110
14	โครงสร้างแบบวัดความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินค่าวรรณคดี.....	113
15	การเทียบค่าคะแนนร้อยละกับระดับการแปลความหมายของคะแนนความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิจารณ์และประเมินค่าวรรณคดี.....	114
16	การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC ตามเกณฑ์ 80/ 80.....	124
17	การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย ก่อนเรียนและหลังเรียน จากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.....	127
18	การศึกษาความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินค่าวรรณคดี หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	129

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
19	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (<i>IOC</i>) ระหว่างชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย และแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC กับจุดประสงค์การเรียนรู้.....	160
20	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (<i>IOC</i>) ระหว่างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย เรื่อง อิเหนา ตอนท้าวดาหาไปไ้บนและบุษบาเสี่ยงเทียนกับจุดประสงค์การเรียนรู้.....	161
21	ค่าความยากง่าย (<i>p</i>) และค่าอำนาจจำแนก (<i>D</i>) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทยเรื่อง อิเหนา ตอนท้าวดาหาไปไ้บนและบุษบาเสี่ยงเทียน.....	164
22	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (<i>IOC</i>) ระหว่างแบบวัดความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์และประเมินค่าวรรณคดี เรื่อง อิเหนา ตอนตอนท้าวดาหาไปไ้บนและบุษบาเสี่ยงเทียนกับจุดประสงค์การเรียนรู้.....	166
23	การวิเคราะห์ประสิทธิภาพด้านกระบวนการ 80 ตัวแรก (<i>E₁</i>) ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิค CIRC	168
24	การหาประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ ตามเกณฑ์ 80ตัวหลัง (<i>E₂</i>) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดี โดยใช้เทคนิค CIRC และแบบวัดความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ และประเมินค่าวรรณคดี.....	169
25	คะแนนการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/ 2 ของนักเรียนจำนวน 39 คน ในชั้นทดลองกลุ่มใหญ่.....	169
26	คะแนนสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย เรื่อง อิเหนา ตอนท้าวดาหาไปไ้บนและบุษบาเสี่ยงเทียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/ 1 ก่อนและหลังการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรม จำนวน 37 คน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อการคำนวณคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (<i>SD</i>)	172
27	คะแนนสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย เรื่อง อิเหนา ตอนท้าวดาหาไปไ้บนและบุษบาเสี่ยงเทียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/ 1 ก่อนและหลังการสอน โดยใช้ชุดกิจกรรม จำนวน 37 คน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทดสอบความแตกต่าง โดยใช้สูตร t-test Dependent.....	174

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
28	177
<p>คะแนนสอบวัดความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ และประเมิน ค่าวรรณคดีเรื่อง อิเหนา ตอนท้าวดาหาไปไช้บนและบุษบาเสี่ยงเทียนหลังการสอน โดยใช้ชุดกิจกรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/2 จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่ กลุ่มตัวอย่าง เพื่อกำหนดร้อยละของคะแนนรวมและค่าความเชื่อมั่น.....</p>	
29	179
<p>คะแนนสอบวัดความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ และประเมินค่า วรรณคดีเรื่อง อิเหนา ตอนท้าวดาหาไปไช้บนและบุษบาเสี่ยงเทียน หลังการสอน โดยใช้ชุดกิจกรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/ 1 จำนวน 37 คน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อกำหนดร้อยละของคะแนนรวม.....</p>	

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	7
2 การออกแบบการวัดและประเมินสภาพจริง.....	41
3 กระบวนการ ADDIE model 1.....	62
4 กระบวนการ ADDIE model 2.....	64
5 ขั้นตอนการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC และเครื่องมือการวิจัย ตามขั้นตอนการออกแบบการเรียนการสอน ADDIE (ADDIE model)	65
6 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC.....	70
7 องค์ประกอบที่สำคัญของชุดกิจกรรมการเรียนรู้.....	77

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วรรณคดีไทยเป็นส่วนหนึ่งของศิลปวัฒนธรรม อันเป็นมรดกตกทอดจากบรรพบุรุษ และยังเป็นเครื่องแสดงให้เห็นความเจริญ ความยั่งยืนในยุคนั้นต่าง ๆ ช่วยให้คนยุคหลังที่เป็นเยาวชนได้เรียนรู้ถึงศิลปวัฒนธรรม ได้รู้รสไพเราะ ได้รับความเพลิดเพลินจากภาษาได้เป็นอย่างดี ทั้งเป็นแบบอย่างในการสรรหาถ้อยคำทั้งร้อยแก้วร้อยกรองมาใช้ได้อย่างเหมาะสม จึงทำให้เกิดความไพเราะ รู้รสภาษา และคุณค่าทางจริยธรรมและคุณธรรม (บันทึก พุทธศักราช 2530, หน้า 142) และวรรณคดีเปรียบเสมือนกระจกเงาบานใหญ่ ถ่ายทอดตัวอักษรที่งดงามด้านวรรณศิลป์

นอกจากนี้ วรรณคดียังเป็นเครื่องหมายแห่งความเจริญของชาติ เพราะชาติที่มีความเจริญทางวัฒนธรรมน้อย มักจะมีการสื่อสารทางการพูดเพียงแค่ว่าเข้าใจเท่านั้น ไม่มีวิธีการที่จะเรียบเรียงถ้อยคำให้มีศิลป์ มีการสัมผัส คล้องจองกัน ซึ่งคำไพเราะเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้นั้นก็ต่อเมื่อมนุษย์มีความเจริญทางด้านความคิดและความรู้สึกเท่านั้น (กุหลาบ มัตถิกะมาส, 2537, หน้า 35) และการศึกษาวรรณคดีไทยมิใช่เพียงได้แต่ความรู้เท่านั้น หากแต่เป็นเครื่องประเทืองใจ อบรมศีลธรรม และเป็นอารมณ์ของผู้เจริญแล้ว (เปลื้อง ณ นคร, 2541, หน้า 13) ครูผู้สอนวรรณคดีจึงควรตระหนักและเห็นคุณค่าของวรรณคดีก่อนที่จะสอนให้นักเรียนได้อ่านจนเกิดความสุนทรีย์ภาพ ทางภาษาดังพระราชดำรัสของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เล่ม 4 (2534, หน้า 123) ความว่า “การสนใจศึกษาวรรณคดี และกวีนิพนธ์ อันเป็นศิลปะสมบัติที่สำคัญของชาติที่บรรพบุรุษของเราได้อุตสาหะสร้างสรรค์ขึ้นด้วยอัจฉริยภาพอันสูงย่อมจะอำนวยผลให้แก่ผู้ใฝ่ใจศึกษาทั้งในปัจจุบัน และในอนาคต กล่าวคือ เป็นสิ่งที่ช่วยเสริมสร้างภูมิปัญญา ให้ความรู้ทั้งในอดีต และในปัจจุบันให้ความเพลิดเพลิน เป็นการพัฒนาจิตใจ และให้คติธรรมในการดำเนินชีวิต”

ถึงแม้วรรณคดีไทยจะมีความสำคัญตามที่กล่าวมาข้างต้น แต่จากรายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนในช่วงชั้นที่ 4 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2554 และ 2555 โรงเรียนนายายอามพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จังหวัดจันทบุรี ซึ่งแยกค่าสถิติระดับโรงเรียนแยกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน ปรากฏว่าสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ที่โรงเรียนควรเร่งการพัฒนาเนื่องจากคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศทั้งสองครั้ง คือ ภาพรวมวิชาภาษาไทย ในสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดง

ความคิดเห็น วิเคราะห์ วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ซึ่งมี 4 ตัวชี้วัด คือ 1) วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดี และวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น 2) วิเคราะห์ลักษณะเด่นของวรรณคดีเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตของสังคมในอดีต 3) วิเคราะห์ และประเมินคุณค่า ด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดี และวรรณกรรม ในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ และ 4) สังเคราะห์ข้อคิดจากวรรณคดี และวรรณกรรม เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง จากคะแนนระดับประเทศ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 41.88 และ 47.19 ตามลำดับ แต่โรงเรียนนายายอามพิทยาคม มีคะแนนเฉลี่ยเพียงร้อยละ 25.18 และ 37.71 ของคะแนนเต็ม ตามลำดับ (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2555)

จากปัญหาผลคะแนนการเรียนวรรณคดีของนักเรียนค่อนข้างต่ำ อาจเนื่องมาจากภาษาวรรณคดีเป็นภาษาที่ยากต่อความเข้าใจของนักเรียน เช่น เรื่องถ้อยคำ สำนวน ภาษาที่ใช้ในวรรณคดี ดังที่ เปลื้อง ณ นคร (2541, หน้า 13) กล่าวว่า วรรณคดีเป็นศิลปะชั้นสูง มีถ้อยคำภาษาเป็นเครื่องอุปกรณ์ ถ้อยคำภาษานั้นไม่ปรากฏแก่ตาให้เป็นรูปดงามอย่างภาพเขียนหรือภาพปั้น ไม่ปรากฏเสียงไพเราะอย่างดนตรี ความไพเราะงดงามเกิดจากความรู้สึกความเข้าใจ จึงถือกันว่าวรรณคดีเป็นศิลปะชั้นสูง ซึ่งตรงกับความเห็นของ บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2539, หน้า 45) ว่าวรรณคดีมีศิลปะในการแต่งสูง ต้องอาศัยความเข้าใจอย่างลึกซึ้งหากอ่านเพียงแค่ผิวเผินก็ไม่สามารเข้าถึงวรรณคดีได้ จึงกล่าวได้ว่าวรรณคดี มีความซับซ้อนเรื่องภาษามาก อีกทั้งการเรียนการสอนวรรณคดียังพบว่าตัวครูเป็นผู้ทำให้เกิดปัญหา ซึ่ง นิจสุตา อภินันทาภรณ์ (2555, หน้า 5) กล่าวว่า ครูมุ่งเน้นให้นักเรียนเข้าใจความหมายและท่องจำคำศัพท์โบราณหรือศัพท์ยาก ๆ เพื่อให้ทำข้อสอบได้ และให้แปลความหมายบทประพันธ์เป็นร้อยแก้วที่สละสลวย ในขณะที่นักเรียนยังใช้ภาษาไทยได้ไม่ดี หรือให้จํารายละเอียดย่อ ๆ ซึ่งหากไม่ตั้งใจจริงก็จำไม่ได้ การเรียนการสอนดังกล่าวล้วนไม่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดความเข้าใจ หรือเกิดสุนทรีย์ทางวรรณคดี ตรงกันข้ามกลับทำให้นักเรียนเบื่อหน่าย และกลายเป็นปัญหาเรื้อรังในที่สุด

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 6-7) ได้กำหนดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการประเมินสมรรถนะของผู้เรียนที่จำเป็นในการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของนักเรียนในแต่ละระดับชั้น คือความสามารถในการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ เป็นเงื่อนไขหนึ่งในการประเมินนักเรียนที่ต้องจบการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนวรรณคดีต้องมีการคิดวิเคราะห์วิจารณ์เพื่อให้เกิดสุนทรีย์ทางภาษา ครูต้องใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดทักษะและความสามารถร่วมกัน เช่น กิจกรรมการค้นคว้า กิจกรรม การอภิปราย การวิเคราะห์ และการวิจารณ์ ซึ่งเป็นสิ่งที่ครูสามารถดำเนินการสอนให้นักเรียนเกิดได้ ในการสอนวรรณคดี เมื่อนักเรียน เกิดกระบวนการคิด

ก็จะทำให้เกิดการพัฒนาทักษะด้านอื่นตามงานวิจัยของ วินนา เทพคำ (2553) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านของนักเรียน ผลการศึกษาคือผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่ได้รับการพัฒนาทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์หลังเรียนเพิ่มขึ้นสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากครูจะต้องจัดกิจกรรมที่พัฒนาทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ และส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะด้านการอ่านโดยฝึกการอ่านอย่างเป็นขั้นตอนจากง่ายไปหายาก รวมทั้งครูจะต้องพัฒนาความสามารถทางภาษาไปพร้อมกับการคิดเชิงวิเคราะห์ การประเมินความคิดเห็น และการแสดงความคิดเห็นอย่างผู้รู้เกี่ยวกับความหมายหรือความคิดที่อยู่เบื้องหลังการสื่อภาษา

การศึกษาในศตวรรษที่ 21 นักเรียนทุกคนจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาหลักด้านวิชาการเพื่อให้เกิดได้อย่างมีวิจารณญาณและสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงอธิบายว่า การใช้ภาษาเชิงวิพากษ์มีความสำคัญในยุคไอซีที จึงต้องมีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถอ่านคิดวิเคราะห์ และนำไปใช้ในชีวิตรได้ และเน้นให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงเพื่อให้เกิดกระบวนการคิดอย่างมีประสิทธิภาพ ในการอ่านวรรณคดี ต้องมีการวินิจฉัยเพราะเป็นกระบวนการอ่านที่ทำต่อเนื่องจากการวิเคราะห์ ผู้อ่านต้องรู้จักตีความและหาคำตอบว่า เราได้อะไรจากงานเขียนทั้งด้านความรู้ความเห็น และความรู้สึก ผู้เขียนส่งสารอะไรมาให้เราและเราก็คิดความคิดอะไรบ้าง (ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และประกาศศรี สีหอำไพ, 2520, หน้า 570) และแนวทางสำคัญในการศึกษาวรรณคดีคือ การวิจารณ์ เพราะการวิจารณ์ เป็นการพิจารณางานเขียนอย่างรอบด้านจนสามารถประเมินคุณค่าของหนังสือนั้นได้อย่างเที่ยงธรรม การวิจารณ์ เป็นกระบวนการใช้ความรู้ความคิดอย่างเป็นเหตุ เป็นผลเพราะการวิจารณ์เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ (รินฤทัย สัจจพันธุ์, 2550, หน้า 207) การวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดี จึงเป็นแนวทางการในการเพิ่มความสามารถการคิดวิเคราะห์ วิจารณ์ จนสามารถประเมินค่าวรรณคดีได้ เห็นได้จากงานวิจัยของ สุรพงษ์ ยิ้มละมัย (2540) ที่ศึกษาเกี่ยวกับผลของการคิดเชิงวิจารณ์จากการสอนการอ่านเพื่อเพิ่มความสามารถในการคิดเชิงวิจารณ์ตามการวิจารณ์แนวสุนทรียศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปรากฏว่าผลของการคิดเชิงวิจารณ์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง โดยมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียน 3 ขั้นตอน คือ ขั้นก่อนอ่าน ขณะอ่าน และขั้นหลังอ่าน เน้นให้ทุกคน มีโอกาสแสดงความคิดเห็นสร้างความสนใจ จึงส่งผลต่อความสามารถในการคิดเชิงวิจารณ์

จากการศึกษาค้นคว้าผู้วิจัยพบว่า นอกจากการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการอ่าน คิดวิเคราะห์ วิจารณ์และประเมินค่า ที่ส่งผลต่อความสามารถในการเรียนวรรณคดีไทยแล้ว ยังต้องจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative learning) ที่เน้นความสัมพันธ์ของผู้เรียนและความร่วมมือกันมากกว่า

การแข่งขัน ดังที่ วิณา ประชากุล และประสาท เนื่องเฉลิม (2553, หน้า 205) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากกว่า การแข่งขัน การแข่งขันก่อให้เกิดสภาพการณ์แพ้-ชนะ ต่างจากการร่วมมือซึ่งก่อให้เกิดสภาพการณ์ ชนะ-ชนะ อันเป็นสภาพการณ์ที่ดีกว่า ทั้งทางด้านจิตใจ และสติปัญญา โดยอาศัยหลักพึ่งพากัน เพื่อความสำเร็จ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อมูลกัน โดยอาศัยทักษะทางสังคมคือ ความร่วมมือรับผิดชอบงานร่วมกัน และควรมีการวิเคราะห์กระบวนการกลุ่มเพื่อประเมินการทำงานร่วมกัน วิธีการเหล่านี้จะช่วยให้นักเรียนสามารถทำงานร่วมกันได้ แม้จะมีความสามารถต่างกัน

เนื่องจากการจัดการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีหลายรูปแบบด้วยกัน ได้แก่ รูปแบบจิ๊กซอร์ (Jigsaw) รูปแบบ ที.เอ.ไอ (T.A.I) รูปแบบ ที.จี.ที (T.G.T) รูปแบบ แอล.ที (L.T) รูปแบบ จี.ไอ (G.I) รูปแบบ ซี.ไอ.อาร์.ซี (CIRC) รูปแบบคอมเพล็กซ์ (Complex instruction) เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ รูปแบบ ซี.ไอ.อาร์.ซี (CIRC) เพื่อใช้ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เนื่องจากรูปแบบ “CIRC” หรือ “Cooperative integrated reading and composition” ซึ่งใช้ในการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านและเขียน โดยประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 3 กิจกรรม คือ การอ่านแบบเรียน การอ่านจับใจความสำคัญ และการบูรณาการภาษากับการเรียน (ทีศนา แจมมณี, 2551, หน้า 5-10) ด้วยการจัดกลุ่มผู้เรียนแบบคละกัน คือ เก่ง ปานกลาง อ่อน ซึ่งในกลุ่มจะประกอบด้วยนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านแตกต่างกัน กิจกรรมมีการฝึกเป็นทีม ฝึกเป็นรายบุคคล มีการประเมินผลโดยเพื่อน จัดระบบการให้รางวัลแก่ทีม (Slavin, 1987 อ้างถึงใน ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2555, หน้า 191) ดังนั้น CIRC จึงเป็นเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน โดยที่เด็กเก่งช่วยเหลือเด็กอ่อน ช่วยให้นักเรียนมีความสามารถและเกิดทักษะที่คงทน ซึ่งมีขั้นตอน คือ 1) ขั้นเตรียมความพร้อม 2) ขั้นนำเสนอชั้นเรียน 3) ขั้นปฏิบัติกิจกรรมการอ่านและเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ และประเมินค่าจากรรณคดี และ 4) ขั้นสรุปและประเมินผล จากความสำคัญที่กล่าวมาของการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC จึงสามารถพัฒนาผลการเรียนให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยมากขึ้น

เห็นได้จากงานวิจัยของ พาภรณ์ เพียรพิสัย (2547) ที่ศึกษาเรื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทางความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันแบบ CIRC (Coperative integrated reading and composition) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากนักเรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกันมีการฝึกทักษะการอ่านและเขียนกับเพื่อนที่เก่งกว่า ทำให้พัฒนาการอ่านและเขียน

ของตนดีขึ้น ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจเรื่องราวได้ดี การจัดกระบวนการเรียนสอนที่ดีและเหมาะสมกับนักเรียน และการใช้หลักจิตวิทยาในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้เห็นว่านักเรียนมีความสามารถต่างกันและนำความสามารถนั้นมาช่วยเพื่อนให้พัฒนาด้านการอ่านและเขียนได้

สื่อการเรียนรู้มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะสื่อการเรียนรู้ที่มีการออกแบบพัฒนา และจัดทำอย่างเป็นระบบ ในลักษณะที่เป็นชุดสื่อประสม เพราะจะทำให้เกิดความสะดวกในการใช้ ทำให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมที่หลากหลาย ผู้วิจัยจึงได้จัดทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้สามารถแก้ปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียน และแก้ปัญหาเรื่องการจัดการเรียนการสอนของครูให้สะดวกขึ้น เพราะชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นรูปแบบการนำเสนอสื่อประสม ที่สร้างอย่างเป็นระบบ มีความสมบูรณ์ ในตัวเองทั้งเนื้อหาสาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ แบบประเมินผล การเรียนรู้ คำแนะนำที่จะทำให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอน เกิดการเรียนรู้ไปทีละน้อย มีโอกาสคิดใคร่ครวญ มีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างกระฉับกระเฉง ได้ลงมือปฏิบัติจริง ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้วัดและประเมินผลนักเรียนได้ตรงตามเป้าหมาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจ แสวงหาความรู้ด้วยตนเองและมีความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม ช่วยให้ผู้เรียนจำนวนมากได้รับรู้แนวคิดกันอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยฝึกให้ผู้เรียนรู้จักเคารพนับถือ ความคิดเห็นของผู้อื่น (เกริก ท่วมกลาง และจินตนา ท่วมกลาง, 2555, หน้า 122-123)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิค CIRC และเชื่อว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC จะช่วยเพิ่มทักษะความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย และพัฒนาทักษะความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์และประเมินค่าวรรณคดี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพราะนักเรียนอยู่ในช่วงวัยที่สามารถเรียนรู้เกี่ยวกับวรรณคดีเพื่อความเข้าใจได้ดี และมีการคิดขั้นสูง คือ การคิดวิเคราะห์ และช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ช่วยเหลือกัน ให้มีความสามารถใกล้เคียงกัน อีกทั้งเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนรักการอ่าน และสนใจศึกษาวรรณคดี เพื่อให้นักเรียนใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และสามารถเขียนสื่อสารจากการวิเคราะห์ วิเคราะห์ และ ประเมินค่าวรรณคดีได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/ 80

2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทยก่อนและหลังเรียน ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC
3. เพื่อศึกษาความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินค่าวรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียน ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิค CIRC

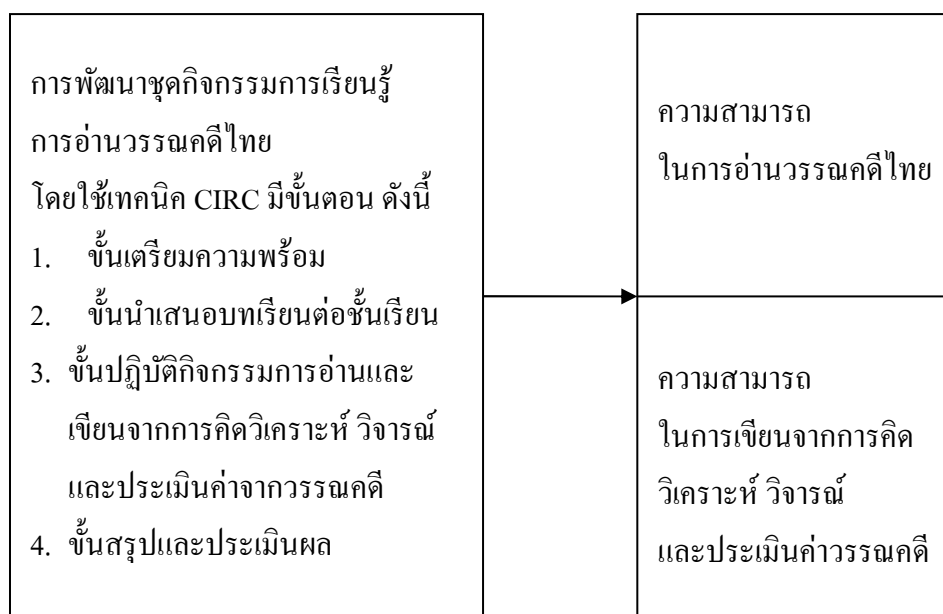
สมมติฐานของการวิจัย

นักเรียนมีความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทยภายหลังการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สูงกว่าก่อนเรียน

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. มีสื่อการเรียนรู้ที่เป็นชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย ที่ช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย และสามารถเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิจารณ์และประเมินค่าวรรณคดี เรื่อง อิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับวรรณคดีเรื่องอื่น ๆ ได้
2. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ที่สนใจเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ด้านอื่น ๆ ได้

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

โรงเรียนนายชายอามพิทยาคม อำเภอนายชายอาม จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 17 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 3 ห้องเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย
โดยใช้เทคนิค CIRC เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/ 2 โรงเรียนนายชายอามพิทยาคม
อำเภอนายชายอาม จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จำนวน
39 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random
sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยของการสุ่ม ด้วยการจับสลากมา 1 ห้องเรียน จากทั้งหมด
3 ห้องเรียน ได้กลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน

2. กลุ่มที่ใช้ศึกษาความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย และความสามารถในการเขียน จากการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์และประเมินค่าวรรณคดีไทย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/ 1 โรงเรียนนายายอามพิทยาคม อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 17 จำนวน 37 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยของการสุ่ม ด้วยการจับสลากมา 1 ห้องเรียน จากทั้งหมด 3 ห้องเรียน ได้กลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วยเนื้อหา 3 สาระ คือ สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน และสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม โดยนำเนื้อหาจากหนังสือแบบเรียนวรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง อิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง โดยมีตัวชี้วัดได้แก่

ท 1.1 ม. 4-6/ 2	ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน
ท 1.1 ม. 4-6/ 6	การตอบคำถามจากการอ่านประเภทต่าง ๆ ภายในเวลาที่กำหนด
ท 1.1 ม. 4-6/ 7	การอ่านเรื่องต่าง ๆ แล้วเขียนกรอบแนวคิดผังความคิด บันทึกย่อความ และรายงาน
ท 2.1 ม. 4-6/ 1	เขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์
ท 2.1 ม. 4-6/ 3	เขียนย่อความจากสื่อที่มีรูปแบบ และเนื้อหาหลากหลาย โดยใช้ภาษาเรียบเรียงถูกต้อง มีข้อมูล และสาระสำคัญชัดเจน
ท 5.1 ม. 4-6/ 1	วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น
ท 5.1 ม. 4-6/ 2	วิเคราะห์ลักษณะเด่นของวรรณคดีเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตของสังคมในอดีต
ท 5.1 ม. 4-6/ 3	วิเคราะห์และประเมินคุณค่า ด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรม ในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ
ท 5.1 ม. 4-6/ 4	สังเคราะห์ข้อคิดจากวรรณคดี และวรรณกรรมเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ระยะเวลาดำเนินการ

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 15 ชั่วโมง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ซึ่งประกอบด้วย

ตัวแปร

ตัวแปรต้น

การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC

ตัวแปรตาม

1. ความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย
2. ความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ และประเมินค่าวรรณคดี

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ เทคนิค CIRC หมายถึง วิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative integrated reading and composition) เป็นการบูรณาการระหว่างการอ่านและการเขียน เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย และความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์และประเมินค่าจากวรรณคดี โดยใช้กระบวนการกลุ่มแบบลดความสามารถ คือ เก่ง ปานกลาง และอ่อน เพื่อให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกันภายในกลุ่ม ต้องมีความรับผิดชอบร่วมกัน ช่วยเหลือกันเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม โดยใช้ร่วมกับการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค CIRC มีขั้นตอน ดังนี้

1.1 ขั้นเตรียมความพร้อม ขั้นนี้เป็นการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนให้มีความกระตือรือร้นทั้งด้านร่างกาย กระบวนการและเนื้อหา

1.2 ขั้นนำเสนอบทเรียนต่อชั้นเรียน ขั้นนี้เป็นการนำเสนอเนื้อหาเพื่อให้นักเรียนวิเคราะห์ตามขั้นตอนของครูโดยฝึกการอ่าน คิด และเขียน อย่างเป็นขั้นตอน

1.3 ขั้นปฏิบัติกิจกรรมการอ่านและเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ และประเมินค่าจากวรรณคดี ขั้นนี้เป็นการให้นักเรียนได้นำทักษะกระบวนการที่ได้จากการฝึกมาลงมือปฏิบัติจริง โดยการอ่านเนื้อเรื่องวรรณคดี โดยผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์ แล้วเขียนตอบคำถามเพื่อให้ได้ข้อคิด หรือใจความ รวมทั้งความงามของภาษา

1.4 ขั้นสรุปและประเมินผล ขั้นนี้เป็นการประเมินเพื่อสรุปผลที่ได้จากการฝึกและลงมือปฏิบัติของนักเรียนเอง จากการทำแบบฝึกหัดและแบบทดสอบ

2. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย หมายถึง สื่อประสมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้การอ่านวรรณคดี ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ ใบความรู้ แบบฝึกหัด และแบบทดสอบ ซึ่งสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ โดยจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิค CIRC จากการอ่านวรรณคดีไทยเรื่อง อิเหนา ตอนศึกกะหมังกูหนิง จำนวน 5 หน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

หน่วยที่ 1 เรื่อง กระบวนการอ่านวรรณคดี

หน่วยที่ 2 เรื่อง การวิเคราะห์รูปแบบวรรณคดี

หน่วยที่ 3 เรื่อง การวิเคราะห์วิถีชีวิตของสังคมในอดีต

หน่วยที่ 4 เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์

หน่วยที่ 5 เรื่อง สังเคราะห์ข้อคิดวรรณคดี

3. ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง คุณภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC ที่นำไปจัดการเรียนการสอนแล้วทำให้นักเรียนบรรลุ จุดประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ตามเกณฑ์ 80/ 80 โดยมีความหมาย ดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละของคะแนนที่นักเรียนทั้งหมดทำจาก แบบฝึกหัดในชุดกิจกรรมการเรียนรู้

80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละของคะแนนที่นักเรียนทั้งหมดทำ จากแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย และแบบวัดความสามารถในการเขียน จากการคิดวิเคราะห์ วิจาร์ณ และประเมินค่าวรรณคดี

4. ความสามารถในการอ่านวรรณคดี หมายถึง ความเข้าใจในการอ่านวรรณคดี คือ อ่านจับใจความได้ วิเคราะห์ วิจาร์ณวรรณคดี โดยจับประเด็นหรือสาระสำคัญของเรื่อง ตอบคำถาม ขยายความคิดไปยังความรู้เดิมได้ โดยวัดได้จากแบบทดสอบวัดความสามารถ ในการอ่านวรรณคดี ไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

5. ความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิจาร์ณและประเมินค่าวรรณคดี หมายถึง การมีพฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียนดังนี้ 1) เขียนวิเคราะห์ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับเนื้อเรื่อง ในบทประพันธ์ เขียนวิเคราะห์คุณค่าด้านกลวิธีการแต่งของผู้แต่งด้านรสคำ และรสความของ วรรณคดี และเขียนวิเคราะห์ด้านความรู้และความคิด ดังนี้ วิเคราะห์บทประพันธ์ที่กำหนดให้ว่า สะท้อนภาพสังคมในด้านประเพณีวัฒนธรรม ค่านิยม และคติความเชื่อในวรรณคดีอย่างไร และสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดี และบอกวิธีการนำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยวัดได้จากแบบวัดความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิจาร์ณ และประเมินค่า วรรณคดี ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบทดสอบอัตนัย จำนวน 4 ข้อ เป็นแบบวัดที่ใช้เขียนวิเคราะห์อธิบาย คำตอบซึ่งตรงตามตัวชี้วัด โดยประเมินผลจากจากเกณฑ์เพื่อวัดตามสภาพจริง ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เกณฑ์การประเมินแบบวัดความสามารถในการเขียนจากการคิด วิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินค่าวรรณคดี

คะแนน	เกณฑ์
5	เขียนประเด็นสำคัญหรือจุดมุ่งหมายของเรื่องได้ถูกต้อง มีการเชื่อมโยงความรู้ ด้านประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตของอดีต และปัจจุบันมีรายละเอียด สันับสนุนอย่างชัดเจน วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านการใช้ภาษาและคำการใช้ โวหารภาพพจน์ และรสวรรณคดีของผู้แต่งได้ถูกต้อง และสามารถเขียนสังเคราะห์ ข้อคิดและประเมินคุณค่าได้ครอบคลุมทุกด้าน
4	เขียนประเด็นสำคัญหรือจุดมุ่งหมายของเรื่องได้ถูกต้อง มีการเชื่อมโยงความรู้ ด้านประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตของอดีตและปัจจุบันมีรายละเอียด สันสนับสนุนน้อย วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านการใช้ภาษาและคำการใช้ โวหาร ภาพพจน์ และรสวรรณคดีของผู้แต่งได้ถูกต้อง และเขียนสังเคราะห์ข้อคิด ประเมิน คุณค่าได้บ้าง
3	เขียนประเด็นสำคัญหรือจุดมุ่งหมายของเรื่องได้ มีการเชื่อมโยงความรู้ ด้าน ประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตของอดีตและปัจจุบัน มีเนื้อหา อ้อมค้อม ไม่ตรงประเด็นวิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านการใช้ภาษาของผู้แต่งได้น้อย และขาดความน่าเชื่อถือในการเขียนสังเคราะห์ข้อคิด ประเมินคุณค่างานประพันธ์
2	เขียนประเด็นสำคัญหรือจุดมุ่งหมายของเรื่องได้ไม่ครบความ ขาดการเชื่อมโยงความรู้ และไม่มีข้อมูลเพียงพอต่อการตัดสินใจด้านการวิเคราะห์ประเพณี วัฒนธรรม วิเคราะห์ ประเมินค่าผลงานผู้เขียนไม่ถูกต้อง วิเคราะห์ความงามบทประพันธ์ได้ และเขียน สังเคราะห์ข้อคิด ประเมินคุณค่างานประพันธ์ไม่สมเหตุผล
1	เขียนประเด็นสำคัญหรือจุดมุ่งหมายของเรื่องไม่ได้ ขาดความน่าเชื่อถือในการเสนอ ข้อมูล เพื่อเชื่อมโยงความรู้ในอดีตและปัจจุบัน วิเคราะห์ความงามของภาษาไม่ได้บ้าง และเขียนสังเคราะห์ข้อคิด ประเมินคุณค่างานประพันธ์ไม่ตรงประเด็น
0	ไม่เขียนคำตอบ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่มีเกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 - 1.1 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้
 - 1.2 คุณภาพผู้เรียนเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
 - 1.3 มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
2. การอ่านวรรณคดีไทย
 - 2.1 ความหมายของการอ่าน
 - 2.2 ความสำคัญของการอ่าน
 - 2.3 จุดมุ่งหมายของการอ่าน
 - 2.4 ทฤษฎีการอ่าน
 - 2.5 ประเภทการอ่าน
 - 2.6 การวัดและประเมินผลการสอนอ่านวรรณคดี
 - 2.7 การประเมินด้วยข้อสอบ
 - 2.8 การประเมินผลตามสภาพจริง
3. วรรณคดีไทยเรื่อง อิเหนา ตอนศึกกะหมังกูหนิง
4. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และประเมินค่าวรรณคดี
 - 4.1 ความหมายของการคิดวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และประเมินค่าวรรณคดี
 - 4.2 หลักการวิเคราะห์วรรณคดี
 - 4.3 หลักการวิจารณ์วรรณคดี
 - 4.4 การวิจารณ์วรรณคดีในระดับมัธยมศึกษา
5. การออกแบบการเรียนการสอน
6. การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC
 - 6.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC
 - 6.2 องค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC

- 6.3 แนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC
- 6.4 การสอนเพื่อพัฒนาการอ่านและเขียนโดยใช้เทคนิค CIRC
- 7. การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้
 - 7.1 ความหมายของชุดกิจกรรมการเรียนรู้
 - 7.2 ประเภทของชุดกิจกรรมการเรียนรู้
 - 7.3 องค์ประกอบของชุดกิจกรรมการเรียนรู้
 - 7.4 ประโยชน์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้
 - 7.5 ขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้
 - 7.6 การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้
- 8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 8.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิตร่วมกัน ในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาระบวนการคิด วิเคราะห์ วิวิจารณ์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ ยังเป็นสื่อ แสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่า ควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสาน ให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ต้องมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตรจริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 2)

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษา สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่าน สร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน และสาระที่ 2 การเขียน มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ และสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจ แสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

คุณภาพผู้เรียนเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะ ได้ถูกต้องและเข้าใจ ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่านได้ วิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่าน แสดงความคิดเห็นโต้แย้งและเสนอความคิดใหม่จากการอ่านอย่างมีเหตุผล คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน เขียนกรอบแนวคิด ฟังความคิด บันทึก ย่อความ และเขียนรายงานจากสิ่งที่อ่าน สังเคราะห์ ประเมินค่า และนำความรู้ความคิดจากการอ่านมาพัฒนาตน พัฒนาการเรียน และพัฒนาความรู้ ทางอาชีพ และนำความรู้ความคิดไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต มีมารยาทและมีนิสัย รักการอ่าน
2. เขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ โดยใช้ภาษาได้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ ย่อความ จากสื่อที่มีรูปแบบและเนื้อหาที่หลากหลาย เรียงความแสดงแนวคิดเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้โวหารต่าง ๆ เขียนบันทึก รายงานการศึกษาค้นคว้าตามหลักการเขียนทางวิชาการ ใช้ข้อมูลสารสนเทศ

ในการอ้างอิงผลิตผลงานของตนเองในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งสารคดีและบันเทิงคดี รวมทั้งประเมินงานเขียนของผู้อื่นและนำมาพัฒนางานเขียนของตนเอง

3. ตั้งคำถามและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู มีวิจรรย์ญาณในการเลือกรื่องที่ฟังและดู วิเคราะห์วัตถุประสงค์ แนวคิด การใช้ภาษา ความน่าเชื่อถือของเรื่องที่ฟังและดู ประเมินสิ่งที่ฟังและดูแล้วนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต มีทักษะการพูดในโอกาสต่าง ๆ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการโดยใช้ภาษาที่ถูกต้อง พูดแสดงทรรศนะโต้แย้ง โน้มน้าว และเสนอแนวคิดใหม่อย่างมีเหตุผล รวมทั้งมีมารยาทในการฟัง ดู และพูด

4. เข้าใจธรรมชาติของภาษา อิทธิพลของภาษา และลักษณะของภาษาไทย ใช้คำ และกลุ่มคำสร้างประโยคได้ตรงตามวัตถุประสงค์ แต่งคำประพันธ์ประเภท กาพย์ โคลง ร่าย และฉันท์ ใช้ภาษาได้เหมาะสมกับกาลเทศะและใช้คำราชาศัพท์และคำสุภาพได้อย่างถูกต้อง วิเคราะห์หลักการ สร้างคำในภาษาไทย อิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทยและภาษาถิ่น วิเคราะห์และประเมินการใช้ภาษาจากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

5. วิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์วรรณคดีเบื้องต้น รู้และเข้าใจลักษณะเด่นของวรรณคดี ภูมิปัญญาทางภาษาและวรรณกรรมพื้นบ้าน เชื่อมโยงกับการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และวิถีไทย ประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ และนำข้อคิดจากวรรณคดี และวรรณกรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งมีตัวชี้วัดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สารที่ 1 การอ่าน

ระดับชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม. 4-6	<ol style="list-style-type: none"> 1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และบทร้อยกรองได้อย่างถูกต้องไพเราะ และเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน 2. ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน 3. วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่อ่านในทุก ๆ ด้านอย่างมีเหตุผล 4. คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านและประเมินค่าเพื่อนำความรู้ความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต 5. วิเคราะห์ วิจารณ์ แสดงความคิดเห็นโต้แย้งกับเรื่องที่อ่าน และเสนอความคิดใหม่อย่างมีเหตุผล 6. ตอบคำถามจากการอ่านประเภทต่าง ๆ ภายในเวลาที่กำหนด 7. อ่านเรื่องต่าง ๆ แล้วเขียนกรอบแนวคิดผังความคิด บันทึกย่อความ และรายงาน 8. สังเคราะห์ความรู้จากการอ่านสื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มาพัฒนาตนและพัฒนาความรู้ทางอาชีพ 9. มารยาทในการอ่าน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น-ข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ในชุมชน <ol style="list-style-type: none"> 1.1 บทความ 1.2 นิทาน- เรื่องสั้น 1.3 นวนิยาย 1.4 วรรณกรรมพื้นบ้าน 1.5 วรรณคดีในบทเรียน 1.6 บทโฆษณา 1.7 สารคดี 1.8 บันทึงคลี 1.9 ปาฐกถา 1.10 พระบรมราโชวาท 1.11 เทศนา 1.12 คำบรรยาย 1.13 คำสอน 1.14 บทร้อยกรองร่วมสมัย 1.15 บทเพลง 1.16 บทอาเศียรวาท 1.17 คำขวัญ 2. มีมารยาทในการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีตัวชี้วัดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สาระที่ 2 การเขียน

ระดับชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม. 4-6	<p>1. เขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยใช้ภาษาเรียบเรียงถูกต้อง มีข้อมูล และสาระสำคัญชัดเจน</p> <p>2. เขียนเรียงความ</p> <p>3. เขียนย่อความจากสื่อที่มีรูปแบบ และเนื้อหาหลากหลาย</p> <p>4. ผลิตงานเขียนของตนเองในรูปแบบต่าง ๆ</p>	<p>1. การเขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ เช่น</p> <p>1.1 อธิบาย</p> <p>1.2 บรรยาย</p> <p>1.3 พรรณนา</p> <p>1.4 แสดงทรรศนะ</p> <p>1.5 โต้แย้ง</p> <p>1.6 โน้มน้าว</p> <p>1.7 เชิญชวน</p> <p>1.8 ประกาศ</p> <p>1.9 จดหมายกิจธุระ</p> <p>2. การเขียนเรียงความ</p> <p>3. การเขียนย่อความจากสื่อต่าง ๆ เช่น</p> <p>3.1 กวีนิพนธ์ และวรรณคดี</p> <p>3.2 เรื่องสั้น สารคดี นวนิยาย บทความทางวิชาการและวรรณกรรมพื้นบ้าน</p> <p>4. การเขียนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น</p> <p>4.1 สารคดี</p> <p>4.2 บันเทิงคดี</p>

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ระดับชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม. 4-6	5. ประเมินงานเขียนของผู้อื่น แล้วนำมาพัฒนางานเขียนของตนเอง	5. การประเมินคุณค่างานเขียนในด้านต่าง ๆ เช่น 5.1 แนวคิดของผู้เขียน 5.2 การใช้ถ้อยคำ 5.3 การเรียบเรียง 5.4 สำนวนโวหาร 5.5 กลวิธีในการเขียน
	6. เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าเรื่องที่สนใจตามหลักการเขียนเชิงวิชาการ และใช้ข้อมูลสารสนเทศอ้างอิงอย่างถูกต้อง	1. การเขียนรายงานเชิงวิชาการ 2. การเขียนอ้างอิงข้อมูลสารสนเทศ
	7. บันทึกการศึกษาค้นคว้าเพื่อนำไปพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ	7. การเขียนบันทึกความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย
	8. มีมารยาทในการเขียน	8. มารยาทในการเขียน

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทย
อย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ซึ่งมีตัวชี้วัดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

ระดับชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม. 4-6	<p>1. วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น</p> <p>2. วิเคราะห์ลักษณะเด่นของวรรณคดี เชื่อมโยงกับการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ และวิถีชีวิตของสังคมในอดีต</p> <p>3. วิเคราะห์และประเมินคุณค่า ด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดี และวรรณกรรม ในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ</p> <p>4. สังเคราะห์ข้อคิดจากวรรณคดี และวรรณกรรมเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง</p>	<p>1. หลักการวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมเบื้องต้น</p> <p>1.1 จุดมุ่งหมายการแต่งวรรณคดีและวรรณกรรม</p> <p>1.2 การพิจารณารูปแบบของวรรณคดี และวรรณกรรม</p> <p>1.3 การพิจารณาเนื้อหาและกลวิธีในวรรณคดีและวรรณกรรม</p> <p>1.4 การวิเคราะห์และการวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรม</p> <p>2. การวิเคราะห์ลักษณะเด่นของวรรณคดีและวรรณกรรมเกี่ยวกับเหตุการณ์ประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตของสังคมในอดีต</p> <p>3. การวิเคราะห์และประเมินคุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรม</p> <p>3.1 ด้านวรรณศิลป์</p> <p>3.2 ด้านสังคมและวัฒนธรรม</p> <p>4. การสังเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรม</p>

โครงสร้างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยประกอบด้วยสาระหลัก 5 สาระ ได้แก่ การอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด หลักการใช้ภาษาไทย วรรณคดีและวรรณกรรม โดยมีมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด แบ่งตามสาระ ในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเฉพาะสาระที่ 1 สาระที่ 2 และสาระที่ 5 เนื่องจากผู้วิจัย จะนำมาใช้ในการพัฒนาการอ่าน การคิดจากการเขียน วิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดี

ของนักเรียนและจากการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสาระมาตรฐานการเรียนรู้ การเรียนรู้และตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้นำมาซึ่งตัวชี้วัดในสาระที่ 1, 2 และ 5 มากำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จุดประสงค์การเรียนรู้

ข้อที่	สาระที่	จุดประสงค์การเรียนรู้
1	1	ตอบคำถามเกี่ยวกับความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ วรรณคดี การเขียนเชิงวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดี และการอ่าน จับใจความวรรณคดีได้
2	1	อ่านจับใจความเรื่องที่อ่านได้
3	1	อ่านเชิงวิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่านได้
4	1	ตอบคำถามเกี่ยวกับประโยชน์และขั้นตอน ในการเขียนสรุปความและการเขียนย่อความได้
5	1	จับประเด็นสำคัญจากการอ่านวรรณคดีได้
6	1	ตีความจากวรรณคดีได้
7	1	ขยายความรู้จากการอ่านวรรณคดีได้
8	1	บอกใจความสำคัญจากการอ่านวรรณคดีได้
9	1	บอกจุดมุ่งหมายของวรรณคดีที่อ่านได้
10	1	วิเคราะห์เนื้อความจากการอ่านวรรณคดีได้
11	2	ระบุนกรอบแนวคิด และฝั่งความคิดของเรื่องที่อ่านได้
12	2	วิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่านได้
13	2	สรุปความจากเรื่องที่กำหนดให้อ่านได้
14	2	ย่อความจากเรื่องที่อ่านได้
15	2	วิเคราะห์รูปแบบการเขียนย่อความวรรณคดีประเภทร้อยกรองได้
16	2	แปลความจากวรรณคดีที่อ่านได้
17	2	หาความหมายคำศัพท์ได้ถูกต้อง
18	2	แสดงทรรศนะเกี่ยวกับวรรณคดีที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล
19	2	อธิบายคุณค่าที่ได้รับจากการอ่านวรรณคดีเรื่อง อิเหนาได้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อที่	สาระที่	จุดประสงค์การเรียนรู้
20	5	วิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดี ตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้นได้
21	5	วิเคราะห์ลักษณะวิถีชีวิตของสังคมในอดีตจากวรรณคดีได้ถูกต้อง
22	5	วิเคราะห์รสคำและรสความที่ปรากฏในวรรณคดีได้
23	5	ประเมินคุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรมในวรรณคดีเรื่อง อิเหนาได้
24	5	อภิปรายและบอกแนวทางการนำข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีเรื่อง อิเหนาไปปรับใช้ในชีวิตจริงได้

จากจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้กำหนดขึ้นจาก มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด แบ่งตามสาระ ในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเฉพาะสาระที่ 1 สาระที่ 2 และสาระที่ 5 จำนวน 24 ข้อนั้น ผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการออกแบบและสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่าน วรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดี

การอ่านวรรณคดีไทย

การอ่านเป็นกลวิธีการสอนที่จำเป็นและสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เพราะทำให้เกิด ความรู้เกี่ยวกับภาษา คำศัพท์และสำนวนภาษา เพื่อให้เกิดทักษะและความสามารถอย่างลึกซึ้ง ในการอ่านวรรณคดีไทย มีความเข้าใจในการใช้คำ ชาบซึ่งในรสของวรรณคดี และเห็นคุณค่า ของวรรณคดี ด้านประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม ที่เกิดขึ้น ในสังคมในยุคนั้น ๆ ที่ได้กล่าวไว้ ในวรรณคดี

ความหมายและความสำคัญของการอ่าน

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการอ่าน มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการอ่าน และเสนอแนวคิดความสำคัญของการอ่าน ดังนี้

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545, หน้า 2) ให้ความหมายว่า การอ่านเป็นลำดับขั้น ที่เกี่ยวข้องกับการทำความเข้าใจความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยค ข้อความ และเรื่องราวของสาร ที่ผู้อ่านสามารถบอกความหมายได้

บันลือ พลฤษตะวัน (2556, หน้า 6-7) ให้ความหมายการอ่าน คือการผสมเสียงตัวอักษร หรือตัวสะกดผสมคำ เรียกว่าอ่านออก สามารถผสมผสานตัวอักษร ออกเสียงเป็นคำเป็นประโยค เข้าใจความหมาย เรียกว่าอ่านเป็น สามารถใช้เทคนิคการจำรูปคำ (Word's figuration) แล้วสรุป

เรื่องราว เข้าใจเรื่องราวที่ผู้เขียนสื่อความคิดมา ยังผู้อ่าน อ่านแล้วประเมินผลได้เรียกว่า อ่านเป็น และการอ่านเป็น เป็นการพัฒนาความคิดจากการสังเกตคำ จำรูปคำ ใช้ประสบการณ์เดิม มาแปลความ ตีความ หรือถอดความเพื่อให้เกิดความเข้าใจเรื่องราวได้ดี

จากการให้ความหมายการอ่านของนักการศึกษาข้างต้น สรุปได้ว่า การอ่าน หมายถึง แปลความหมายเพื่อความเข้าใจ ของคำ ประโยค ข้อความที่เกิดจากการผสมคำ อักษร และ สัญลักษณ์ต่าง ๆ พร้อมกับการใช้ความคิด เพื่อสามารถนำสิ่งที่อ่านมาใช้ประโยชน์ได้ ซึ่งเริ่มจากการอ่านออก อ่านได้ และอ่านเป็น

ความสำคัญของการอ่าน

นลินี บำเรอราช (2548, หน้า 7-10) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

1. การอ่านหนังสือเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ทั้งเรื่องวิชาการและสิ่งที่อยู่รอบตัว เพื่อตอบสนองความต้องการและใช้ในการแก้ปัญหา
2. การอ่านหนังสือเป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพ เพื่อความสำเร็จ และก้าวหน้าในอาชีพ
3. การอ่านหนังสือเป็นเครื่องมือในการพัฒนาบุคลิกภาพ เพื่อเพิ่มความมั่นใจ และส่งเสริมบุคลิกทางสังคม จึงมีการอ่านเพื่อเพิ่มสิ่งที่คนอยากมีและอยากเป็น
4. การอ่านหนังสือเป็นเครื่องมือในการพักผ่อนหย่อนใจ และหาความสุข
5. การอ่านหนังสือเป็นเครื่องมือการบำบัดโรค คือการศึกษาเพื่อป้องกัน บำบัด รักษา ให้หายจากโรคหรือความวิตกกังวลใจ
6. การอ่านหนังสือเป็นเครื่องมือในการยกระดับจิตใจของตน โดยการศึกษา จากแนวคิดงานเขียนแล้วมาปรับใช้กับตัวเอง และผู้อื่นให้มีความสุข

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2549, หน้า 7-8) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่ามีคุณค่าหลายประการ ดังนี้

1. การอ่านจะช่วยสร้างความคิดให้กับผู้อ่าน เพราะผู้เขียนจะสอดแทรกเรื่องราวและความคิดเห็นลงไป ซึ่งนอกจากผู้อ่านจะได้ความรู้ยังได้แนวคิดใหม่ที่อาศัยแนวคิดของผู้เขียนเป็นฐาน
2. การอ่านช่วยส่งเสริมและพัฒนาความรู้ให้กับผู้อ่าน สารแต่ละประเภท จะสอดแทรกความรู้ที่ต่างกัน ซึ่งล้วนแต่มีความสำคัญทั้งสิ้น
3. การอ่านจะทำให้เกิดทักษะการสรุปข้อมูลที่ได้จากการอ่าน คือการอ่าน แล้วสรุปความเพื่อให้ได้แก่นหรือแนวคิดไปใช้ประโยชน์

4. การอ่านช่วยให้เข้าใจสังคมเพราะสารแต่ละยุคสมัยเปรียบเสมือนเป็นตัวแทนของสังคม

5. การอ่านช่วยให้เห็นรูปแบบของสารประเภทต่าง ๆ สารแต่ละประเภท ย่อมมีรูปแบบของการนำเสนอที่แตกต่างกัน

จุดมุ่งหมายในการสอนอ่าน

ทศนีย์ ศุภเมธี (2542, หน้า 24-25) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการอ่าน ซึ่งมี 3 ข้อ ดังนี้

1. การสอนให้อ่านได้ โดยเริ่มตั้งแต่การสอนอ่านเบื้องต้น คือ การอ่านคำ คำที่ไม่คุ้นเคย การอ่านในใจและอ่านออกเสียง จนถึงการอ่านขั้นสูง เรื่องความเข้าใจในคำ และศัพท์ที่ยากขึ้น

2. การสอนเพื่อเป็นเครื่องมือศึกษาหาความรู้ ต้องการให้นักเรียนสามารถนำ การอ่านไปใช้ในการหาความรู้อื่น ๆ ได้

3. การสอนอ่านเพื่อความสนุกสนานบันเทิงใจ เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน การพักผ่อนหย่อนใจ และเกิดความซาบซึ้งในอรรถรสของสิ่งที่อ่าน คือ นักเรียนต้องมีการพัฒนาการความสนใจในการอ่าน เช่น การใช้เวลาว่างเพื่อการอ่าน และพัฒนาการเรื่องความสนใจในการอ่านขั้นสูง เช่น รสนิยมในการอ่านให้สูงขึ้นตามวัย

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545, หน้า 3) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการอ่านว่า การสอนอ่านเป็นการคาดหวังให้นักเรียนอ่านออก คือ การอ่านคำ ประโยคและข้อความได้ และสอนให้อ่านเป็น คือ การเข้าใจ สามารถนำเหตุการณ์ ถ้อยคำ และเรื่องราวที่ได้รับจากการอ่านมาวิเคราะห์ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันของเราได้

จากการศึกษาแนวคิดเรื่องจุดมุ่งหมายในการอ่าน สรุปได้ว่า การสอนอ่านให้นักเรียนบรรลุเป้าหมาย คือการสอนให้อ่านออก เป็นการอ่านพื้นฐาน ซึ่งนักเรียนสามารถใช้ ในการสื่อสารได้ และหากจะนำไปใช้เพื่อประโยชน์ในเรื่องการตีความ วิเคราะห์ ก็ต้องสอนให้อ่านเป็น เพื่อให้ใช้ชีวิตได้อย่างราบรื่น

ทฤษฎีการอ่าน

การอ่านเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน ซึ่งมีทฤษฎีที่แยกออกไปตามแนวคิดของนักการศึกษา ได้แก่ ทฤษฎีเน้นความสัมพันธ์ของข้อความ ซึ่งเป็นทฤษฎีของ Trabasso ทฤษฎีของ Chase and Clark และทฤษฎีของ Rumelhart (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2545, หน้า 56-59)

ทฤษฎีของ Trabasso ได้กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้อง และมีความสัมพันธ์กัน 2 ประการ คือ ผู้อ่านรับรู้สาร แล้วเปรียบเทียบโดยอาศัยประสบการณ์เดิม ทฤษฎีนี้ได้เน้นระดับการอ่าน ไม่คงที่

ทฤษฎีของ Chase and Clark ได้กล่าวว่า เป็นทฤษฎีที่เน้นถึงความสัมพันธ์ ของใจความ ที่อ่านกับประสบการณ์เดิม

ทฤษฎีของ Rumelhart ได้กล่าวว่า เป็นกระบวนการที่ทำงานคล้ายคอมพิวเตอร์ มีความซับซ้อน แต่แต่ละขั้นตอนมีความสัมพันธ์กัน ถ้าขาดอย่างใดอย่างหนึ่งก็ทำให้การอ่าน ไม่สมบูรณ์

ทฤษฎีเน้นการวิเคราะห์ข้อความ เป็นทฤษฎีที่เน้นความสำคัญขององค์ประกอบย่อย ของประโยค ได้แก่ ประธาน กริยา กรรมและส่วนขยาย นอกจากนี้ยังรู้จักเรื่องคำชนิดต่าง ๆ ด้วย ดังทฤษฎีของ Dawes ได้กล่าวว่า ข้อความหรือเรื่องราวที่ได้รับการปรับปรุงหรือแก้ไขประโยคให้มีความเกี่ยวข้องกันจนเป็นที่เข้าใจของผู้อ่าน และทฤษฎีของ Frederiken ทฤษฎีนี้ได้นำโครงสร้าง ทางหลักภาษาเป็นแกนสำหรับสร้างความเข้าใจในการอ่าน คือ ผู้อ่านจำเป็นต้องทำความเข้าใจ ความหมายของถ้อยคำในประโยค การเข้าใจหน้าที่ของคำ การนำถ้อยคำมาเชื่อมโยง โดยอาศัย วิธีการทางหลักภาษา ซึ่ง โครงสร้างของประโยคจะประกอบด้วย ประธาน กริยา กรรม และส่วนขยาย

จากทฤษฎีการอ่านสรุปได้ว่า แต่ละทฤษฎีมีโครงสร้างของการวิเคราะห์คำ ข้อความ และประโยคที่คล้ายกัน และมีความต่างเรื่องของหลักภาษาคือ โครงสร้างของประโยคประกอบ คือ ประธาน กริยา กรรมและส่วนขยาย ที่ใช้ในการแปลความหมายเมื่ออ่านคำ หรือข้อความ

ประเภทการอ่าน

การอ่านมี 2 ประเภท คืออ่านออกเสียง และอ่านในใจ ผู้วิจัยได้เลือกศึกษา การอ่านในใจ ซึ่งเป็น การอ่านเพื่อหาความหมายและความเข้าใจเรื่องราว ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

การอ่านจับใจความ

ความหมายการอ่านจับใจความ มีนักการศึกษาได้ให้ความหมาย ของการอ่านจับใจความ ดังนี้

ผกาศรี เย็นบุตร (2542, หน้า 137) ให้ความหมายของการอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน เช่น จุดมุ่งหมายของเรื่อง เนื้อเรื่อง แนวคิดหรือทัศนคติ ข้อเท็จจริงหรืออารมณ์ความรู้สึกผู้เขียน สาระสำคัญผู้อ่านอาจเห็นได้เพราะผู้เขียนสื่อออกมาตรง ๆ บางครั้งผู้อ่านต้องใช้วิจารณญาณหรือความสามารถในการการตีความเอง เพราะผู้เขียนไม่ได้ บอกตรง ๆ การอ่านจับใจความสำคัญผู้อ่านต้องบอกได้ว่า ประโยคใจความสำคัญ (Topic) อยู่ที่ใด บอกใจความสำคัญ (Main idea) ได้ และรู้จักพดลความ (Details) ในย่อหน้าได้

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545, หน้า 83) ให้ความหมายของการอ่าน จับใจความ หมายถึง ความชำนาญในการอ่านที่ผู้อ่านสามารถจับใจความเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง ทักษะการอ่านจับใจความ

ไม่สามารถเกิดขึ้นเอง จะต้องมีการฝึกฝนทำความเข้าใจความคุ้นกับสัญลักษณ์ ที่ผู้เขียนกำหนดขึ้น แล้วตอบสนองด้วยการทำความเข้าใจความหมายแล้วตัดสินใจความสำคัญ โดยอาศัย การแปลภาษาเป็นสัญลักษณ์จากความความคิดของผู้เขียนให้ตรงกับผู้อ่าน

สุนทรี คุณจักร์ (2547, หน้า 10) ให้ความหมายของการอ่านจับใจความ หมายถึง ความคิดหลักและประเด็นสำคัญของเรื่องที่ปรากฏอยู่ซึ่งผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านทราบ

สรุปได้ว่า การอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึง ความสามารถในการอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญของเรื่องจากการแปลความหมายในย่อหน้าและเนื้อเรื่อง ระบุประโยคใจความสำคัญหลัก ประโยคใจความสำคัญรอง และประโยคผลความว่าปรากฏอยู่ในส่วนใดของย่อหน้า

ทักษะพื้นฐานของการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความสำคัญเป็นทักษะกระบวนการที่ซับซ้อน เป็นการทำงานประสานกัน ระหว่างการมองเห็น การได้ยิน และการแปลความของสมอง ดังนั้น ทักษะการอ่านขั้นพื้นฐาน จึงเกี่ยวข้องกับลำดับขั้นของการคิด สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545, หน้า 83-84) ได้นำหลักของ Bloom มาประยุกต์ใช้ในการกำหนดจุดประสงค์ของการอ่านมี 6 ชั้น คือ จำ เข้าใจ นำไปใช้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า ดังนี้

ขั้นที่ 1 จำ เป็นขั้นตอนแรกของการอ่านที่สมองต้องจำเรื่องราวให้ได้

ขั้นที่ 2 เข้าใจ เป็นขั้นที่ผู้อ่านสามารถเล่าเรื่องที่อ่านด้วยคำพูดของตัวเองได้

ขั้นที่ 3 นำไปใช้ เป็นขั้นที่ผู้อ่านควรมีการฝึกนำถ้อยคำ ประโยค และเหตุการณ์ที่ได้จากการอ่านไปใช้แก้ปัญหาสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นใหม่

ขั้นที่ 4 วิเคราะห์ เป็นขั้นที่ผู้อ่านแยกองค์ประกอบย่อยของแนวคิดที่ได้จากการอ่าน

ขั้นที่ 5 สังเคราะห์ เป็นขั้นที่ผู้อ่านรู้จักสรุปแนวคิดของเรื่อง

ขั้นที่ 6 ประเมินค่า เป็นขั้นสูงสุดของการคิดที่ให้อ่านพิจารณาและหาคุณค่า ที่ปรากฏในเรื่อง

ผกาศรี เย็นบุตร (2545, หน้า 138-140) ได้กล่าวถึงพื้นฐานของความรู้ในการอ่านจับใจความสำคัญว่า ผู้อ่านที่มีความสามารถจับใจความสำคัญได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว แสดงว่าเป็นคนที่อ่านหนังสือได้อย่างเข้าใจ ซึ่งต้องมีพื้นฐานความรู้ในด้านต่อไปนี้

1. ด้านคำ การอ่านจำเป็นที่ผู้อ่านจะต้องเข้าใจคำและความหมายของคำ เพราะจะทำให้เข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่าน สามารถแปลคำ สัญลักษณ์ต่าง ๆ และพิจารณาบริบท ในบทอ่านได้ถูกต้อง โดยอาศัยพจนานุกรมช่วยในการแปลความหมาย

2. ด้านประโยค การอ่านประโยคให้เข้าใจนั้นผู้อ่านต้องทำความเข้าใจสำนวนโวหารที่แทรกอยู่ในประโยคซึ่งอาจทำให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ช้า ดังนั้นจึงต้องพิจารณาบริบทประกอบด้วย แล้วต้องโวหารเปรียบจึงจะเข้าใจ

3. ด้านย่อหน้า ในย่อหน้าหนึ่ง ๆ นั้นประกอบด้วยใจความสำคัญ (Main idea) และส่วนขยายผลความ (Details) ซึ่งหนึ่งย่อหน้าจะมีใจความสำคัญเพียง 1 ใจความ ผู้อ่านจะต้องเข้าใจคำ ประโยคดังกล่าวจึงจะหาใจความสำคัญได้ บางครั้งไม่ปรากฏใจความสำคัญ ผู้อ่านต้องสรุปเอง

4. ด้านเนื้อเรื่องทั้งหมด ผู้อ่านต้องจับใจความทุกย่อหน้า ไม่ควรรีบอ่าน จะทำให้ไม่ทราบจุดมุ่งหมายของผู้เขียน ตัดข้อความที่ไม่สำคัญออก เมื่ออ่านเสร็จควรสรุปด้วยการพูดหรือการเขียนเป็นโครงเรื่อง (Outlining) หากยังไม่เข้าควรอ่านซ้ำหรืออภิปรายร่วมกับผู้อื่น

สรุปได้ว่าทักษะพื้นฐานการอ่านจับใจความจึงเป็นการอ่านที่เกี่ยวข้องกับการคิดทั้ง 6 ชั้น คือ จำเรื่องราวได้ เข้าใจเนื้อหา นำไปใช้ในการแก้ปัญหาได้ วิเคราะห์ และแยกแยะว่าสิ่งใดผิดสิ่งใดถูก และเห็นคุณค่าของสิ่งที่ทำ จึงควรให้นักเรียนได้ฝึกโดยใช้ความคิดทั้ง 6 ชั้น และฝึกให้นักเรียนได้อ่านเนื้อเรื่องอย่างเข้าใจ ฝึกวิเคราะห์เนื้อเรื่อง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุดในการเรียนการสอน และการคิดการตัดสินใจในการดำเนินชีวิตของนักเรียน

วิธีจับใจความ

ผกาศรี เย็นบุตร (2542, หน้า 140) ได้กล่าวถึงวิธีการจับใจความสำคัญไว้ดังนี้

1. ตั้งใจอ่านย่อหน้าอย่างละเอียด และตั้งคำถามในใจที่เป็นจุดประสงค์ ในการอ่าน
2. หาตำแหน่งประโยคใจความสำคัญภายในย่อหน้า อาจอยู่ต้น กลาง ท้าย หรือทั้งต้น และท้ายย่อหน้า บางย่อหน้าอาจไม่ใจความสำคัญผู้อ่านต้องสรุปใจความเอง
3. ตัดส่วนที่เป็นรายละเอียดหรือเนื้อหาที่ซ้ำซ้อนในแต่ละย่อหน้า
4. สังเกตคำ วลี หรือประโยคที่พิมพ์ด้วยตัวอักษรเอน ตัวหนา คำผิดปกติ หรือข้อความในเครื่องหมายอัญประกาศ หมายถึง ผู้เขียนต้องการเน้นเป็นพิเศษ
5. สังเกตคำ หรือวลี ที่เป็นเครื่องบ่งชี้ให้เห็นถึงการเรียบเรียงข้อเขียนประเภทใดประเภทหนึ่ง
6. ขณะที่อ่านพยายามหาคำตอบของคำถามที่เป็นจุดประสงค์ในการอ่าน หรือคำถามอื่น ๆ

สุนทรี คุณจักร์ (2547, หน้า 10) ได้กล่าวถึงวิธีการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ ควรปฏิบัติดังนี้

1. อ่านด้วยความตั้งใจ ทำความเข้าใจกับคำและประโยค

2. จับประเด็นความคิดสำคัญของเรื่องให้ได้ว่ากล่าวถึงเรื่องอะไร ประโยคใจความสำคัญปรากฏอยู่ในย่อหน้าใด แต่ถ้าไม่มีให้รวบรวมความคิดเพื่อสรุปสาระสำคัญของเรื่อง

3. การจับสาระสำคัญของเรื่อง คือ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร และทำไม

4. ถ่ายทอดความคิดที่จับใจความได้เป็นส่วนนภาษาของตนเองได้ถูกต้องเหมาะสม

กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์ (2551, หน้า 111-112) ได้กล่าวถึงวิธีการอ่าน เพื่อจับใจความ คือ ต้องหาใจความให้ได้โดยประมวลความรู้ด้วยตนเองว่าใจความของเรื่องคืออะไร ซึ่งใจความของเรื่องจะมีรายละเอียดต่าง ๆ มาเป็นส่วนขยายหรือสนับสนุนใจความสำคัญนั้น ๆ ให้ชัดเจนขึ้น การสังเกตที่เป็นข้อความที่เป็นใจความสำคัญนั้น ผู้อ่านอาจจะพบใจความที่อยู่ตอนต้นเรื่อง แล้วจึงขยายใจความสำคัญนั้น ๆ อาจใช้วิธีการ ให้นิยาม การอธิบาย การยกตัวอย่าง การแสดงตัวเลขทางสถิติ หรืออื่น ๆ นอกจากนั้นยังพบประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนท้ายของย่อหน้า ซึ่งเป็นการสรุปประเด็นสำคัญในตอนท้ายย่อหน้าหรืออาจพบใจความอยู่ตรงตำแหน่งใดของเรื่องก็ได้ หรืออาจต้องอ่านข้อความทั้งหมดแล้วผู้อ่านสรุปใจความสำคัญด้วยตนเอง

สรุปได้ว่า วิธีการอ่านจับใจความคือการฝึกให้นักเรียนอ่านด้วยความตั้งใจ หาประโยคใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้าให้ได้ว่าอยู่ตำแหน่งใด ถ้าหากไม่มีให้เขียนสรุปสาระสำคัญเอง

เทคนิคในการอ่านจับใจความ

ผกาศรี เย็นบุตร (2542, หน้า 141) ได้กล่าวถึงเทคนิคในการอ่านจับใจความเพื่อใช้เป็นแนวทางในการอ่านได้อีก คือ “S Q 3 R”² ซึ่งช่วยปรับปรุงความเข้าใจในการอ่าน ปรับปรุงด้านความจำ และช่วยลดเวลาในการศึกษาด้วย โดยอักษรแต่ละตัวมีความหมายดังนี้

1. S = Survey หมายถึง การสำรวจ คือ การอ่านอย่างรวดเร็ว เพื่อสำรวจสาระสำคัญอย่างคร่าว ๆ จะช่วยให้ผู้อ่านเรียบเรียงแนวคิดต่าง ๆ ได้
2. Q = Question หมายถึง หลังการสำรวจแล้วควรตั้งคำถามที่ทำให้เข้าใจ เนื้อเรื่อง เห็นภาพได้ดี และสัมพันธ์กับเรื่องราว ซึ่งการตั้งคำถามจะช่วยให้มีสมาธิและจดมุ่งหมายในการอ่าน
3. R มีขั้นตอน ดังนี้
 - 3.1 R = Read หมายถึง การอ่านซ้ำอย่างละเอียดทุกย่อหน้า เพื่อตอบคำถามตามที่ตั้งไว้ เป็นการอ่านเพื่อความเข้าใจ เมื่อพบคำตอบควรสรุปเป็นข้อเขียนของตนไว้
 - 3.2 R = Recite หมายถึง การท่องจำเนื้อหาสำคัญ ๆ จะช่วยให้เข้าใจสิ่งที่อ่านดีขึ้น หรือจดบันทึกเป็นการช่วยจำ
 - 3.3 R = Review หมายถึง การทบทวนเรื่องราวที่อ่านมาจนเข้าใจ และจดจำสาระสำคัญได้ เมื่อมีการอ่านใหม่ควรทบทวนเรื่องที่รู้มาแล้วว่าเกี่ยวข้องกันอย่างไร

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545, หน้า 85-88) ได้กล่าวถึงเทคนิคพิเศษที่ควรฝึกเพิ่มเติมให้นักเรียนในการอ่านจับใจความ ดังนี้

1. การค้นหาใจความสำคัญที่มีอยู่ในข้อความแต่ละตอนของเรื่องที่อ่าน
2. การค้นหาปลื้กย่อยที่ให้ความรู้
3. การสังเกตเหตุการณ์ที่เรียงลำดับ
4. การให้รู้จักทำนายผล
5. การค้นหาถ้อยคำหรือประโยคที่ให้ความรู้ลึกประทับใจ
6. การเกิดอารมณ์ร่วมกับผู้เขียน ให้สังเกตข้อความแต่ละตอนว่ามีส่วนใดบ้างที่สร้างอารมณ์
7. การติดตามทิศทางการเดินทางเรื่อง ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่สนใจ หรือให้ดูชื่อเรื่อง แนะนำตอนที่น่าสนใจและตื่นเต้น เป็นทางหนึ่งช่วยให้นักเรียนสนใจและอยากอ่าน
8. การหาข้อความตามการใช้ประโยชน์ เป็นเทคนิคการใช้ห้องสมุด ฝึกให้นักเรียนรู้จักใช้บัตรรายการ อ่านสารบัญ กราฟ แผนภูมิ รวมทั้งอ่านในวิชาต่าง ๆ
9. การให้รู้จักสรุปเรื่องที่อ่าน เป็นการติดตามทิศทางเรื่อง ซึ่งเป็นการย่อเรื่อง ฝึกจับประเด็นจากการตั้งคำถาม
10. การวิเคราะห์โครงสร้างระหว่างการอ่าน ช่วยให้เห็นส่วนที่ดีและส่วนที่บกพร่องขณะอ่าน
11. การศึกษารูปแบบของหนังสือหรือเรื่องที่อ่าน โดยพิจารณาความแตกต่างพร้อมทั้งทำความเข้าใจความคิดสำคัญที่ได้จากการอ่าน
12. การประเมินเนื้อเรื่อง เป็นการตัดสินผลโดยเปรียบเทียบกับประสบการณ์ที่เคยอ่านมาแล้ว อาจใช้ตัวละครในเรื่อง หรือคนในครอบครัวมาเปรียบเทียบเพื่อสร้างความคิด
13. การสร้างความสัมพันธ์ส่วนตัวให้ผูกพันกับเรื่องที่อ่าน ให้นักเรียนติดตามอ่านเรื่องจากหนังสือหรือวารสารต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน
14. การรู้จักเปรียบเทียบความรู้ที่ได้รับจากการอ่านเรื่องเดียวกันแต่มาจากหนังสือหลายเล่ม
15. การค้นคว้าหาแหล่งที่อ้างอิงของผู้เขียน ช่วยให้นักเรียนได้อ่านเอกสาร ที่เป็นแหล่งปฐมภูมิ และพิจารณาว่าส่วนที่ผู้เขียนนำมาอ้างอิงถูกต้องหรือไม่
16. การหาแนวทางหรือจุดมุ่งหมายของผู้เขียน โดยครูตั้งคำถามให้คิด

17. การพิจารณาข้อความในส่วนที่อาจแทรกโฆษณา โดยพิจารณาจุดมุ่งหมาย พื้นฐานความรู้และความคุ้นเคย แหล่งที่ใช้อ้างอิงของผู้เขียน และให้นักเรียนตัดสินใจเองว่าจะยอมรับหรือปฏิเสธซึ่งขึ้นอยู่กับข้อมูลที่มี

สรุปได้ว่า เทคนิคในการอ่านจับใจความสำคัญที่ผู้วิจัยนำมาใช้ คือ

1. ให้นักเรียนอ่านคร่าว ๆ เพื่อสำรวจใจความสำคัญ สังเกตการใช้ถ้อยคำ โวหาร และอารมณ์ของผู้เขียนที่อยู่ในบทอ่าน
2. ตั้งคำถามเพื่อเก็บเนื้อเรื่อง ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร ทำไม และตัดสินใจหรือประเมินค่าเรื่องที่อ่าน โดยใช้ตัวละครเพื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ให้นักเรียนวิเคราะห์เหตุการณ์
3. อ่านเรื่องซ้ำอย่างละเอียด เพื่อหาแนวทางหรือจุดมุ่งหมายของเรื่อง โดยตั้งคำถามให้นักเรียนได้ติดตาม
4. ติดตามเรื่อง ด้วยการ ใช้แบบฝึกหัดและแบบทดสอบเพื่อตรวจ เรื่องความเข้าใจในการอ่านของนักเรียน

สรุปได้ว่าการศึกษาเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ เป็นการอ่านที่ต้องหาใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านให้ได้ ผู้วิจัย ได้ใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดี ซึ่งประกอบด้วยแบบฝึกหัด และแบบทดสอบ เพื่อวัดการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียน โดยวัดจากความสามารถ ในการอ่านวรรณคดี ในเรื่องจดจำเรื่องราวจากการอ่านเพื่อประโยชน์ใจความสำคัญหรือสาระสำคัญของเรื่อง

การอ่านสรุปความ

1. ความหมายการอ่านสรุปความ

ผกาศรี เย็นบุตร (2542, หน้า 153) ให้ความหมายการอ่านสรุปความ และการทำแผนภาพไว้ คือ การที่ผู้อ่านนำเอาแนวคิดหลักหรือประเด็นสำคัญในเรื่องที่อ่าน มาเรียบเรียงใหม่เป็นภาษาของตนเอง แต่ยังคงเค้าความเดิมไว้ ซึ่งอาจจะสรุปออกมาในรูปแบบ ของแผนภาพการอ่าน (Mapping) ได้ สุนทรี คุณจักร์ (2547, หน้า 13) ให้ความหมายของการสรุปความ คือ การเก็บสาระสำคัญของเนื้อหา เป็นใจความสั้น ๆ ครบถ้วนและถูกต้อง ซึ่งเขียนเป็นข้อความสั้น ๆ หรือแยกเป็นข้อ ๆ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2549 ข, หน้า 287) ให้ความหมายว่า เป็นการสรุปหาความหมายที่ผู้เขียนละ โดยเชื่อว่าผู้อ่านสามารถทราบเองได้จากการอ่าน เนื่องจากการเขียนอธิบายหรือให้ข้อมูลที่ละเอียดลออทุกอย่างจะทำให้เรื่องน่าเบื่อไม่ชวนอ่าน ดังนั้น ในขณะที่อ่านผู้อ่านจะต้องประมวลข้อมูลแล้วสรุปความจากความเข้าใจของตนอีกทีหนึ่ง

สรุปได้ว่า การอ่านสรุปความ เป็นการอ่านที่ผู้อ่านเก็บความความคิด ในเนื้อหาแล้วสรุป เป็นสาระสำคัญจากเรื่องทีอ่านได้ เรียบเรียงใจความสำคัญ โดยใช้ภาษา ของตนเองแบบย่อ ๆ ซึ่งยังคง มีเค้าความเดิมอยู่

2. ลำดับขั้นในการสรุปความ

ผกาศรี เย็นบุตร (2542, หน้า 153) ได้กล่าวถึงลำดับขั้นในการสรุปความ มีวิธีการปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

2.1 ขั้นอ่าน อ่านข้อความให้เข้าใจอย่างน้อย 2 เที่ยว เพื่อจับแนวคิดสำคัญ

2.2 ขั้นคิด คิดคำถามต่าง ๆ ต่อไปนี้เพื่อเป็นแนวทาง เลือกประโยคที่เป็นหัวข้อเรื่อง หรือใจความสำคัญ (Main idea) แล้วหรือยัง ใจความสำคัญมักจะอยู่ในรูปประโยคใจความสำคัญ (Topic sentence) ซึ่งจะตอนต้น กลาง ท้าย หรือทั้งต้นและท้ายประโยคก็ได้ ตัดเนื้อหาที่ไม่สำคัญ ออกแล้วหรือยัง ซึ่งจะเป็ใจความรองและผลความ ตัดเนื้อหาที่ซ้ำซ้อนออกแล้วหรือยัง เขียน ประโยคที่ครอบคลุมแนวคิดทั้งหมดแล้วหรือยัง ถ้าคำศัพท์ยากเกินไปควรรหาคำไวพจน์มาแทน

2.3 ขั้นเขียน เขียนร่างข้อความที่อ่านเป็นโครงเรื่อง (Outlining) เกี่ยวกับประเด็นหลัก และสาระที่เกี่ยวข้อง โดยใช้ภาษาที่ง่ายสรุปให้สั้นลง

สรุปได้ว่า ลำดับขั้นในการสรุปความมีอยู่ 3 ขั้น คือ ขั้นอ่านให้นักเรียนอ่านเรื่องให้เข้าใจ เพื่อจับแนวคิดสำคัญ ขั้นที่สอง คือขั้นคิด เป็นการตั้งคำถามหลังจากการอ่านบทประพันธ์ ที่กำหนดให้เพื่อให้ได้ใจความที่ชัดเจน และขั้นที่สาม คือการลงมือเขียน โดยร่าง โครงเรื่องก่อน แล้วค่อยมาสรุปเป็นภาษาของตนด้วยใจความสั้น ๆ ง่าย ๆ ชัดเจน

3. วิธีเขียนสรุปความ

3.1 ผกาศรี เย็นบุตร (2542, หน้า 155) ได้กล่าวถึงวิธีเขียนสรุปความ ดังนี้

3.1.1 ขั้นอ่านและคิด อ่านแล้วจับแนวคิดสำคัญได้ดังนี้ ผู้เขียนต้องการจะบอก วิธีการเขียนหนังสือว่า จะเริ่มเขียนเรื่องอะไรเมื่อเกิดความต้องการจะเขียน

3.1.2 ขั้นเขียน

3.1.2.1 ข้อความที่เขียนร่างไว้ช่วยความจำ

3.1.2.2 ข้อความที่สรุปแล้ว

3.2 สุนทรী คุณจักร์ (2547, หน้า 13) ได้กล่าวถึงวิธีเขียนสรุปความ ดังนี้

3.2.1 อ่านเนื้อหาเรื่องราวให้เข้าใจชัดเจน จับใจความเรื่องทีอ่าน

3.2.2 จับความคิดสำคัญของเรื่องให้ได้ว่าผู้เขียนต้องการเสนอความคิดในเรื่องใด ตั้ดรายละเอียดต่าง ๆ ที่เป็นส่วนขยายออกให้หมด

3.2.3 พิจารณาว่าความสำคัญของเรื่องว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับสิ่งใดบ้างที่ปรากฏ
ในเรื่องรานั้น

3.2.4 เรียบเรียงถ้อยคำโดยเก็บสาระสำคัญแล้ว สรุปลงเป็นข้อความสั้น ๆ ให้ได้
ใจความครบถ้วน ถูกต้อง และชัดเจน

สรุปได้ว่า วิธีเขียนสรุปความต้องอ่านเรื่องให้เข้าใจก่อนแล้วจับแนวคิดสำคัญจากผู้เขียน
ให้ได้ว่าต้องการสื่ออะไร แล้วเริ่มเขียนสรุปใจความด้วยการเรียบเรียงคำให้ได้ใจความ

การอ่านตีความและขยายความ

1. ความหมายการอ่านตีความ การอ่านตีความเป็นการอ่านเพื่อให้รู้กว้าง และลึกซึ่ง
ความสำคัญจึงอยู่ที่ตัวผู้อ่านเป็นหลักว่าจะสามารถใช้ความรู้ ความคิดในการรับรู้ความหมายของคำ
เนื้อหา รับรู้อารมณ์ความรู้สึกที่แฝงมากับข้อเขียน รับรู้แนวคิดผู้เขียนที่สื่อมาได้ครบถ้วนเพียงใด

ผกาศรี เย็นบุตร (2542, หน้า 183) ให้ความหมายเรื่อง การตีความว่า
เป็นการพิจารณาข้อความที่อ่านเพื่อค้นหาความหมายที่แท้จริง หรือเพื่อค้นหาเจตนาและความคิด
ของผู้เขียนออกมาให้ได้ ความสามารถในการตีความขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ประสบการณ์
วัย เพศ

สุนทรี คุณจักร์ (2547, หน้า 11) กล่าวว่า การอ่านตีความ เป็นการอ่านที่ผู้อ่านสามารถ
รับรู้ความหมายของข้อความ หรือเรื่องรานั้น ๆ ได้ โดยอาศัยความรู้ความคิด ความเข้าใจ
และประสบการณ์ของผู้อ่านเป็นสำคัญ รวมทั้งอาจอาศัยสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้รับรู้
ความหมายได้ชัดเจนว่าผู้เขียนมีจุดประสงค์ หรือเจตนาที่จะสื่อสิ่งใดแก่ผู้อ่าน

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2549, หน้า 246) ให้ความหมายว่า การอ่านตีความ
หรือการวินิจฉัยสาร เป็นกระบวนการอ่านที่ทำต่อจากการวิเคราะห์สาร ผู้อ่านต้องตีความ ว่าผู้เขียน
มีเจตนาอย่างไรในการนำเสนอเรื่องราว ผู้เขียนมีความคิดเห็นหรือความรู้สึกอย่างไร ตลอดจน
ผู้เขียนต้องการสื่อสารอะไรกับผู้อ่าน เพราะฉะนั้นผู้อ่านต้องค้นหาจุดประสงค์หรือสาระสำคัญ
ที่ผู้เขียนต้องการสื่อมายังผู้อ่าน

สรุปได้ว่า การตีความ หมายถึง การอ่านอย่างพินิจพิเคราะห์ว่าผู้เขียนต้องการ สื่อเรื่องใด
มีจุดประสงค์ใดหรือสาระสำคัญอย่างไร โดยที่พยายามหาสิ่งที่ซ่อนเร้นอยู่ในข้อเขียนหรือ
อากัปกริยาท่าทาง สีหน้า แววตา น้ำเสียง เพื่อทราบความหมายหรือเจตนาที่แท้จริงที่แฝงเร้นอยู่
ถ้าเป็นการสื่อความธรรมดาไม่ต้องตีความ แต่ถ้าอากัปกริยาท่าทางกับคำพูดขัดแย้งกัน ผู้อ่านจะต้อง
ค้นหาความจริงว่า เจตนาที่แท้จริง หมายถึง อะไร

วิธีการอ่านตีความและขยายความ

การอ่านตีความ

ผกาศรี เียนบุตร (2542, หน้า 183) กล่าวถึงวิธีการอ่านตีความ มี 6 วิธี ดังนี้

1. ผู้อ่านต้องอ่านเรื่องให้ละเอียดแล้วพยายามจับประเด็นสำคัญของเรื่องให้ได้ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

2. ผู้อ่านต้องทำความเข้าใจความหมายของคำ วลี ประโยค สัญลักษณ์ และบริบทความหมายของคำ มี 3 ประเภท คือ ความหมายกักตุน เป็นความหมายของคำที่ผู้อ่านมีอยู่ก่อนแล้วและนำมาตีความในสิ่งที่อ่าน ความหมายหลายนัย เป็นความหมายหลายอย่างแล้วแต่การเลือกความหมายของผู้อ่าน อาจจะเป็นทั้งความขัดแย้งและกลมกลืนกัน ความหมายนัยประหวัด คือ การมีจิตประหวัดนึกถึงบางสิ่งบางอย่างที่มีความเกี่ยวเนื่องกับสิ่งที่ปรากฏในงานเขียน เช่น อีสานทำให้นึกถึงความแห้งแล้ง

2.1 ความเข้าใจสัญลักษณ์ งานเขียนบางครั้งใช้สัญลักษณ์ในการเปรียบเทียบ ผู้อ่านจึงต้องแปลสัญลักษณ์ให้ได้ สัญลักษณ์คือ สิ่งที่เรียกขึ้นกล่าวแทนอีกสิ่งหนึ่งเป็นการชี้แนะให้คิดให้พิจารณาว่ากวีต้องการอะไร

2.2 ความเข้าใจบริบท (Context) บริบท หมายถึง คำหรือข้อความที่แวดล้อมคำที่ผู้อ่านไม่เข้าใจ เพราะโดยทั่วไปคำจะมีความหมายไม่แน่นอน ถ้ามีคำอื่นมาแวดล้อมจะทำให้ความหมายชัดเจนขึ้น บริบทมี 2 ประเภท คือ บริบททางภาษา (Verbal context) คือ ข้อความที่อยู่แวดล้อมถ้อยคำทั้งที่ทราบความหมายและไม่ทราบความหมาย ทำให้เข้าใจความหมายของคำได้ชัดเจนขึ้น และบริบททางสังคม (Social context) เหตุการณ์ ปรากฏการณ์และสถานการณ์ที่เกิดควบคู่กับภาษา ผู้อ่านต้องทราบเหตุการณ์ระยะเวลาที่ผู้เขียนเขียนหนังสือจึงจะตีความงานเขียนนั้นได้

3. ผู้อ่านต้องแปลเจตนาหรือจุดมุ่งหมายของงานเขียนออกมาให้ได้ การตีความ ผู้อ่านจำเป็นต้องหาจุดมุ่งหมายของผู้แต่ง ซึ่งอาจจะซ่อนเร้นอยู่ผู้อ่านจึงต้องแปลความ และเลือกความหมายให้ตรงเจตนาผู้เขียน บางครั้งต้องพิจารณาน้ำเสียง (Tone) จึงจะจับจุดมุ่งหมายได้

น้ำเสียง (Tone) หมายถึง หางเสียง ท่าที อารมณ์ ความรู้สึก เจตนา ผู้อ่านต้องสังเกตอย่างละเอียด จะช่วยให้เข้าใจเรื่องราว ทศนะ และเจตนาของผู้เขียนได้ พบได้หลายลักษณะ เช่น ประชดประชัน โกรธเกรี้ยว ถากถาง รื่นริง เป็นกันเอง ที่เล่นที่จริง เกร็งเครียด เอาจริงเอาจัง เป็นต้น

4. ผู้อ่านต้องตีความตามรูปแบบและธรรมเนียมนิยมในการเขียน หมายถึง งานเขียนแต่ละประเภทจะมีธรรมเนียมนิยมในการแต่งที่ต่างกัน

5. สามารถแยกงานเขียนส่วนที่เป็นข้อเท็จจริง (Fact) ออกจากส่วนที่เป็นข้อคิดเห็น (Opinion) ได้ จะทำให้เข้าใจเจตนาที่แท้จริงของสาร ข้อเท็จจริง คือ ข้อความที่รายงาน แล้วสามารถพิสูจน์ตรวจสอบได้ว่าจริงเท็จอย่างไร ส่วนข้อคิดเห็น คืองานที่ตรวจสอบไม่ได้ว่า เป็นจริง แต่เป็นความรู้สึกทางจิตใจหรือสมองเท่านั้น

6. สามารถเขียนสรุปหรืออธิบายขยายความ หรือเรียบเรียงใหม่ให้ตรงกับเจตนาของผู้เขียน โดยอาศัยพื้นฐานความรู้ ความสนใจ ประสบการณ์ วัยและสติปัญญา

ความสามารถในการตีความและข้อแนะนำ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2549, หน้า 247-249) ได้กล่าวถึง ความสามารถในการตีความ ไว้ดังนี้

1. การเข้าใจสำนวนภาษา ผู้อ่านต้องเข้าใจความหมายตามตัวอักษร ความหมายโดยนัยของถ้อยคำตลอดจนโวหารเปรียบเทียบและสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ผู้เขียนใช้

2. การจับใจความ การจับใจความทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจแนวคิดของเรื่อง หรือสาระสำคัญ ผู้อ่านต้องเข้าใจว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร โดยอาศัยการสรุปย่อเรื่อง

3. การขยายความ เป็นการทำความเข้าใจจากการตีความมาขยาย ผู้อ่านที่มีการขยายความอ่าน จะสามารถเข้าใจเรื่องได้ง่ายขึ้น

4. การระบุวัตถุประสงค์และอารมณ์ของผู้เขียน การเปรียบเทียบเนื้อหาส่วนที่เป็นข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น ทำให้สามารถระบุได้ว่าผู้เขียนต้องการเสนอความรู้ หรือความคิดเห็น ส่วนการเข้าใจอารมณ์ของผู้เขียนต้องพิจารณาความรู้สึกที่ปรากฏในคำ หรือที่เรียกว่า น้ำเสียง

ข้อแนะนำในการตีความ

1. การตีความต้องใช้เหตุผลหลายอย่างในการพิจารณา และต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ ถ้าเกิดปัญหาในการตีความ ผู้อ่านต้องเลือกความหมายในการสอดคล้อง กับเนื้อความที่แวดล้อม เป็นสำคัญ

2. การตีความไม่ใช่การแสดงความคิดเห็น การแสดงความคิดเห็น เป็นสิ่งที่ทำหลังจากตีความแล้ว

3. การตีความคือการพยายามเข้าถึงประสบการณ์ของผู้เขียน ผู้อ่าน จึงไม่ควรยึดประสบการณ์ของตนเองเป็นสำคัญ ประสบการณ์ที่นำมาใช้ประกอบการตีความต้องสอดคล้องกับประสบการณ์ของผู้เขียนจริง ๆ

การอ่านขยายความ

1. ความหมายการอ่านขยายความ การอ่านขยายความเป็นการอ่านที่เพิ่มความเข้าใจของผู้อ่านด้วยการเพิ่มเติม หรือเสริมความรู้เพื่อให้ผู้นำไปใช้ในชีวิตได้ ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของการอ่านขยายความ ดังนี้

ผกาศรี เย็นบุตร (2545, หน้า 197) ให้ความหมายของการอ่านขยายความ คือ การอธิบายเพิ่มเติมละเอียดขึ้นมาเสริมความคิดหลัก หรือประเด็นที่สำคัญของเรื่องหลัก จากการอ่านเรื่องจบแล้วมีการเปรียบเทียบให้ชัดเจนแจ่มแจ้งขึ้น หรือแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกและอารมณ์ การอ่านขยายความผู้อ่านต้องเข้าใจเนื้อเรื่องอย่างดี จับประเด็นเรื่อง หรือแนวคิดหลักแล้วจึงอธิบายด้วยข้อมูลที่ครอบคลุมเนื้อหาเพื่อให้มีน้ำหนักน่าเชื่อถือ ส่วน

สุนทรี คุณจักร์ (2547, หน้า13) ให้ความหมายของการอ่านขยายความ คือ การขยายความคิดให้กว้างไกลไปกว่าเนื้อหาที่ได้อ่านเพื่อช่วยให้เกิดความรู้ ความเข้าใจที่กระจ่างและชัดเจนขึ้น ความคิดที่เกิดจากการขยายความนั้นต้องเป็นความคิด ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับเนื้อหาเดิม และเป็นเหตุเป็นผลต่อกัน

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2549, หน้า 252) ให้ความหมาย ของการอ่านขยายความ คือ การหาความหมายจากสิ่งที่อ่าน เพื่อเพิ่มเติมรายละเอียดมากขึ้น โดยอาศัยความเป็นเหตุเป็นผล การขยายความจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้น

จึงสรุปได้ว่า การอ่านขยายความคือความสามารถของผู้อ่านในการอ่านขยายความรู้ ซึ่งต้องมีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหานั้นอย่างกว้างขวาง จับประเด็นสำคัญของเรื่องแล้วอธิบายด้วยการแสดงความคิดเห็น พร้อมกับเพิ่มเติมข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาที่น่าเชื่อถือ และมีความเชื่อมโยงกับข้อมูลเดิม

2. ลำดับขั้นการอ่านขยายความ

ผกาศรี เย็นบุตร (2545, หน้า 197) กล่าวถึง ลำดับขั้นการอ่านขยายความ คือต้องอ่านข้อความให้เข้าใจ และจับความคิดหลักของเรื่องให้ได้ แล้วพยายามตั้งคำถามว่าต้องการทราบรายละเอียดอะไรบ้างเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ เป็นข้อ ๆ โดยพยายามหาคำตอบจากคำถามที่ตั้งไว้ ด้วยความคิดของตน หรือจากการค้นคว้า สัมภาษณ์ นำรายละเอียดที่รวบรวมไว้มาจัดลำดับเป็นข้อ ๆ หลังจากนั้นเรียบเรียงข้อความตามที่ได้จัดลำดับไว้ เพิ่มตัวอย่างข้อมูลหรือสถิติที่จำเป็น และรายละเอียดที่เป็นผลความให้ครบ

สุนทรี คุณจักร์ (2547, หน้า 13) กล่าวถึง ลำดับขั้นการอ่านขยายความ คืออ่านอย่างตั้งใจ ทำความเข้าใจกับเนื้อหาและเรื่องราวที่อ่าน จับใจความเรื่องที่อ่านให้ได้ แล้วขยายความโดยอธิบายรายละเอียดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่อ่านนั้นซึ่งอาจเป็นการยกเหตุผล การยกตัวอย่างประกอบ การอธิบายความคิดที่อยู่บนพื้นฐานความเป็นจริง การสนับสนุนหรือคัดค้านด้วยเหตุผลที่เป็นไปได้ ซึ่งเป็นการแจกแจงในแง่มุมที่กว้างขวางออกไปจนเป็นที่เข้าใจ อย่างชัดเจน และการขยายความ โดยให้รายละเอียดเพิ่มเติมนี้ ต้องไม่ยึดตามความรู้สึกเฉพาะตน ควรพิจารณาตามหลักของเหตุผลที่เป็นจริงซึ่งอ้างอิงและพิสูจน์ได้

จึงสรุปได้ว่า การลำดับขั้นการอ่านขยายความควรเริ่มจากการอ่านเรื่องราวด้วยความตั้งใจให้เข้าใจมากที่สุด จับแนวคิดหรือสาระสำคัญของเรื่องให้ได้ แล้วขยายความด้วยการตั้งคำถามก่อนหลังจากนั้นหาคำตอบให้ได้ โดยอาศัยข้อมูลที่เป็นจริงมีเหตุผลมาขยายคำตอบของเรา ไม่มีอคติอารมณ์เป็นที่ตั้ง

ประเภทของการขยายความ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2549, หน้า 252-254) ได้กล่าวถึงประเภทของการขยายความไว้ดังนี้

1. การขยายความแบบจินตนาการ เป็นการขยายความโดยการสร้างภาพพจน์ของเรื่องราว และเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ปรากฏในเรื่อง โดยอาศัยข้อเท็จจริงและความแฉะล้อม
 2. การขยายความแบบพยากรณ์ เป็นการขยายความโดยการคาดคะเนเรื่องราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ จากเนื้อความที่ปรากฏในเรื่องที่อ่าน
 3. การขยายความแบบสมมติ เป็นการขยายความโดยการคาดคะเนสิ่งที่จะเกิดตามมาเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ผิดปกติจากสภาพเดิม ปรากฏในเรื่องที่อ่าน
 4. การขยายความแบบคาดคะเนความรู้สึก เป็นการคาดคะเนความรู้สึก และอารมณ์ของตัวละครและบุคคล โดยการตีความจากการบรรยายของผู้เขียน หรือบทสนทนาของตัวละคร
- จึงสรุปได้ว่า การขยายความเป็นขั้นตอนที่เกิดภายหลังจากการตีความแล้ว ผู้อ่านต้องจับใจความสำคัญของเรื่องก่อน แล้วขยายความรายละเอียดให้ชัดเจน

การวัดและประเมินผลการสอนอ่าน

นลินี บำเรอราช (2548, หน้า 112-113) กล่าวว่าไว้ว่า การวัดและประเมินผลการสอนอ่านยึดหลักการเรียนรู้ทางภาษา 4 ทักษะ คือ การอ่าน การเขียน การฟัง และการพูด อย่างสัมพันธ์กัน และนอกจากนั้นยังสัมพันธ์กับความคิดเพราะการแสดงออกหรือสื่อสารด้านต่าง ๆ ย่อมใช้ความคิดกำกับเสมอ และใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการแสดงออก หลักการวัดและประเมินผลการสอนอ่าน มีดังนี้

1. มีการเก็บรวบรวมข้อมูลผลการเรียนรู้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านด้วยวิธีที่หลากหลาย เพื่อตรวจสอบผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด
2. การวัดผลและประเมินผลในชั้นเรียน มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โดยใช้ข้อมูลจากการวัดผล เพื่อวินิจฉัยความสามารถของนักเรียน แล้วนำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน
3. การประเมินผลการอ่าน ต้องใช้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และวัดผลอย่างหลากหลายวิธี

4. การประเมินผลต้องมีความเที่ยงตรง เชื่อถือได้ และยุติธรรม

นอกจากนั้นแล้ว การวัดและประเมินผลการสอนอ่านที่ดี ต้องมีวิธีการเก็บรวบรวมผลการเรียนรู้อย่างชัดเจน ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. การสังเกต การปฏิบัติ พฤติกรรมการอ่าน และกระบวนการทำงานเพื่อการเรียนรู้
 2. การตรวจงานหรือผลงาน รายงานผลการอ่าน แฟ้มสะสมผลงานการอ่าน
 3. ทดสอบความรู้ ทั้งสอบข้อเขียน และสอบปากเปล่าเพื่อซักถามความรู้ความเข้าใจ
 4. การตรวจสอบการปฏิบัติ และการแสดงออก การแสดงความคิดเห็น
- กรมวิชาการ (2552, หน้า 69-70) ได้กล่าวถึงวิธีการประเมิน มีดังต่อไปนี้

1. การสังเกตพฤติกรรม เป็นการเก็บข้อมูลจากการดูการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน
2. การสอบปากเปล่า เป็นการให้นักเรียนได้แสดงออกด้วยการพูด มีปฏิสัมพันธ์กัน

โดยตรง

3. การพูดคุย เป็นการสื่อสาร 2 ทาง เป็นการตรวจสอบว่าผู้เรียนมีการเรียนรู้มากเพียงใด
4. การใช้คำถาม มีวิธีการคือ ควรใช้คำถามที่ให้ตอบได้หลากหลาย เปลี่ยนคำถาม

จำให้เป็นประโยชน์บอกเล่า เพื่อให้นักเรียนระบุว่าเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย พร้อมเหตุผล หากตรงกันข้ามหรือสิ่งที่ไม่ใช่หรือถูก สิ่งที่ไม่ใช่หรือผิด และถามเหตุผล จะทำให้ได้ข้อเท็จจริง ให้คำตอบประเด็นสรุปแล้วตามด้วยคำถามให้คิด และตั้งคำถามจากจุดยืนที่เห็นต่าง เหมาะจะใช้ในการอภิปราย

5. การเขียนสะท้อนการเรียนรู้ (Journals) เป็นรูปแบบการบันทึกการเขียนอีกรูปแบบหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนเขียนตอบกระทู้ หรือคำถามของครู ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับความรู้ ทักษะที่กำหนดในตัวชี้วัด การเขียนสะท้อนการเรียนรู้这不仅จะทำให้ครูทราบความก้าวหน้าในผลการเรียนรู้แล้ว ยังใช้เป็นเครื่องมือประเมินพัฒนาการด้านทักษะการเขียนได้

6. การประเมินการปฏิบัติ (Performance assessment) เป็นวิธีการประเมินงานหรือกิจกรรมที่ครูมอบหมายให้นักเรียนปฏิบัติงานเพื่อให้ทราบการพัฒนาของนักเรียน ครูต้องเตรียมคือภาระงาน (Tasks) หรือกิจกรรมที่ให้ปฏิบัติ และเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring rubrics)

7. การประเมินด้วยแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio assessment)

8. การวัดและประเมินด้วยแบบทดสอบ เป็นการประเมินชี้วัดด้านการรับรู้ข้อเท็จจริง (Knowledge) ควรเลือกใช้แบบทดสอบให้ตรงจุดประสงค์ของการวัด เช่น แบบทดสอบเลือกตอบ แบบทดสอบถูก-ผิด แบบทดสอบจับคู่ แบบทดสอบเติมคำ แบบทดสอบความเรียง ทั้งนี้แบบทดสอบต้องมีคุณภาพมีความเที่ยงตรง (Validity) และเชื่อมั่นได้ (Reliability)

9. การประเมินด้านความรู้สึกรู้สึกคิด เป็นการประเมินคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะ และเจตคติที่ควรปลูกฝัง

10. การประเมินตามสภาพจริง (Authentic assessment) เป็นการประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย

11. การประเมินตนเองของผู้เรียน (Student self-assessment) เป็นเครื่องมือการประเมินและพัฒนาการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนได้คิดใคร่ครวญว่าได้เรียนรู้อะไร

12. การประเมินโดยเพื่อน (Peer assessment) เป็นการพัฒนาผู้เรียนให้เข้าถึงคุณลักษณะของงานที่มีคุณภาพ นักเรียนต้องมีความเข้าใจอย่างชัดเจนว่ากำลังตรวจสอบอะไรจากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการอ่านวรรณคดีไทยโดยใช้ทักษะความเข้าใจ ในการอ่าน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวัดและประเมินผลการสอนอ่านวรรณคดีไทย โดยการให้นักเรียนเรียนจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดี เรื่อง อิเหนา ตอนศึกกะหมัง กุหนิง โดยมีเนื้อหาให้นักเรียนจับใจความ สรุปความ ตีความและขยายความ ใช้วิธีการวัดโดยทดสอบความรู้จากแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย และการเขียนที่แสดงการวิเคราะห์วิจารณ์ และประเมินค่า จากแบบวัดความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ และประเมินค่าวรรณคดี เป็นการประเมินตามสภาพจริง

การประเมินด้วยข้อสอบ

แบบทดสอบที่ใช้ในการวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดี เป็นข้อสอบแบบปรนัย รูปแบบข้อสอบแบบปรนัย

ข้อสอบแบบปรนัยเป็นข้อสอบที่มีคำตอบไว้ให้แล้ว ผู้สอบต้องตัดสินใจเลือกคำตอบที่ถูกต้องหรือพิจารณาข้อความที่กำหนดให้ว่าถูกหรือผิด ซึ่งการวัดและประเมินผลโดยใช้ข้อสอบแบบปรนัยนั้นมุ่งวัดพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยหรือความรู้ในเนื้อหาวิชาเป็นส่วนใหญ่ ข้อสอบประเภทนี้สามารถแบ่งออกได้เป็น 5 ประเภท (พร้อมพรรณ อุดมสิน, 2544, หน้า 33-52) สรุปได้ดังนี้

1. ข้อสอบแบบถูก-ผิด เป็นข้อสอบชนิดเลือกตอบ 2 ตัวเลือก โดยมีข้อความให้ผู้เรียนเลือกตอบว่า ถูกหรือผิด ใช่หรือไม่ใช่ จริงหรือเท็จ เป็นต้น
2. ข้อสอบแบบเติมคำหรือตอบสั้น ๆ เป็นข้อสอบที่ให้ผู้เรียนเติมคำหรือข้อความสั้น ๆ ลงในช่องว่าง
3. ข้อสอบแบบจับคู่ เป็นข้อสอบที่ประกอบด้วยข้อความเรียงกันเป็นแถว โดยทั่วไปจะให้ข้อความทางซ้ายมือเป็นคำถามหรือตัวนำเรื่อง และข้อความทางขวามือเป็นคำตอบหรือข้อเลือก ผู้เรียนจะต้องเลือกข้อความทางขวามือที่สอดคล้องหรือจับคู่กับข้อความทางซ้ายมือ
4. ข้อสอบแบบจัดลำดับ เป็นข้อสอบที่มักถามถึงขั้นตอนหรือลำดับของการพิสูจน์หรือการพิจารณาว่าการแก้โจทย์ปัญหาต้องทำอะไรก่อน-หลัง

5. ข้อสอบแบบเลือกตอบ เป็นข้อสอบแบบปรนัยที่ใช้กันอย่างกว้างขวางในการทดสอบของผู้สอนหรือในการทดสอบที่เป็นมาตรฐาน ข้อสอบแบบเลือกตอบสามารถวัดได้ครอบคลุมจุดประสงค์และตรวจให้คะแนนได้แน่นอน ข้อสอบแบบเลือกตอบจะประกอบด้วยข้อคำถามตัวเลือกที่เป็นคำตอบถูกและตัวเลือกที่เป็นตัวลวง

ในการวิจัยครั้งนี้ได้สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดี เป็นข้อสอบแบบปรนัย ประเภทเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

กระบวนการเรียนรู้ที่ต้องการวัดในแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดี

Anderson and Krathwohl (2001, หน้า 25-31) ได้ปรับปรุง Bloom's taxonomy และจัดพิมพ์ฉบับปรับปรุงในปี 2001 ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องคำศัพท์และโครงสร้าง ดังนี้

Bloom's revised taxonomy ได้เพิ่มมิติความรู้อีกมิติหนึ่ง นอกเหนือจากมิติกระบวนการด้านพุทธิพิสัย 6 ระดับ ประกอบด้วยความรู้ 4 ประเภท ได้แก่ ความรู้ที่เป็นข้อเท็จจริง ความรู้ที่เป็นความคิดรวบยอด ความรู้ที่เป็นกระบวนการ และความรู้ที่เป็นการรู้คิดในตนหรืออภิปัญญา ซึ่งจัดทำเป็นตาราง (The taxonomy table) ดังตารางที่ 6 นี้

ตารางที่ 6 มิติความรู้ (The taxonomy table)

มิติความรู้ (The knowledge dimension)	มิติกระบวนการด้านพุทธิพิสัย (The Cognitive Process Dimension)					
	จำ (Remember)	เข้าใจ (Understand)	นำไปใช้ (Apply)	วิเคราะห์ (Analyze)	ประเมินค่า (Evaluate)	สร้างสรรค์ (Create)
ความรู้ที่เป็น ข้อเท็จจริง						
ความรู้ที่เป็น ความคิด รวบยอด						
ความรู้ที่เป็น กระบวนการ						
ความรู้ที่เป็น การรู้คิดในตน						

ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดี
ในงานวิจัยนี้ มีขั้นตอนในการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดี
ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 วิเคราะห์มาตรฐาน
การเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ และเนื้อหา
2. การวางแผนในการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีโดยการ
กำหนดจุดประสงค์ของการสอนในเชิงพฤติกรรม เพื่อวัดกระบวนการด้านพุทธิพิสัย 6 ระดับ ได้แก่
จำ เข้าใจ นำไปใช้ วิเคราะห์ ประเมินค่า และสร้างสรรค์ ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 การสร้างข้อสอบ

เนื้อหา	กระบวนการด้านพุทธิพิสัย						รวม (จำนวนข้อ)
	จำ	เข้าใจ	นำไปใช้	วิเคราะห์	ประเมินค่า	สร้างสรรค์	
1							
2							
3							

จากตารางที่ 7 การสร้างแบบทดสอบ จะบอกให้ทราบว่าเนื้อหาแต่ละด้าน
เน้นกระบวนการใดของจุดประสงค์การสอน ความสัมพันธ์ของเนื้อหาในแต่ละแถวกับกระบวนการ
ด้านพุทธิพิสัยในแต่ละสดมภ์จะชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถด้านพุทธิพิสัยกับ
เนื้อหาวิชานั้น ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การสอนที่ผู้สอนต้องการจะวัด

1. การกำหนดโครงเรื่องของเนื้อหาวรรณคดี เรื่อง อิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง
2. การสร้างข้อสอบตามโครงสร้างและจุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อวัดความสามารถ
ในการอ่านวรรณคดี เป็นแบบปรนัย ประเภทเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 70 ข้อ คัดเลือกไว้ 40 ข้อ
3. การสร้างตารางเพื่อวิเคราะห์แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย
ให้เป็นระบบสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาวิชา

การประเมินตามสภาพจริง

การประเมินเป็นกระบวนการตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนในเรื่องที่ได้เรียนว่า
บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้หรือไม่ ผู้วิจัยได้ศึกษาการประเมินสภาพจริงตามแนวคิด
ของนักการศึกษาในหัวข้อ ดังนี้

1. ความหมายการประเมินตามสภาพจริง

กระทรวงศึกษาธิการ (2548, หน้า 8-25) ให้ความหมาย ว่าการประเมินตามสภาพจริง เป็นกระบวนการวัดหรือการตรวจสอบคุณภาพผลงานของนักเรียนที่เกิดจากการเรียนรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่ง เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพที่มีความต่อเนื่อง สะท้อนให้เห็นความสามารถพฤติกรรมและทักษะที่จำเป็นของนักเรียนในสถานการณ์ที่เป็นจริง โดยเน้นผลงานที่แสดงออกในการปฏิบัติจริง และต้องคำนึงความสัมพันธ์กันของหลักสูตร การเรียนการสอน และการประเมิน

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 71) ให้ความหมายว่า การประเมินตามสภาพจริง (Authentic assessment) เป็นการประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่สะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน จึงควรใช้การประเมินการปฏิบัติ (Performance assessment) ร่วมกับการประเมินด้วยวิธีอื่น ภาระงาน (Tasks) ควรสะท้อนสภาพความเป็นจริง หรือใกล้เคียงกับชีวิตจริงมากกว่า เป็นการปฏิบัติกิจกรรมทั่ว ๆ ไป ดังนั้นการประเมินตามสภาพจริง จะต้องออกแบบการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลไปด้วยกัน และกำหนดเกณฑ์การประเมิน (Rubrics) ให้สอดคล้องหรือใกล้เคียงกับชีวิตจริง

สมศักดิ์ ภู่วิภาดาธรรม (2553, หน้า 98) ให้ความหมายว่าการประเมินตามสภาพจริง หรือการประเมินจากทางเลือกใหม่เป็นการประเมินที่ใช้เครื่องมือวัดหลากหลายวิธีเพื่อประเมินการปฏิบัติวัน-ต่อ-วันในการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ ในโรงเรียนแทนความเชื่อที่ใช้เพียงแบบทดสอบอย่างเดียวในการประเมิน

สรุปได้ว่า การประเมินตามสภาพจริง หมายถึง การประเมินหรือตรวจสอบคุณภาพผลงานของนักเรียนด้วยวิธีที่หลากหลาย และมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินแบบรูบิค (Rubrics)

2. ความสำคัญของการประเมินตามสภาพจริง

2.1 เป็นการประเมินที่อิงความสามารถและพัฒนาการของผู้เรียนมุ่งเน้น การพิจารณาความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในชีวิตจริงของนักเรียน

2.2 ส่งเสริมให้นักเรียนมีพัฒนาการที่สมบูรณ์ คือด้านพุทธิพิสัย และเพิ่มการพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะพิสัย และจิตพิสัย

2.3 สามารถพัฒนานักเรียนให้เกิดการเรียนรู้เต็มตามศักยภาพของแต่ละคนมากที่สุด

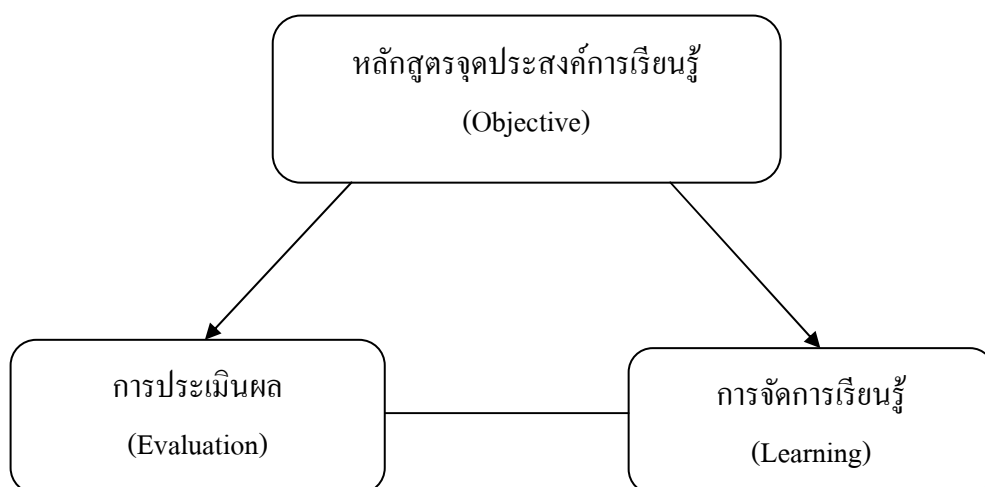
2.4 ทำให้นักเรียนมีโอกาสนำเสนอผลงาน เกิดความภาคภูมิใจในผลงาน

2.5 ช่วยให้ผู้มองเห็นการบรรลุเป้าหมายในการประเมินอย่างแท้จริง

3. ลักษณะของการประเมินสภาพจริง การประเมินตามสภาพจริงมีลักษณะดังนี้

3.1 ครูต้องจัดให้นักเรียนได้แสดงออกในการปฏิบัติจริง การคิดสร้างสรรค์ การสร้างงาน

- 3.2 การกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการคิดในระดับสูง การจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีความสัมพันธ์กับชีวิตจริง
- 3.3 เกณฑ์การประเมิน เป็นการใช้เกณฑ์การประเมินที่เกิดจากวัตถุประสงค์ที่ครู
- 3.4 เป็นการประเมินตนเอง (Self assessment) การประเมินตนเองเป็นส่วนสำคัญต่อการปฏิบัติภารกิจในชีวิตจริง ด้วยเหตุผล
- 3.5 การประเมินตามสภาพจริง ทำให้ผู้สอนต้องเปลี่ยนบทบาทจากการชี้ครูเป็นศูนย์กลาง มาเป็นยี่ดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
- 3.6 นำเสนอผลงาน การประเมินตามสภาพจริง เปิดโอกาสให้นักเรียนนำเสนอผลงานของตนต่อหน้าสาธารณชน
4. การออกแบบการวัดและประเมินสภาพจริง
- การใช้วิธีประเมินตามสภาพจริงจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบสำคัญที่สัมพันธ์กัน คือ จุดประสงค์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการเรียนการสอนหรือการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผล ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 การออกแบบการวัดและประเมินสภาพจริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548, หน้า 14)

จากรูปภาพ คือ การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ของผู้เรียนซึ่งครอบคลุมทุกด้าน ทั้งความรู้ ทักษะ และเจตคติจากนั้นจึงออกแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนเก่ง ดี มีความสุขและนำสู่กระบวนการวัดและประเมินผลให้ครบถ้วนตามเป้าหมาย

5.5 ทักษะภาคปฏิบัติ (Practical skills) สามารถรวบรวมสัมพันธ์ แสดง วิเคราะห์ และ รายงานผลการศึกษาได้

5.6 สามารถประยุกต์ผลสู่สถานการณ์ใหม่ได้

5.7 วิธีการที่ใช้ในการวัดและประเมิน เพื่อให้การตรวจสอบผลงานของนักเรียน สอดคล้องกับชีวิตจริงมีคุณภาพจำเป็นต้องใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต สัมภาษณ์ ตรวจสอบผลงาน รายงานผล ประเมินผลโดยผู้เกี่ยวข้อง การทดสอบภาคปฏิบัติ เพิ่มสะสมผลงาน สรุปได้ว่า ทักษะจำเป็นที่ต้องประเมิน คือทักษะด้านความรู้ความเข้าใจในการอ่าน วรรณคดี ต้องอาศัยทักษะด้านการคิดเพื่อพัฒนาการเรียนรู้จากการทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบ ซึ่งเป็นทักษะที่เกิดจากตัวบุคคล รวมถึงการร่วมกิจกรรมกลุ่ม รับผิดชอบงานกลุ่มด้วยกัน จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต้องให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม นำเสนอผลงาน อภิปราย แสดงความคิดเห็น โดยใช้วิธีการวัดด้วยการตรวจสอบผลงานและการทดสอบ ภาคปฏิบัติ

6. การสร้างเกณฑ์ให้คะแนน (Rubric)

นพเก้า ณ พัทลุง (2544, หน้า 20) ได้เสนอแนวทางการสร้างเกณฑ์ให้คะแนน (Rubric) และประเภทของเกณฑ์การประเมินไว้ ดังนี้

6.1 กำหนดโครงร่างคุณลักษณะที่ต้องการวัดผล โดยอาศัยประสบการณ์ในการสอน ของตนเองว่าการจะผ่านจุดประสงค์ใดจุดประสงค์ ควรมีคุณลักษณะอย่างไร

6.2 นำคุณลักษณะและระดับคุณภาพที่ต้องการประเมิน ชี้แจงแก่นักเรียน เพิ่มหรือตัด คุณลักษณะจากเหตุผลสนับสนุนและการยอมรับของนักเรียน

6.3 สร้างระดับคุณภาพลักษณะที่ต้องการจะวัด เช่น การแยกระดับคุณภาพออกเป็น 3 ระดับ ตามความสามารถ

6.4 เมื่อได้โครงร่างคือ คุณลักษณะที่ต้องการจะวัดและระดับคุณภาพ ควรเสนอ แก่นักเรียนเพื่อรับข้อเสนอแนะและปรับปรุงก่อนนำไปใช้

ประเภทของเกณฑ์การประเมิน แบ่งได้ 2 ประเภท ดังนี้

1. การให้คะแนนเป็นภาพรวม (Holistic score) เป็นการให้คะแนนโดยคุณภาพรวม ของการปฏิบัติงานหรือผลงาน ดังตัวอย่าง

1.1 การตอบคำถามโดยทั่วไป

3 หมายถึง คำตอบถูกต้อง แสดงเหตุผลและแนวคิดประกอบชัดเจน

2 หมายถึง คำตอบถูกต้อง แสดงเหตุผลและแนวคิดไม่ชัดเจน

1 หมายถึง คำตอบผิดพลาด แสดงเหตุผลและแนวคิดยังไม่ชัดเจน

1.2 การเขียนคำถามเกี่ยวกับมโนทัศน์ในเรื่องต่าง ๆ

ดี หมายถึง เขียนแสดงความเข้าใจมโนทัศน์เกี่ยวกับ....และยกตัวอย่างประกอบได้

ปานกลาง หมายถึง เขียนแสดงความเข้าใจมโนทัศน์เกี่ยวกับ..... และยกตัวอย่าง

ประกอบได้ถูกต้องชัดเจน

ควรปรับปรุง หมายถึง เขียนแสดงความเข้าใจมโนทัศน์เกี่ยวกับ....และยกตัวอย่าง

ประกอบไม่ถูกต้องและไม่ชัดเจน

2. การให้คะแนนแบบแยกองค์ประกอบ (Analytic score) เป็นการให้คะแนนโดยแยก

องค์ประกอบเป็นด้าน ๆ ของการปฏิบัติงานหรือผลงาน ดังตัวอย่าง

2.1 การนำเสนอผลงาน

2.1.1 ด้านบุคลิกภาพ

ระดับดี หมายถึง สบตาผู้ชมบ่อย ๆ น้ำเสียงมีความเหมาะสมตลอดเวลา

และมีความกระตือรือร้นในการนำเสนอ

ระดับปานกลาง หมายถึง สบตาผู้ชมบางครั้ง น้ำเสียงมีความเหมาะสมบางครั้ง

และมีความกระตือรือร้นในการนำเสนอบ้าง

ระดับต่ำ หมายถึง ไม่สบตาผู้ชม น้ำเสียงไม่มีความเหมาะสม และไม่กระตือรือร้น

ในการนำเสนอ

2.1.2 ระดับความรู้

ระดับดี หมายถึง สรุปความรู้ได้อย่างถูกต้องแม่นยำ

ระดับปานกลาง หมายถึง มีความผิดพลาดบ้างในการสรุปความรู้

ระดับต่ำ หมายถึง มีความผิดพลาดในการสรุปความรู้บ่อย

7. เกณฑ์การประเมิน (Rubric)

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 72-73) ได้เสนอเกณฑ์การประเมินเพื่อใช้ประเมินค่าผลการปฏิบัติของนักเรียนในภาระงานหรือชิ้นงานที่มีความซับซ้อน ดังตัวอย่างตารางเรื่อง รูปแบบการสร้างเกณฑ์การประเมินแบบแยกประเด็น (Analytic rubrics) ตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ตัวอย่างเกณฑ์การประเมินแบบแยกประเด็น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 72)

เกณฑ์	ระดับการประเมิน				
	4	3	2	1	0
ชื่อเรื่อง	น่าสนใจ	น่าสนใจแต่ไม่	ทั่ว ๆ ไปไม่	ไม่เกี่ยวข้อง	ไม่มีข้อมูล
	ทันสมัย	ทันสมัย	น่าสนใจไม่	กับสาระที่	เพียงพอ ต่อ
	เหมาะสมกับ	สอดคล้องกับ	สอดคล้องกับ	เรียน	การตัดสินใจ
เนื้อหา	เนื้อหา	เนื้อหา	เนื้อหา		
	ข้อมูลถูกต้อง	ข้อมูลถูกต้อง	มีข้อมูลที่ผิด	ข้อมูลส่วน	ไม่มีข้อมูล
	สมบูรณ์ตรง	ตรงประเด็นแต่	บ้างแต่ยังไม่	ใหญ่ไม่	เพียงพอต่อ
การลำดับ	ใจความชัดเจน	ใจความสับสน	ใจความไม่	ไม่ต่อเนื่อง	ไม่มีข้อมูล
	ลำดับเหตุการณ์	บ้างแต่ยังไม่	ชัดเจนขาด	ขาดความ	เพียงพอต่อ
	สมเหตุสมผล	สามารถเข้าใจ	ความ	สมเหตุสมผล	การตัดสินใจ
หลักเกณฑ์	ประโยค	เขียนประโยค	เขียนประโยค	เขียนประโยค	ไม่มีข้อมูล
	สมบูรณ์ถูกต้อง	ได้สมบูรณ์แต่	สมบูรณ์บ้าง	ผิดหลักเกณฑ์	เพียงพอต่อ
	ตามหลักเกณฑ์	ผิดหลักเกณฑ์	ผิดหลักเกณฑ์	ทางภาษา สื่อ	การตัดสินใจ
ทางภาษา	ทางภาษาสื่อ	ทางภาษา สื่อ	ทางภาษาอย่าง	ความไม่ได้	
	ความได้ชัดเจน	ความได้	มากสื่อความ		
			ไม่ชัด		

นอกจากการเกณฑ์การประเมินแบบแยกประเด็นแล้ว ยังมีเกณฑ์การประเมินแบบภาพรวม (Holistic rubric) เช่น ต้องการประเมินการเขียนเรียงความ แต่ไม่ได้พิจารณาแบบแยกประเด็น ว่าเขียนนำเรื่อง สรุปเรื่อง การผูกเรื่องแต่ละประเด็นเป็นอย่างไร แต่เป็นการพิจารณาในภาพรวมและให้คะแนนภาพรวม ดัง ตัวอย่างในเรื่อง เกณฑ์การประเมินแบบภาพรวม สำหรับประเมินการเขียนเรียงความ ในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 เกณฑ์การประเมินแบบภาพรวมสำหรับประเมินการเขียนเรียงความ
(กรมวิชาการ, 2552, หน้า 73)

คะแนน	เกณฑ์
5	เขียนบทนำและบทสรุปได้ดี ทำให้งานเขียนมีใจความสัมพันธ์กัน หัวข้อเรื่องมีรายละเอียดสนับสนุนอย่างชัดเจน การผูกเรื่องเป็นลำดับขั้นตอน รูปประโยคถูกต้อง มีสะกดคำผิดบ้างเล็กน้อย จำนวนภาษาสละสลวย
3	มีบทนำ บทสรุป เนื้อหาสอดคล้องกับหัวข้อเรื่อง รายละเอียดสนับสนุนน้อย เนื้อหาบางส่วนไม่ชัดเจน การผูกเรื่องเป็นลำดับ รูปประโยคถูกต้อง มีสะกดคำผิดอยู่บ้าง จำนวนภาษาสละสลวยบางแห่ง
1	ไม่มีบทนำและ/หรือบทสรุป เนื้อหาอ้อมค้อมไม่ตรงประเด็นนัก มีรายละเอียดสนับสนุนน้อย และไม่สมเหตุสมผล เขียนสะกดคำผิดมาก

สรุปได้ว่าการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้เกณฑ์การประเมินแบบภาพรวม (Holistic rubric) เพื่อตรวจสอบและประเมินผลความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินค่าวรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ การอ่านวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิค CIRC ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 เกณฑ์การประเมินแบบวัดความสามารถในการเขียนจากการคิด วิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินค่าวรรณคดี

คะแนน	เกณฑ์
5	เขียนวิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่องได้ครบ บอกจุดมุ่งหมายของเรื่องได้ถูกต้อง การเชื่อมโยงความรู้ด้านประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตของอดีต และปัจจุบันมีรายละเอียดสนับสนุนอย่างชัดเจน วิเคราะห์และประเมินคุณค่า ด้านการใช้ภาษาและคำการใช้โวหารภาพพจน์ และรสวรรณคดีของผู้แต่งได้ถูกต้อง และสามารถเขียนสังเคราะห์ข้อคิดและประเมินคุณค่าได้ครอบคลุมทุกด้าน

ตารางที่ 10 (ต่อ)

คะแนน	เกณฑ์
4	เขียนวิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่องได้ครบ การเชื่อมโยงความรู้ด้านประวัติศาสตร์ ประเพณีวัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตของอดีตและปัจจุบันมีรายละเอียดสนับสนุนน้อย วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านการใช้ภาษาและคำการใช้โวหารภาพพจน์ และรสวรรณคดีของผู้แต่งได้ถูกต้อง และเขียนสังเคราะห์ข้อคิด ประเมินคุณค่าได้บ้าง
3	เขียนวิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่องได้ การเชื่อมโยงความรู้ด้านประวัติศาสตร์ ประเพณีวัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตของอดีตและปัจจุบันมีเนื้อหาอ้อมค้อมไม่ตรงประเด็นวิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านการใช้ภาษาของผู้แต่งได้น้อย และขาดความน่าเชื่อถือในการเขียนสังเคราะห์ข้อคิด ประเมินคุณค่างานประพันธ์
2	เขียนวิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่องได้ไม่ครบ ขาดการเชื่อมโยงความรู้และไม่มีข้อมูลเพียงพอต่อการตัดสินใจด้านการวิเคราะห์ประเพณีวัฒนธรรม วิเคราะห์ประเมินค่าผลงานผู้เขียนไม่ถูกต้อง วิเคราะห์ความงามบทประพันธ์ได้ และเขียนสังเคราะห์ข้อคิด ประเมินคุณค่างานประพันธ์ไม่สมเหตุผล
1	เขียนวิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่องไม่ได้ ขาดความน่าเชื่อถือในการเสนอข้อมูลเพื่อเชื่อมโยงความรู้ในอดีตและปัจจุบัน วิเคราะห์ความงามของภาษาได้บ้าง และเขียนสังเคราะห์ข้อคิด ประเมินคุณค่างานประพันธ์ไม่ตรงประเด็น
0	ไม่เขียนคำตอบ

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการอ่านวรรณคดีไทยและวิธีการจัดการประเมินผลตามสภาพจริง ผู้วิจัยได้นำเนื้อหาด้านทักษะการอ่านและเขียนจับใจความ ย่อความ สรุปความ ตีความและขยายความ มาใช้ในการจัดเนื้อหาลงในชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีแบบทดสอบและแบบวัดความความสามารถ โดยใช้วิธีการประเมินตามสภาพจริง

วรรณคดีไทยเรื่อง อิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง

วรรณคดีไทยเรื่อง อิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ผู้วิจัยได้ใช้เนื้อหาจากหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยมีเนื้อหา ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, หน้า 20-25)

ประวัติความเป็นมา

วรรณคดีเรื่อง อิเหนา ตอนศึกกะหมังหนึ่ง มีมาตั้งแต่สมัยครั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี ในสมัยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศคือเจ้าฟ้าหญิงกษัตริย์และเจ้าฟ้าหญิงมณฑล ทรงได้นำข้าหลวงมาจากปัตตานี นางข้าหลวงได้เล่านิทานปันทิหรือเรื่อง อิเหนาของชาวถวญ เจ้าฟ้าหญิงกษัตริย์ ทรงนำเค้าเรื่องมาแต่งเป็นบทละครเรื่อง ดาหลัง (อิเหนาใหญ่) ส่วนเจ้าฟ้าหญิงมณฑลทรงแต่งเรื่อง อิเหนา (อิเหนาเล็ก) ต่อมาในสมัยรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ได้ทรงพระราชนิพนธ์เรื่อง อิเหนา เป็นบทละครสำหรับใช้แสดงละครรำ ในตอนท้ายของบทพระราชนิพนธ์ได้อ้างถึงเรื่อง อิเหนา ในสมัยอยุธยาว่า

อันอิเหนาเอามาทำเป็นคำร้อง สำหรับงานการฉลองกองกุศล
ครั้งกรุงเก่าเจ้าสตรีเชอนิพนธ์ แต่เรื่องต้นตกหายพลัดพรายไป

พระราชนิพนธ์เรื่อง อิเหนา เป็นหนังสือที่วรรณคดีสโมสรยกย่องให้เป็นยอดของบทละครรำ คือดีทั้งความ ดีทั้งกระบวนกลอน ดีทั้งกระบวนสำหรับเล่นละคร และยังแทรกความรู้เกี่ยวกับพิธีและประเพณีต่าง ๆ ไว้อีกด้วย ดังที่สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงกล่าวไว้ว่า

“หนังสือบทละครอิเหนาพระราชนิพนธ์รัชกาลที่ 2 นอกจากเป็นหนังสือดีในทางที่จะศึกษาประเพณีไทยแต่โบราณด้วยอีกสถานหนึ่ง ด้วยประเพณีต่าง ๆ ที่มีในเรื่อง อิเหนา ดังเช่น ประเพณีสมโภชลูกหลวงประสูติใหม่ (เมื่ออิเหนาเกิด) กี่ดี ประเพณีการพระเมรุ (ที่เมืองหมันทยา) กี่ดี ประเพณีรับแขกเมือง (เมื่อท้าวดาหารับทูตจระกา) ประเพณีแห่สนามใหญ่ (ที่เมืองกาหลัง) กี่ดี ประเพณีโสกันต์ (สียะตรา) ทรงพระราชนิพนธ์ตรงตามตำราราชประเพณีทุกอย่าง แก้ไขแต่ตรงที่ขัดกับเนื้อเรื่อง ดังเช่นในพระภิกษุสงฆ์เปลี่ยนเป็นฤๅษี เป็นต้น ตลอดจนว่าด้วยพื้นอัธยาศัยผู้คน ก็ทรงตรงตามลักษณะการเป็นอยู่ในสมัยซึ่งพระราชนิพนธ์นั้นเป็นพื้น เว้นแต่ที่ขัดกับเนื้อเรื่อง จึงแก้เป็นอย่างอื่น นักเรียนผู้แสวงหาความรู้ประเพณีไทยแต่โบราณอาจจะศึกษาหาความรู้ได้ในบทละครอิเหนานี้เป็นอันมาก เพราะฉะนั้นจึงนับว่าวิเศษกว่าบทละครรำเรื่องอื่นที่เป็นตำราด้วยอีกอย่างหนึ่ง”

บทละครเรื่อง อิเหนา ตอนศึกกะหมังหนึ่งเป็นศึกสงครามที่ใหญ่ที่สุดในเรื่องนี้ มีบทบรรยายที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการทำศึกสงครามในสมัยก่อนตั้งแต่การเตรียมกระบวนทัพ การเกณฑ์ไพร่พล การยกทัพ การตั้งค่ายตามตำราพิชัยสงครามและยุทธวิธีในการต่อสู้ ดังตัวอย่างบทบรรยายการเคลื่อนทัพของอิเหนาว่า

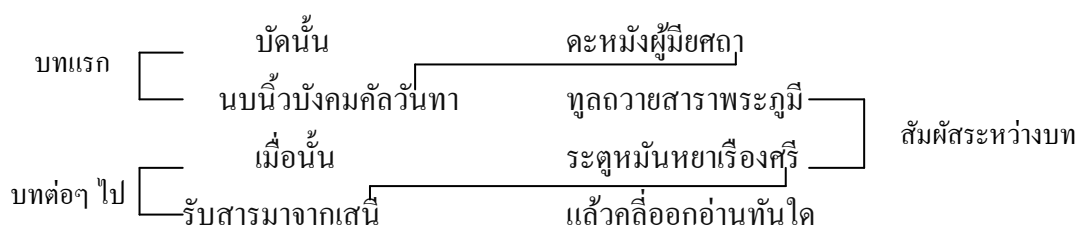
พอได้สุกฤษก็ลั่นฆ้อง	ประ โคมคึกกีก้องห้องสนาม
ประ ไรหิตฟันไม้ข่มนาม	ทำตามตำราพิชัยยุทธ
ทัพหน้าทัพหลวงทัพหลัง	พร้อมพร้อมตั้งโห่ฮึงอุตม์
ทหารโบกธงกระบี่ครุฑ	ฝรั่งจูปันใหญ่ให้สัญญา
ชีพอื่เบิกโชนทวาร	โอมอ่านอาคมคาถา
เสด็จทรงช้างที่นั่งหลังคา	คลาเคลื่อน โยธาทุกหมวดกอง

นอกจากนี้ ยังมีบทบรรยายการสู้รบแบบประจัญบานกันตัวต่อตัวบนหลังม้าด้วยอาวุธต่าง ๆ เช่น สังคามาระตากับวิหยาสะกำใช้ทวน และอิเหนากับท้าวกะหมังกุหนิงใช้หอก กระบี่ และกริช เป็นอาวุธต่อสู้กัน

ลักษณะคำประพันธ์

บทละครรำเรื่อง อิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง มีรูปแบบการแต่งเป็นกลอนบทละคร ซึ่งมีลักษณะบังคับเหมือนกลอนสุภาพ แต่วรรคแรกมักขึ้นต้นด้วยคำว่า “เมื่อนั้น” “บัดนั้น” และ มาจะกล่าวบทไป โดยคำว่า “เมื่อนั้น” ใช้กับตัวเอกของเรื่องหรือตัวละครที่เป็นกษัตริย์ คำว่า “บัดนั้น” ใช้กับตัวละครสามัญ และคำว่า “มาจะกล่าวบทไป” ใช้เมื่อขึ้นตอนหรือเนื้อความใหม่

สำหรับจำนวนคำในแต่ละวรรค อาจจะมีไม่เท่ากัน เพราะจะต้องให้เหมาะสมกับทำรำและทำนองเพลง นอกจากนี้ยังต้องมีการกำหนดเพลงหน้าพาทย์สำหรับประกอบกิริยาอาการตัวละคร เช่น “เชิด” “เสมอ” “เชิดฉิ่ง” “กราวรำ” เป็นต้น และเพลงสำหรับขับร้อง เช่น “ร้าย” “สมิงทรง” “ชมตลาด” “นางกรวย” เป็นต้น พร้อมทั้งบอกจำนวนคำในบทนั้นด้วย คือ 2 วรรค เป็นหนึ่งคำกลอน

อธิบายผังโครงสร้าง

1. แสดงผังโครงสร้างกลอนบทละคร ความยาว 2 บท
2. กลอน 1 บท มี 2 บาท คือ บาทเอกและบาทโท

3. กลอน 1 บาท มี 2 วรรค คือ บาทเอก ประกอบด้วย วรรคสดับ และวรรครับ บาทโท ประกอบด้วย วรรค รอง และวรรค ส่ง

4. กลอน 2 วรรค เรียกว่า 1 คำกลอน

5. เส้นโยงแสดงจุดสัมผัสนอก เป็นกฎบังคับต้องมี สำหรับกลอนวรรค รับ และ ส่งจะเลือกสัมผัสตรงคำที่ 2, 3 หรือ 5 ก็ได้ ในกลอนบทละครนิยมสัมผัสตรงคำที่ 2 และ 5 มาก สำหรับจุดสัมผัสใน โปรดดูคำอธิบาย ที่กลอนสุภาพ

6. กลอนยาว 2 บทขึ้นไป ต้องเชื่อมสัมผัสท้ายวรรค ส่ง ไปยังคำท้ายวรรค รับ ของบท ถัดไปเสมอ กลอนบทละคร เป็นกลอนสุภาพประเภทหนึ่งจัดอยู่ในหมวดกลอนขับร้อง เช่นเดียวกับ กลอนดอกสร้อย สักวา กลอนเสภา และเพลงไทยเดิม

เรื่องย่อ

บทละครเรื่อง อิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง เริ่มเรื่องเมื่อท้าวกะหมังกุหนิงคิดจะทำ สงครามกับกรุงดาหาเพื่อชิงนางบุษยามาให้วิหยาสะก่าโอรสของพระองค์ ท้าวกะหมังกุหนิงหรือ กับระดูปาหยังและระดูประหมันผู้เป็นอนุชา อนุชาทั้งสองตัดทันทว่าดาหาเป็นเมืองใหญ่ของ กษัตริย์วงศ์สัตยูแดหวาผู้มีฝีมือเลื่องลือในการสงคราม ส่วนกะหมังกุหนิงเป็นเพียงเมืองเล็ก ๆ คงจะสู้ศึกไม่ได้ แต่ท้าวกะหมังกุหนิงก็ไม่ฟังคำตัดทันทเพราะรักลูกมาก จนไม่อาจทนเห็นลูกทุกข์ ทรมาณได้ แม้จะรู้ว่าอาจสู้ศึกไม่ได้ แต่ก็ตัดสินใจทำสงครามด้วย เหตุผลที่บอกแก่อนุชาทั้งสองว่า “เอ็นดูนาคดาโศกาลัย ว่ามิได้อรไทจะมรณา แม้วิหยาสะก่ามอดม้วย พี่คงตายด้วยโอรสา... ผิดก็ทำ สงครามดูตามที เคราะห์ดีก็จะได้ดังไฟฝัน พี่ตั้งพฤกษาพานาวัน จะอาสาญเพราะลูกเหมือนกล่าวมา”

เมื่อส่งทูตไปทูลขอนางบุษบา แต่ได้รับการปฏิเสธจากท้าวดาหา ท้าวกะหมังกุหนิง ก็เตรียมจัดทัพยกไปตีเมืองดาหาโดยให้วิหยาสะก่าเป็นทัพหน้า พระอนุชาทั้งสองเป็นทัพหลัง ส่วนพระองค์เป็นจอมทัพ ก่อนที่จะยกทัพไปนั้น โหรทำนายว่าดวงชะตาของท้าวกะหมังกุหนิง และวิหยาสะก่านั้นถึงฆาต ถ้ายกทัพไปในวันรุ่งขึ้นจะพ่ายแก่ศัตรู ควรควงเว้นการทำศึกไปก่อน 7 วัน จึงจะพ้นเคราะห์ แต่ท้าวกะหมังกุหนิงก็ไม่เปลี่ยนพระทัย เพราะเกรงจะถูกครหาว่ากลัวข้าศึก ศัตรู ทำให้เป็นที่อับอายแก่ไพร่ฟ้าทั้งหลายได้

ฝ่ายท้าวดาหาขอความช่วยเหลือไปยังท้าวกูเรปัน ท้าวกาหลังและท้าวสิงหัดสำหรับ ท้าวสิงหัดสำหรับส่งสุหรานางผู้เป็นโอรสไปช่วยรบ และท้าวกาหลังให้ตำมะหงกับคะหมังคุมพล จากเมืองกาหลังมาสมทบกับทัพสุหรานาง ส่วนท้าวกูเรปันส่งราชสารฉบับหนึ่งสั่งให้อิเหนา ยกทัพไปช่วยท้าวดาหาทำศึก อีกฉบับหนึ่งส่งไปให้ระดูหมันหยาโดยตำหนินางจินตะหรา ว่าเป็นต้นเหตุให้อิเหนาตัดรอนนางบุษบา ระดูหมันหยารู้สึกผิดจึงเร่งให้อิเหนายกทัพไปเมืองดาหา

ในการสู้รบ สังคามาระดาทูลอโหนว่าขอเป็นคู่ต่อสู้กับวิหยาสะก่า อโหนเห็นว่า เพลงกระบี่ของสังคามาระดายังไม่ชำนาญจึงให้สู้ด้วยเพลงทวน สังคามาระดาสังหารวิหยาสะก่าได้ ท้าวกะหมังกุหนิงเห็นโอรสถูกสังหารตกจากม้าก็โกรธ ปรีเข้าไปไล่ล่าสังคามาระดาอโหนจึงเข้าสกัด และต่อสู้กับท้าวกะหมังกุหนิง ทั้งสองฝีมือทัดเทียมกัน ผลัดกันแพ้ผลัดกันชนะหลายกระบวนเพลง แต่ในที่สุดอโหนก็ใช้กริชที่องค์ปะตาระกาหลาประทานให้เมื่อแรกประสูติสังหารกะหมังกุหนิงได้ ท้าวฝ่ายกะหมังกุหนิงแตกพ่ายไป ระดูปาหยังและระดูประหมันยอมแพ้และจะขอส่งเครื่องบรรณาการมาถวายตามประเพณี ระดูปาหยังและระดูประหมันเสียใจที่ท้าวกะหมังกุหนิงต้องตาย เพราะความประมาทและเพราะรักลูกมากเกินไป ดังคำรำพันว่า

โอ้วว่าพระองค์ผู้ทรงยศ	พระเกียรติปรากฏในแหล่งหล้า
สงครามทุกครั้งแต่หลังมา	ไม่เคยอัปราแก่ไพร่
ครั้งนี้ควรหรือมาพิณาศ	เบาจิตคิดประมาทไม่พอที่
เพราะรักบุตรสุดสวาทแสนทวี	จะทานภูมิไม่เชื่อฟัง

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับวรรณคดีไทยเรื่อง อโหน ตอนศึกกะหมังกุหนิง ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าในด้านประวัติความเป็นมาของวรรณคดี ประวัติผู้แต่ง ลักษณะคำประพันธ์ เรื่องย่อของวรรณคดี เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการออกแบบกิจกรรม ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบทดสอบ ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย และเพิ่มความรู้ความเข้าใจให้แก่ นักเรียนและผู้ที่สนใจ

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วิจัย และประเมินค่าวรรณคดี

ความหมายของการคิดวิเคราะห์ วิจัย และประเมินค่าวรรณคดี

วิชาวรรณคดีวรรณกรรมเป็นวิชาที่อยู่ในหลักสูตรการศึกษา เพราะการศึกษาวรรณคดีให้เข้าใจอย่างลึกซึ้งและเข้าใจวรรณศิลป์เป็นการสะท้อนถึงภาพชีวิตและสังคมในอดีต ดังที่ รีนฤทัย สัจพันธุ์ (2550, หน้า 207) กล่าวว่า แนวทางสำคัญในการศึกษาวรรณคดีแบบฉบับนั้น เป็นผลงานที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นผลงานยอดเยี่ยมหรือเป็นต้นตำรับ ซึ่งอาจจะแต่งได้ดีเยี่ยมสมบูรณ์แบบ หรือมีลักษณะเก่าแก่ สืบทอดต่อกันมาโดยคนรุ่นหลังนิยมเลียนแบบ หรือวรรณกรรมปัจจุบัน คือ การวิจารณ์ เพราะการวิจารณ์เป็นการพิจารณางานเขียนชิ้นใดชิ้นหนึ่งอย่างรอบด้าน จนสามารถประเมินคุณค่าของหนังสือชิ้นนั้นได้อย่างเที่ยงธรรม โดยการประเมินค่า คือการแสดงทัศนะเกี่ยวกับ ความสำคัญ สถานะยิ่งใหญ่หรือประโยชน์วรรณคดีวรรณกรรมนั้น ๆ การประเมินคุณค่า จะเกิดขึ้น

ได้ก็เมื่อเรามีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในหนังสือที่จะวิจารณ์ แม้เราไม่อาจชี้ชัดลงไปได้ว่า การประเมินคุณค่านั้นถูกต้องและสมบูรณ์แล้ว แต่การประเมินคุณค่าควรตั้งอยู่บนหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน มีการใช้เหตุผล มิใช่ใช้อารมณ์ รสนิยม อคติ หรือความรู้สึกส่วนตัวเป็นเครื่องประเมิน การวิจารณ์เป็นกระบวนการของการใช้ความรู้ ความคิดและความรู้สึกอย่างเป็นเหตุเป็นผล และยังต้องใช้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด และความรู้นั้นไปสู่ผู้อื่นได้ด้วยการวิจารณ์จึงเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์

การคิดวิเคราะห์เป็นกระบวนการหนึ่งที่สำคัญในการเรียนรู้วรรณคดีวรรณกรรม เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2548, หน้า 2) ให้ความหมายของการคิดเชิงวิเคราะห์ คือ ความสามารถในการจำแนกแจกแจงองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น เพื่อค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของเรื่องที่เกิดขึ้น เปรียบเหมือนการเห็นผลลัพธ์ของบางสิ่ง แล้วไม่ด่วนสรุปทันทีว่า มันเกิดจากสาเหตุใด มีองค์ประกอบใด มีความเป็นมาอย่างไร แต่พยายามหาข้อเท็จจริงที่ถูกต้องเสียก่อนว่า ผลลัพธ์ที่เราเห็นนั้น เกิดจากสาเหตุที่แท้จริงคืออะไร โดยมาจากสมมติฐานที่ว่า ทุกสิ่งที่เกิดขึ้นมานั้นย่อมมีที่มาที่ไป ย่อมมีเหตุ มีผล นักเรียนจะสามารถวิจารณ์วรรณคดีได้ต้องเกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ ซึ่งเป็นการคิดขั้นสูง ดังที่ อ่าพร ไตรภทร (2543, หน้า 1-3) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์วิจารณ์ (Critical thinking) คือการคิดไตร่ตรองที่เน้นในเรื่องการตัดสินใจว่าจะเชื่อหรือไม่เชื่อสิ่งใด หรือจะทำหรือไม่ทำอะไร รวมถึงความคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking) ไม่ว่าจะเป็นการสร้างทฤษฎีใหม่ ๆ การมองปัญหาด้วยวิธีหลากหลาย การถามคำถาม การหาทางออกที่เป็นไปได้หลาย ๆ ทาง การวางแผนเพื่อตรวจสอบบางสิ่งบางอย่าง เป็นการสร้างสรรค์ที่อยู่ภายใต้การคิดวิเคราะห์วิจารณ์ และการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ อาจมีความความหมายไม่ครอบคลุมและเป็นเพียงส่วนหนึ่งของ Critical thinking เท่านั้น ดังนั้น การคิดวิเคราะห์วิจารณ์ไม่ได้ หมายถึง เพียงแค่การคิดในระดับสูง ได้แก่ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์และการประเมินค่า แต่ยังหมายถึง การได้มาซึ่งลักษณะของการเป็นนักคิดและนักอ่านที่ดีด้วย ดังที่ สุพรรณยา ศรีประเสริฐ (2549, หน้า 28) การวิเคราะห์วิจารณ์เป็นการคิดในระดับที่ผู้อ่านมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งที่อ่าน ซึ่งจะเกิดขึ้นภายหลังที่ผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่อ่าน และติดตาม และสามารถตีความเรื่องที่อ่านได้จนเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ทั้งนี้ผู้อ่านต้องใช้ประสบการณ์และการคิดอย่างวิเคราะห์วิจารณ์เพื่อวิเคราะห์ ตัดสิน และประเมินค่าเกี่ยวกับวรรณคดีที่อ่าน เป็นความจริงเพียงใด มีความน่าเชื่อถือได้หรือไม่ ผู้เขียนมีจุดประสงค์ในการเขียนอย่างไร รวมทั้งพิจารณาเกี่ยวกับตัวผู้เขียนว่ามีชื่อเสียงความน่าเชื่อถือเพียงใด

วิทย์ ศิวะศรียานนท์ (2541, หน้า 289) ให้คำอธิบายละเอียดทั้งความหมายและกลวิธีการวิจารณ์ไว้ว่า การวิเคราะห์วิจารณ์ คือการพิจารณาลักษณะของบทประพันธ์ แยกแยะ

ส่วนประกอบที่สำคัญและหยิบยกออกมาแสดงว่าไพเราะงดงามเพียงไร วิเคราะห์ความหมายของบทประพันธ์นั้น ถ้าความหมายนั้นซ่อนเร้นอยู่ก็ใช้ปัญญาหยังไปให้ทะลุปรุโปร่งและแสดงให้ผู้อ่านเห็นตาม ถ้าความหมายกระจัดกระจายอยู่ก็พยายามปะติดปะต่อให้เป็นรูปเป็นเค้าโครง พอที่ผู้อ่านจะเข้าใจได้ แสดงหลักคิดปะและแนวความคิดของผู้ประพันธ์ ซึ่งเป็นแนวทางในการแต่งหนังสือ นั้น นอกจากนั้นจะต้องเผยให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบต่าง ๆ ของงานนั้น และชี้ให้เห็นด้วยว่าหนังสือนั้นมีลักษณะอย่างไร ทั้งในส่วนเนื้อเรื่อง ความคิดเห็นและทำนองแต่ง เมื่อได้อธิบายลักษณะของหนังสือให้ผู้อ่านเข้าใจแล้วจึงวินิจฉัยลงไปว่าหนังสือที่ดีไม่ใช่อะไรควรจัดไว้ในชั้นไหน

กรมศิลปากร (2521, หน้า 71) กล่าวว่า ในการวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดี หรือวรรณกรรมนั้นใช้หลักเดียวกัน ซึ่งหลักใหญ่ก็คือหลักธรรมชาติ คำว่าวิจารณ์เป็นคำเก่ามาก ใช้มาอย่างน้อย ๆ ก็ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 ได้แก่ พระราชวิจารณ์เรื่องชาดก วิจารณ์แปลว่าพิจารณาแล้วก็พูดหรือเขียนออกมาได้ว่า ดีตรงไหน ไม่ดีตรงไหน ส่วนคำว่าวิเคราะห์ก็เป็นคำเก่าพอสมควร และมีใช้ในวิชาอื่น ๆ เช่น วิเคราะห์ตัวแบคทีเรีย วิเคราะห์อาการของโรค เป็นต้น ในวรรณคดีเรา ก็วิเคราะห์ วิเคราะห์ หมายถึง แยกแยะให้ละเอียดที่สุด ก็ต้องดูให้ละเอียดที่สุด

จากคำอธิบายความหมายของการคิดวิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินค่าวรรณคดีดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การคิดวิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินค่าวรรณคดี เป็นการอ่านวรรณคดีแล้วสามารถคิดวิเคราะห์แยกแยะ ดีความ ถึงความเป็นเหตุเป็นผล รวมถึงการพิจารณาข้อมูล ที่เป็นข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น แสดงความคิดเห็นว่าข้อมูลมีความน่าเชื่อถือเพียงไร วิจารณ์วรรณคดีตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น รวมถึงการประเมินคุณค่าวรรณคดีในด้านเนื้อหาของวรรณคดีแบบฉบับเรื่องอิเหนา เพื่อสามารถนำข้อคิดมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ จากการอ่านบทประพันธ์หรือข้อความที่ใช้เป็นแบบวัดความสามารถทางการคิดวิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินค่าวรรณคดี

หลักการวิเคราะห์วรรณคดี

การวิเคราะห์วรรณคดีให้ละเอียดมีความลุ่มลึกและได้รับประโยชน์จากการวิเคราะห์อย่างเต็มที่ นักเรียนต้องเข้าใจหลักการวิเคราะห์ให้เข้าใจ ซึ่งมีผู้กล่าวถึงหลักการวิเคราะห์ดังนี้

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2548, หน้า 26-30) กล่าวถึงหลักการของสมอง ที่เกี่ยวข้องกับ การคิดเชิงวิเคราะห์ ได้แก่

1. ดีความข้อมูลที่ได้รับเพื่อทำความเข้าใจ สมองจะทำการตีความข้อมูลที่ได้รับ โดยวิเคราะห์เทียบเคียงกับข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องนั้นในความทรงจำ จากนั้นจะทำการแยกแยะ ความเหมือนและความต่างของข้อมูลที่ได้รับ พยายามเชื่อมโยงเหตุผลของเรื่องราวที่เกิดขึ้น เพื่อทำความเข้าใจในสิ่งที่เกิดขึ้น

2. หาเหตุผลเชื่อมโยงสิ่งที่เกิดขึ้นเพื่อสืบค้นความจริง ความคิดเชิงวิเคราะห์ที่เกิดขึ้นเมื่อพบสิ่งที่คลุมเครือหรือสิ่งที่ผิดปกติ และเกิดการตั้งคำถามแล้วพยายามหาความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ว่าเพราะเหตุใดและส่งผลกระทบอย่างไร พยายามขบคิดใคร่ครวญเพื่อหาข้อสรุป ตามความรู้ความเข้าใจของตน

3. ประเมินคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ เพื่อการตัดสินใจ ในการวิเคราะห์เพื่อประเมินคุณค่าจะจำแนกแจกแจงรายละเอียดของสิ่งที่ประเมิน วิเคราะห์ว่าสิ่งนั้นถึงมาตรฐานตามเกณฑ์ที่เรากำหนดไว้หรือไม่ จะมีการตั้งคำถามในใจว่า สิ่งนี้ดีกว่าสิ่งนั้นอย่างไร ถ้าเลือกสิ่งนี้จะเกิดอะไรขึ้น ถ้าไม่เลือกจะเกิดอะไรขึ้น

4. แจกแจงองค์ประกอบเพื่อให้เห็นภาพรวมทั้งหมดของเรื่องนั้น เราจะคิดวิเคราะห์เมื่อต้องการเห็นภาพรวมทั้งหมดของเรื่อง ๆ หนึ่งว่ามีองค์ประกอบอะไรบ้าง แต่ละองค์ประกอบเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างไร

ความคิดเชิงวิเคราะห์เป็นความคิดในเชิงลึกต้องใช้ความสามารถในการสังเกต การตีความ การสืบค้น การหาความสัมพันธ์เชื่อมโยงอย่างมีตรรกะที่ดีเมื่อเราต้องการประเมินสิ่งต่าง ๆ เพื่อตัดสินใจเลือกสิ่งที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เพราะมีฉะนั้นแล้ว อาจตีความหาเหตุผลหรือประเมินสิ่งต่าง ๆ อย่างผิดพลาดได้

วีระ สุกสังข์ (2550, หน้า 26-28) ได้กล่าวถึงหลักการของการคิดวิเคราะห์ ดังนี้

1. กำหนดสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ เพื่อเป็นต้นเรื่องในการใช้วิเคราะห์
2. กำหนดปัญหาหรือวัตถุประสงค์ เป็นการกำหนดประเด็นสงสัยปัญหาที่ต้องการวิเคราะห์ เพื่อหาสาเหตุหรือความสำคัญ
3. กำหนดหลักการหรือกฎเกณฑ์ เพื่อแยกส่วนประกอบหาความเหมือนความต่างและความสัมพันธ์ที่คล้ายกันหรือขัดแย้งกัน
4. กำหนดการพิจารณาแยกแยะ เป็นการกำหนดการพินิจวิเคราะห์ แยกแยะ และกระจายสิ่งที่กำหนดออกเป็นส่วนย่อย ๆ โดยอาจใช้เทคนิคคำถาม 5 W 1 H ประกอบด้วย What (อะไร) Where (ที่ไหน) When (เมื่อใด) Why (ทำไม) Who (ใคร) และ How (อย่างไร)
5. สรุปคำตอบ เป็นการรวบรวมประเด็นที่สำคัญเพื่อหาข้อสรุปเป็นคำตอบ หรือปัญหาของสิ่งที่กำหนดให้

องอาจ โอ้โลม (2555, หน้า 96-97) มีหลักการวิเคราะห์วรรณคดีดังนี้

1. วิเคราะห์โครงสร้าง (Structure) ได้แก่ การวิเคราะห์โครงเรื่อง (plot) ความขัดแย้ง (Conflict) สำนวน (Theme) ตัวละคร (Character) ฉาก (Setting) และบทสนทนา (Dialogue) การวิเคราะห์โครงสร้างมีแนวการวิเคราะห์ดังนี้ 1) แรงบันดาลใจในการเขียนงานของผู้เขียน

ที่ได้รับจากพื้นฐานสังคมหรืออิทธิพลจากต่างประเทศ 2) เนื้อหามีส่วนใดที่เป็นโครงเรื่องหลัก โครงเรื่องรอง และลักษณะความขัดแย้งในโครงเรื่อง 3) ผู้เขียนมุ่งเสนอความจริงหรือจินตนาการ และสาระสำคัญของเรื่องแสดงธรรมชาติของมนุษย์หรือสะท้อนภาพสังคมอย่างไร 4) วิเคราะห์ตัวละครว่ามีความสมจริงสะท้อนภาพสังคมอย่างไรหรือผู้เขียนสมมุติขึ้นมา 5) ฉากของเรื่องช่วยสร้างจินตนาการและสะท้อนภาพสังคมอย่างไร 6) บทสนทนาของเรื่อง มีความสมจริงหรือไม่ และ บทสนทนาช่วยสะท้อนอุปนิสัยของตัวละครได้ดีหรือไม่ อย่างไร

2. วิเคราะห์การใช้ภาษา คือ วิเคราะห์การเลือกสรรถ้อยคำสำนวนโวหารต่าง ๆ ที่ผู้เขียนใช้ในการบรรยายเรื่อง แนวการวิเคราะห์คือ ระดับของภาษา คำศัพท์ที่มุ่งสื่อความหมาย และภาษาที่ก่อให้เกิดภาพพจน์

3. วิเคราะห์รูปแบบ มีแนวการวิเคราะห์คือ งานประพันธ์นั้นใช้รูปแบบใด มีความเหมาะสมหรือไม่ และมีขนบธรรมเนียมในการแต่งตามประเพณีเดิม หรือเป็นรูปแบบใหม่อย่างไร

4. วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงซ้อน เป็นการวิเคราะห์ข้อเท็จจริง วัฒนธรรม หรืออิทธิพลของสังคม ซึ่งมีแนวการวิเคราะห์คือ เนื้อเรื่องสะท้อนภาพสังคม ศิลปวัฒนธรรม การเมือง การปกครองอย่างไร และส่วนตัวของผู้เขียนมีอิทธิพลต่อการนำเสนอเรื่องราวหรือไม่

สุวคนธ์ จงตระกูล (2523, หน้า 3-10) กล่าวถึงหลักการวิเคราะห์วรรณคดี ดังนี้

1. ทำความเข้าใจหนังสือเล่มนั้นก่อน
2. พิจารณาและวิเคราะห์โครงสร้างของวรรณคดีเรื่องนั้น ได้แก่ โครงเรื่อง วิธีดำเนินเรื่อง ตัวละคร ฉาก ท่วงทำนองเขียน แนวคิด และสารที่กวีต้องการสื่อ
3. วิเคราะห์รสเสียด
4. การวิเคราะห์ภาพ คือ ฉาก สถานที่ บรรยากาศ ตัวละคร ท่าทาง ตลอดจนลักษณะการแต่งกาย
5. วิเคราะห์ท่วงทำนองเขียน หรือแนวการเขียนของผู้แต่ง
6. การอ่านตีความ วิเคราะห์ความหมายของสาร ที่ผู้แต่งต้องการสื่อ

จากการศึกษาหลักการวิเคราะห์เพื่อวิเคราะห์วรรณคดี สรุปได้ว่า การวิเคราะห์ การวินิจฉัย และการวิจารณ์ เป็นกระบวนการอ่านที่ต่อเนื่องกัน โดยเริ่มตั้งแต่การแยกแยะส่วนต่าง ๆ ของเรื่องที่อ่าน การตีความ จนถึงการพิจารณาลักษณะและประเมินค่า ดังนั้น ก่อนที่นักเรียนจะสามารถวิจารณ์และประเมินค่าวรรณคดีได้ต้องเกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ก่อน เพราะการคิดวิเคราะห์ เป็นการเชื่อมโยงอย่างมีตรรกะที่ดีเมื่อเราต้องการประเมินสิ่งต่าง ๆ

เพื่อตัดสินใจหาข้อแนวคิด ข้อยุติ หรือการแก้ปัญหา เพราะมีฉะนั้นแล้ว อาจตีความหาเหตุผล หรือ ประเมินสิ่งต่าง ๆ อย่างผิดพลาดได้

หลักการวิจารณ์วรรณคดี

วรรณคดีวิจารณ์สอนให้เกิดความคิดเชิงวิจารณ์ ผู้อ่านจำเป็นต้องทราบถึงหลักการ วิจารณ์วรรณคดี ซึ่งทำให้เห็นเป็นหลักใหญ่สำหรับวรรณคดี ดังขั้นตอนต่อไปนี้

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2517, หน้า 10-12)

1. วิเคราะห์ คือ แยกแยะส่วนต่าง ๆ ให้ละเอียดถี่ถ้วน โดยพิจารณาไปตามรูปแบบ ของงานเขียนนั้น ๆ
2. วินิจฉัยสาร คือ การตีความซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่สุดในการอ่าน ผู้อ่านต้องมีความเข้าใจ ในขนบธรรมเนียมประเพณีเชิงวรรณคดี พิจารณาความเป็นไปของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในหนังสือ เรื่องนั้น ๆ ทำความเข้าใจประมวลความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ จินตนาการเพื่อให้ได้รส ของวรรณคดี

3. วิจารณ์ คือ การพิจารณากลวิธีของผู้แต่ง

4. วิพากษ์ คือ การวินิจฉัยเหตุผลหลายด้านแล้วนำมาตัดสินใจ ในการพิจารณาวรรณคดี ว่ามีคุณค่าหรือไม่นั้นเป็นเรื่องของแต่ละบุคคลหรืออัตวิสัย โดยอาศัยข้อเท็จจริง และเหตุผลวินิจฉัย หลายด้านหลายมุม และอาศัยเหตุการณ์แวดล้อมหลายอย่าง โดยวินิจฉัยไตร่ตรองหลายแง่ หลายด้านแล้วจึงตัดสินว่าดีหรือไม่ดี ซึ่งสามารถชี้แจงเหตุผลประกอบ การวินิจฉัยด้วย

กุหลาบ มลลิกะมาส (2522, หน้า 144-141) ได้เสนอหลักการวิจารณ์วรรณคดี ไว้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวิจารณ์วรรณคดีประเภทเรื่องเล่า

การวิจารณ์เต็มรูปแบบ คือ การวิจารณ์วรรณคดีทั้งเรื่อง และมีกระบวนการ ของการวิจารณ์เต็มที คือ เล่าเรื่องย่อให้เป็นที่เข้าใจ บอกประเภทวรรณคดี วิเคราะห์เนื้อเรื่อง วรรณคดีเรื่องนั้น เช่น โครงเรื่อง สารัตถะของเรื่อง ตัวละคร บทสนทนา ฉาก กลวิธีการแต่ง ท่วงทำนองการแต่ง หางเสียง บรรยากาศ กล่าวถึงข้อมูลแวดล้อมต่าง ๆ ภายนอกเนื้อเรื่องวรรณคดี ประเมินค่า แสดงความคิดเห็นส่วนตัวของผู้วิจารณ์ตามเกณฑ์การประเมิน

2. การวิจารณ์เฉพาะส่วนหนึ่งของวรรณคดี

2.1 เล่าเรื่องโดยย่อที่สุด

2.2 บอกประเภทอย่างสั้น ๆ

2.3 วิเคราะห์ส่วนหนึ่งที่ต้องการวิจารณ์นั้น เช่นเดียวกับการวิเคราะห์ลักษณะต่าง ๆ

ในเนื้อเรื่อง หรืออาจกล่าวถึงข้อมูลอื่นประกอบ

2.4 ประเมินคุณค่า ทำนองสรุปความคิดเห็นส่วนตัวของผู้วิจารณ์ตามเกณฑ์
การประเมิน

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวิจารณ์วรรณคดีประเภทร้อยกรอง

3.1 เนื้อเรื่องสำคัญถ้าเป็นเรื่องเล่าดำเนินการวิจารณ์เหมือนประเภทเรื่องเล่าธรรมดา

3.2 รูปแบบการประพันธ์ (ลักษณะการแต่ง) หรือฉันทลักษณ์

3.3 แง่งามของร้อยกรอง หรือศิลปะการแต่ง ได้แก่ เสียงและลีลาจังหวะกวีโวหาร
ด้านภาพพจน์ และจินตนาการ

3.4. ประเมินคุณค่า สรุปความคิดเห็นส่วนตัวของผู้วิจารณ์ตามเกณฑ์การประเมิน
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2530, หน้า 523) กล่าวถึง หลักการวิจารณ์วรรณคดี
แบบฉบับ ดังนี้

1. อ่านวรรณคดีเรื่องนั้นอย่างละเอียดจนกว่าจะเข้าใจ เนื่องจากมีการใช้สำนวนภาษา
ที่ยากแก่การเข้าใจ

2. วิเคราะห์องค์ประกอบของวรรณคดีที่ได้อ่าน ได้แก่ การศึกษาโครงเรื่อง เพื่อให้ทราบ
จุดมุ่งหมาย 1) การศึกษาตัวละคร เพื่อพิจารณาตัวละครว่ามีลักษณะอย่างไร 2) การศึกษาภาษา
ต้องวิเคราะห์อย่างละเอียดถึงการใช้คำ ความหมายและประโยค ใช้ภาษาสะท้อนอารมณ์
3) การศึกษาแนวคิด 4) การศึกษารูปแบบ

3. ใช้ความรู้เรื่องแนวทางการวิจารณ์วรรณคดีที่ได้ศึกษามาเพื่อวิจารณ์วรรณคดี เรื่องนั้น
ควรมีการศึกษาถึงแนวทางการวิจารณ์ให้เหมาะกับวรรณคดีที่ตนสนใจ

4. พิจารณาคูณาคำด้านอื่น ๆ ควรศึกษาวรรณคดี ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ และข้อคิด

5. ข้อมูลที่ได้ และเขียนบทวิจารณ์ ศึกษาเรื่องนั้นอย่างชัดเจน พิจารณาว่าส่วนใด
ควรจะหยิบมาวิจารณ์

สรุปได้ว่าหลักการวิจารณ์วรรณคดีเป็น การพิจารณาเทคนิคหรือกลวิธี ที่แสดงออกมา
นั้น ให้เห็นว่าน่าคิด น่าสนใจ น่าติดตาม มีชั้นเชิงยกย่อนหรือตรงไปตรงมา องค์ประกอบใด
มีคุณค่าน่าชมเชย องค์ประกอบใดน่าท้วงติงหรือบกพร่องอย่างไร การวิจารณ์ สิ่งใดก็ตามจึงต้องใช้
ความรู้ มีเหตุมีผล มีหลักเกณฑ์และมีความรอบคอบด้วย ตามปกติแล้ว เมื่อจะวิจารณ์สิ่งใด จะต้อง
ผ่านขั้นตอนและกระบวนการของการวิเคราะห์สาร วินิจฉัยสาร และประเมินค่าสาร ให้ชัดเจนเสียก่อน
แล้ว จึงวิจารณ์แสดงความเห็นออกมาอย่างมีเหตุมีผล ให้น่าคิด น่าฟังและเป็นคำวิจารณ์ที่เชื่อถือได้

การวิจารณ์วรรณคดีในระดับมัธยมศึกษา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2530, หน้า 878-885) ได้สรุปไว้ว่าการวิจารณ์วรรณคดี
เป็นการประมวลเอาแนวทางการศึกษาวรรณคดีมาประกอบกัน มิใช่ด้านใดด้านหนึ่งผู้วิจารณ์จึงต้องใช้

หลักการ โดยการวิเคราะห์แยกแยะองค์ประกอบให้เป็นไปตามทฤษฎี แต่การสอนวรรณคดีวิจารณ์ในระดับมัธยมศึกษา ยังไม่สามารถใช้ทฤษฎีโดยตรงได้ครูจึงควรประยุกต์ใช้ ให้เหมาะสม โดยเลือกใช้ทฤษฎีที่เป็นแนวทางการวิจารณ์ ดังนี้

1. การวิจารณ์แนวจิตวิทยา สามารถนำมาใช้ในการวิจารณ์ วรรณกรรมประเภทบันเทิงคดี คือเรื่องสั้น นวนิยาย บทละคร ในส่วนที่เกี่ยวกับตัวละครด้านพฤติกรรมและลักษณะนิสัย เป็นการอธิบายโดยโดยอ้างเหตุผลทางจิตวิทยา การวิจารณ์พฤติกรรมของตัวละครอาจใช้การวิจารณ์แนวจิตวิทยา โดยอาศัยหลักจิตวิทยาทั่วไปเป็นแนวการวิจารณ์ดั้งเดิม หลักจิตวิทยาที่นิยมใช้วิเคราะห์พฤติกรรม ได้แก่ ความต้องการขั้นพื้นฐานของ Maslow แรงจูงใจ พัฒนาการของมนุษย์ จิตสำนึก จิตไร้สำนึกและจิตใต้สำนึก ส่วนการวิจารณ์แนวจิตวิเคราะห์ ซึ่งเป็นแนวใหม่ ยังไม่นิยมมาใช้วิจารณ์วรรณคดีระดับมัธยมศึกษา

2. การวิจารณ์แนวสังคมศาสตร์ ทฤษฎีนี้สามารถใช้วิจารณ์วรรณกรรมที่บรรยายสภาพสังคม หรือสะท้อนสภาพสังคมและวัฒนธรรมประเพณี เพื่อพิจารณาถึงอิทธิพลของสังคม ที่มีผู้แต่งในแง่ของตัวละครเนื้อเรื่อง รูปแบบคำประพันธ์ และทรงสนะของผู้แต่ง

3. การวิจารณ์แนวสุนทรียศาสตร์ เป็นแนวที่นิยมวิจารณ์วรรณคดีในระดับมัธยมศึกษา ทฤษฎีแนวนี้จะใช้อธิบายความไพเราะของการประพันธ์เพื่อประกอบการวิจารณ์ เช่น การใช้โวหารต่าง ๆ การใช้คำให้เกิดภาพพจน์ การใช้คำให้เกิดความรู้สึก คำที่ทำให้เกิดอารมณ์สะเทือนใจ วรรณกรรมที่ใช้ทฤษฎีแนวนี้เป็นบทร้อยกรองหรือวรรณคดีร้อยแก้วที่ได้รับการยกย่อง เช่น ขุนช้างขุนแผน สามก๊ก ราชาริราช อิเหนา เวสสันดรชาดก เป็นต้น

4. การวิจารณ์แนวชีวประวัติ ทฤษฎีแนวนี้จะใช้อธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างประวัติของผู้แต่งกับลักษณะของวรรณคดี เช่น พระยาอุปกิตศิลปสาร มีอาชีพเป็นครู จึงมักประพันธ์เรื่องราวที่เป็นคำสอน

5. การวิจารณ์แนวภาษาศาสตร์ ทฤษฎีแนวนี้จะใช้อธิบายคำศัพท์ในวรรณกรรม ด้านที่มาของคำ การออกเสียง การแปรเสียง การพ้องเสียง

6. การวิจารณ์แนวปรัชญา ทฤษฎีแนวนี้จะใช้วิจารณ์วรรณกรรมในส่วนของเนื้อเรื่องแก่นของเรื่อง และทรงสนะของผู้แต่ง ที่ได้รับอิทธิพลจากแนวคิดทางศาสนา หรือจริยธรรม เช่น ไตรภูมิพระร่วง ซึ่งแนวคิดทางศาสนาของวรรณกรรมไทยส่วนใหญ่มาจากพุทธศาสนา

7. การวิจารณ์แนวประวัติศาสตร์ ทฤษฎีแนวนี้จะช่วยสืบค้นหลักฐาน ทางประวัติศาสตร์ ใช้วิจารณ์วรรณกรรมด้านเนื้อเรื่อง ยุคสมัยของภาษาที่ใช้ วรรณคดีที่ใช้ แนวการวิจารณ์นี้มักเป็นวรรณคดีแบบฉบับหรือวรรณคดีมรดก เช่น รามเกียรติ์ สามก๊ก อิเหนา เป็นต้น นอกจากนี้ยังใช้วิจารณ์สารคดีชีวประวัติและสารคดีท่องเที่ยว เช่น พระยาพิชัยดาบหัก

ขั้นตอนการสอนวรรณคดีวิจารณ์ในระดับมัธยมศึกษา

การสอนวรรณคดีวิจารณ์ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น นักเรียนต้องมีสมรรถภาพในการอ่านขั้นพื้นฐานแล้ว คือ อ่านได้ถูกต้องและรวดเร็ว เข้าใจเรื่องที่อ่าน และจับใจความสำคัญได้ แต่ก่อนจะถึงขั้นตอนการวิจารณ์ นักเรียนต้องฝึกการใช้ความคิด ในการอ่าน คือ การวิเคราะห์ และวิจารณ์ ดังนั้น ขั้นตอนการสอนวิจารณ์วรรณคดีจึงมี 4 ขั้นตอนดังนี้

1. การทำความเข้าใจเนื้อหา ครูสามารถเตรียมนักเรียนโดยการกำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่าน เช่น อ่านเพื่อจับใจความสำคัญ อ่านเพื่อหาความหมายของคำศัพท์ และการทดสอบความเข้าใจในการอ่าน คือเมื่อนักเรียนอ่านเรื่องใดจบครูต้องทดสอบความเข้าใจด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง ให้นักเรียนออกมาเล่าเรื่องที่อ่าน ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง หรือการทำแบบฝึกหัด

2. การวิเคราะห์วรรณกรรม การวิเคราะห์วรรณกรรมคือการพิจารณาแยกแยะหนังสือที่อ่านเกี่ยวกับประเภทของวรรณกรรม และรายละเอียดอื่น ๆ ตามประเภทของวรรณกรรม ซึ่งจำแนกออกเป็น 2 ประเภทคือ 1) บันเทิงคดี ซึ่งเป็นวรรณกรรมที่มุ่งให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่านเป็นสำคัญ การวิเคราะห์รายละเอียดของบันเทิงคดี หรือองค์ประกอบ ได้แก่ การวิเคราะห์โครงเรื่อง แก่นของเรื่อง เนื้อเรื่อง ตัวละคร ฉาก บทสนทนา เทคนิคในการเสนอเรื่อง ท่วงทำนองการแต่ง และพรรณนาของผู้แต่ง 2) สารคดี คือวรรณกรรมที่มุ่งเสนอสาระที่เป็นจริงตามข้อเท็จจริง และเหตุการณ์ที่ปรากฏขึ้นจริง 3) บทร้อยกรอง คือคำประพันธ์ที่มีฉันทลักษณ์แบบดั้งเดิม หรือรูปแบบอื่น ๆ การวิเคราะห์บทร้อยกรองต้องพิจารณาจากเนื้อหาและแนวคิด รูปแบบของร้อยกรอง สุนทรียภาพของร้อยกรอง

3. การวิจารณ์สาร การวิจารณ์สารคือการพิจารณาหรือข้อความที่ผู้แต่ง ส่งมายังผู้อ่านเกี่ยวกับข้อคิดสารประโยชน์ ซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ครูควรให้นักเรียนหาคำตอบว่าได้รับความรู้ รับทราบความคิดเห็น เรื่องใดบ้าง ซึ่งมี 3 ขั้นตอนดังนี้ สืบหาข้อความใด เป็นข้อเท็จจริง ความคิดเห็นหรือความรู้สึก สืบหาว่าผู้เขียนต้องการมีเจตนาเกี่ยวกับความรู้ ทัศนนะ อารมณ์ ความรู้สึกอย่างไรเมื่อส่งมายังผู้อ่าน และพิจารณาว่าสาระสำคัญหลัก และสาระสำคัญรองของเรื่องคืออะไร

4. การวิจารณ์วรรณกรรม การวิจารณ์วรรณกรรม คือการแสดงให้เห็นว่าหนังสือนั้นมีลักษณะอย่างไร ทั้งในส่วนเนื้อเรื่อง ความคิดเห็น และทำนองแต่ง เมื่อได้อธิบายลักษณะของหนังสือให้ผู้อ่านเข้าใจแล้ว จึงวินิจฉัยลงไปว่าหนังสือชิ้นนั้นดีไม่ใช้อย่างไร

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินค่าวรรณคดีในการวิจารณ์วรรณคดีใน สรุปได้ว่าการวิจารณ์วรรณคดีในระดับมัธยมศึกษา ต้องใช้หลัก

วิชาการ คือทฤษฎีวรรณคดีวิเคราะห์แนวต่าง ๆ โดยครูต้องนำทฤษฎีเหล่านั้นมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับระดับความรู้ของนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ทฤษฎีแนววิจารณ์วรรณคดีต่าง ๆ เพื่อวิเคราะห์วิจารณ์ตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้นดังนี้ 1) การวิเคราะห์ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับเนื้อเรื่องในบทประพันธ์ 2) การวิเคราะห์คุณค่าด้านกลวิธีการแต่งของผู้แต่งด้านรสคำ และรสความของวรรณคดี 3) การวิเคราะห์ด้านความรู้และความคิด ดังนี้ วิเคราะห์บทประพันธ์ที่กำหนดให้ว่าสะท้อนภาพสังคมในด้านประเพณีวัฒนธรรม ค่านิยม และคติความเชื่อในวรรณคดีอย่างไร และสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดี และบอกวิธีการนำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย

การออกแบบการเรียนการสอน

การออกแบบการเรียน (Instructional design) เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของมนุษย์เป็นอย่างมาก และสิ่งที่เป็นพื้นฐานสำคัญของแนวคิดการออกแบบการสอน คือ ปรัชญาและทฤษฎี ซึ่งปรัชญาจะสะท้อนความเชื่อเกี่ยวกับความรู้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับวิธีการที่ได้มาซึ่งความรู้และการออกแบบการสอน สุมาลี ชัยเจริญ (2557, หน้า 6-12) ได้กล่าวถึง การออกแบบการเรียนการสอน ไว้ดังนี้

การออกแบบการเรียนการสอน (Instructional design) เป็นกระบวนการในการวางแผนการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ โดยการแปลงหลักการเรียนรู้ (Learning) การเรียนการสอน (Instruction) ลงสู่การวางแผน (Planning) การเรียนการสอน สำหรับการเรียนการสอนอาจหมายรวมถึง เนื้อหา วัสดุ สื่อ กิจกรรม แหล่งสารสนเทศและการประเมิน ซึ่งการออกแบบการสอนต้องอาศัยหลักการ ทฤษฎี เกี่ยวกับการสอนและการเรียนรู้มาสู่การวางแผน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ การประเมิน ซึ่งผู้ออกแบบการเรียนการสอนไม่เพียงแต่ต้องพยายามแก้ปัญหาการออกแบบ ที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่การทำงานเท่านั้น แต่ต้องคำนึงถึงความสวยงาม ความดึงดูด และสิ่งที่สำคัญ คือการเรียนรู้ของผู้เรียน ตลอดจนการสร้างวิธีการดำเนินการที่ใช้ในการแก้ปัญหาเพื่อเป็นแนวทาง ในการออกแบบต่อไป

การออกแบบการเรียนการสอนในช่วงเริ่มต้นตั้งแต่ปี ค.ศ. 1898 จะอาศัยพื้นฐานทฤษฎีการเรียนรู้พฤติกรรมนิยม ที่มุ่งเน้น วัตถุประสงค์ การสอนการจำแนกวัตถุประสงค์ทางการศึกษา และ ADDIE model ในการออกแบบ (Design) การพัฒนา (Development) การประเมิน (Evaluation) และการปรับปรุง ต่อมา Gagne (1985) นำเสนอแนวคิดทางพุทธิปัญญา และ Klausmier (1985) นำเสนอทฤษฎีการประมวลสารสนเทศมาใช้ในการออกแบบที่ส่งเสริมกระบวนการรู้คิด และการประมวลสารสนเทศ ที่มุ่งเน้นการออกแบบสาร เพื่อช่วยในการประมวลสารสนเทศได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ และปัจจุบันเมื่อปรัชญาความรู้มีการเปลี่ยนแปลง ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ได้เข้ามา มีบทบาทในการออกแบบการสอน ที่เรียกว่าสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ ผู้ออกแบบการเรียนการสอน ควรให้ความสนใจเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวที่มีการเปลี่ยนแปลงการออกแบบการเรียนการสอน และสามารถวิเคราะห์และตัดสินใจเลือก หลักการ ทฤษฎี รวมทั้งวิธีการต่าง ๆ มาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิวรรธน์ จันทร์เทพย์ (2555) การออกแบบการเรียนการสอน (Instructional design) มีจำนวนมากมาย แต่ที่นิยมใช้กัน อย่างแพร่หลายและได้มีการนำไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบการเรียนการสอน อัน ได้แก่ บทเรียน ระบบการสอน และบทเรียนสำเร็จรูป รวมทั้งบทเรียน คอมพิวเตอร์มีดังต่อไปนี้

1. การออกแบบการเรียนการสอนแบบ ADDIE (ADDIE model)
2. การออกแบบการเรียนการสอนตามแนว ของ Dick and Carey model
3. การออกแบบการเรียนการสอนตามแนว Gerlach and Ely model
4. การออกแบบการเรียนการสอนตามแนว Knirk and Gustafson model
5. การออกแบบการเรียนการสอนตามแนว Jerrold Kemp model
6. การออกแบบการเรียนการสอนตามแนว Hannafin and Peck model
7. การออกแบบการเรียนการสอนตามแนว Brown et al. model

ผู้วิจัยได้เลือกประยุกต์ใช้การออกแบบการเรียนการสอนตามกระบวนการ ADDIE model ในการออกแบบและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ซึ่งมีลักษณะดังนี้

การออกแบบการเรียนการสอนตามแนว ADDIE (ADDIE model)

ADDIE เป็นรูปแบบการสอนที่ออกแบบขึ้นมา เพื่อใช้ในการออกแบบและพัฒนาระบบ การเรียนการสอน โดยอาศัยหลักของวิธีการระบบ (System approach) ซึ่งเป็นที่ยอมรับกัน โดยทั่วไปว่าสามารถนำไปใช้ออกแบบและพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็น CAI/ CBT, WBI/ WBT หรือ e-Learning ก็ตาม เนื่องจากเป็นขั้นตอนที่ครอบคลุมกระบวนการ ทั้งหมดและเป็นระบบปิด (Closed system) โดยพิจารณาจากผลลัพธ์ในขั้นประเมินผลซึ่งเป็น ขั้นสุดท้ายแล้วนำข้อมูลไปตรวจปรับ (Feedback) ขั้นตอนที่ผ่านมาทั้งหมด ADDIE มาจากตัวอักษร ตัวแรกของขั้นตอนต่าง ๆ จำนวน 5 ขั้น ได้แก่ Analysis, Design, Development, Implementation และ Evaluation ประกอบด้วยรายละเอียด 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ (A: Analysis) เป็นขั้นตอนแรกของรูปแบบการสอน ADDIE ซึ่งมีความสำคัญยิ่งเนื่องจากเป็นขั้นตอนที่ส่งผลไปยังขั้นตอนอื่น ๆ ทั้งระบบ ถ้าการวิเคราะห์ไม่ละเอียด เพียงพอ จะทำให้ขั้นตอนต่อไปขาดความสมบูรณ์ ในขั้นตอนนี้จึงใช้เวลาดำเนินการ ค่อนข้างมากเมื่อเปรียบเทียบกับขั้นตอนอื่น ๆ โดยจะต้องพิจารณาในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่

คุณลักษณะของผู้เรียนวัตถุประสงค์ ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมที่คาดหวังปริมาณและความลึกของเนื้อหา และแหล่งข้อมูลที่มีอยู่

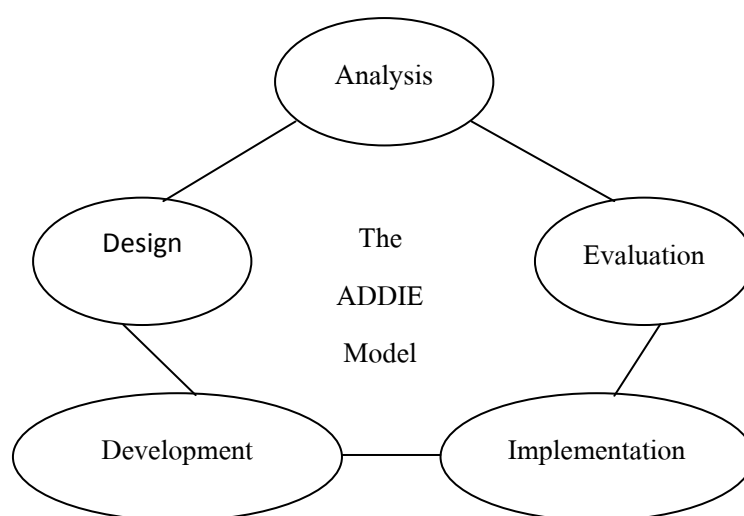
2. การออกแบบ (D: Design) เป็นขั้นตอนที่ดำเนินการต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยออกแบบบทเรียนตามกลยุทธ์ที่ได้จากขั้นตอนการวิเคราะห์ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการทำงานด้านเอกสารเช่นกัน โดยจะต้องพิจารณาในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ วัตถุประสงค์ของบทเรียน การเรียงเนื้อหา ลำดับ วิธีการนำเสนอเนื้อหา การเลือกใช้สื่อ และการนำเสนอแบบทดสอบ เป็นต้น

3. การพัฒนา (D: Development) เป็นขั้นตอนที่นำผลลัพธ์ที่ได้จากขั้นตอนการออกแบบมาดำเนินการต่อเป็น การลงมือปฏิบัติจริงเพื่อพัฒนาเป็นบทเรียนตามแผนการที่วิเคราะห์ไว้ตั้งแต่ขั้นตอนแรก โดยใช้ระบบนิพจน์หรือซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ เพื่อให้ได้มาซึ่งบทเรียนต้นแบบพร้อมจะนำไปทดลองใช้ในขั้นต่อไป

4. การทดลองใช้ (I: Implementation) เป็นการนำบทเรียนที่พัฒนาขึ้น เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายตามวิธีการที่วางแผนไว้ตั้งแต่ต้น

5. การประเมินผล (E: Evaluation) เป็นขั้นตอนสุดท้ายของรูปแบบการสอน ADDIE เพื่อประเมินผลบทเรียนและนำผลที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ได้บทเรียนที่มีคุณภาพ

จากการศึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับการออกแบบการเรียนการสอนตามกระบวนการของ ADDIE model เพื่อให้เห็นขั้นตอนการออกแบบและพัฒนาสื่อการเรียนการสอนอย่างชัดเจนจึงขอนำเสนอการออกแบบและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ตามที่ อุทิศ บำรุงชีพ (2556, หน้า 81-82) ตามภาพที่ 3 ดังนี้

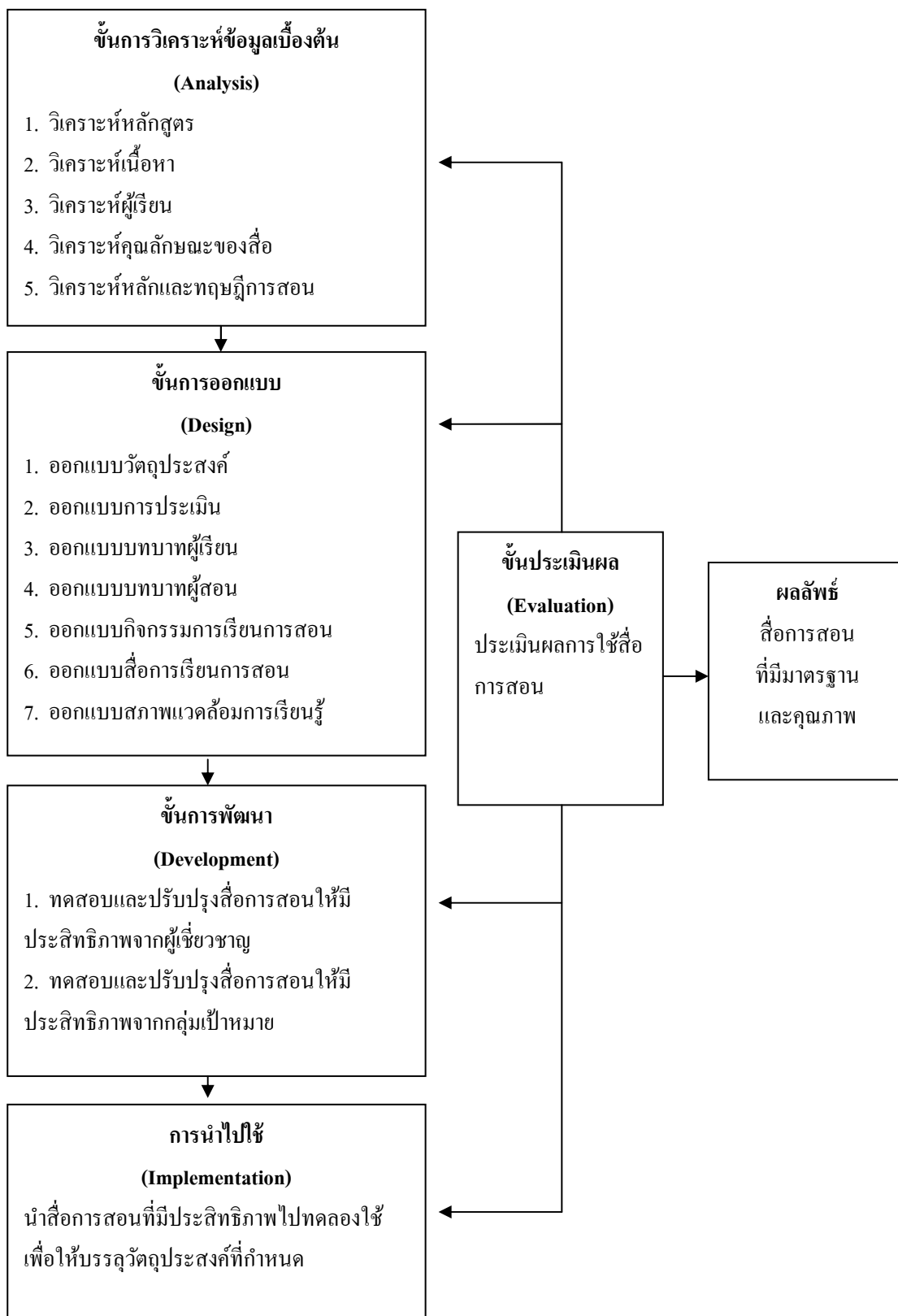

ภาพที่ 3 กระบวนการ ADDIE model 1 (อุทิศ บำรุงชีพ 2556, หน้า 81)

จากภาพที่ 3 กระบวนการสอน ADDIE model ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

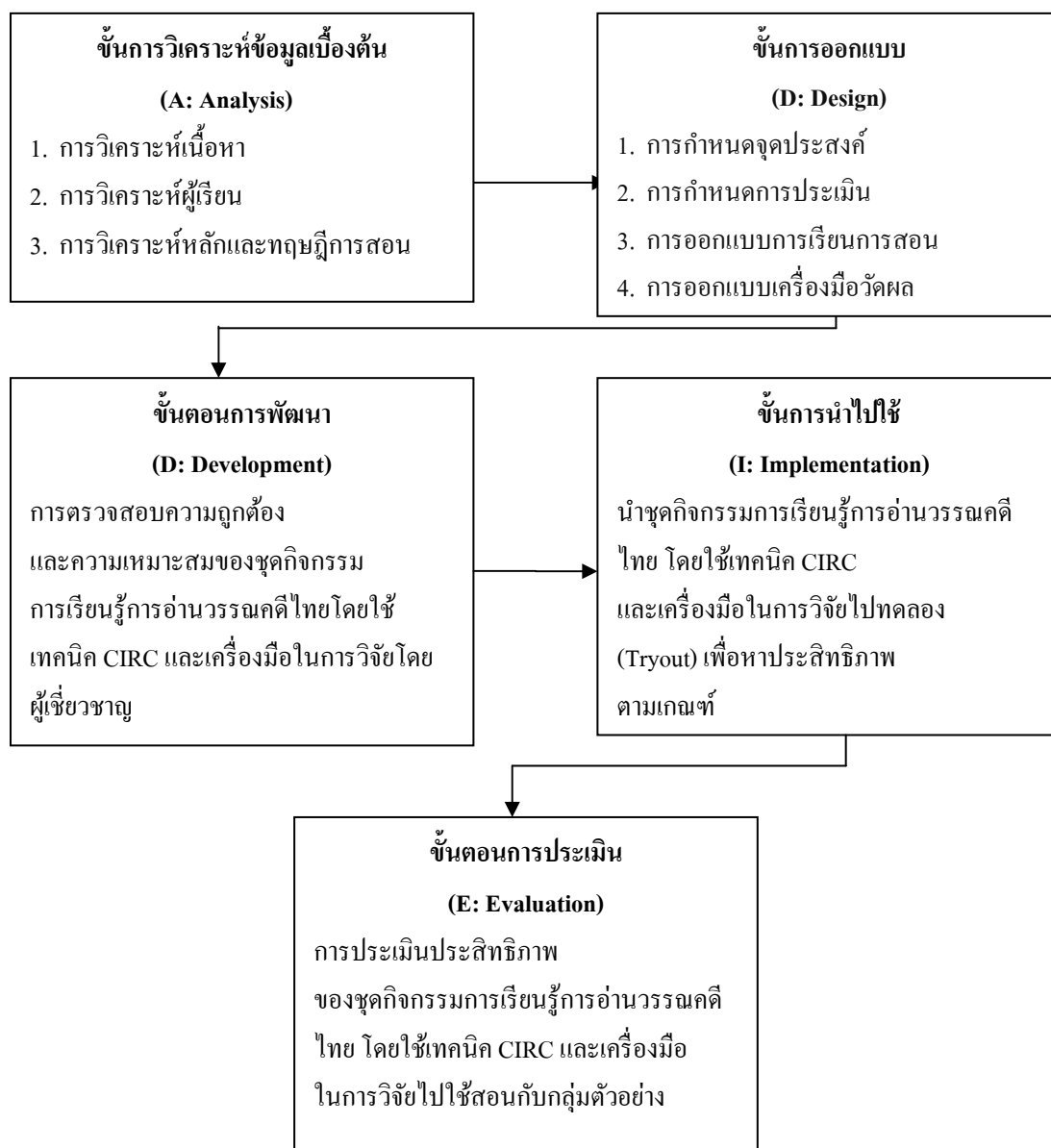
1. ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น (A: Analysis)
2. ขั้นการออกแบบ (D: Design)
3. ขั้นการพัฒนา (D: Development)
4. ขั้นการนำไปใช้ (I: Implementation)
5. ขั้นประเมินผล (E: Evaluation)

จากขั้นตอนของกระบวนการสอน ADDIE model จึงนำมาสู่กระบวนการและรายละเอียดที่ใช้ในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนตามภาพที่ 4 ดังนี้

ภาพที่ 4 กระบวนการ ADDIE model 2 (อุทิศ บำรุงชีพ, 2556, หน้า 82)

การออกแบบการเรียนการสอนเป็นขั้นตอนของการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่เป็นระบบขั้นตอน ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกประยุกต์ใช้กระบวนการ ADDIE model ของอุทิศ บำรุงชีพ (2556, หน้า 82) ซึ่งเป็นกระบวนการที่ใช้ในการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC ประกอบด้วยขั้นตอนดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 ขั้นตอนการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC และเครื่องมือการวิจัย ตามขั้นตอนการออกแบบการเรียนการสอน ADDIE (ADDIE model)

การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC

ความหมายของการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC

การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC เป็นการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน โดยใช้เทคนิคการบูรณาการการอ่านและเขียนมีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน โดยมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายดังนี้

Slavin (1987 อ้างถึงใน ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2555, หน้า 191) ได้ให้ความหมาย ของเทคนิค CIRC (Cooperative Integrated Reading and Composition) เป็นเทคนิคการเรียนรู้ แบบร่วมมือที่แบ่งกลุ่มผู้เรียนตามระดับความสามารถ ซึ่งในกลุ่มจะประกอบด้วยนักเรียน ที่มีความสามารถในการอ่านแตกต่างกัน กิจกรรมมีการฝึกเป็นทีม ฝึกเป็นรายบุคคล มีการฝึกประเมินผลโดยเพื่อน การฝึกเพิ่มเติมโดยการทดสอบ มีการจัดระบบการให้รางวัลแก่ทีมที่ทำกิจกรรมบรรลุเป้าหมายโดยการประเมินผลการเรียนของสมาชิกทุกคนในทีม มีการเพิ่มโอกาส และเวลาการฝึกการอ่านการเขียนมากขึ้น

วัชรรา เล่าเรียนดี (2548, หน้า 117) ให้ความหมายของเทคนิค CIRC คือวิธีสอน แบบร่วมมือกันเรียนรู้เทคนิคประเภทการอ่านและการเขียนเรียงความ CIRC (Cooperative integrated reading and composition) เดิมเป็นเทคนิควิธีสอนเขียนเรียงความภาษาอังกฤษ โดยบูรณาการกับการสอนอ่านโดยเริ่มจากการสอนอ่าน เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ แต่สำหรับการสอนภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษในประเทศไทย ซึ่งไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นประจำหรือใช้เป็นภาษาราชการ จึงต้องมีการปรับและประยุกต์ให้เข้ากับภาษาไทย โดยครูต้องดำเนินการสอนความรู้และฝึกทักษะการอ่านและการเขียน ก่อนให้ฝึกปฏิบัติการร่วมมือกันเรียนรู้

Steffensen, Joag-Dev, and Anderson (1979) ได้สรุปความหมายของการเรียนแบบร่วมมือ แบบ CIRC (Cooperative integrated reading and composition) ซึ่งพัฒนาขึ้นโดย Slavin เป็นรูปแบบหนึ่งของการเรียนแบบร่วมมือกัน เรียนรู้แบบผสมผสาน ในการสอนอ่านและเขียน ซึ่งเป็นวิธีเรียนเป็นทีมของนักเรียน (The student team learning methods) เป็นการเรียนแบบร่วมมือรูปแบบบูรณาการการสอนอ่านและเขียน โดยเฉพาะเพื่อมุ่งพัฒนาผลการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักการเกี่ยวกับรางวัลหรือเป้าหมายของกลุ่มและการคำนึงถึงความสามารถ และความหมายของสมาชิกแต่ละคนภายในกลุ่ม

จากความหมายของการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC ที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative integrated reading and composition) เป็นการบูรณาการระหว่างทักษะการอ่านและการเขียน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น โดยใช้กระบวนการกลุ่มแบบลดความสามารถ คือ เก่ง ปานกลาง และอ่อน เพื่อให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกันภายใน

กลุ่ม ต้องมีความรับผิดชอบร่วมกัน ช่วยเหลือกันเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม และการให้รางวัลกับกลุ่มที่มีผลการพัฒนาที่ดีขึ้น

องค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC

การเรียนการสอนแบบ CIRC ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ เป็นทีมตามระดับความสามารถ โดยมีองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2555, หน้า 194-196) ดังนี้

1. การสอนกิจกรรมพื้นฐาน การสอนกิจกรรมที่เป็นพื้นฐานทางภาษา ครูจะเตรียมเรื่องที่เป็นบทความ นวนิยาย หรือเรื่องอื่น ๆ ซึ่งเป็นเรื่องที่อยู่ในระดับพื้นฐานปกติของนักเรียน ครูจะใช้เวลาประมาณ 20 นาที ในการสร้างความเข้าใจกับจุดประสงค์การอ่าน แนะนำคำศัพท์ใหม่ ทบทวนคำศัพท์เก่ากับกลุ่มการอ่านทุกกลุ่มแล้วให้นักเรียนอ่านเรื่องในกลุ่มการอ่าน เมื่อนักเรียนอ่านจบจะมีการอภิปรายร่วมกับครู เมื่อนักเรียนได้รับการสอนอ่านเป็นกลุ่ม แล้วจะแยกย้ายเข้าร่วมทำกิจกรรมในทีม ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

- 1.1 การจับคู่ผลัดกันอ่านออกเสียง นักเรียนจับคู่และผลัดกันอ่านเรื่องในใจ
- 1.2 การอ่านเนื้อเรื่องกับหลักภาษาและการเขียน
- 1.3 การฝึกอ่านออกเสียงเฉพาะคำ
- 1.4 การให้ความหมายคำ
- 1.5 การสรุปเรื่องด้วยคำพูดด้วยตนเอง
- 1.6 การสะกดคำ

2. การสอนอ่านเอาเรื่อง

3. การสอนเขียนร่วมกับศิลปะการใช้ภาษา การเรียน โดยใช้กิจกรรมแบบ CIRC

วีชรา เล่าเรียนดี (2548, หน้า 117-118) ได้กล่าวถึง เทคนิคการบูรณาการการอ่านและการเขียน โดยร่วมมือกันเรียนรู้ จะประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญอย่างน้อย 3 ประการ ดังนี้

1. กิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อสร้างพื้นฐานด้านการอ่านและการเขียน
2. การดำเนินการสอนของครู
3. การบูรณาการการอ่านและการเขียน

หลักการสอนของครูให้นักเรียนร่วมมือกันเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรม การอ่าน และเขียน โดยยึดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ด้านการอ่านและการเขียนเป็นหลัก เนื่องจากทักษะ ทางภาษาสามารถพัฒนาให้บรรลุผลสำเร็จได้ ถ้าครูจัดกิจกรรมการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ถูกต้องเหมาะสมในทุก ๆ ด้าน

ในการนำเทคนิค CIRC ไปใช้นั้น ก่อนอื่นต้องเริ่มด้วยการสอนของครูทุกครั้ง โดยที่ครูต้องสอน อธิบาย ยกตัวอย่าง การอ่านประเภทต่าง ๆ และรูปแบบการเขียน โดยทั่ว ๆ ไป ให้นักเรียน

รู้และเข้าใจและฝึกปฏิบัติ ถ้าเป็นการเขียนเรียงความซึ่งกระบวนการสอนเขียนโดยทั่วไป (Writing process model) จะประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผนการเขียน (Planning)
2. การทำโครงร่างการเขียนในเรื่องที่สนใจ (Drafting)
3. การทบทวน (Reviewing)
4. การปรับแก้ไข (Editing)
5. การนำเสนอหรือการพิมพ์เผยแพร่

ทุกขั้นตอนในการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน สมาชิกกลุ่มจะช่วยเหลือกันและกัน หรือปรับแก้ไขให้กันและกันจนกว่าจะแน่ใจว่างานนั้นสมบูรณ์ที่สุด

สรุปได้ว่า องค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC

มี 3 องค์ประกอบ คือ การฝึกอ่านออกเสียง แล้วอ่านจับใจความ ต่อด้วยการเขียน ซึ่งผู้วิจัย ได้ตั้งองค์ประกอบ คือ การอ่านเรื่องให้เข้าใจ แล้วฝึกการเขียน พร้อมกับการวิเคราะห์คำหรือข้อความ เพื่อสามารถวิจารณ์และประเมินค่าเรื่องที่อ่านได้

แนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC

แนวทางในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC วิद्या ประชาคุณ และประสาธน์ เถืองเฉลิม (2553, หน้า 211-213) ได้กำหนดแนวทางไว้ดังนี้

1. ครูแบ่งกลุ่มผู้เรียนตามระดับความสามารถในการอ่าน ผู้เรียนในแต่ละกลุ่มจับคู่ 2 คน หรือ 3 คน ทำกิจกรรมการอ่านแบบเรียนร่วมกัน

2. ครูจัดทีมใหม่โดยให้ผู้เรียนแต่ละทีมต่างระดับความสามารถอย่างน้อย 2 ระดับ ทีมทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น เขียนรายงานแต่งความ ทำแบบฝึกหัดและแบบทดสอบต่าง ๆ และมีการให้คะแนนของแต่ละทีม ทีมใดได้คะแนนร้อยละ 90 ขึ้นไป จะได้รับประกาศนียบัตรเป็น “ซูเปอร์ทีม” หากได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 80-90 ก็จะได้รับรางวัลรองลงมา

3. ครูพบกลุ่มการอ่านประมาณวันละ 20 นาที แจงวัตถุประสงค์ในการอ่าน แนะนำ คำศัพท์ใหม่ ๆ ทบทวนศัพท์เก่า ผู้สอนจะกำหนดและแนะนำเรื่องที่อ่านแล้วให้ผู้เรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่ผู้เรียนจัดเตรียมไว้ให้ เช่น อ่านเรื่องในใจแล้วจับคู่อ่านออกเสียงให้เพื่อนฟังและช่วยกัน แก้อุปกรณ์หรือผู้สอนอาจจะให้ผู้เรียนช่วยกันตอบคำถาม วิเคราะห์ตัวละคร วิเคราะห์ปัญหา หรือทำนายว่าเรื่องจะเป็นอย่างไรต่อไป เป็นต้น

4. หลังจากกิจกรรมการอ่าน ผู้สอนนำอภิปรายเรื่องที่อ่าน โดยผู้สอนจะเน้นการฝึกทักษะต่าง ๆ ในการอ่าน เช่น การจับประเด็นปัญหา การทำนาย เป็นต้น นักเรียนได้รับการทดสอบการอ่านเพื่อความเข้าใจ ผู้เรียนจะได้รับคะแนนเป็นทั้งรายบุคคลและทีม

5. นักเรียนจะได้รับการสอนและฝึกทักษะการอ่านสัปดาห์ละ 1 วัน เช่น ทักษะการจับใจความสำคัญ ทักษะการอ้างอิง ทักษะการใช้เหตุผล เป็นต้น

6. นักเรียนจะได้รับความรู้จากการเรียนการสอนเขียน ซึ่งสามารถเลือกหัวข้อการเขียนได้ตามความสนใจ ผู้เรียนจะช่วยกันวางแผนเขียนเรื่องและช่วยกันตรวจสอบความถูกต้องและในที่สุดตีพิมพ์ผลงานออกมา

7. นักเรียนจะได้รับการบ้านให้เลือกอ่านหนังสือที่สนใจ และเขียนรายงานเรื่องที่อ่านเป็นรายบุคคล โดยให้ผู้ปกครองช่วยตรวจสอบพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนที่บ้าน

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2555, หน้า 192) ได้กล่าวถึงแนวทางหรือขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

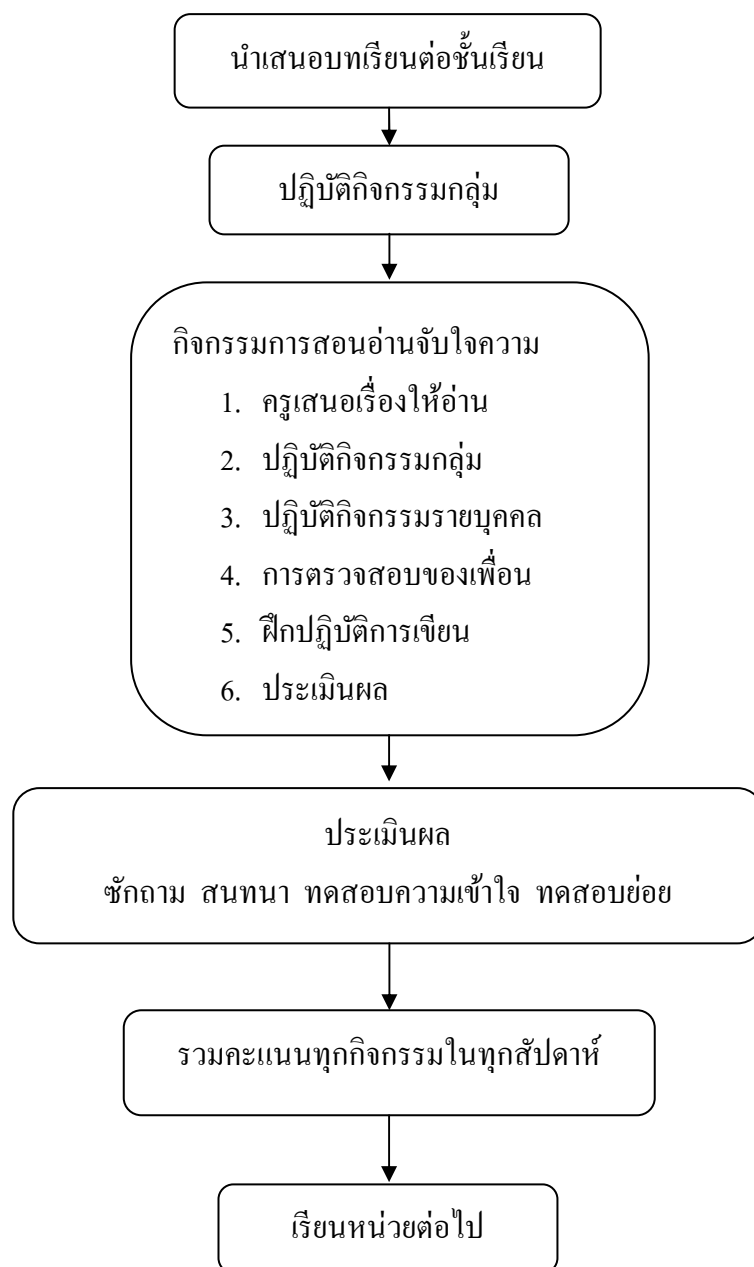
ขั้นตอนที่ 1 นำเสนอบทเรียนต่อชั้นเรียน กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน โดยการแจ้งจุดประสงค์ในการเรียนให้นักเรียนทราบและทบทวนเนื้อหาการเรียนไปแล้วหรือคำศัพท์เก่า แนะนำเนื้อหาการเรียนไปแล้วหรือคำศัพท์เก่า แนะนำเนื้อหาการเรียนหรือคำศัพท์ใหม่ ตลอดจนอธิบายถึงวิธีการเรียน เกณฑ์ที่ทุกคนต้องทำได้ รวมถึงการทำแบบทดสอบเมื่อจบบทเรียนแต่ละบท

ขั้นตอนที่ 2 ปฏิบัติกิจกรรมการอ่านในกลุ่ม ดังนี้

1. กิจกรรมพื้นฐาน เป็นกิจกรรมที่กำหนดให้นักเรียนปฏิบัติตาม ประกอบด้วยกิจกรรมฝึกอ่านกับเพื่อน การอ่านออกเสียง การให้ความหมายของคำ การสะกดคำ และกิจกรรมการสรุปเรื่อง

2. กิจกรรมการสอนอ่านจับใจความสำคัญ เมื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดำเนินไปได้ระยะหนึ่ง ครูจะจัดกิจกรรมเพื่อฝึกทักษะการอ่านจับใจความกับนักเรียน โดยตรง มีขั้นตอนคือครูเสนอเรื่องที่จะให้อ่าน ปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม ปฏิบัติกิจกรรมรายบุคคล การตรวจสอบจากเพื่อน ฝึกปฏิบัติเพิ่มเติม และประเมินผล

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินผล การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละครั้งจะทำการวัดผลโดยใช้การซักถาม สนทนา การอ่านออกเสียง การสรุปใจความสำคัญของเรื่อง การทดสอบความเข้าใจเนื้อเรื่องและในรอบ 1 สัปดาห์ จะนำคะแนนทุกกิจกรรมของนักเรียนทุกคนมารวมเป็นคะแนนของทีม กล่าวคือทีมใดที่ทำคะแนนได้ถึงเกณฑ์ร้อยละ 90 ขึ้นไป จะได้รับการประกาศให้เป็นทีมยอดเยี่ยม (Super teams) และได้รับใบเกียรติบัตร และทีมที่ทำคะแนนได้ถึงเกณฑ์ร้อยละ 80 จะได้รับการประกาศให้เป็นทีมเก่ง (Great teams) และได้รับใบเกียรติบัตรที่รองลงมา จากขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC แสดงได้ดังภาพที่ 6

ภาพที่ 6 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2555, หน้า 193)

จากภาพที่ 6 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC ที่ผู้วิจัยนำมาจัดเป็นขั้นตอนในการเรียนรู้สามารถสรุปได้คือ 1) ขั้นเตรียมความพร้อม 2) ขั้นนำเสนอบทเรียนต่อชั้นเรียน 3) ขั้นปฏิบัติกิจกรรมการอ่านและเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิจัย และประเมินค่าจากวรรณคดี 4) ขั้นสรุป และประเมินผล

การสอนเพื่อพัฒนาการอ่านและเขียนโดยใช้เทคนิค CIRC

ในการสอนอ่านแต่ละครั้งนั้นเริ่มต้น โดยครูกำหนดเรื่องให้นักเรียนอ่านเป็นกลุ่ม โดยครูจะอธิบายสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการอ่านในเรื่องนั้น ๆ การอ่านจะประสบผลสำเร็จถ้าครูมีเวลาในการติดตามผลการอ่านในขณะที่นักเรียนร่วมกันปฏิบัติ 2 ใน 3 ของเวลาในการอ่านทั้งหมด นักเรียนในกลุ่มจะร่วมมือกันเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้แต่ละครั้ง

ธิดา ทิพย์สุข (2552, หน้า 86) ได้สรุปความว่า การสอนเพื่อพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจและเขียนโดยใช้เทคนิค CIRC ว่าทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งทักษะหนึ่ง เพราะความเข้าใจมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นและความเข้าใจเป็นสื่อในการเรียนรู้ในทุกด้านและทุกทักษะ แต่จากผลการวิจัยพบว่าครูไม่สามารถจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจได้บรรลุผลสำเร็จเท่าที่ควร และจากการศึกษาเกี่ยวกับบุคคลที่มีความสามารถด้านการอ่านสูงและต่ำ พบว่า ผู้ที่มีความสามารถด้านการอ่านต่ำเป็นสาเหตุจากการขาดยุทธวิธีในการอ่านเพื่อความเข้าใจรวมทั้งขาดความสามารถในการทำความเข้าใจจากองค์ประกอบต่าง ๆ เรื่องและผลจากการศึกษาทดลองได้ข้อสรุปว่า การสอนโดยตรงที่ชัดเจนจากครูในการสอนอ่าน เพื่อความเข้าใจและการติดตามควบคุมดูแลกระบวนการอ่านและการทำความเข้าใจสามารถพัฒนาทักษะการอ่านได้ ในการสอนอ่านจะต้องเน้นให้ฝึกในเรื่องทั้ง 4 ในการทำแผนการสอน ซึ่งกำหนดสรุปแนวทางการสอนอ่านดังนี้

1. สอนฝึกทักษะในการสรุป (Summarizing)
2. สอนฝึกทักษะในการถามคำถาม (Questioning)
3. สอนให้ทำความเข้าใจกระจ่างชัดเจนกับเรื่อง คำที่อ่าน (Clarifying)
4. สอนทักษะการทำนายเหตุการณ์ (Predicting skills)

ดังนั้น ในการร่วมมือกันเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านนั้นต้องมีแนวทางในการสอนอ่านที่ชัดเจนโดยเฉพาะการใช้วิธีสอนแบบร่วมมือกัน เทคนิค CIRC ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักคือ การใช้กลุ่มร่วมมือกันเรียนรู้ ส่งเสริมและพัฒนาทักษะการอ่านรวมทั้งการนำทักษะดังกล่าวไปใช้ในการเรียนรู้ทักษะอื่น ๆ เช่น ทักษะการเขียน

วัชรวิภา เล่าเรียนดี (2548, หน้า 118-119) ได้กล่าวถึงการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ดังนี้

1. ครูนำเสนอเนื้อความรู้เกี่ยวกับการอ่าน วิธีอ่าน ความสำคัญของการอ่านเพื่อความเข้าใจพอสังเขป อธิบายความสำคัญของการเขียน วิธีเขียนแบบต่าง ๆ ของการเขียน ความเกี่ยวข้องความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างการอ่านและการเขียน

2. ครูดำเนินการสอน ยกตัวอย่างบทอ่าน ครู-นักเรียนร่วมกันอ่านบทอ่านทำความเข้าใจ ถาม-ตอบ ซึ่ให้เห็นประเด็นสำคัญ โครงสร้างข้อความ ประโยคต่าง ๆ ความเชื่อมโยงของข้อความ หรือประโยคในบทอ่าน ใช้กิจกรรมการอ่านโดยพยายามบูรณาการซึ่ให้เห็นลักษณะวิธีการเขียน ซึ่งการฝึกหัดเขียนควรเริ่มจากการฝึกการเขียนตอบง่าย ๆ การสร้างประโยค จาก คำศัพท์หรือ คำเชื่อมคำขยาย ฯลฯ

3. ครูตรวจสอบความรู้ความเข้าใจในเรื่องสาระสำคัญ ประเด็นหลัก-รอง ลักษณะของเนื้อเรื่อง โครงสร้างประโยคที่ใช้ ความสัมพันธ์ระหว่างข้อความหรือประโยคต่าง ๆ และบทความของเรื่อง รวมทั้งฝึกให้คาดคะเนจุดจบของเรื่อง หรือบทสรุปของเรื่องที่จะเกิดขึ้น จากเหตุการณ์เรื่องราวต่าง ๆ ความเป็นไปได้หรือจินตนาการสร้างสรรค์ความคิด

4. จัดกลุ่มนักเรียนโดยความสามารถ เช่นเดียวกับการจัดกลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือกับแบบอื่น ๆ แจกใบความรู้ใบกิจกรรม ให้ 2-3 คนต่อ 1 ชุด เพื่อจะได้ร่วมมือกันเรียนให้ร่วมกันเรียนรู้ ปฏิบัติกิจกรรมตามข้อตกลงก่อนการจัดการเรียนรู้

5. สมาชิกกลุ่มทุกกลุ่มร่วมกันเรียนรู้และอ่านใบความรู้ ฝึกกิจกรรมตามใบงาน ที่ครูเตรียมไว้ให้ โดยครูคอยติดตามดูแล ถาม-ตอบ การฝึกปฏิบัติของนักเรียนอย่างทั่วถึงทุกกลุ่ม

6. การให้ฝึกหัดการเขียน ควรให้สมาชิกได้ตรวจสอบการเขียนของเพื่อน ช่วยกันแก้ไข ปรับปรุงงานของกันและกันให้ถูกต้อง ในการฝึกเขียนจากบทอ่านควรสอดคล้องกับรูปแบบของบทอ่านในตอนเริ่มแรก แล้วค่อยพัฒนาเป็นการเขียนในลักษณะอื่น ๆ ที่ซับซ้อนและใช้ความคิดมากขึ้น ที่สำคัญนักเรียนควรได้มองเห็น เข้าใจรูปแบบ โครงสร้างของประโยคหรือข้อความ ที่สำคัญก่อน นั่นคือ การฝึกเขียนควรเริ่มจากการเขียนตามรูปแบบที่ถูกต้อง ก่อนฝึกเขียนจากการชี้นำแนะนำแนวทางจนชำนาญก่อนที่จะใช้กิจกรรมฝึกพัฒนาการเขียนที่หลากหลาย และมีประสิทธิภาพต่อไป

7. การตรวจสอบความรู้ความเข้าใจและผลการเรียนรู้ด้านการอ่านและการเขียน ครูควรออกแบบทดสอบกำหนดเกณฑ์และให้คะแนนโดยที่นักเรียนรู้วิธีให้คะแนน สามารถตรวจให้คะแนนตนเองและคำนวณคะแนนกลุ่มของตนได้ การใช้เทคนิคบูรณาการการอ่านและการเขียน สำหรับการสอนอ่านภาษาอังกฤษหรือภาษาไทยในการจัดการศึกษาของประเทศไทย ควรพิจารณาถึงภูมิหลัง ความรู้ ประสบการณ์ของนักเรียนแต่ละระดับชั้น แต่ละแห่งเป็นสำคัญ ซึ่งครูผู้สอนสามารถปรับประยุกต์เทคนิควิธีดังกล่าวได้อย่างเหมาะสม เพียงแต่ให้รู้เข้าใจเทคนิคดังกล่าวอย่างชัดเจน เข้าใจมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละวิชาที่ใช้สอน ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และวัตถุประสงค์การเรียนรู้แต่ละวิชาเป็นหลักรสำคัญ

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ เทคนิค CIRC เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative integrated reading and composition) เป็นการบูรณาการระหว่างทักษะการอ่านและการเขียน เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย และความสามารถในการเขียนจากการคิด วิเคราะห์ วิวิจารณ์และประเมินค่าจากวรรณคดี โดยใช้กระบวนการกลุ่ม แบบละครความสามารถ คือ เก่ง ปานกลาง และอ่อน เพื่อให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกันภายในกลุ่ม ต้องมีความรับผิดชอบ ร่วมกัน ช่วยเหลือกันเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ความหมายของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีชื่อเรียกต่างกัน เช่น ชุดการสอน ชุดการเรียนการสอน ชุดการเรียนสำเร็จรูป ชุดการสอนรายบุคคล ชุดการเรียนด้วยตนเอง ชุดกิจกรรม ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ “ชุดกิจกรรมการเรียนรู้” ซึ่งเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาอย่างหนึ่ง ที่ช่วยแก้ปัญหา ของผู้เรียน โดยอาศัยการสร้างตามแบบการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทั่ว ๆ ไป ซึ่งมีผู้ให้ ความหมายไว้คล้ายคลึงและแตกต่างกัน ดังนี้

ถัดดา สุขปริดี (2522, หน้า 28) ได้ให้ความหมายว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ การจัด โปรแกรมการเรียนการสอนโดยใช้สื่อหลายชนิดร่วมกันหรือที่เรียกว่าระบบสื่อประสม (Multi media system) เพื่อสนองจุดมุ่งหมายในการเรียนการสอนที่ตั้งไว้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อให้เกิด ความสะดวกต่อการใช้ในการเรียนการสอน

บุญชม ศรีสะอาด (2537, หน้า 95) ได้ให้ความหมายว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ สื่อการเรียนหลายอย่างประกอบกันจัดเข้าไว้ด้วยกันเป็นชุด (Package) เรียกว่าสื่อประสม (Multi media) เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากจะใช้สำหรับให้ผู้เรียนเรียน เป็นรายบุคคลแล้ว ยังใช้ประกอบการสอนแบบอื่น

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2541, หน้า 114) ได้ให้ความหมายว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นสื่อประสมที่ได้จากระบบการผลิตและการนำสื่อการสอนที่สอดคล้องกับวิชา หน่วย หัวเรื่อง และวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยให้การเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

กระทรวงศึกษาธิการ (2543, หน้า 39) ได้ให้ความหมายว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้รับการออกแบบและจัดเป็นระบบ อันประกอบด้วยจุดมุ่งหมาย เนื้อหาและ วัสดุอุปกรณ์ โดยกิจกรรมต่าง ๆ ดังกล่าวได้รับการรวบรวมไว้เป็นระเบียบในกล่อง เพื่อเตรียมไว้ ให้ผู้เรียนได้ศึกษาจากประสบการณ์ทั้งหมด

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2545, หน้า 91) ได้ให้ความหมายว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง สื่อการสอนชนิดหนึ่งซึ่งเป็นชุดของสื่อประสม (Multi-media) (หมายถึง การใช้สื่อการสอนตั้งแต่ สองชนิดขึ้นไปร่วมกัน เพื่อให้ให้นักเรียนได้รับความรู้ตามที่ต้องการ สื่อที่นำมาใช้ร่วมกันนี้จะช่วย เสริมประสบการณ์ซึ่งกันและกันตามลำดับขั้นที่จัดเอาไว้) ที่จัดขึ้นสำหรับหน่วยการเรียนรู้ ตามหัวข้อ เนื้อหาและประสบการณ์ของแต่ละหน่วย ที่ต้องการจะให้ให้นักเรียนได้รับ โดยจัดเอาไว้เป็นชุด ๆ บรรจุอยู่ในซอง กล่อง หรือกระเป๋า

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2551, หน้า 14) ให้ความหมายว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นรูปแบบของการสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วยคำแนะนำให้ผู้เรียนทำ กิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีขั้นตอนที่เป็นระบบชัดเจน จนกระทั่งนักเรียนสามารถบรรลุตามจุดประสงค์ ที่กำหนดไว้

จากความหมายของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กล่าวมาข้างต้น สรุปความหมายได้ว่า ชุด กิจกรรมการเรียนรู้เป็นสื่อประสม ประกอบด้วยแบบฝึกหัดหรือใบงาน เพื่อให้สอดคล้องกับ จุดประสงค์ การเรียนรู้ที่ตั้งไว้ และมีระบบขั้นตอนการใช้อย่างชัดเจน

ประเภทของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

นักการศึกษาได้แบ่งประเภทของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2541, หน้า 114) กล่าวว่าไว้ว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มี 4 ประเภท ใหญ่ ๆ คือ

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบการบรรยาย เป็นชุดการสอนที่มุ่งช่วยขยายเนื้อหา สาระการสอนแบบบรรยายให้ชัดเจนขึ้น ช่วยให้ผู้สอนพูดน้อยลงและให้สื่อการสอนทำหน้าที่ แทนชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบรรยายนี้นิยมใช้กับการฝึกอบรมและการสอนในระดับอุดมศึกษา ที่ยังถือว่าการสอนแบบบรรยายยังมีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียน
2. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มกิจกรรม เป็นชุดการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ประกอบ กิจกรรมกลุ่ม เช่น ในการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น
3. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามเอกัตภาพหรือชุดการสอนรายบุคคล เป็นชุดกิจกรรม การเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ความแตกต่างระหว่างบุคคลอาจ เป็นการเรียนใน โรงเรียนหรือ ที่บ้านก็ได้ เพื่อให้ผู้เรียนก้าวไปข้างหน้าตามความสามารถ ความสนใจ และความพร้อมของผู้เรียน ชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายบุคคลอาจออกมาในรูปของหน่วย การสอนย่อยหรือ “โมดูล”
4. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้สอนกับผู้เรียนอยู่ต่างถิ่น ต่างเวลากัน มุ่งสอนให้ผู้เรียนศึกษาได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องมาเข้าชั้นเรียน ประกอบด้วยสื่อ

ประเภทสิ่งพิมพ์ รายการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ภาพยนตร์และการสอนเสริมตาม ศูนย์บริการการศึกษา เช่น ชุดการสอนทางไกลมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ชุดการฝึกอบรม ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทางไปรษณีย์

กระทรวงศึกษาธิการ (2543, หน้า 40) แบ่งชุดกิจกรรมการเรียนรู้ออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายบุคคล สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self Instructional package) ประกอบด้วยบทเรียนสำเร็จรูป แบบประเมินผล และวัสดุอุปกรณ์การเรียน

2. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับการเรียนเป็นกลุ่มย่อย ซึ่งจะจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ไว้ให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมเป็นกลุ่มตามคำสั่งที่ปรากฏอยู่ในบัตร โดยจัดเป็นลักษณะ ศูนย์การเรียนรู้ (Learning center)

3. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบการบรรยายของครู (Instructional package) เป็นกิจกรรมที่ได้รับการออกแบบอย่างมีระบบโดยจัดไว้ในกล่องสำหรับช่วยครูสอน ผู้เรียน สามารถพัฒนาประสบการณ์พร้อม ๆ กันตามเวลาที่กำหนด

บุญเกื้อ ควรรหาเวช (2545, หน้า 94-95) ได้แบ่งประเภทของชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบคำบรรยาย เป็นการปูพื้นฐานความรู้ความเข้าใจ ให้ผู้เรียนด้วยชุดกิจกรรม เป็นสื่อการสอนที่มีพร้อมอยู่ในชุดกิจกรรม ได้แก่ รูปภาพ แผนภูมิ หรือ กิจกรรมที่กำหนดไว้

2. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มกิจกรรม เป็นชุดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ร่วมกิจกรรมกันประมาณ 5-7 คน มุ่งฝึกทักษะเนื้อหาวิชา เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทำงานร่วมกัน มักใช้ในการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

3. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบรายบุคคลหรือชุดกิจกรรมตามเอกัตภาพ เป็นชุดกิจกรรมสำหรับเรียนด้วยตนเองเป็นรายบุคคล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สนใจศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการรวบรวม และผสมผสานกันระหว่างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบคำบรรยาย ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับ กิจกรรมกลุ่ม และชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายบุคคล ซึ่งมีครูเป็นผู้ดำเนินการสอน โดยใช้ชุดกิจกรรม การเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย ภายในประกอบด้วยใบความรู้ แบบฝึกหัด และแบบทดสอบ และ ครูเป็นผู้ควบคุมการทำกิจกรรมของนักเรียนเอง เพื่อต้องการให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมตามที่ ปรากฏ ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมด โดยมีการร่วมกิจกรรมกลุ่ม และประเมินผลรายบุคคล เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้า และแก้ไขปัญหาเรื่องการอ่านและการเขียนของนักเรียน

องค์ประกอบของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

นักการศึกษาได้กำหนดองค์ประกอบของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ ดังนี้
 ลัดดา ศุขปริดี (2522, หน้า 29-30) กล่าวว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละชุดประกอบด้วย
 วัสดุต่าง ๆ ที่สำคัญ ดังนี้

1. คู่มือครู ซึ่งประกอบด้วย

1.1 บัตรชี้แจง ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน เวลา และสภาพของห้องเรียนที่จะใช้สอน
 บัตรรายการบอกชนิดของสื่อและวิธีใช้ตามลำดับ

1.2 บันทึกการสอน ซึ่งประกอบด้วยจุดมุ่งหมายของบทเรียน และจุดมุ่งหมายเชิง
 พฤติกรรมของผู้เรียน รายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา แสดงวิธีสอน การดำเนินกิจกรรม และการจัด
 ประสิทธิภาพตลอดจนคำแนะนำในการใช้สื่อการเรียนการสอน เอกสารอ้างอิงเพื่อการค้นคว้า
 และวิธีการวัดผล

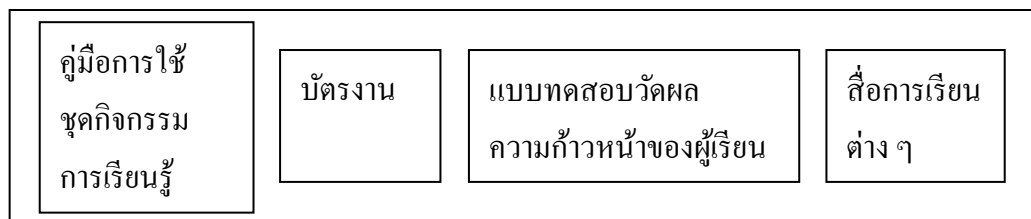
2. สื่อการเรียนการสอนที่ใช้ในขบวนการสอนทั้งหมด ซึ่งจะจัดทำมาให้เหมาะกับ
 เนื้อหาวิชาและกิจกรรมที่กำหนดในบันทึกการสอน สื่อการเรียนการสอนที่บรรจุอยู่ในชุดกิจกรรม
 การเรียนรู้นี้ บางชุดอาจมีทั้งที่สร้างขึ้นให้ครูใช้ประกอบการอธิบายกับนักเรียนเป็นกลุ่มใหญ่ที่เรียกว่า
 “สื่อการสอน” หรืออาจจะมี “สื่อการเรียน” ซึ่งมีไว้ให้ครูแจกให้ผู้เรียนได้ใช้ประกอบการเรียน
 เป็นรายบุคคลหรือกลุ่มย่อย ๆ ก็ได้ สื่อต่าง ๆ เหล่านี้อาจเป็นสิ่งง่าย ๆ เช่น รูปภาพ หุ่นจำลอง
 แผนภูมิ บัตรคำ หรือเป็นสิ่งอื่น ๆ เช่น เทปบันทึกเสียง ภาพยนตร์ 8 มม. หรือสไลด์ฟิล์มสตริฟ
 เป็นต้น

3. แบบทดสอบ และประเมินผลพฤติกรรมของผู้เรียนหลังการสอนเสร็จสิ้นลง
 ข้อทดสอบนี้อาจแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

3.1 ข้อทดสอบที่ครูเป็นผู้ตรวจคำตอบ

3.2 ข้อทดสอบที่ผู้เรียนเป็นผู้ตรวจคำตอบ

บุญชม ศรีสะอาด (2537, หน้า 95) ได้กล่าวว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีองค์ประกอบ
 ที่สำคัญ 4 ด้าน ดังภาพที่ 7

ภาพที่ 7 องค์ประกอบที่สำคัญของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

1. คู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นคู่มือที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้ใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ศึกษาและปฏิบัติตามเพื่อให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ อาจประกอบด้วยแผนการสอน สิ่งที่ต้องเตรียมก่อนสอน บทบาทของผู้เรียน และการจัดชั้นเรียน

2. บัตรงาน เป็นบัตรที่มีคำสั่งว่าจะให้ผู้เรียนปฏิบัติอะไรบ้าง โดยระบุกิจกรรมตามลำดับขั้นตอนของการเรียน

3. แบบทดสอบวัดผลความก้าวหน้าของผู้เรียน เป็นแบบทดสอบที่ใช้สำหรับตรวจว่า หลังจากเรียนชุดกิจกรรมการเรียนรู้จบแล้ว ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่

4. สื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ เป็นสื่อสำหรับให้ผู้เรียนได้ศึกษามีหลายชนิดประกอบกัน อาจเป็นประเภทสิ่งพิมพ์ เช่น บทความ เนื้อหาเฉพาะเรื่อง จุลสาร บทเรียน โปรแกรม หรือประเภท โสตทัศนูปกรณ์ เช่น รูปภาพ แผนภูมิต่าง ๆ เทปบันทึกเสียง ของจริง เป็นต้น

ชัยงค์ พรหมวงศ์ (2541, หน้า 116) ได้จำแนกส่วนประกอบของชุดกิจกรรม การเรียนรู้ ไว้ 4 ส่วน คือ

2. คู่มือ สำหรับครูผู้สอน หรือและผู้เรียนที่ต้องเรียนจากชุดการสอน

3. คำสั่ง หรือการมอบงาน เพื่อกำหนดแนวทางการเรียนให้นักเรียน

3. เนื้อหาสาระและสื่อ โดยจัดให้อยู่ในรูปของสื่อการสอนแบบประสม และกิจกรรม การเรียนการสอนแบบกลุ่มและรายบุคคลตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

4. การประเมินผล เป็นการประเมินผลของกระบวนการ ได้แก่ แบบฝึกหัด รายงาน การค้นคว้า และผลของการเรียนรู้ในรูปแบบของแบบสอบต่าง ๆ

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2545, หน้า 95-97) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญ ๆ ภายใน ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถสรุปได้ 4 ส่วน คือ

1. คู่มือครู เป็นคู่มือและแผนการสอนสำหรับผู้สอนหรือนักเรียนตามแต่ละชนิดของชุดกิจกรรม ภายในคู่มือและชี้แจงถึงวิธีการใช้ชุดกิจกรรมเอาไว้อย่างละเอียด อาจจะเป็นเล่มหรือแผ่นพับก็ได้

2. บัตรคำสั่งหรือคำแนะนำ จะเป็นส่วนที่บอกให้นักเรียนดำเนินการเรียนหรือประกอบกิจกรรม แต่ละอย่าง ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ คำแนะนำจะมีอยู่ในชุดกิจกรรมแบบกลุ่ม และรายบุคคล ซึ่งประกอบด้วย

2.1 คำอธิบายในเรื่องที่จะศึกษา

2.2 คำสั่งให้นักเรียนดำเนินการ

2.3 การสรุปบทเรียน

3. เนื้อหาสาระและสื่อ บรรจุในรูปของสื่อการสอนต่าง ๆ อาจประกอบด้วยบทเรียน โปรแกรม สไลด์ เทปบันทึกเสียง รูปภาพ ฯลฯ นักเรียนจะศึกษาจากสื่อการสอนต่าง ๆ ที่บรรจุอยู่ในชุดกิจกรรมตามบัตรคำที่กำหนดไว้ให้

4. แบบประเมินผล นักเรียนจะทำการประเมินผลความรู้ด้วยตนเองก่อนและหลังเรียน แบบประเมินผลที่อยู่ในชุดการสอนอาจจะเป็นแบบฝึกหัดให้เติมคำในช่องว่างเลือกคำตอบที่ถูกจับคู่ดูผลจากการทดลองหรือให้ทำกิจกรรม เป็นต้น

จากการศึกษาองค์ประกอบของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วยคู่มือการใช้บัตรคำสั่ง แบบทดสอบ และสื่อการเรียนรู้ ผู้วิจัยสามารถสรุปและนำมาสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

1. คำนำ

2. คำชี้แจงเนื้อหากิจกรรมการเรียนรู้

3. สารบัญ

4. แผนการจัดการเรียนรู้และชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย เรื่อง อิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง โดยใช้เทคนิค CIRC

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

6. ใบคำสั่ง

7. เนื้อหาสาระและสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย ใบความรู้ ใบกิจกรรม แบบฝึกหัด และแบบทดสอบ

8. การประเมินที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ คือแบบทดสอบหรือใบงาน ที่ปรากฏ ในแต่ละชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ประโยชน์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2541, หน้า 117) ได้สรุปคุณค่าของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้สอนถ่ายทอดเนื้อหาและประสบการณ์ที่สลับซับซ้อนและมีลักษณะเป็นนามธรรมสูง ซึ่งผู้สอนไม่สามารถถ่ายทอดด้วยการบรรยายได้ดี
2. ช่วยสร้างความสนใจของนักเรียนต่อสิ่งที่กำลังศึกษา เพราะชุดการสอนจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนของตนเองและสังคม
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
4. ช่วยสร้างความพร้อมและมั่นใจแก่ผู้สอน เพราะชุดการสอนผลิตไว้เป็นหมวดหมู่ สามารถหยิบไปใช้ได้ทันที โดยเฉพาะผู้ที่ไม่ค่อยมีเวลาในการเตรียมการสอนล่วงหน้า
5. ทำให้การเรียนการสอนของผู้เรียนเป็นอิสระจากอารมณ์ของผู้สอน ชุดการสอนสามารถทำให้ผู้เรียนเรียนได้ตลอดเวลา ไม่ว่าผู้สอนจะมีสภาพหรือมีความขัดข้องทางอารมณ์มากน้อยเพียงใด
6. ช่วยให้การเรียนเป็นอิสระจากบุคลิกภาพของผู้สอน เนื่องจากชุดการสอนทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้แทนครู ผู้เรียนสามารถเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพจากชุดการสอนที่ได้ผ่านการทดสอบประสิทธิภาพมาแล้ว
7. ในกรณีครูขาด ครูคนอื่นก็สามารถสอนแทน โดยใช้ชุดการสอนที่มีใช้เข้าไปนั่ง “คุมชั้น”
8. สำหรับชุดการสอนรายบุคคลและชุดการสอนทางไกล จะช่วยให้การศึกษามวลชน ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะผู้เรียนสามารถเรียนได้เองที่บ้าน ไม่ต้องเสียเวลา และประหยัดค่าใช้จ่าย

กระทรวงศึกษาธิการ (2543, หน้า 41) กล่าวถึงประโยชน์ของการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

1. ช่วยแก้ปัญหาการเรียนซ้ำของนักเรียน เพราะเรียนรู้จากประสบการณ์ที่หลากหลาย
2. ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น ทำให้รู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนมากยิ่งขึ้น
3. ช่วยให้ผู้มีความสะดวกในการสอนและมีความมั่นใจในเนื้อหากิจกรรมที่เป็นมาตรฐาน เพราะได้ผ่านการออกแบบอย่างมีระบบ

ประหยัด จีรวงศ์ (2544, หน้า 267) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดกิจกรรม การเรียนรู้ ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนมีความมั่นใจ
2. ช่วยแก้ปัญหาในการขาดแคลนครู
3. สามารถถ่ายทอดประสบการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง และมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างแท้จริง

จากชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายบุคคลและแบบกิจกรรม

5. ช่วยการสนับสนุนการศึกษานอกระบบ เพราะชุดการสอนเอื้อต่อการใช้ทั้งในเวลาและสถานที่

6. มีถึงอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้มากมีการบูรณาการเป็นอย่างดี จึงทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บุญเกื้อ คอรวาเวช (2545, หน้า 10) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ส่งเสริมการเรียนแบบรายบุคคล ผู้เรียนได้เรียนตามความถนัดและความสนใจ ตามเวลาและโอกาสที่เหมาะสมของแต่ละคน
2. ช่วยขจัดปัญหาการขาดแคลนครู เพราะชุดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียน สามารถเรียนได้ด้วยตนเองหรือต้องการความช่วยเหลือจากผู้สอนเพียงเล็กน้อย
3. ช่วยในการศึกษานอกระบบ โรงเรียนเพราะผู้เรียนสามารถนำเอาชุดการเรียนไปใช้ได้ทุกสถานที่และเวลา
4. ช่วยลดภาระและช่วยสร้างความพร้อมความมั่นใจให้แก่ครู เพราะสามารถนำไปใช้ได้ทันที
5. เป็นประโยชน์ในการสอนแบบศูนย์การเรียน
6. ช่วยให้ครูวัดผลผู้เรียนได้ตรงตามเป้าหมาย
7. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

8. ช่วยให้ผู้เรียนจำนวนมากได้รับรู้แนวคิดกันอย่างมีประสิทธิภาพ

9. ช่วยฝึกให้ผู้เรียนรู้จักเคารพนับถือ ความคิดเห็นของผู้อื่น

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2551, หน้า 21-22) กล่าวถึงประโยชน์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้

ดังนี้

1. ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถในการศึกษาความรู้ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นการฝึกทักษะในการแสวงหาความรู้ ทักษะการอ่าน และสรุปความรู้อย่างเป็นระบบ

2. การทำแบบฝึกหัด แบบฝึกทักษะการเรียนรู้ และแบบฝึกทักษะการคิดท้ายชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนรู้จักคิดเป็นแก้ปัญหาเป็น สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

3. ผู้เรียนมีวินัยในตนเอง จากการที่ผู้เรียนทำตามคำสั่งในขั้นตอนต่าง ๆ ที่กำหนดในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ การตรวจแบบฝึกหัด แบบฝึกทักษะการเรียนรู้ หรือใบงานด้วยตนเองนั้น ทำให้ผู้เรียนรู้จักฝึกตนเองให้ทำตามกติกา

4. ผู้เรียนรู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น รับฟังความคิดเห็นของกันและกัน เป็นการฝึกความเป็นประชาธิปไตย ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย

5. การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้นั้นสามารถศึกษานอกเวลาเรียนได้ ขึ้นอยู่กับการออกแบบของผู้สอนที่เอื้อต่อการศึกษาด้วยตนเอง สรุปได้ว่า ประโยชน์ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นสื่อที่เร้าความสนใจ สามารถอธิบายเนื้อหาในส่วนที่ยากให้เป็นเรื่องง่าย ได้มีเนื้อหาพร้อมสำหรับช่วยให้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนางานได้ด้วยตนเองและทำงานร่วมกับผู้อื่นจนเกิดทักษะและเกิดความเชื่อมั่นในวิธีการศึกษาจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ และส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนตามความสามารถความถนัดและความสนใจทำให้นักเรียนเกิดการพัฒนาและทักษะด้านการอ่านและเขียนในเนื้อหาตามศักยภาพของนักเรียนเอง

ขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้

การสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีประโยชน์ในการเตรียมการจัดการเรียนรู้ให้ครูและช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ตามศักยภาพของตนเอง ดังนั้นขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรมจึงมีความสำคัญเพราะจะช่วยให้นักเรียนและครูเกิดความเข้าใจได้ตรงกัน ขั้นตอนการสร้าง ชุดกิจกรรมการเรียนรู้จึงมีนักการศึกษาได้กล่าวไว้ ดังนี้

Heathers (1977, หน้า 344) ได้เสนอขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอน ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตร ตัดสินใจเลือกสิ่งที่ให้นักเรียนได้ศึกษาแล้วจัดลำดับขั้นเนื้อหาให้ต่อเนื่องจากง่ายไปยาก

2. ประเมินความรู้พื้นฐานประสบการณ์เดิมของนักเรียน

3. เลือกกิจกรรมการเรียนรู้ วิธีสอนและสื่อการเรียนเหมาะสมกับนักเรียน โดย ต้องคำนึงถึงความพร้อมและความต้องการของผู้เรียน

4. กำหนดรูปแบบของการเรียน

5. กำหนดหน้าที่ของผู้ประสานงานหรือจัดอำนวยความสะดวกในการเรียน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2541, หน้า 119) ได้กำหนดขั้นตอนการผลิตชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนจูปาโดยแบ่งขั้นตอนสำคัญ 10 ขั้นตอน คือ

1. กำหนดหมวดหมู่เนื้อหา และประสบการณ์ อาจกำหนดเป็นหมวดวิชาหรือบูรณาการเป็นแบบสหวิทยาการตามที่เหมาะสม
2. กำหนดหน่วยการสอน แบ่งเนื้อหาวิชาการออกเป็นหน่วยการสอน โดยประมาณเนื้อหาวิชาที่จะให้ครูสามารถถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนได้ในหนึ่งครั้ง
3. กำหนดหัวเรื่อง ผู้สอนต้องถามตนเองว่า ในการสอนแต่ละหน่วยควรให้ประสบการณ์แก่ผู้เรียนอะไรบ้าง แล้วกำหนดออกมาเป็น 4-6 หัวเรื่อง
4. กำหนดมโนทัศน์และหลักการ ให้สอดคล้องกับหน่วยและหัวเรื่อง โดยสรุปรวมแนวคิด สารและหลักเกณฑ์ที่สำคัญไว้ เพื่อเป็นแนวทางการจัดเนื้อหาการสอนให้สอดคล้องกัน
5. กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง เป็นจุดประสงค์ทั่วไปก่อน แล้วเปลี่ยนเป็นเชิงพฤติกรรมที่ต้องมีเงื่อนไขและเกณฑ์การเปลี่ยนพฤติกรรมไว้ทุกครั้ง
6. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งจะเป็นแนวทางการเลือกและการผลิตสื่อการสอน “กิจกรรมการเรียนรู้” หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ผู้เรียนปฏิบัติ เช่น การอ่านบัตรคำสั่ง ตอบคำถาม เขียนภาพ เล่นเกม ฯลฯ
7. กำหนดแบบประเมินผล ให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมโดยใช้แบบทดสอบอิงเกณฑ์ เพื่อให้ผู้สอนทราบว่าหลังจากผ่านกิจกรรมมาเรียบร้อยแล้ว นักเรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรม การเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่
8. เลือกและผลิตสื่อการสอน วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการที่ครูใช้ ถือเป็นสื่อการสอนทั้งสิ้น เมื่อผลิตสื่อการสอนของแต่ละหัวข้อเรื่องแล้ว ก็จะจัดสื่อการสอนเหล่านั้นไว้เป็นหมวดหมู่ในกล่องที่เตรียมไว้ก่อนนำไปทดลองหาประสิทธิภาพ เรียกว่า “ชุดกิจกรรมการเรียนรู้”
9. หาประสิทธิภาพของชุดการสอน เพื่อเป็นการประกันว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพในการสอน ผู้สร้างต้องกำหนดเกณฑ์ขั้นล่วงหน้า โดยคำนึงถึงหลักการที่ว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการเพื่อช่วยให้การเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนบรรลุผล
10. การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้ปรับปรุงและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้แล้วสามารถนำไปสอนนักเรียนได้ ตามประเภทของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (แบบบรรยาย แบบกลุ่ม และรายบุคคล) และตามระดับการศึกษา (ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา) โดยกำหนดขั้นตอนการใช้ ดังนี้
 - 10.1 ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อพิจารณาพื้นความรู้เดิมของผู้เรียน (ใช้เวลาประมาณ 10-15 นาที)

10.2 ขั้่นนำเข้าสู่บทเรียน

10.3 ขั้่นประกอบกิจกรรมการเรียน (ขั้่นสอน) ผู้สอนบรรยายหรือให้มีการแบ่งกลุ่มประกอบกิจกรรมการเรียน

10.4 ขั้่นสรุปผลการสอน เพื่อสรุปมโนทัศน์และหลักการที่สำคัญ

10.5 ทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อดูพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไปแล้ว

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2551, หน้า 19-20) กล่าวไว้ว่า การสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอน ควรควรดำเนินการตามขั้้นตอนต่อไปนี้

1. เลือกหัวข้อ (Topic) กำหนดขอบเขต และประเด็นสำคัญของเนื้อหา ซึ่งได้มาจากการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับชั้นที่สอน
2. กำหนดเนื้อหาที่จะจัดทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความรู้พื้นฐานของผู้เรียน
3. เขียนจุดประสงค์ในการจัดการเรียนการสอน ควรเขียนเป็นลักษณะจุดประสงค์เฉพาะหรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
4. สร้างแบบทดสอบ การสร้างแบบทดสอบมี 3 แบบ
 - 4.1 แบบทดสอบวัดพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน
 - 4.2 แบบทดสอบย่อย
 - 4.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียน
5. จัดทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้
6. วางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
7. การรวบรวมและจัดทำสื่อการเรียนการสอน

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุปเนื้อหาจากการศึกษาขั้้นตอนการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้และมีวิธีการดำเนินการสร้าง ดังนี้

ขั้้นที่ 1 การวิเคราะห์เนื้อหา โดยวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ขั้้นที่ 2 การวางแผนการสอน กำหนดเนื้อหาในการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กำหนดชื่อเรื่องชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย เรื่อง อิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง กำหนดจุดมุ่งหมายเนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กำหนดและสร้างเนื้อหา กิจกรรมของชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย รวม 5 หน่วยการเรียนรู้ คือ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องกระบวนการอ่านวรรณคดี

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องการวิเคราะห์รูปแบบวรรณคดี

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การวิเคราะห์วิถีชีวิตของสังคมในอดีต

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง สังเคราะห์ข้อคิดวรรณคดี

ขั้นที่ 3 การสร้างสื่อการจัดการเรียนรู้และหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ คือ การสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย ใบความรู้ แบบฝึกหัด แบบทดสอบ และเครื่องมือในการวิจัย คือแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย และแบบวัดความสามารถจากการเขียนในการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ และประเมินค่า

ขั้นที่ 4 การทดสอบประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยทดลองเป็นรายบุคคลจำนวน 3 คน ทดลองเป็นกลุ่มเล็กจำนวน 9 คน และทดลองเป็นกลุ่มใหญ่จำนวน 39 คน

การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2530, หน้า 494-500) ซึ่งมีรายละเอียดและขั้นตอนการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Developmental testing” (การตรวจสอบพัฒนาการเพื่อให้งานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ) หมายถึง การนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไปทดลองใช้ (Try-out) เพื่อปรับปรุงแล้วนำไป ทดลองสอนจริง (Trial run) นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข เสร็จแล้วจึงผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก

1. ความจำเป็นที่จะต้องหาประสิทธิภาพ

การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีความจำเป็นด้วยเหตุผลหลายประการ คือ

1.1 สำหรับหน่วยงานผลิตชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการประกันคุณภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ว่าอยู่ในขั้นสูง เหมาะสมที่จะลงทุนผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก หากไม่มีการหาประสิทธิภาพแล้ว ผลิตออกมาใช้ประโยชน์ไม่ได้ก็เป็นการสิ้นเปลืองทั้งเวลา แรงงาน และเงินทอง

1.2 สำหรับผู้ใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จะทำหน้าที่สอนโดยที่ช่วยสร้างสภาพการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเปลี่ยนพฤติกรรมตามที่มุ่งหวัง ดังนั้น ก่อนนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ไปใช้ ครูจึงควรมั่นใจว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ นั้นมีประสิทธิภาพในการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จริง และมีคุณค่าทางการสอนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

1.3 สำหรับผู้ผลิตชุดกิจกรรมการเรียนรู้ การทดสอบประสิทธิภาพจะทำให้ผู้ผลิตมั่นใจได้ว่า เนื้อหาสาระที่บรรจุลงในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เหมาะสม ง่ายต่อความเข้าใจ อันจะช่วยให้ผู้ผลิตมีความชำนาญสูงขึ้น เป็นการประหยัดแรงสมอง แรงงาน เวลา และเงินทองในการเตรียมต้นแบบ

2. การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ

เกณฑ์ประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นระดับที่ผู้ผลิตชุดกิจกรรมการเรียนรู้จะพึงพอใจว่า หากชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพถึงระดับนั้นแล้ว ชุดกิจกรรมการเรียนรู้นั้นก็มีความคุ้มค่าที่จะนำมาเป็นจำนวนมาก

การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพทำได้โดยการประเมินผลพฤติกรรมของผู้เรียน 2 ประเภท คือ พฤติกรรมต่อเนื่อง (กระบวนการ) และพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (ผลลัพธ์) โดยกำหนดค่าประสิทธิภาพเป็น E_1 (ประสิทธิภาพของกระบวนการ) E_2 (ประสิทธิภาพของผลลัพธ์)

การประเมินพฤติกรรมต่อเนื่อง (Transitional behavior) คือ ประเมินผลต่อเนื่อง ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมย่อยหลาย ๆ พฤติกรรม เรียกว่า กระบวนการ (Process) ของผู้เรียน ที่สังเกตจากการประกอบกิจกรรมกลุ่ม และรายบุคคล ได้แก่ งานที่มอบหมาย และกิจกรรมอื่นใดที่ผู้สอนกำหนดไว้

การประเมินพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (Terminal behavior) คือ ประเมินผลลัพธ์ (Products) ของผู้เรียน โดยพิจารณาจากการสอบหลังเรียนและการสอบไล่

ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จะกำหนดเป็นเกณฑ์ที่ผู้สอนคาดหมายว่า ผู้เรียนจะเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นที่พึงพอใจ โดยกำหนดให้เป็นเปอร์เซ็นต์ ของผลเฉลี่ยของคะแนนการทำงานและการประกอบกิจกรรมของผู้เรียนทั้งหมดต่อเปอร์เซ็นต์ของผลการสอบหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมด นั่นคือ E_1/E_2 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ/ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

3. ขั้นตอนการหาประสิทธิภาพ

Espich and Williams (1967, หน้า 112-114) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการหาประสิทธิภาพ ซึ่งพอสรุปได้ ดังนี้

1. ขั้นตอนทดลองหนึ่งต่อหนึ่ง (One-to-one testing) เป็นการทดลองกับนักเรียน 1 คน โดยใช้เอกสารหรือบทเรียนเพื่อพิจารณาเนื้อหาของบทเรียน ความชัดเจนของคำอธิบาย คำสั่งลำดับของการให้ความรู้และแบบฝึกหัด เพื่อหาข้อบกพร่องและจะได้แก้ไขส่วนที่บกพร่องนั้น ดังนั้น ผู้สร้างบทเรียนควรเลือกนักเรียนที่อ่อนกว่าปานกลางเล็กน้อย บรรยายภาคในการเรียน

ควรเป็นกันเองเพื่อนักเรียนจะได้กล้าแสดงความคิดเห็น และเมื่อนักเรียนไม่เข้าใจก็สามารถถามผู้เขียนบทเรียน

2. **ขั้นการทดลองกลุ่มเล็ก (Small group testing)** เป็นการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างประมาณ 8-10 คน เพื่อศึกษาผลจากการเรียนโดยใช้บทเรียน โดยพิจารณาว่านักเรียนทำผิดเกินร้อยละ 10 ก็ต้องพิจารณาปรับปรุงแก้ไขบทเรียน

3. **ขั้นการทดลองภาคสนาม (Field testing)** เป็นการใช้บทเรียนกับประชากรจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียนตามมาตรฐานที่ผู้สร้างบทเรียนกำหนดไว้ ความมุ่งหมายในการทดสอบภาคสนามนี้ เพื่อหาความแน่นอนของบทเรียน หากผลปรากฏว่าบทเรียนได้มาตรฐาน ก็สามารถนำไปใช้กับนักเรียนอื่น ๆ ได้ โดยทั่วไปแล้วการทดลองภาคสนามมักมีส่วนที่ต้องแก้ไขน้อยมาก เพราะได้ผ่านการแก้ไขมาแล้วจากการทดลองขั้นหนึ่งต่อหนึ่ง และการทดลองขั้นกลุ่มเล็ก

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2530, หน้า 496-497) กล่าวว่า เมื่อผลิตชุดกิจกรรมการเรียนรู้ขึ้นเป็นต้นแบบแล้ว ต้องนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไปหาประสิทธิภาพตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. 1: 1 (แบบเดี่ยว) เป็นการทดลองกับผู้เรียน 1 คน โดยใช้เด็กอ่อน ปานกลาง และเด็กเก่ง คำนวณหาประสิทธิภาพ เสร็จแล้วปรับปรุงให้ดีขึ้น หากเวลาไม่อำนวยและสภาพการณ์ไม่เหมาะสมก็ให้ทดลองกับเด็กอ่อนหรือเด็กปานกลาง โดยปกติคะแนนที่ได้จากการทดลองแบบเดี่ยวนี้นี้จะได้คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์มากแต่ไม่ต้องวิตก เมื่อปรับปรุงแล้วจะสูงขึ้นมาก ก่อนนำไปทดลองแบบกลุ่ม ในขั้นนี้ E_1/E_2 ที่ได้จะมีค่าประมาณ 60/60

2. 1: 10 (แบบกลุ่ม) เป็นการทดลองกับผู้เรียน 6-10 คน (ละผู้เรียนที่เก่งกับอ่อน) คำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุง ในคราวนี้คะแนนของผู้เรียนจะเพิ่มขึ้นอีกเกือบเท่าเกณฑ์ โดยเฉลี่ยจะห่างจากเกณฑ์ประมาณ 10% นั่นคือ E_1/E_2 ที่ได้จะมีค่าประมาณ 70/70

3. 1: 100 (ภาคสนาม) เป็นการทดลองกับผู้เรียนทั้งชั้น 40-100 คน คำนวณหาประสิทธิภาพแล้วทำการปรับปรุง ผลลัพธ์ที่ได้ควรใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ หากต่ำกว่าเกณฑ์ไม่เกิน 2.5% ก็ให้ยอมรับ หากแตกต่างกันมากผู้สอนต้องกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดการสอนใหม่ โดยยึดสภาพตามจริงเป็นเกณฑ์ สมมติว่าตั้งเกณฑ์ไว้ 85/85 เมื่อทดสอบหาประสิทธิภาพแล้ว ได้ 83.5/85.4 ก็แสดงว่า ชุดการสอนนั้นมีประสิทธิภาพ 83.5/85.4 ใกล้เคียงกับเกณฑ์ 85/85 ที่ตั้งไว้ แต่ถ้าตั้งเกณฑ์ไว้ 75/75 เมื่อผลการทดลองเป็น 83.5/85.4 ก็อาจเลื่อนเกณฑ์ขึ้นมาเป็น 85/85 ได้

บุญเกื้อ คารหาเวช (2540, หน้า 40) กล่าวว่า การดำเนินการผลิตสื่อ ก่อนนำออกไปใช้ ควรดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพเสียก่อน โดยนำออกทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไขควรทำ 3 ขั้นตอนด้วยกัน คือ

1. ทดลองเป็นรายบุคคลและปรับปรุงแก้ไข (Individual try out revised)
2. ทดลองเป็นกลุ่มเล็กและปรับปรุงแก้ไข (Small group out and revised) ผู้เรียน

อาจมีกลุ่มละ 5-10 คน

3. ทดลองกับห้องเรียนจริงและปรับปรุงแก้ไข (Field try out and revised)

ในการทดลองใช้นั้นจะเริ่มต้นด้วยการแนะนำวิธีการและขั้นตอนในการเรียน ทดสอบก่อนเรียน ลงมือเรียน และทดสอบหลังเรียนเป็นขั้นสุดท้าย การทดลองแต่ละครั้งจะต้องบันทึกผลการทดลองเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข สำหรับจะนำไปทดลองในครั้งต่อไป เช่น อาจจะต้องปรับปรุงเนื้อหา เพิ่มหรือตัดบางกรอบออกบ้าง รวมทั้งการแก้ไขทางภาษาด้วย

จากการศึกษาขั้นตอนการหาประสิทธิภาพจากแนวคิดข้างต้น ผู้รายงานได้ประยุกต์แนวคิดในการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นทดลองรายบุคคล ขั้นทดลองเป็นกลุ่ม และขั้นทดลองกลุ่มใหญ่

4. การยอมรับประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ชัยงค์ พรหมวงศ์ (2530, หน้า 500) กล่าวว่า เมื่อทดลองชุดการสอนภาคสนามแล้ว ให้เทียบค่า E_1/E_2 ที่ได้จากชุดการสอนกับ E_1/E_2 เกณฑ์ เพื่อดูว่า เรายอมรับประสิทธิภาพหรือไม่ การยอมรับประสิทธิภาพให้ถือค่าแปรปรวน 2.5-5% นั่นคือ ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่ควรต่ำกว่าเกณฑ์เกิน 5% แต่โดยปกติจะกำหนดไว้ 2.5%

การยอมรับประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มี 3 ระดับ คือ

4.1 สูงกว่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ มีค่าเกิน 2.5% ขึ้นไป

4.2 เท่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้เท่ากับหรือสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แต่ไม่เกิน 2.5%

4.3 ต่ำกว่าเกณฑ์ แต่ยอมรับว่ามีประสิทธิภาพ เมื่อประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ต่ำกว่าเกณฑ์ แต่ไม่ต่ำกว่า 2.5% ถือว่ายังมีประสิทธิภาพที่ยอมรับได้

5. การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

กองวิจัยทางการศึกษา (2545, หน้า 82) กล่าวถึงการหาค่า E_1 และ E_2 เพื่อใช้ทดสอบสมมติฐานที่ว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้นั้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E_1/E_2 ดังนี้

สูตรที่ 1

$$E_1 = \frac{\left(\frac{\sum x}{N} \right)}{A} \times 100$$

เมื่อ E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในชุด กิจกรรมการเรียนรู้คิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึก
$\sum x$	แทน	คะแนนรวมจากการทำแบบฝึกทักษะระหว่างเรียน
N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด
A	แทน	คะแนนของแบบทดสอบระหว่างเรียน

สูตรที่ 2

$$E_2 = \frac{\left(\frac{\sum y}{N} \right)}{B} \times 100$$

เมื่อ E_2	แทน	ประสิทธิภาพของการเรียนรู้หลังจากการเรียน ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้คิดเป็นร้อยละ จากการทำแบบทดสอบย่อยประจำชุดกิจกรรม
$\sum y$	แทน	คะแนนรวมของผู้เรียนจากการทำแบบทดสอบย่อย ประจำชุดกิจกรรม
N	แทน	จำนวนผู้เรียน
B	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบย่อยประจำชุดกิจกรรม

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2530, หน้า 490) ได้กล่าวถึงการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ E_1/E_2 ดังนี้

$$E_1 = \frac{\overline{Y_1}}{A} \times 100$$

$$E_2 = \frac{\overline{Y_2}}{B} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการคิดเป็นร้อยละ
	\bar{Y}_1	แทน	คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัด กิจกรรม หรือแบบทดสอบระหว่างการจัดการเรียนการสอน
	A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัด กิจกรรมหรือแบบทดสอบ ระหว่างการจัดการเรียนการสอน
	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์คิดเป็นร้อยละ
	\bar{Y}_2	แทน	คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนจากการทำแบบทดสอบหลัง การจัดการเรียนการสอน
	B	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังการจัดการเรียนการสอน

จากการศึกษาการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางข้างต้น สรุปได้ว่า การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการตรวจสอบคุณภาพของ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีการกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพที่ผู้สอนคาดหวังว่าผู้เรียนจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นที่พึงพอใจ เมื่อสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรียบร้อยแล้วนำไปหาประสิทธิภาพตามขั้นตอน นำผลที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์ประสิทธิภาพเพื่อพิจารณาว่ายอมรับประสิทธิภาพ ได้หรือไม่ เพื่อเป็นการประกันว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพในการช่วยให้นักเรียนเกิด การเรียนรู้ และมีคุณค่าทางการสอนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการ ประสิทธิภาพของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2530, หน้า 490) โดยกำหนดเกณฑ์ 80/ 80 เพื่อทดสอบหา ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

พูลศรี กิจเฉลา (2544, หน้า 102-103) ได้ศึกษาความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนภาษาไทยและความสนใจในการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับการสอนตามคู่มือครู พบว่า นักเรียน ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม แสดงว่า การสอนโดยใช้กิจกรรม การเรียนรู้แบบ CIRC ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการ สอนตามคู่มือครู ทั้งนี้เป็นผลมาจากการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC เป็นการสอน

ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน มีการฝึกเป็นขั้นตอนที่ชัดเจน เหมาะสมที่จะใช้ฝึกเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษา นักเรียนที่เรียนอ่อนได้มีโอกาสฝึกกิจกรรมเป็นคู่ร่วมกับเพื่อนนักเรียนที่เก่งกว่า ทำให้นักเรียนได้พัฒนาการเรียนของตนเองให้ดีขึ้น และนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบ CIRC กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการเขียนภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม แสดงว่า การสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบ CIRC ทำให้ความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ทั้งนี้เป็นผลมาจากการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบ CIRC ซึ่งเป็นการอ่านและการเขียนเรียงความเชิงบูรณาการแบบร่วมมือ ทำให้ได้ทำกิจกรรมที่มีการฝึกทั้งทักษะการอ่านและการเขียน มีความร่วมมือช่วยเหลือกัน ฝึกกิจกรรมร่วมกันอย่างมีความสุข ความมั่นใจ ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันในกลุ่มย่อย ทำให้มีความสามารถในการเขียนสูงขึ้น

ปรีชา นามพล (2546, หน้า 84-85) ได้ศึกษาความสามารถด้านการเขียนภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนแบบร่วมมือโดยใช้กิจกรรมแบบ CIRC กับการสอนตามคู่มือครู พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมแบบ CIRC มีความสามารถด้านการเขียนภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นผลมาจากการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการเรียนที่มีการบูรณาการทักษะทางภาษา มีวิธีการฝึกให้การอ่านเป็นการรับข้อมูล ส่วนการเขียนเป็นการถ่ายทอด มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ดีและเหมาะสมกับนักเรียน มีกิจกรรมที่ร่วมกันคิดร่วมกันทำ โดยเฉพาะการนำวิธีการสอนแบบ CIRC มาใช้ส่งผลให้นักเรียนมีผลการเรียนสูงขึ้น ตลอดจนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ดีขึ้น

สมันตา วิรุณ (2547, หน้า 90) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านวรรณคดีไทยอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้วิธีสอนตามแนวคิดหมวกหกใบกับวิธีสอนแบบปกติ พบว่า ผลสัมฤทธิ์การอ่านวรรณคดีไทยอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนตามแนวคิดหมวกหกใบและนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนตามแนวคิดหมวกหกใบมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติ กล่าวคือ วิธีสอนตามแนวคิดหมวกหกใบทำให้นักเรียนอ่านวรรณคดีไทยอย่างมีวิจารณญาณได้ดีกว่าการสอนแบบปกติ

ภาวดี จิตตามัย (2548, หน้า 129-130) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธี

สอนแบบร่วมมือกับเทคนิค CIRC และจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนเพื่อการสื่อสารแบบ 3Ps พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบร่วมมือกับเทคนิค CIRC และจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนเพื่อการสื่อสารแบบ 3Ps แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบร่วมมือกับเทคนิค CIRC มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนเพื่อการสื่อสารแบบ 3Ps ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือนั้น มีการสอนและอธิบายโดยครูก่อน เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้และร่วมมือกันฝึกเป็นกลุ่ม ช่วยเหลือกัน และกันเพื่อผลงานกลุ่ม ทำให้ทุกคนได้เรียนรู้และเข้าใจตรงกัน ทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรม สร้างความสัมพันธ์ที่ดีภายในกลุ่ม ยอมรับซึ่งกันและกัน

ธิดา ทิพย์สุข (2552) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาผลการเรียนรู้ด้านการอ่านและการเขียน ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค CIRC มีผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการเรียนรู้ด้านการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค CIRC พบว่า ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ นักเรียนมีผลการเรียนรู้ด้านการอ่านและเขียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผลการเรียนรู้ด้านการอ่านและเขียนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้

2. พฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค CIRC จากการประเมินโดยครูผู้สอน พบว่า โดยภาพรวมพฤติกรรมในการทำงานกลุ่มของนักเรียนมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาพฤติกรรมการทำงานรายด้าน พบว่า พฤติกรรมที่ปฏิบัติในระดับมากเป็นลำดับที่ 1 คือการสร้างความคุ้นเคย วางใจและยอมรับซึ่งกันและกัน พฤติกรรมที่ปฏิบัติในระดับมากเป็นลำดับที่ 2 คือด้านขจัดขัดแย้ง พฤติกรรมที่ปฏิบัติในระดับมากเป็นลำดับที่ 3 คือแรงจูงใจ และพฤติกรรมที่มีการปฏิบัติมากเป็นลำดับสุดท้าย คือ การสื่อสารความหมาย

3. ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค CIRC ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า นักเรียนเห็นด้วยมากที่สุด ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค CIRC เป็นลำดับที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค CIRC เหมาะสำหรับการสอนอ่านและเขียนภาษาอังกฤษ ช่วยพัฒนาผลการเรียนรู้และทักษะการทำงานกลุ่มได้ดี ทั้งนี้เพราะเป็นการจัดการเรียนรู้แบบเข้ากลุ่ม ร่วมมือกันเรียนรู้ นักเรียนช่วยเหลือกันและกันและพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนควบคู่กันไป

แสนประเสริฐ ปานเนียม (2552, หน้า 99-100) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านและการเขียนของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค CIRC กับวิธีสอนแบบปกติ พบว่า ความสามารถในการอ่านและการเขียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่สอนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค CIRC กับวิธีสอนแบบปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มทดลองมีความสามารถสูงกว่ากลุ่มควบคุม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือนั้นมีการสอนและอธิบายโดยครูก่อน จากนั้นให้นักศึกษาเรียนรู้และร่วมกันทำงานเป็นกลุ่ม ฝึกช่วยเหลือกันเพื่อผลงานกลุ่ม ทำให้ทุกคนได้เรียนรู้และเข้าใจตรงกัน ทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรม สร้างความสัมพันธ์ที่ดีภายในกลุ่ม เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน จากการดำเนินการดังกล่าวจะเห็นได้ว่าที่ผู้วิจัยได้นำเทคนิค CIRC มาประยุกต์ใช้กับการพัฒนาความสามารถในการอ่านและการเขียนสารคดีและบทความ ทำให้นักศึกษามีพัฒนาการและความสามารถในการอ่านและเขียนสูงกว่าการสอนด้วยวิธีปกติ

นุริยะห์ เจ๊ะยอ (2552, หน้า 129-130) ได้ศึกษาผลการใช้วิธีสอนแบบ CIRC ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและการเขียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า คะแนนความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียน ได้คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนทุกระดับ การใช้วิธีสอนแบบ CIRC ทำให้ผู้เรียนได้คิดและสามารถเขียนภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์และได้อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อกันเกี่ยวกับข้อมูลที่ใช้ในการเขียนภาษาอังกฤษ ทำให้การเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นไปตามธรรมชาติ ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีพัฒนาการความสามารถทางการเขียนภาษาอังกฤษดีขึ้น สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และทำให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

ณัฐกาญจน์ เลิศยะโส (2553, หน้า 94) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาทักษะการเขียนความเรียงร้อยแก้วโดยใช้การสอนแบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแบบฝึกการเขียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแคนดง อำเภอแคนดง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า

1. จากการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC ร่วมกับแบบฝึกการเขียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่พัฒนาขึ้น พบว่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.96 และประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/ 80 ที่กำหนดไว้ผลปรากฏว่า ผลคะแนนของนักเรียนระหว่างเรียน (E_1) เท่ากับ 81.13 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80 ตัวแรก และนักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเขียนความเรียงร้อยแก้วหลังเรียน (E_2) เท่ากับ 88.20 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80 ตัวหลัง แสดงว่าแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแบบฝึกการเขียนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นของคะแนนความสามารถด้านการเขียนความเรียง ร้อยแก้ว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการ สอนแบบร่วมมือ เทคนิค CIRC ร่วมกับแบบฝึกการเขียนพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การเขียนความเรียงร้อยแก้วสูงขึ้น เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่า คะแนนหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสอนแบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแบบฝึกการเขียน นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ เทคนิค CIRC ร่วมกับแบบฝึกการเขียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38 และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานเท่ากับ 0.50

สังวาล วิริจินดา (2553, หน้า 83-87) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่าน ภาษาอังกฤษ และเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC กับการจัดการเรียนรู้เพื่อการสื่อสารแบบ 3Ps พบว่า

1. นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC เป็นการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นให้นักเรียนลงมือปฏิบัติและจัดการเรียนรู้ด้วยตนเองให้มากที่สุด มีกระบวนการจัดการเรียน การสอนที่วัดและประเมินผลได้ผลและตรงประเด็นทำให้นักเรียน ได้พัฒนาความสามารถ ด้านการอ่านภาษาอังกฤษอย่างเต็มความสามารถ โดยได้ฝึกปฏิบัติร่วมกันเป็นกลุ่ม มีการเรียนรู้ ร่วมกันและคอยช่วยเหลือกันในกลุ่มยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีความรับผิดชอบ ตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย มีอิสระในการคิด ทำให้นักเรียนกล้าในการแสดงออกทางภาษา ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

2. การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC นักเรียนมีระดับเจตคติต่อการเรียนสูงกว่า การจัดการเรียนรู้เพื่อการสื่อสารแบบ 3Ps อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC มีบรรยากาศการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียน ได้รู้จัก การทำงานร่วมกับเพื่อน มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันอย่างจริงจัง มีความรับผิดชอบต่อตนเองและ ต่อกลุ่มการเรียน ส่งผลให้นักเรียนมั่นใจในตนเอง ร่วมมือกันฝึกปฏิบัติกิจกรรมตามที่กำหนดได้ ประสบผลสำเร็จในเป้าหมายเดียวกัน มีกำลังใจในความสำเร็จ ทำให้มีความรู้สึกที่ดีต่อวิชาที่เรียน

วรรณิ แสงท้าว (2554, หน้า 51-53) ได้ศึกษาความสามารถในการคิดวิเคราะห์จาก การอ่านและความสนใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การสอน เทคนิคการคิดแบบหวนทบทวนกับการสอนตามคู่มือครู พบว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์

จากการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบก่อนและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อุมพร ทศนุรักษ์ (2554, หน้า 94-97) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย และความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนอ่านแบบ CIRC กับการสอนอ่านตามคู่มือครู พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบ CIRC สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครู จากผลการวิจัยแสดงว่าการสอนอ่านแบบ CIRC กับนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยพบว่า คะแนนของเฉลี่ยของกลุ่มทดลองสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยกลุ่มควบคุม กล่าวคือ การสอนแบบ CIRC ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย CIRC เป็นการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน มีการฝึกเป็นขั้นตอนที่ชัดเจน เหมาะสมที่จะใช้ฝึกเพื่อพัฒนาทักษะภาษานักเรียนที่เรียนอ่อนได้มีโอกาสฝึกกิจกรรมเป็นคู่ร่วมกับเพื่อนนักเรียนที่เก่งกว่า ทำให้นักเรียนได้พัฒนาการเรียนของตนได้ดีขึ้น ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูงขึ้นกว่าปกติ และทำให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนภาษาไทยสูงขึ้น เนื่องจากการจัดกิจกรรมเอื้ออำนวยให้นักเรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความร่วมมือกันสูง

สศไส ชุมปัญญา (2555, หน้า 36) ได้ศึกษาผลการใช้กลวิธีอภิปัญญาพร้อมกับเทคนิค CIRC ที่ส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีอภิปัญญาพร้อมกับเทคนิค CIRC ที่ส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษดีขึ้น นักเรียนเกิดความรู้ที่คงทน และเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ

งานวิจัยต่างประเทศ

Steals (1990) ได้ศึกษาด้านการอ่านและการเขียน โดยใช้ยุทธวิธีการสอนแบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิค CIRC กับนักเรียนเกรด 9 และ 11 จำนวน 81 คน ผลการทดลอง พบว่า คะแนนทดสอบมาตรฐานในการอ่านและเขียนของนักเรียนกลุ่ม เกรด 9 เป็นที่น่าพอใจ ส่วนกลุ่มทดลองในกลุ่มนักเรียนเกรด 11 มีคะแนนเพิ่มขึ้นในด้านการอ่าน คะแนนของกลุ่มควบคุมของนักเรียนกลุ่มเกรด 11 ลดลงทั้งการอ่านและการเขียน

Topping, Samuels, and Paul (2007) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการอ่านที่ได้จากการอ่านอย่างอิสระของนักเรียน ซึ่งได้รับการประเมินด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ตามคุณภาพการดำเนินการของครูและศึกษาความสัมพันธ์ระดับนักเรียนและความสามารถในการอ่าน โดยศึกษา กับนักเรียน

เกรด 1-12 จำนวน 51,000 คน จาก 139 โรงเรียนใน 24 รัฐในสหรัฐอเมริกา เครื่องมือที่ใช้คือ STAR reading เป็นแบบวัดผลสัมฤทธิ์ในการอ่านซึ่งเป็นแบบสอบมาตรฐานที่ใช้คอมพิวเตอร์ โดย STAR reading มีค่าความเที่ยงแบบสอบซ้ำอยู่ในช่วง .85-.95 ค่าความเที่ยง แบบทั้งฉบับเท่ากับ .94 ค่าความเที่ยงแบบครึ่งฉบับอยู่ในช่วง .89-.93 และ STAR reading มีความสัมพันธ์กับแบบสอบมาตรฐานอื่นในระดับสูง พบว่า เกณฑ์คุณภาพการดำเนินการซึ่งน้อยที่สุดที่พบมีผลการประเมินด้วยคอมพิวเตอร์สูงในนักเรียนระดับแรก ๆ แต่ต่ำกว่าสำหรับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน คุณภาพการดำเนินงานจะต่ำลงในนักเรียนที่ระดับสูงขึ้น ด้วยคุณภาพการดำเนินงานที่สูงผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจะได้สูงขึ้นสำหรับนักเรียนทุกระดับ

Klinger and Vaughn (2000, หน้า 69) ได้ศึกษาพฤติกรรมการให้ความช่วยเหลือกันของนักเรียนในการใช้กลวิธีการอ่านแบบร่วมมือในการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ให้กับนักเรียนเกรด 5 พบว่า ในภาพรวม นักเรียนใช้เวลาส่วนมากในการสนทนาเชิงวิชาการ ช่วยเหลือและให้ความร่วมมือกัน ในขณะที่เชื่อมโยงความรู้เดิมกับบทอ่าน ทำความเข้าใจความหมายของคำ จับใจความสำคัญ และตอบคำถาม นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์มากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่อง การใช้เทคนิค CIRC ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เมื่อนำมาใช้กับนักเรียน พบว่า การสอนอ่านโดยใช้เทคนิค CIRC เป็นการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ เป็นการพัฒนาทักษะด้านการอ่านและการเขียนควบคู่กันไป มีการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม จากพฤติกรรมการทำงานกลุ่มจะสร้างความคุ้นเคยกัน เกิดความไว้วางใจและยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และทักษะการทำงานกลุ่มได้ดีขึ้น นักเรียนที่เก่งก็จะช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อน ช่วยให้เกิดการพัฒนาและสนใจการเรียนวิชาภาษาไทย เมื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียน เทคนิค CIRC สามารถช่วยพัฒนาการเรียนการสอนคำศัพท์ นักเรียนจดจำและเข้าใจในคำศัพท์ที่เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อนำมาใช้ในการสอนวิชาภาษาอังกฤษช่วยให้นักเรียนเกิดความร่วมมือกัน มีพัฒนาการทางด้านการอ่านและการเขียนที่ดีขึ้น และจากการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาไทย โดยใช้กิจกรรมคัดสรร เพื่อการสื่อสารทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงขึ้นกว่าเกณฑ์ที่กำหนด เทคนิค CIRC จึงเป็นเทคนิคที่ผู้วิจัยนำมาใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยพัฒนาความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย และการวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดี ซึ่งเป็นการฝึกทักษะที่ซ้ำ ๆ อันเป็นผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และการสอนอ่านวรรณคดียังเป็นการรักษาเอกลักษณ์วัฒนธรรมทางด้านภาษาของไทย ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับตำนานการใช้ภาษา และเรียนรู้ประเพณีวัฒนธรรมที่พบ ในวรรณคดีด้วย เมื่ออ่านแล้ว

นักเรียนจะเกิดความรู้ที่คงทนและเมื่อนำเรื่องราวนั้นมาบอกกล่าวแก่บุคคลรอบข้างก็กลายเป็น การสื่อสารที่เข้าใจที่ตรงกัน โดยอาศัยความรู้และประสบการณ์ที่เกิดจากการคิดวิเคราะห์ วิจัย และประเมินค่าวรรณคดี เพื่อนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน ครูหรือ บุคคลอื่น ๆ ได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นการศึกษาในลักษณะการวิจัยและพัฒนา ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้ศึกษาและประยุกต์ใช้หลักการออกแบบการเรียนการสอนตามกระบวนการ ADDIE model ของ อูทิส บำรุงชีพ (2556, หน้า 82) เพื่อนำมาใช้ในการสร้างและพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการสร้าง ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น (A: Analysis)

1. การวิเคราะห์เนื้อหา
2. การวิเคราะห์ผู้เรียน
3. การวิเคราะห์หลักและทฤษฎีการสอน

ขั้นที่ 2 ขั้นตอนการออกแบบ (D: Design)

1. การกำหนดจุดประสงค์
2. การกำหนดการประเมิน
3. การออกแบบการเรียนการสอน

ขั้นที่ 3 ขั้นตอนการพัฒนา (D: Development)

การตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC และเครื่องมือในการวิจัยโดยผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นที่ 4 ขั้นการนำไปใช้ (I: Implementation)

นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC และเครื่องมือในการวิจัยไปทดลอง (Tryout) เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์

ขั้นที่ 5 ขั้นตอนการประเมิน (E: Evaluation)

การประเมินประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC และเครื่องมือในการวิจัยไปใช้สอนกับกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 1 ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น (A: Analysis)

1. การวิเคราะห์เนื้อหาผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสาระและมาตรฐาน/ ตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ประกอบด้วยเนื้อหา 3 สาระ คือ สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน และสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม โดยนำเนื้อหาจากหนังสือแบบเรียนวรรณคดีวิจิตร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง อิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิงประกอบด้วย 6 หน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง กระบวนการอ่านวรรณคดี

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การวิเคราะห์รูปแบบวรรณคดี

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การวิเคราะห์วิถีชีวิตของสังคมในอดีต

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง สังเคราะห์ข้อคิดวรรณคดี

2. การวิเคราะห์ผู้เรียนผู้วิจัยได้วิเคราะห์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

โรงเรียนนายยามพิทยาคม อำเภอนายยาม จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 มีลักษณะเป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงทางการอ่าน (Reading transition) สามารถรับผิดชอบตนเอง อาสาช่วยงาน และรู้จักวินิจนัยจากเรื่องราวที่อ่าน เริ่มคิดเพื่อฝัน แสวงหาสิ่งที่ตนสนใจในการอ่าน สามารถอ่านเพื่อความเข้าใจในระดับสูงสุดได้ คือการอ่านแบบใช้วิจารณญาณ หรือการอ่านอย่างพิณีจ (Critical reading) ประเมินค่าสิ่งที่อ่านว่าเป็นเรื่องจริง หรือความคิดเห็น ควรเชื่อหรือไม่ เป็นประโยชน์หรือโทษ เลือกที่จะปฏิบัติหรือวางแนวป้องกัน ประเมินค่าสิ่งที่อ่าน เรียกว่าอ่านเป็นจากรวรรณคดีที่เป็นบทร้อยกรองได้ (หนังสือ พฤษะตะวัน, 2557 หน้า 99)

3. การวิเคราะห์หลักและทฤษฎีการสอนที่นำมาใช้ในการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative integrated reading and composition) เป็นการบูรณาการระหว่างทักษะการอ่านและการเขียน เพื่อนำสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย และพัฒนาความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย และความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิจัย และประเมินค่าโดยใช้กระบวนการกลุ่ม แบบคละความสามารถ คือ เก่ง ปานกลาง และอ่อน เพื่อให้

ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกันภายในกลุ่ม นักเรียนจะเกิดความรับผิดชอบร่วมกัน ช่วยเหลือกัน เพื่อความสำเร็จของกลุ่มและเนื้อหาและกิจกรรมเน้นการคิดเป็นสำคัญ โดยใช้ทฤษฎีของ Anderson and Krathwohl (2001, pp. 25-31) Bloom's revised taxonomy ได้เพิ่มมิติความรู้อีกมิติหนึ่ง นอกเหนือจากมิติกระบวนการด้านพุทธิพิสัย 6 ระดับ ประกอบด้วยความรู้ 4 ประเภท ได้แก่ ความรู้ที่เป็นข้อเท็จจริง ความรู้ที่เป็นความคิดรวบยอด ความรู้ที่เป็นกระบวนการ และความรู้ที่เป็นการรู้คิดในตนหรืออภิปัญญาและมิติกระบวนการด้านพุทธิพิสัย (The cognitive process dimension) คือ จำ (Remember) เข้าใจ(Understand) นำไปใช้ (Apply) วิเคราะห์ (Analyze) ประเมินค่า (Evaluate)สร้างสรรค์ (Create)

ขั้นที่ 2 ขั้นการออกแบบ (D: Design)

1. การกำหนดจุดประสงค์ผู้วิจัยศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสาระและมาตรฐาน/ตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ประกอบด้วยเนื้อหา 3 สาระ คือ สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน และสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม โดยนำเนื้อหาจากหนังสือแบบเรียนวรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง เพื่อ กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้สาระการเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 จุดประสงค์การเรียนรู้

ข้อที่	สาระที่	จุดประสงค์การเรียนรู้
1	1	ตอบคำถามเกี่ยวกับความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ วรรณคดี การเขียนเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ วรรณคดี และการอ่านจับใจความวรรณคดีได้
2	1	อ่านจับใจความเรื่องที่อ่านได้
3	1	อ่านเชิงวิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่านได้
4	1	ตอบคำถามเกี่ยวกับประโยชน์และขั้นตอนในการเขียนสรุปความและการเขียนย่อความได้
5	1	จับประเด็นสำคัญจากการอ่านวรรณคดีได้
6	1	ตีความจากวรรณคดีได้
7	1	ขยายความรู้จากการอ่านวรรณคดีได้

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ข้อที่	สาระที่	จุดประสงค์การเรียนรู้
8	1	บอกใจความสำคัญจากการอ่านวรรณคดีได้
9	1	บอกจุดมุ่งหมายของวรรณคดีที่อ่านได้
10	1	วิเคราะห์เนื้อความจากการอ่านวรรณคดีได้
11	2	ระบุนกรอบแนวคิด และฝั่งความคิดของเรื่องที่อ่านได้
12	2	วิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่านได้
13	2	สรุปความจากเรื่องที่กำหนดให้อ่านได้
14	2	ย่อความจากเรื่องที่อ่านได้
15	2	วิเคราะห์รูปแบบการเขียนย่อความวรรณคดีประเภทร้อยกรองได้
16	2	แปลความจากวรรณคดีที่อ่านได้
17	2	หาความหมายคำศัพท์ได้ถูกต้อง
17	2	หาความหมายคำศัพท์ได้ถูกต้อง
18	2	แสดงทรรศนะเกี่ยวกับวรรณคดีที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล
19	2	อธิบายคุณค่าที่ได้รับจากการอ่านวรรณคดีเรื่อง อิเหนาได้
20	5	วิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดี ตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้นได้
21	5	วิเคราะห์ลักษณะวิถีชีวิตของสังคมในอดีตจากวรรณคดีได้ถูกต้อง
22	5	วิเคราะห์รสคำและรสความที่ปรากฏในวรรณคดีได้
23	5	ประเมินคุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรมในวรรณคดีเรื่องอิเหนาได้
24	5	อภิปรายและบอกแนวทางการนำข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีเรื่อง อิเหนา ไปปรับใช้ในชีวิตจริงได้

2. การกำหนดการประเมินผู้วิจัยได้กำหนดการประเมิน คือ มีการทดสอบก่อนเรียนจากแบบทดสอบการทดสอบระหว่างเรียนด้วยแบบฝึกหัดและแบบทดสอบ และการทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบและแบบวัดความสามารถแบบฝึกหัดและแบบทดสอบ ผู้วิจัยใช้การประเมินตามสภาพจริง คือ นักเรียนตอบคำถามได้ตรงประเด็นและถูกต้องจากแบบฝึกหัดในชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดี โดยใช้เทคนิค CIRC การทำแบบทดสอบตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน มีการประเมินหรือตรวจสอบคุณภาพผลงานของนักเรียนด้วยวิธีที่หลากหลายและมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินแบบรูบิก (Rubrics)

3. การออกแบบการเรียนการสอนผู้วิจัยออกแบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งชุดกิจกรรมการเรียนรู้มี 5 หน่วยการเรียนรู้ โดยกำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมดจำนวน 12 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง ใช้เวลาทั้งหมด 12 ชั่วโมง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในทุกแผนการจัดการเรียนรู้มีการดำเนินการ 4 ขั้นตอน คือ

3.1 ขั้นเตรียมความพร้อม

3.2 ขั้นนำเสนอบทเรียนต่อชั้นเรียน

3.3 ขั้นปฏิบัติกิจกรรมการอ่านและเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิพากษ์ และประเมินค่า

จากวรรณคดี

3.4 ขั้นสรุปและประเมินผล

ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ได้กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดผล และเครื่องมือวัดผล การกำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ใน 5 หน่วยการเรียนรู้ของชุดกิจกรรมเป็นดังนี้

ตารางที่ 12 การออกแบบการเรียนการสอนของชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดผล/ เครื่องมือวัดผล
1. กระบวนการอ่าน วรรณคดี	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องการอ่านจับใจความและ แผนภาพความคิด แผนการจัดการ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องการอ่านจับใจความและ แผนภาพความคิด	1. ตอบคำถามเกี่ยวกับ ความหมายของการอ่าน เชิงวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีการ เขียนเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ วรรณคดี และการอ่านจับ ใจความสำคัญของวรรณคดีได้ 2. อ่านจับใจความสำคัญของ เรื่องที่อ่านได้ 3. ระบุกรอบแนวคิดและผัง ความคิดของเรื่องที่อ่านได้ 4. อ่านเชิงวิเคราะห์วิจารณ์เรื่อง ที่อ่านได้ 5. วิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่านได้	1. ใบความรู้ที่ 1 เรื่องการอ่านและ การเขียนเชิงวิเคราะห์ วิจารณ์ 2. ใบความรู้ที่ 2 เรื่องการเขียน แผนภาพความคิด 3. ใบงานที่ 1 เรื่องการอ่านและ เขียนเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ 4. ใบงานที่ 2 เรื่องแผนภาพ ความคิด Mind map 5. ใบงานที่ 3 เรื่องการสรุปและ วิเคราะห์วิจารณ์	การตรวจให้คะแนน จากการทำใบงานที่ 3 แบบอ้อนยเขียนตอบ คำถาม 5 คะแนน

ตารางที่ 12 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดผล/ เครื่องมือวัดผล
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การสรุปความและย่อความ	1. ตอบคำถามเกี่ยวกับประโยชน์และขั้นตอนในการเขียนสรุปความและการเขียนย่อความได้ 2. สรุปความจากเรื่องที่กำหนดให้อ่านได้ 3. ย่อความจากเรื่องให้อ่านได้	1. ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง การเขียนสรุปความ 2. ใบความรู้ที่ 2 เรื่อง การเขียนย่อความ 3. ใบงานเรื่อง การสรุปความและย่อความ 4. แบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 1	การทดสอบด้วยแบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 แบบปรนัยจำนวน 10 ข้อ 5 คะแนน
2. การวิเคราะห์รูปแบบวรรณคดี	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การวิเคราะห์วรรณคดี (1)	1. จับประเด็นสำคัญจากการอ่านวรรณคดีได้ 2. วิเคราะห์รูปแบบการย่อความวรรณคดีประเภทร้อยกรองได้ 3. ย่อความจากการอ่านวรรณคดีได้ 4. วิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้นได้	1. ใบความรู้วรรณคดีเรื่อง อิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ตอนที่ 1 2. ใบงานที่ 1 เรื่อง การวิเคราะห์เนื้อเรื่องวรรณคดี 3. ใบงานที่ 2 เรื่อง สรุปความบทประพันธ์	การตรวจให้คะแนนจากการทำใบงานที่ 2 แบบอัตนัยเขียนตอบ 5 คะแนน

ตารางที่ 12 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดผล/ เครื่องมือวัดผล
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การวิเคราะห์วรรณคดี (2)	1. จับประเด็นสำคัญจากการอ่าน วรรณคดีได้ 2. วิเคราะห์รูปแบบการย่อความ วรรณคดีประเภทร้อยกรองได้ 3. ย่อความจากการอ่านวรรณคดีได้ 4. วิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดี ตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้นได้	1. ใบความรู้วรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ตอนที่ 2 2. ใบงาน เรื่องวิเคราะห์รูปแบบวรรณคดี 3. แบบทดสอบประจำหน่วยการ เรียนรู้ที่ 2	การทดสอบ ด้วยแบบทดสอบ ประจำหน่วย การเรียนรู้ที่ 2 แบบปรนัยจำนวน 10 ข้อ 5 คะแนน
3. การวิเคราะห์วิถีชีวิต ของสังคมในอดีต	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การตีความและแปล ความ (1)	1. ตีความจากวรรณคดีได้ 2. แปลความจากวรรณคดีที่อ่านได้ 3. หาความหมายคำศัพท์ได้ถูกต้อง 4. วิเคราะห์ลักษณะวิถีชีวิตของ สังคมในอดีตจากวรรณคดีได้ ถูกต้อง	1. ใบความรู้วรรณคดีเรื่อง อิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ตอนที่ 3 2. ใบงานที่ 1 เรื่อง เรื่องภาพ สังคมในอดีต 3. ใบงานที่ 2 เรื่อง ตีความและ ค้นคำศัพท์	การตรวจให้คะแนน จากการทำใบงานที่ 2 แบบอัตนัยเขียนตอบ 5 คะแนน

ตารางที่ 12 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดผล/ เครื่องมือวัดผล
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การตีความและแปล ความ (2)	1. ตีความจากวรรณคดีได้ 2. แปลความจากวรรณคดีที่อ่านได้ 3. หาความหมายคำศัพท์ได้ถูกต้อง 4. วิเคราะห์ลักษณะ วิถีชีวิตของ สังคมในอดีตจากวรรณคดีได้ ถูกต้อง	1. ใบความรู้วรรณคดีเรื่อง อิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ตอนที่ 4 2. ใบงานที่ 1 เรื่องใจความ ในวรรณคดี 3. ใบงานที่ 2 เรื่อง วัฒนธรรมวิถีชีวิตในอดีต 4. แบบทดสอบประจำหน่วย การเรียนรู้ที่ 3	การทดสอบ ด้วยแบบทดสอบ ประจำหน่วย การเรียนรู้ที่ 3 แบบปรนัยจำนวน 10 ข้อ 5 คะแนน
4. การวิเคราะห์คุณค่า ด้านวรรณศิลป์	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง คุณค่าวรรณศิลป์ (1)	1. ขยายความรู้จากการอ่าน วรรณคดีได้ 2. บอกใจความสำคัญ จากการอ่านวรรณคดีได้ 3. ข้อมความจากการอ่านได้	1. ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง คุณค่า ด้านวรรณศิลป์ 2. ใบความรู้ที่ 2 เรื่อง วรรณคดี เรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ตอนที่ 5	การตรวจให้คะแนน จากการทำใบงานที่ 3 แบบอัตนัยเขียนตอบ 5 คะแนน

ตารางที่ 12 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดผล/ เครื่องมือวัดผล
		4. วิเคราะห์สคำ และรสความที่ปรากฏในวรรณคดีได้	3. ใบงานที่ 1 เรื่อง ขยายความให้กระจ่าง 4. ใบงานที่ 2 เรื่อง ความงามของวรรณคดี 5. ใบงานที่ 3 เรื่อง ขยายความวิเคราะห์บทประพันธ์	
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง คุณค่าวรรณศิลป์ (2)	1. ขยายความรู้จากการอ่านวรรณคดีได้ 2. บอกใจความสำคัญจากการอ่านวรรณคดีได้ 3. ย่อความจากการได้ 4. วิเคราะห์สคำ และรสความที่ปรากฏในวรรณคดีได้	1. ใบความรู้วรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ตอนที่ 6 2. ใบงานเรื่อง เรื่องวิเคราะห์ประเด็นต่าง ๆ จากวรรณคดี 3. แบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 (ตอนที่ 1) 4. ใบงานที่ 4 (ตอนที่ 1)	การทดสอบด้วยแบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 (ตอนที่ 1) แบบปรนัยจำนวน 10 ข้อ 5 คะแนน

ตารางที่ 12 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดผล/ เครื่องมือวัดผล
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง คุณค่าวรรณศิลป์ (3)	1. บอกจุดมุ่งหมายของวรรณคดีที่ อ่านได้ 2. แสดงทรรศนะเกี่ยวกับวรรณคดี ที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล 3. วิเคราะห์รสคำ รสความ ที่ปรากฏ ในวรรณคดีได้ 4. ประเมินคุณค่าด้านสังคมและ วัฒนธรรมในวรรณคดีเรื่องอิเหนาได้	1. ใบความรู้วรรณคดีเรื่อง อิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ตอนที่ 7 2. ใบงานที่ 1 เรื่อง เรื่องความรู้ ความคิดในวรรณคดี 3. ใบงานที่ 2 เรื่อง คุณค่า ด้านวรรณศิลป์	การตรวจให้คะแนน จากการทำใบงานที่ 2 แบบอัตร้อยเขียนตอบ 5 คะแนน
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง คุณค่าวรรณศิลป์ (4)	1. บอกจุดมุ่งหมายของวรรณคดีที่ อ่านได้ 2. แสดงทรรศนะเกี่ยวกับวรรณคดี ที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล 3. วิเคราะห์รสคำ รสความ ที่ปรากฏ ในวรรณคดีได้	1. ใบความรู้วรรณคดีเรื่อง อิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ตอนที่ 8 2. ใบงานที่ 1 3. ใบงานที่ 2	การทดสอบด้วย แบบทดสอบประจำ หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 (ตอนที่ 2) แบบปรนัยจำนวน 10 ข้อ 5 คะแนน

ตารางที่ 12 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดผล/ เครื่องมือวัดผล
5. สังเคราะห์ข้อคิด วรรณคดี	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง คุณค่าวรรณคดี	4. ประเมินคุณค่าด้านสังคมและ วัฒนธรรมในวรรณคดีเรื่องอิเหนา ได้ 1. วิเคราะห์เนื้อความ จากการอ่านวรรณคดีได้ 2. อธิบายคุณค่า ที่ได้รับจาก การอ่านวรรณคดีเรื่อง อิเหนาได้ 3. อภิปรายและบอกแนวทางการนำ ข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดี เรื่องอิเหนา ไปปรับใช้ในชีวิตจริง ได้	4. แบบทดสอบประจำหน่วย การเรียนรู้ที่ 4 (ตอนที่ 2) 1. ใบความรู้วรรณคดีเรื่อง อิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ตอนที่ 9 2. ใบงานที่ 1 เรื่อง ตอบคำถามในวรรณคดี 3. ใบงานที่ 2 เรื่อง สรุปข้อคิด 4. ใบงานที่ 3 เรื่อง การนำข้อคิด ไปใช้	การตรวจให้คะแนน จากการทำใบงานที่ 3 แบบอัตร้อยเขียนตอบ 5 คะแนน
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การนำข้อคิดไปใช้	1. วิเคราะห์เนื้อความ จากการอ่านวรรณคดีได้	1. ใบความรู้วรรณคดีเรื่อง อิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ตอนที่ 9	การทดสอบด้วย แบบทดสอบประจำ หน่วยการเรียนรู้ที่ 5

ตารางที่ 12 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดผล/ เครื่องมือวัดผล
		2. อธิบายคุณค่า ที่ได้รับจากการอ่านวรรณคดีเรื่อง อิเหนาได้	2. ใบงานที่ 1 เรื่อง ตอบคำถามในวรรณคดี 3. ใบงานที่ 2	แบบปรนัยจำนวน 10 ข้อ 5 คะแนน
		3. อภิปรายและบอกแนวทางการนำ ข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดี เรื่องอิเหนาไปปรับใช้ในชีวิตจริงได้	เรื่อง สรุปข้อคิด 4. ใบงานที่ 3 เรื่อง การนำข้อคิดไปใช้	

4. การออกแบบเครื่องมือวัดผล

4.1 แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทยผู้วิจัยดำเนินการออกแบบแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทยกลุ่มสาระการเรียนรู้การรู้ภาษาไทย เพื่อวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทยเรื่อง อิเหนา เป็นแบบทดสอบจำนวน 40 ข้อ โดยศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้จากการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดในสาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน และสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรมในโครงสร้างเนื้อหาในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมด เพื่อนำมาใช้ในวิเคราะห์ข้อสอบ ให้ตรงกับตัวชี้วัดตามโครงสร้างของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย วรรณคดีดังแสดงในตารางที่ 13

ตารางที่ 13 โครงสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย

เนื้อหา	จุดประสงค์การเรียนรู้	จำนวนข้อ
1. การอ่านจับใจความ ตีความ ขยายความอ่าน วิเคราะห์วิจารณ์	1. ตอบคำถามเกี่ยวกับความหมายของการอ่านเชิง วิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีการเขียนเชิงวิเคราะห์ วิจารณ์วรรณคดี และการอ่าน 2. อ่านจับใจความเรื่องที่อ่านได้ 3. อ่านเชิงวิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่านได้ 4. ตอบคำถามเกี่ยวกับประโยชน์และขั้นตอน ในการเขียนสรุปความและการเขียนย่อความได้ 5. จับประเด็นสำคัญจากการอ่านวรรณคดีได้ 6. ตีความจากวรรณคดีได้ 7. ขยายความรู้จากการอ่านวรรณคดีได้ 8. บอกใจความสำคัญจากการอ่านวรรณคดีได้ 9. บอกจุดมุ่งหมายของวรรณคดีที่อ่านได้ 10. วิเคราะห์เนื้อความจากการอ่านวรรณคดีได้ 11. ระบุนกรอบแนวคิด และฝั่งความคิดของเรื่องที่ อ่านได้ 12. วิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่านได้ 13. สรุปความจากเรื่องที่กำหนดให้อ่านได้ 14. ย่อความจากเรื่องที่อ่านได้	14

ตารางที่ 13 (ต่อ)

เนื้อหา	จุดประสงค์การเรียนรู้	จำนวนข้อ
2. การเขียนสื่อสาร ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ย่อความ สรุปความ แปลความ แผนผัง ความคิด	15. วิเคราะห์รูปแบบการเขียนย่อความวรรณคดี ประเภทร้อยกรองได้ 16. แปลความจากวรรณคดีที่อ่านได้ 17. หาความหมายคำศัพท์ได้ถูกต้อง 18. แสดงทรรศนะเกี่ยวกับวรรณคดีที่อ่านได้อย่างมี เหตุผล 19. อธิบายคุณค่าที่ได้รับจากการอ่านวรรณคดีเรื่อง อิเหนาได้	15
3. หลักการวิเคราะห์ และวิจารณ์วรรณคดี เบื้องต้น	20. วิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดี ตามหลักการวิจารณ์ เบื้องต้นได้ 21. วิเคราะห์ลักษณะวิถีชีวิตของสังคมในอดีตจาก วรรณคดีได้ถูกต้อง	11
4. การวิเคราะห์ลักษณะ เด่นของวรรณคดีและ วรรณกรรมเกี่ยวกับ เหตุการณ์ประวัติศาสตร์ และวิถีชีวิตของสังคม ในอดีต	22. วิเคราะห์รสคำและรสความที่ปรากฏในวรรณคดี ได้ 23. ประเมินคุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรมใน วรรณคดีเรื่องอิเหนาได้	
5. การวิเคราะห์และ ประเมินคุณค่าวรรณคดี	24. อภิปรายและบอกแนวทางการนำข้อคิดที่ได้จาก การอ่านวรรณคดี เรื่องอิเหนาไปปรับใช้ในชีวิตจริง ได้	
6. การสังเคราะห์ วรรณคดี		
รวมแบบทดสอบทั้งหมด		40

4.1.1 กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน
วรรณคดีไทย เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ 40 คะแนนใช้เวลา
1 ชั่วโมง เกณฑ์การให้คะแนน ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน

4.1.2 ทำการวิเคราะห์ และสร้างตารางการวิเคราะห์แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทยโดยศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ภาษาไทย และจากจุดประสงค์การเรียนรู้ตามโครงสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย ดังตารางที่ 7 ตารางการวิเคราะห์การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย

4.1.3 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทยตามโครงสร้างที่กำหนด จำนวน 70 ข้อ นำแบบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย เสนอต่อประธานและคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้และชี้แนะข้อบกพร่อง พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา

4.2 แบบวัดความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิจัยและประเมินค่าวรรณคดีซึ่งมีลักษณะเป็นแบบอัตนัยเขียนตอบ จำนวน 4 ข้อ ผู้วิจัยดำเนินการออกแบบ แบบวัดความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิจัยและประเมินค่าวรรณคดี ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

4.2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย หนังสือเรียนวรรณคดีวิจิตร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรื่องอิเหนา และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดีเรื่องอิเหนา

4.2.2 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคิดวิเคราะห์ วิจัยและประเมินค่าวรรณคดี

4.2.3 กำหนดโครงสร้างของแบบวัดความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิจัยและประเมินค่าวรรณคดีจากมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดที่ปรากฏในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 สาระการเรียนรู้ภาษาไทย แล้วกำหนดเป็นน้ำหนักรายข้อ ดังแสดงในตารางที่ 14

ตารางที่ 14 โครงสร้างแบบวัดความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์
และประเมินค่าวรรณคดี

ตัวชี้วัด	น้ำหนัก (คะแนน)	จำนวนข้อสอบ
ท 5.1 ม. 4-6/ 1 วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดี และวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น	5	
ท 5.1 ม. 4-6/2 วิเคราะห์ลักษณะเด่นของวรรณคดีเชื่อมโยง กับการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตของสังคม ในอดีต	5	4
ท 5.1 ม. 4-6/ 3 วิเคราะห์และประเมินคุณค่า ด้านวรรณศิลป์ ของวรรณคดีและวรรณกรรมในฐานะที่เป็นมรดกทาง วัฒนธรรมของชาติ	5	
ท 5.1 ม. 4-6/ 4 สังเคราะห์ข้อคิดจากวรรณคดี และวรรณกรรมเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	5	
รวม	20	4

4.2.4 กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนของแบบวัดความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์และประเมินค่าวรรณคดี ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบอัตนัย โดยดูผลของการคิดเขียนอธิบายเหตุผลสนับสนุนการตอบ ใช้ภาษาเรียบเรียงข้อความให้เป็นที่เข้าใจจำนวน 4 ข้อ 20 คะแนน ใช้เวลา 1 ชั่วโมง ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินผลคะแนนความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์และประเมินค่าวรรณคดี ของนักเรียนจากการคำนวณคะแนนเป็นค่าร้อยละ แล้วเทียบคะแนนร้อยละทั้งหมดเป็นระดับการแปลความหมาย ตามคำอธิบายระดับผลการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จากเอกสารประกอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552, หน้า 153) ปรากฏ ดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 การเทียบค่าคะแนนร้อยละกับระดับการแปลความหมายของคะแนนความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิจักษ์และประเมินค่าวรรณคดี

คะแนนร้อยละ	ระดับการแปลความหมาย
80-100	ดีเยี่ยม
75-79	ดีมาก
70-74	ดี
65-69	ค่อนข้างดี
60-64	ปานกลาง
55-59	พอใช้
50-54	ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ
0-49	ต่ำกว่าเกณฑ์

4.2.5 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบวัดความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิจักษ์และประเมินค่าวรรณคดี ตามโครงสร้างที่กำหนดในข้อ 4.2.3 แบบวัดความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิจักษ์และประเมินค่าวรรณคดี เสนอต่อประธานและคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของการวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วิจักษ์ และประเมินค่าวรรณคดี อีกทั้งความชัดเจนของภาษาที่ใช้และวิธีการตรวจให้คะแนน และชี้แนะข้อบกพร่อง พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา

ขั้นที่ 3 ขั้นการพัฒนา (D: Development)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิงแผนการจัดการเรียนรู้ ใบความรู้ ใบงาน และแบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ ตามตารางที่ 12 โครงสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยแล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้องและหาประสิทธิภาพ ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC

1.1 นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย และแผนการจัดการเรียนรู้ ที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่อประธาน และคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณา ความเที่ยงตรง ความเหมาะสม ความชัดเจนและถูกต้องของจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และเวลาที่ใช้ในแต่ละครั้งตลอดจนภาษาที่ใช้ จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามความคิดเห็นของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1.2 นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขจากประธาน และคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ต่อผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดและประเมินผล และผู้เชี่ยวชาญทางด้านการสอนภาษาไทย จำนวน 5 ท่าน ดังนี้

1.2.1 รองศาสตราจารย์ แฉ่งน้อย ดวงดารา ข้าราชการบำนาญ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย

1.2.2 นางวรางคณา เทศนา อาจารย์ประจำวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย

1.2.3 นางพชรมนต์ หิงคานนท์ อาจารย์ฝ่ายมัธยมศึกษา ประจำวิชาภาษาไทยโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนวิชาภาษาไทย

1.2.4 นางสาวอนิสา นทงกชกรผู้เชี่ยวชาญ โรงเรียนท่าใหม่ “พุทธสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล” จังหวัดจันทบุรี ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย

1.2.5 นางสาวอุษณีย์บัวศิริพันธ์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนายายอามพิทยาคม จังหวัดจันทบุรี ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและการประเมินผล

เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความชัดเจน ความเป็นไปได้ ความสอดคล้องระหว่างตัวชี้วัด สารการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ และการวัดผลและประเมินผล ตลอดจนภาษาที่ถูกต้อง โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง *IOC* (Index of Objective Congruence) โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- +1 หมายถึง สอดคล้อง
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ
- 1 หมายถึง ไม่สอดคล้อง

โดยพิจารณาค่า *IOC* ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปซึ่งผลจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญพบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยทุกแผนการจัดการเรียนรู้ มีค่า *IOC* ตั้งแต่ 0.8-1

1.3 จากนั้นดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญปรับปรุงแก้ไขชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย และแผนการจัดการเรียนรู้ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ด้านการใช้ภาษา เนื้อหา และกิจกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งยังไม่เหมาะสมกับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แล้วเสนอต่อประธาน และคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์อีกครั้งและปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งก่อนนำไปหาประสิทธิภาพ

2. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย และแก้ไขตามประธาน และคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เรียบร้อยแล้วและดำเนินการหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

2.1 ทำการตรวจหาความตรงตามเนื้อหาของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทยโดยผู้เชี่ยวชาญการสอนภาษาไทย จำนวน 5 ท่าน ซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกันกับการตรวจหาความเที่ยงตรงตาม (Content validity) เนื้อหาของชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย เพื่อพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง *IOC* (Index of objective congruence) โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบทดสอบมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแบบทดสอบมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ นั้นหรือไม่

-1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบทดสอบไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยพิจารณาค่า *IOC* ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งผลจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทยทุกข้อ มีค่า *IOC* ตั้งแต่ 0.6-1

2.2 นำแบบแบบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทยที่ผ่านการตรวจและแก้ไขแล้ว เสนอต่อประธานและคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจพิจารณาอีกครั้ง

2.3 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทยมาทดลองใช้ (Tryout) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/2 โรงเรียนนายายอามพิทยาคม อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และเคยเรียนวรรณคดี เรื่อง อิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง มาแล้ว เพื่อหาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของข้อสอบเป็นรายข้อแล้วคัดเลือกแบบทดสอบไว้จำนวน 40 ข้อ พบว่า แบบทดสอบมีค่าความยากง่ายมีค่าตั้งแต่ 0.27-0.73 ค่าอำนาจจำแนกมีค่าตั้งแต่ 0.23-0.82

2.4 นำแบบทดสอบมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบปรนัยโดยใช้สูตร $K-R_{20}$ ของ Kuder-Richardson method พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.87

2.5 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย ที่ผ่านการตรวจสอบและแก้ไขในเรื่องความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และวิธีการหาคำตอบแล้ว ไปจัดพิมพ์เป็นแบบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย ฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปทดสอบกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

3. แบบวัดความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิจาร์ณ์และประเมินค่าวรรณคดี ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบวัดความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิจาร์ณ์ และประเมินค่าวรรณคดีและแก้ไขตามประธาน และคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เรียบร้อยแล้ว และดำเนินการหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

3.1 ทำการตรวจหาความตรงตามเนื้อหาของแบบวัดความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิจาร์ณ์และประเมินค่าวรรณคดี โดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกันกับการตรวจหาความเที่ยงตรงตาม (Content validity) เนื้อหาของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เพื่อพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับตัวชี้วัด โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of objective congruence) โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบมีความสอดคล้องกับตัวชี้วัด
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อสอบมีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดนั้นหรือไม่
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบไม่สอดคล้องกับตัวชี้วัด

โดยพิจารณาค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งผลจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ พบว่าแบบวัดความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิจาร์ณ์และประเมินค่าวรรณคดี มีค่า IOC เท่ากับ 1.0 นั่นคือ แบบวัดนี้มีความสอดคล้องกันขององค์ประกอบต่าง ๆ ได้แก่ จุดประสงค์ ตัวชี้วัด สารการเรียนรู้ และการวัดผลและประเมินผล

3.2 นำแบบวัดความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิจาร์ณ์และประเมินค่าวรรณคดี ที่ผ่านการตรวจและแก้ไขแล้ว เสนอต่อประธานและคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบพิจารณาอีกครั้ง

3.3 นำแบบวัดความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิจาร์ณ์และประเมินค่าวรรณคดี ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/2 โรงเรียนนายายอามพิทยาคม อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่า ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแบบอัตนัยโดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับเท่ากับ 0.74

3.4 นำแบบวัดความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิจาร์ณ์และประเมินค่าวรรณคดีที่ผ่านการตรวจสอบและแก้ไขด้านความเหมาะสมของการวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วิจาร์ณ์ และประเมินค่าวรรณคดี อีกทั้งความชัดเจนของภาษาที่ใช้ และวิธีการตรวจ

ให้คะแนน เรียบร้อยแล้วจัดพิมพ์แบบวัดความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ และประเมินค่าวรรณคดีฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปทดสอบกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 4 ขั้นการนำไปใช้ (I: Implementation)

เพื่อให้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย มีประสิทธิภาพก่อนนำมาทดลองจริง จึงต้องนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาคุณภาพเพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ หลังจากที่มีการปรับปรุงและแก้ไขชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยตามคำแนะนำ ของประธาน และคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ แล้วนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน นายายอามพิทยาคม อำเภอนายายอาม จังหวัด จันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ดังนี้

1. การทดลองรายบุคคล

นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC ไปทดลองใช้กับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 โรงเรียนนายายอามพิทยาคม อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ใช้จำนวน 3 คน โดยเลือกนักเรียนที่มีความสามารถ เก่ง ปานกลาง และอ่อน อย่างละคน โดยทำการทดลอง ทีละคน เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับภาษา กิจกรรม สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการสังเกต พฤติกรรม สนทนาพูดคุยกับนักเรียน และร่วมกันอภิปรายถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่าง การใช้ชุดการสอน ผลคือนักเรียนยังไม่เข้าใจในเนื้อหา อ่านคำถามไม่เข้าใจ ทำให้ทำกิจกรรม ได้ค่อนข้างช้า

2. การทดลองเป็นกลุ่มเล็ก

นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC ไปทดลองใช้กับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 โรงเรียนนายายอามพิทยาคม อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ใช้จำนวน 9 คน โดยเลือกนักเรียนที่มีความสามารถ เก่ง ปานกลาง และอ่อน อย่างละ 3 คน โดยให้นักเรียน เรียนพร้อมกัน เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับภาษา กิจกรรม สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้เวลา โดยการสังเกตพฤติกรรม สนทนาพูดคุยกับนักเรียน และร่วมกันอภิปรายถึงปัญหาและ อุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ผลคือนักเรียนเข้าใจในกิจกรรมและเนื้อหา มากขึ้นทำให้คะแนนสูงขึ้น แต่ด้วยข้อมูลที่เก็บรวบรวมไว้ระหว่างการทดลอง พบว่า ยังมี ข้อบกพร่องอยู่บางส่วนจึงได้แก้ไขปรับปรุงอีกครั้ง เพื่อให้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีความสมบูรณ์ ยิ่งขึ้นก่อนนำไปทดลองกับกลุ่มใหญ่

3. ดำเนินการทดลองกับกลุ่มใหญ่ นำแผนการจัดการเรียนรู้และชุดกิจกรรมการเรียนรู้ การอ่านวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิค CIRC ที่ได้รับการแก้ไขปรับปรุงจากขั้นทดลองแล้วมาทดลอง กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/ 2 โรงเรียนนายายอามพิทยาคม อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 39 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างผลคือคะแนนจากการทำแบบฝึกหัด และแบบทดสอบประจำ หน่วยการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ 81.58 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด และคะแนนจากการทำ แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทยและแบบวัดความสามารถในการเขียนจาก การคิดวิเคราะห์ห้วงวิจารณ์และประเมินค่าวรรณคดีมีประสิทธิภาพ 80.04 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ ที่กำหนด สรุปได้ว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/ 80 โดยมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.58/ 80.04

ขั้นที่ 5 ขั้นตอนการประเมิน (E: Evaluation)

ผู้วิจัยได้นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยที่ดำเนินการสร้างขึ้นมามีใช้กับ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/ 1 โรงเรียนนายายอามพิทยาคม อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จำนวน 37 คน ภาคเรียน ที่ 1 ปีการศึกษา 2558การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยของการสุ่ม ด้วยการจับสลากมา 1 ห้องเรียน จากทั้งหมด 3 ห้องเรียน ได้กลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน ใช้ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 15 ชั่วโมง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เวลาในการดำเนินการทั้งหมด 15 ชั่วโมง โดยแบ่งเวลา ในการทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีจำนวน 1 ชั่วโมง การจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยเรื่อง อิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง จำนวน 12 ชั่วโมง และการทดสอบหลังเรียน จำนวน 2 ชั่วโมง ซึ่งรายละเอียด มีดังนี้

1.1 ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถ ในการอ่าน วรรณคดีไทย จำนวน 40 ข้อ

1.2 ใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรม การเรียนรู้ การอ่านวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิค CIRC เพื่อให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม และสามารถ ปฏิบัติตัว ได้ถูกต้อง ตรวจสอบและบันทึกผลการทดสอบจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดี ไทย เป็นคะแนนระหว่างเรียน จากการทำแบบทดสอบในแต่ละหน่วยการเรียนรู้

1.3 วัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย จำนวน 40 ข้อ หลังเรียน (Post-test)

1.4 ศึกษาความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และประเมินค่าวรรณคดีไทย แบบอัตนัยจำนวน 4 ข้อ

1.5 นำคะแนนที่ได้จากการทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC แบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test) และแบบวัดความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และประเมินค่าวรรณคดี ที่ตรวจบันทึกคะแนนไว้แล้วไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีทางสถิติ คือการทดสอบสมมติฐานการวิจัย t-test dependent โดยเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ t-test dependent (ชูศรี วงศ์รัตนนะ, 2552, หน้า 178-179) เพื่อทดสอบสมมติฐานผลการทดสอบพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิค CIRC ก่อนเรียนและหลังเรียน จากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และค่าเฉลี่ยร้อยละ ของคะแนนความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และประเมินค่าวรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิค CIRC ของนักเรียนหลังจากการทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 80.68 ซึ่งอยู่ในระดับดีเยี่ยม

แบบแผนการวิจัย

แบบแผนการวิจัยที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบกลุ่มเดียว มีการทดสอบก่อนการทดลอง แล้วจึงทำการทดลองกับการกระทำที่ต้องการศึกษาแล้วจึงทำการทดสอบหลังการทดลอง แล้วนำมาทดสอบสมมติฐานหาค่าความแตกต่าง (One-group pretest-posttest design) มีลักษณะการทดลองดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2536, หน้า 215-216)

T_1	X	T_2
-------	---	-------

สัญลักษณ์เพื่อสื่อความหมาย คือ

X แทน การจัดการเรียนการสอน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (Treatment)

T_1 แทน การสอบก่อนที่จะจัดทำการทดลอง (Pretest)

T_2 แทน การสอบหลังจากที่จัดทำการทดลอง (Posttest)

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยเรื่อง อิเหนา ตอนศึกกะหมิงกุหนิง โดยใช้เทคนิค CIRC ตามเกณฑ์ 80/ 80
2. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทยก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยเรื่อง อิเหนา โดยใช้เทคนิค CIRC ใช้สถิติ t-test for dependent samples
3. ศึกษาความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์และประเมินค่าวรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยเรื่อง อิเหนา โดยใช้เทคนิค CIRC ซึ่งใช้สถิติพื้นฐาน \bar{x} และ S

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 หาคะแนนเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร (Sample mean) โดยคำนวณจากสูตร (ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2552, หน้า 34)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ \bar{x} แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
 $\sum x$ แทน ผลรวมทั้งหมดของข้อมูล
 n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่าง

1.2 หาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ก่อนและหลังเรียนของแบบวัดความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์และประเมินค่าวรรณคดีโดยคำนวณจากสูตร (ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2552, หน้า 60)

$$S = \sqrt{\frac{n\sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด
	$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของข้อมูลทั้งหมดยกกำลังสอง
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของข้อมูลแต่ละตัวยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง หรือ จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2. สถิติเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

2.1 หาค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย และแบบวัดความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิจัยและประเมินค่าวรรณคดี โดยคำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2539, หน้า 248-249)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 หาค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนก ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดี โดยคำนวณจากสูตร (ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์และ อัจฉรา ชำนิประศาสน์, 2545, หน้า 149-150)

ค่าความยากง่าย (P)

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ	P	แทน	ดัชนีความยากง่ายข้อ
	R	แทน	จำนวนคนที่ตอบถูกในแต่ละข้อ
	N	แทน	จำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด

ค่าอำนาจจำแนก (r)

$$R = \frac{H - L}{N_H}$$

เมื่อ	r	แทน	อำนาจจำแนก
	H	แทน	จำนวนผู้ตอบถูกในกลุ่มสูง
	L	แทน	จำนวนผู้ตอบถูกในกลุ่มต่ำ
	N_H	แทน	จำนวนผู้สอบที่อยู่ในกลุ่มสูง

2.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย โดยการคำนวณจากสูตร KR-20 ของ Kuder Richardson (ล้วนสายศและอังคณาสายศ, 2538, หน้า 197-200)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	n	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	p	แทน	สัดส่วนผู้ตอบถูกต้องผู้เข้าสอบทั้งหมด
	q	แทน	สัดส่วนของผู้ตอบผิดต่อผู้เข้าสอบทั้งหมด
	s_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งหมด

2.4 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิจัยและประเมินค่าวรรณคดีโดยวิธีของ Cronbach เรียกว่า “สัมประสิทธิ์แอลฟา” (α - Coefficient) (บุญชม ศรีสะอาด, 2547, หน้า 174)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าความเชื่อมั่น
	k	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

2.5 หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิค CIRC โดยใช้ E_1/E_2 (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2530, หน้า 490)

$$E_1 = \frac{\overline{Y_1}}{A} \times 100$$

$$E_2 = \frac{\overline{Y_2}}{B} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการคิดเป็นร้อยละ
	$\overline{Y_1}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัด กิจกรรมหรือแบบทดสอบระหว่างการจัดการเรียนการสอน
	A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัด กิจกรรมหรือแบบทดสอบ ระหว่างการจัดการเรียนการสอน
	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์คิดเป็นร้อยละ
	$\overline{Y_2}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนจากการทำแบบทดสอบ หลังการจัดการเรียนการสอน
	B	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังการจัดการเรียนการสอน

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

สถิติที่ใช้ตรวจสอบสมมติฐานแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย โดยเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ t-test dependent (ชูศรี วิงศ์รัตน์, 2552, หน้า 178-179)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

$$df = n-1$$

เมื่อ D แทน ความแตกต่างระหว่างคะแนนแต่ละคู่

n แทน จำนวนคู่

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นการศึกษาในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and development) มาวิเคราะห์เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้คือ 80/ 80 เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยขอเสนอตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/ 80
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทยก่อนและหลังเรียน ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิค CIRC
3. เพื่อศึกษาความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิจัยและประเมินค่าวรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิค CIRC

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูล และแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ ดังนี้

n	แทน	จำนวนนักเรียน
\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการตรวจสอบสมมติฐาน
E_1	แทน	ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ คิดจากคะแนนของนักเรียนทั้งหมด ที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดในชุดกิจกรรมการเรียนรู้

E_2	แทน	ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ คิดจากคะแนน ของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน วรรณคดี หลังการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย
df	แทน	ชั้นแห่งความอิสระ (Degree of freedom)

การนำเสนอผลการวิจัย

ผู้วิจัย ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตามเกณฑ์ 80/ 80
2. วิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทยก่อนและหลังการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยเรื่อง อิเหนา โดยใช้เทคนิค CIRC
3. วิเคราะห์ความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิวิจารณ์และประเมินค่าวรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยเรื่อง อิเหนา โดยใช้เทคนิค CIRC

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC พบว่า
 - 1.1 ได้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดี โดยใช้เทคนิค CIRC จำนวน 1 ชุด โดยมีเนื้อหาประกอบด้วย 5 หน่วยการเรียนรู้ คือ
 - 1.1.1 หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง กระบวนการอ่านวรรณคดี ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 2 แผน แต่ละแผนใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 1 ชั่วโมง
 - 1.1.2 หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การวิเคราะห์รูปแบบวรรณคดี ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 2 แผน แต่ละแผนใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 1 ชั่วโมง
 - 1.1.3 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การวิเคราะห์วิถีชีวิตของสังคมในอดีต ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 2 แผน แต่ละแผนใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 1 ชั่วโมง
 - 1.1.4 หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 4 แผน แต่ละแผนใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 1 ชั่วโมง

1.1.5 หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง สัมเคราะห์ข้อคิดวรรณคดี ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 2 แผน แต่ละแผนใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 1 ชั่วโมง ภายในแผนองค์ประกอบของแต่ละชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย

1.1.5.1 คำนำ คำชี้แจง เพื่อเป็นแนวทางให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และนักเรียนเข้าใจในการเรียนมากยิ่งขึ้นและมีประสิทธิภาพ

1.1.5.2 แผนการจัดการเรียนรู้ เป็นการกำหนดขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้ให้ตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด ตรงตามเนื้อหา บอกรายละเอียด สื่อการจัดการเรียนรู้และการวัดและประเมินผลอย่างชัดเจน เพื่อความสะดวกของครูเรียน และในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

1.1.5.3 เครื่องมือวัดผลและประเมินผลประจำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ แบบฝึกหัด แบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ หน่วยละ 10 ข้อ โดยแบบวัดและประเมินผล ประจำหน่วยการเรียนรู้จะเน้นการทดสอบด้านการอ่านและเขียน คิดวิเคราะห์ วิเคราะห์และประเมินค่าวรรณคดี พร้อมเฉลยแบบฝึกหัด และแบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้

1.2 ผลการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/ 80 ปรากฏรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

1.2.1 การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC ตามเกณฑ์ 80/ 80 นำเสนอดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC ตามเกณฑ์ 80/ 80

การทดลอง	<i>n</i>	คะแนนเต็มรวม	คะแนนที่นักเรียนทำได้	ร้อยละ
80 ตัวแรก E_1	39	60	1,939	81.58
80 ตัวหลัง E_2	39	60	1,873	80.04

จากตารางที่ 16 พบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 รวมทั้ง 6 หน่วยการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 81.58 นั้น หมายความว่าประสิทธิภาพด้านกระบวนการของชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย

ที่สร้างขึ้นเป็นไปตามเกณฑ์ 80 ตัวแรก (E_1) ที่ตั้งไว้และการหาประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ ตามเกณฑ์ 80 ตัวหลัง (E_2) ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนจำนวน 39 คน ทำแบบทดสอบ วัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC หลังจากเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยเสร็จแล้ว ได้คะแนน 1873 คะแนน คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80.40 นั้นหมายความว่า ประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ซึ่งวัดจากทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิค CIRC เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 ตัวหลัง (E_2) ที่ตั้งไว้

ดังนั้น จากตารางที่ 16 จึงสรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิค CIRC มีประสิทธิภาพด้านกระบวนการเท่ากับ 81.06 ประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์เท่ากับ 80.04 แสดงว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ 81.58/ 80.04 นั้นหมายความว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้คือ 80/ 80 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทยก่อนและหลังการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยเรื่อง อิเหนา โดยใช้เทคนิค CIRC

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย ก่อนเรียนและหลังเรียน จากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 นำเสนอดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย ก่อนเรียนและหลังเรียน จากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

กลุ่มทดลอง	n	df	คะแนนเต็ม	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t
				\bar{X}	S	\bar{X}	S	
ความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย	37	36	40	16.14	3.60	29.11	5.06	25.64**

** $p < .01$

จากตารางที่ 17 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิค CIRC ก่อนเรียนและหลังเรียน จากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2

3. ผลความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิจาร์ณ์และประเมินค่าวรรณคดี
ผลความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิจาร์ณ์และประเมินค่าวรรณคดี
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย
เรื่อง อิเหนา โดยใช้เทคนิค CIRC นำเสนอดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 การศึกษาความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิจาร์ณ์ และประเมินค่า
วรรณคดี หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย
โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

การทดสอบ	<i>n</i>	คะแนนเต็ม	\bar{X}	<i>S</i>	ร้อยละของ คะแนนเต็ม
หลังเรียน	37	20	16.14	1.32	80.68

จากตารางที่ 18 พบว่า คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์
วิจาร์ณ์และประเมินค่าวรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรม
การเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิค CIRC ของนักเรียนหลังจากการทดสอบหลังเรียน
มีค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 80.68 ซึ่งอยู่ในระดับดีเยี่ยม

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/ 80 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทยก่อนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC และศึกษาความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ และประเมินค่าวรรณคดีหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิค CIRC การวิจัยใช้รูปแบบ One group pretest-posttest design

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/ 2 โรงเรียนนายายอามพิทยาคม อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จำนวน 39 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยของการสุ่มด้วยการจับสลากมา 1 ห้องเรียน จากทั้งหมด 3 ห้องเรียน ได้กลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน

2. กลุ่มที่ใช้ศึกษาความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย และความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์และประเมินค่าวรรณคดีไทย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 โรงเรียนนายายอามพิทยาคม อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จำนวน 37 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยของการสุ่มด้วยการจับสลากมา 1 ห้องเรียน จากทั้งหมด 3 ห้องเรียน ได้กลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน

เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 6 หน่วยการเรียนรู้ 12 แผนการจัดการเรียนรู้ ใช้เวลา 15 ชั่วโมง แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย เป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 70 ข้อ เพื่อให้ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้แล้วคัดเลือกไว้ใช้จริง จำนวน 40 ข้อ พบว่า แบบทดสอบมีค่าความยากง่ายมีค่าตั้งแต่ 0.27-0.73 ค่าอำนาจจำแนกมีค่าตั้งแต่ 0.23-0.82 และแบบวัดความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์และประเมินค่าวรรณคดีไทยเป็นแบบอัตนัยเขียนตอบ จำนวน 4 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแบบอัตนัย

โดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับเท่ากับ 0.74

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ได้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ ใบความรู้ ใบงาน และแบบทดสอบประจำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค CIRC ซึ่งเป็นการเรียนรู้แบบร่วมมือที่เน้นกระบวนการอ่านที่เน้นความเข้าใจ การคิดวิเคราะห์วิจารณ์ และการเขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ประกอบด้วย 6 หน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

- 1.1 หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง กระบวนการอ่านวรรณคดี
- 1.2 หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การวิเคราะห์รูปแบบวรรณคดี
- 1.3 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การวิเคราะห์วิถีชีวิตของสังคมในอดีต
- 1.4 หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์
- 1.5 หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง สังเคราะห์ข้อคิดวรรณคดี

มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ 81.58/ 80.04

2. ความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนมีค่าสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์และประเมินค่าวรรณคดี หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิค CIRC มีค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 80.68 อยู่ในระดับดีเยี่ยม

สรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.58/ 80.04 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/ 80 ที่กำหนดไว้ และนักเรียนมีความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์และประเมินค่าวรรณคดีไทย อยู่ในระดับดีเยี่ยม

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ พบว่า การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งสามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 81.58/ 80.04 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/ 80 ทั้งนี้เนื่องมาจากมีการสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน โดยผู้วิจัยได้ศึกษาการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยเริ่มด้วยการศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนนายายอามพิทยาคม สาระการเรียนรู้แกนกลาง มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ศึกษาเอกสารตำรา หลักทฤษฎี และหลักการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักการศึกษา ดังนี้ ลัดดา สุขปรีดี (2522) บุญชม ศรีสะอาด (2537) ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2541) กระทรวงศึกษาธิการ (2543) บุญเกื้อ ควรรหาเวช (2545) และสุคนธ์ สิ้นธพานนท์ (2551) รวมถึงการวัดและประเมินผล และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยได้สร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้ คำนำของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ คำชี้แจงในการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย ใบความรู้ ใบงาน ซึ่งมีทั้งแบบทำงานเป็นกลุ่ม และรายบุคคล แบบทดสอบประจำแผนการจัดการเรียนรู้ บรรณานุกรม และแบบเฉลยใบงาน จากนั้นนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่อประธาน และคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรง ความเหมาะสม ความชัดเจน ความถูกต้องของจุดประสงค์ การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ และเวลาที่ใช้ ตลอดจนการใช้ภาษา เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข เมื่อปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะเสร็จแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทางด้านการสอนภาษาไทย และการวัดและประเมินผล เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความชัดเจน ความเป็นไปได้ ความสอดคล้องระหว่างตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรม สื่อการเรียนรู้ และการวัดการประเมินผล ตลอดจนการใช้ภาษาที่ถูกต้อง แล้วนำมาปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เมื่อปรับปรุงแก้ไขเสร็จแล้วนำไปทดลองกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างระดับ การทดลองรายบุคคล การทดลองกลุ่มเล็ก และการทดลองกลุ่มใหญ่ เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับภาษา เวลากิจกรรม และสื่อการเรียนรู้ที่อยู่ในแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วนำข้อบกพร่องที่พบมาปรับแก้ไข เพื่อให้ได้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สมบูรณ์และมีคุณภาพ สามารถนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้นั้นมาใช้

กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จึงทำให้ผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/ 80 และผู้วิจัยได้สร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC ซึ่งมีขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ดังนี้ 1) ขั้นเตรียมความพร้อม 2) ชี้นำเสนอชั้นเรียน 3) ขั้นปฏิบัติการกิจกรรมการอ่านและเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์และประเมินค่าจากวรรณคดี 4) ขั้นสรุป และประเมินผล มีการแบ่งเนื้อหาและลำดับเนื้อหาให้เรียนรู้ที่เป็นเนื้อหา ทฤษฎีของการอ่านโดยแบ่งออกเป็น 5 เรื่อง ตามหน่วยการเรียนรู้ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ซึ่งกระบวนการที่ทำให้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เรียกว่าขั้นตอนการสร้างอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนที่ชัดเจน และการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ต้องมีขั้นตอน เพื่อให้มีความน่าเชื่อถือ และเป็นมาตรฐานดังที่ เกริก ท่วมกลาง และจินตนา ท่วมกลาง (2555, หน้า 128-135) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพตามขั้นตอน ผู้สร้างต้องมีความรู้ความเข้าใจในการสร้างเป็นอย่างดี เนื่องจากการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการสร้างสื่อผสมที่ต้องจัดให้มืองค์ประกอบที่ครบถ้วน ทั้งส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระให้ศึกษา และส่วนกิจกรรมเพื่อเพิ่มทักษะความรู้ความเข้าใจในการเรียนรู้ที่ต้องจัดให้ต่อเนื่องและเชื่อมโยงกันอย่างกลมกลืน ผู้สร้าง เองจึงต้องมีความเข้าใจ โดยเริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการสร้างและขั้นตอนการหาประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ได้จริง และดำเนินการหาประสิทธิภาพก่อนนำไปใช้จริง และชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและใช้สำหรับกิจกรรมเป็นส่วนมาก คือให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมกลุ่มและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมตลอดการเรียน ดังนั้นการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจึงต้องมีขั้นตอนสร้างและหาประสิทธิภาพที่ชัดเจน ดังที่ สาโรช โสภีร์รักษ์ (2546, หน้า 141) กล่าวว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำอย่างขาดหลักเกณฑ์และประสิทธิภาพน้อยจะส่งผลให้ประสิทธิภาพในการเรียนต่ำด้วย และการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นแนวคิดของการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ถ้าจะให้การเรียนรู้โดยสื่อนี้สมบูรณ์ ต้องมีการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการและขั้นตอนการสร้างตั้งแต่การกำหนดวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม และสื่อ ตลอดจนวิธีการวัดและประเมินผล ที่ถูกต้องและต้องมีการแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติมให้ทันสมัยเหมาะสมกับเวลาและนักเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนาวิ โชตน์ธนิน (2552, หน้า 117-118) การสร้างชุดการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 87.87/ 91.11 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ 80/ 80 เนื่องจากมีการสร้างอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนที่ชัดเจน

และมีการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของสาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรม สื่อการเรียนรู้และแบบฝึกหัด แล้วปรับแก้จุดบกพร่องตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ อย่างถูกต้องก่อนนำไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจริง จึงทำให้ผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2. ความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย

ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วย ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 พบว่า หลังเรียนมีค่าสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเป็นไปตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากนักเรียน ได้รับการฝึกอ่านแบบร่วมมือกัน และช่วยกันเขียน ตอบคำถามตามกระบวนการของเทคนิค CIRC ที่ได้เรียนมา จึงทำให้นักเรียนมีความสามารถ ด้านการอ่าน ดังที่ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2558, หน้า 193) กล่าวว่า เทคนิค CIRC จะเรียนแบบร่วมมือ นักเรียนจะได้รับการสอนภายในกลุ่มการอ่านแล้วทำงานตามกิจกรรมตามแบบร่วมมือ การทำนาย เรื่องที่อ่าน สรุปเรื่องที่อ่าน ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน ให้นักเรียนสามารถจับใจความจากเรื่องที่ อ่านได้ ซึ่งจะช่วยให้นักเรียน ได้ฝึกการเรียบเรียงข้อมูลซึ่งเกิดจากการอ่านและการคิดวิเคราะห์ แล้วนำเสนอข้อมูลตามกระบวนการที่กลั่นกรองแล้วนอกจากนั้น วิณา ประชากุล และประสาธ เนืองเฉลิม (2553, หน้า 211-213) ได้กล่าวว่า การจัดกลุ่มให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกันแบบ คณะความสามารถ ทำกิจกรรมร่วมกันเป็นการเรียนแบบร่วมมือซึ่งครูจัดทีมใหม่โดยให้นักเรียน แต่ละทีมต่างระดับความสามารถอย่างน้อย 2 ระดับทีมทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น เขียนรายงานแต่ง ความทำแบบฝึกหัดและแบบทดสอบต่าง ๆ และมีการให้คะแนนของแต่ละทีม ทีมใดได้ผลคะแนน สูงสุดก็จะมีรางวัลมอบให้ เช่น คำชมเชย คะแนนพิเศษ ของที่ระลึกหรือประกาศนียบัตร และ กระทรงศึกษาธิการ (2544, หน้า 4-5) กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือเป็นการส่งเสริมให้นักเรียน ทำงานร่วมกัน โดยในกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกัน มีการแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อให้ตนเองและกลุ่มประสบความสำเร็จ และเป็นการสอน ที่พัฒนานักเรียนในด้านวิชาการและทักษะทางสังคมเพื่อเป็นการเตรียมให้นักเรียนสามารถ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุข และมีความรับผิดชอบ ต่อตนเองและสังคมมากขึ้น

และเนื่องจากผู้วิจัยได้ใช้วรรณคดีเพื่อช่วยเพิ่มทักษะการอ่านให้นักเรียน ซึ่งเป็นการสอน อ่านบทอ่านที่เป็นวรรณคดี ประเภทร้อยกรองโดยให้นักเรียนได้อ่านทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง จากการตั้งคำถามให้นักเรียนตอบและอภิปรายจากเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง สรุปผลการประเมินพฤติกรรม ของตัวละครที่ได้รับจากการอ่านว่าสอนหรือเตือนใจผู้อ่านอย่างไร วิเคราะห์คุณค่าที่ได้รับจาก

การอ่านวรรณคดีทั้งด้านเนื้อหา และด้านวรรณศิลป์ ซึ่งช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านวรรณคดีเพิ่มขึ้นจากการคิดวิเคราะห์ ดังที่ บันลือ พุกกะวัน และณริตรา พุกกะวัน (2557, หน้า 161) กล่าวไว้ว่า การสอนอ่านวรรณคดีร้อยกรองที่เป็นบทพรรณนา ต้องสอนด้วยการอ่านในใจเพื่อเก็บใจความ ตั้งชื่อเรื่อง หรือขีดเส้นใต้ประโยคใจความ แล้วหลอมเรื่องเป็นเรื่องย่อมุ่งบรรยายเพื่อสื่อไปยังผู้อ่านให้เข้าใจเหตุการณ์ความเป็นไป ความเป็นเหตุเป็นผล และมุ่งคลี่คลายเหตุผลได้ดี ซึ่งวิธีการที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถอ่านวรรณคดีได้ลึกถึงแก่นวรรณคดีในด้านเนื้อหา จึงจำเป็นต้องให้นักเรียนได้ฝึกการคิดควบคู่กันไป ด้วย เพราะการพัฒนาความสามารถด้านการคิดเป็นงานสำคัญอันดับแรกที่สุดที่ต้องตระหนักเมื่อทำการสอน ดังที่ หนาธิป พรกุล (2554, หน้า 12) กล่าวไว้ว่า โรงเรียนที่สอนให้นักเรียนมีความสามารถด้านการคิด จะส่งผลต่อความเปลี่ยนแปลงของโรงเรียน คือนักเรียนจะเรียนรู้ด้วยความเข้าใจ และส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ช่วยให้มี ความเชื่อมั่นทั้งเวลาที่อยู่ในโรงเรียนหรือนอกโรงเรียน และความสามารถด้านการอ่านยังช่วยให้นักเรียนเข้าถึงความงามของวรรณคดี เพราะต้องใช้ทักษะนี้ในการวิเคราะห์รสคำ และวิเคราะห์รสความของวรรณคดี เรียกว่าความเข้าใจในการอ่าน คือ ทักษะการอ่านขั้นพื้นฐาน

นอกจากนั้นแล้ว ผู้วิจัยยังเห็นว่า การนำเอาวรรณคดีเข้ามามีบทบาทในการสอน ยังเป็นการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้นักเรียนได้เห็นคุณค่าของวรรณคดีไทย ซึ่งเกิดจากการฝึกซ้ำ ๆ จนเป็นนิสัยให้สามารถนำไปใช้ในการอ่านเรื่องอื่น ๆ โดยปราศจากอุปสรรคของการอ่าน ดังที่ จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ (2556, หน้า 37) กล่าวว่า การสร้างนิสัยรักการอ่านเป็นคุณสมบัติยิ่งของมนุษย์สามารถทำได้โดยการสร้างแรงจูงใจ สร้างโอกาสและหาเวลาอ่าน เริ่มต้นจากเรื่องที่ตนสนใจ ฝึกพิจารณาเรื่องที่อ่าน และที่สำคัญคือ ขจัดอุปสรรคของการอ่านให้หมด คือ ไม่ชอบอ่าน สุขภาพกายและใจ สภาพแวดล้อมไม่ดี ขาดทักษะทางภาษา อุปสรรคบางอย่างสามารถขจัดไปได้ด้วยการให้นักเรียนได้ฝึกอ่านบ่อย ๆ

ดังนั้น การอ่านจึงมีความสำคัญต่อการเรียนและในชีวิตประจำวัน หากนักเรียนได้ใช้ทักษะด้านนี้ให้เต็มกำลังความสามารถ นักเรียนจะเข้าใจกับความเปลี่ยนแปลงด้านชีวิต และความเป็นอยู่ ในยุคข้อมูลข่าวสารได้ ซึ่งเนื้อหาสาระทางวิชาการ รวมทั้งข้อมูลต่าง ๆ และงานประพันธ์ จะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ ดังที่ จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ (2556, หน้า 128) ซึ่งให้เห็นว่าคุณค่าและประโยชน์ของการอ่านงานประพันธ์ ส่งผลด้านจินตนาการและบันดาลความความคิดสร้างสรรค์ ได้ข้อคิดคติเตือนใจ และได้เรียนรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาและคติชีวิตของเรื่องที่อ่าน แล้วนำมาเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตนให้ชีวิตมีคุณค่าและมีระเบียบแบบแผน เพื่อทำให้ชีวิตมีพัฒนาการเป็นชีวิตที่สมบูรณ์ ความสามารถในการจึงเป็นทักษะที่ขาด

ไม่ได้ในชีวิตประจำวัน และการสอนอ่านโดยใช้เทคนิค CIRC จึงกล่าวได้ว่าทำให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านวรรณคดีสูงขึ้น

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พูลศรี กิจเฉลา (2544, หน้า 102-103) ได้ศึกษาความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนภาษาไทยและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับการสอนตามคู่มือครู พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม เนื่องจากการสอนโดยใช้เทคนิค CIRC เป็นการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เหมาะสมที่จะใช้ฝึกเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษา นักเรียนที่อ่อนมีโอกาสฝึกกิจกรรมเป็นคู่ร่วมกับเพื่อนนักเรียนที่เก่งกว่า ทำให้นักเรียนได้พัฒนาการเรียนของตนให้ดีขึ้น

3. ความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์และประเมินค่าวรรณคดี

ผลการศึกษาความสามารถในการเขียนในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์และประเมินค่าวรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิค CIRC ซึ่งพบว่า คะแนนภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 80.68 และอยู่ในระดับดีเยี่ยม จากคะแนนของนักเรียนที่อยู่ในระดับดีเยี่ยมนี้ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากที่นักเรียนได้รับการฝึกจากการอ่านที่ต้องใช้การพิจารณาคู่มือของวรรณคดีในด้านต่าง ๆ ควบคู่กับการเขียนที่อาศัยการคิดวิเคราะห์จากชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC มาแล้ว และเพื่อให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาของวรรณคดี และเกิดความสามารถในการใช้ภาษาซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่นักเรียนต้องเรียนรู้เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างเป็นปกติ ดังที่ ชนาธิป พรกุล (2554, หน้า 84-85) กล่าวไว้ว่า การสอนการใช้ภาษาเป็นการสอนเพื่อให้นักเรียน ใช้ภาษาสื่อความหมาย และใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้เรื่องต่าง ๆ และการใช้ภาษาเป็นความสามารถที่นำมาใช้ในการสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน

แบบวัดความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์และประเมินค่าวรรณคดี ผู้วิจัยใช้การฝึกให้นักเรียนได้เรียนรู้ความหมายของคำศัพท์จากวรรณคดี จึงส่งผลให้นักเรียนมีการเขียนที่ดี เพราะหากนักเรียนไม่เข้าใจความหมายของคำศัพท์ก็ยากที่จะเข้าใจเรื่องราวในวรรณคดีได้ ซึ่งมีนักเรียนบางกลุ่มเกิดความคลาดเคลื่อนในการแปลความจากวรรณคดี เพราะไม่เข้าใจคำศัพท์เนื่องจากมีหลายคำที่เป็นภาษาต่างประเทศ คือภาษาชวา ที่ใช้เป็นชื่อตัวละคร ตำแหน่งหรือสถานที่ การถอดคำประพันธ์ และการแปลความจะทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อเรื่องและสรุปสาระสำคัญได้ดี ดังที่ บันลือ พุกกะวัน และณริศรา พุกกะวัน (2557, หน้า 147-148)

กล่าวไว้ว่า การที่จะให้ผู้เรียนเกิดความซาบซึ้งและเห็นคุณค่าของบทบทประพันธ์ร้อยกรอง นอกเหนือจากการฟังแล้วเกิดความไพเราะ จำเป็นจะต้องเข้าใจเรื่องราวของบทประพันธ์รวมทั้ง ความเข้าใจในการอ่านอย่างพินิจ หรือเห็นคุณค่าของการสรรหาถ้อยคำในการประพันธ์มาใช้ได้ เหมาะสม เหมาะเจาะ กะทัดรัด ดัดจริตใจ นักเรียนจึงต้องฝึกถอดคำประพันธ์เพื่อให้เข้าใจ ทั้งคำศัพท์และเนื้อความของวรรณคดี การแปลความหรือการถอดคำประพันธ์มีความสำคัญช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้ดีแล้วยังเป็นการฝึกให้นักเรียนรู้จักการสังเกตและเปรียบเทียบเพื่อที่จะ คงความหมายและรสไพเราะของวรรณคดี เลือกลำดับที่มีความหมายใกล้เคียงกันจากบทประพันธ์ ที่เป็นคำไวพจน์อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์

นอกจากนั้น ยังพบว่า การสอนทักษะการคิดยังมีความสำคัญต่อการตอบคำถาม ในแบบวัดเพื่อให้ นักเรียน ใช้เป็นเครื่องมือในการคิด เวลาเรียนเนื้อหาลักษณะต่าง ๆ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่นักเรียนต้องใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ ในการอ่านเพื่อความเข้าใจ แล้วสามารถวิเคราะห์และวิจารณ์เนื้อเรื่องหรือพฤติกรรมของตัวละคร ดังที่ อัมพร ไตรภักตร์ (2543, หน้า 1-3) กล่าวไว้ว่า การคิดวิเคราะห์วิจารณ์ (Critical thinking) คือ การคิดไตร่ตรองที่เน้นในเรื่อง การตัดสินใจว่าจะเชื่อหรือไม่เชื่อสิ่งใด หรือจะทำหรือไม่ทำอะไร รวมถึงความคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking) ไม่ว่าจะเป็นการสร้างทฤษฎีใหม่ ๆ การมองปัญหาด้วยวิธีหลากหลาย การถามคำถาม การหาทางออกที่เป็นไปได้หลาย ๆ ทาง การวางแผนเพื่อตรวจสอบบางสิ่งบางอย่าง เป็นการสร้างสรรค์ที่อยู่ภายใต้การคิดวิเคราะห์วิจารณ์ และการคิดวิเคราะห์วิจารณ์

แบบวัดความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์และประเมินค่าวรรณคดี จึงช่วยให้นักเรียนได้ฝึกการคิดในระดับสูง เช่นการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิด วิพากษ์วิจารณ์ เพื่อให้ตัดสินใจได้ถูกทางและเชื่อมโยงกับการตอบคำถามได้อย่างมีเหตุ ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนันท์ ประสานสอน (2544, หน้า 61-63) ได้ศึกษาเรื่อง ผลการใช้กลวิธีการ ชี้นำการอ่านและการคิดระดับสูง ที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า การสอนอ่านโดยใช้กลวิธีการชี้นำการอ่านและการคิดระดับสูง ทำให้ความสามารถในการอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจากการเปรียบเทียบ ความสามารถในการอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณที่สอนโดยการคิดระดับสูง พบว่า นักเรียน ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการดังกล่าว มีความสามารถในการอ่านภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่สอนอ่าน โดยวิธีการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพราะเป็นการกระตุ้น ให้นักเรียนได้ใช้ความคิดระดับสูงต่อสิ่งที่อ่าน โดยครอบคลุมทั้งการคิดวิพากษ์วิจารณ์ การคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลขณะอ่าน ซึ่งนำไปสู่การใช้ความคิดในการพูดวิเคราะห์วิพากษ์วิจารณ์ และประเมินค่าสิ่งที่อ่านอย่างลึกซึ้ง เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจและประเมินค่าสิ่งที่อ่านอย่างมีเหตุผล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางการเรียนของเทคนิค CIRC ที่ใช้ทักษะการอ่านควบคู่ไปกับการเขียนช่วยให้นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ และประเมินค่าจากสิ่งที่อ่านได้ และครูผู้สอนควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นโดยอิสระ เนื่องจากคำถามหรือกิจกรรมบางอย่างที่อยู่ในแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบ เป็นการถามคำถามที่ต้องการเหตุผลมาสนับสนุนความชัดเจน เช่น นักเรียนจะนำข้อคิดที่ได้จากเรื่องไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่างไร ซึ่งมีนักเรียนหลายคนอธิบายเหตุผลได้ไม่ชัดเจน ดังนั้น ครูผู้สอนจึงควรป้อนคำถามให้นักเรียนได้วิเคราะห์หาเหตุผลก่อน เพื่อให้นักเรียนสามารถใช้ความรู้และประสบการณ์ที่ผ่านมาในการเชื่อมโยงความรู้ได้อย่างมีเหตุผล

2. ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกครั้งครูผู้สอนต้องกำหนดเวลาในการทำงานกลุ่มให้ชัดเจน เนื่องจากนักเรียนหลายกลุ่มใช้เวลาในการทำกิจกรรมกลุ่มมากเกินไป จนไปกระทบกับการทำกิจกรรมเดี่ยว และทำให้นักเรียนบางคนทำใบงาน ซึ่งเป็นข้อเขียนและทำข้อสอบประจำแผนการจัดการเรียนรู้ไม่ทันเวลา จนเป็นผลให้คะแนนที่ออกมานั้นไม่ดีตามเกณฑ์ ครูผู้สอนจึงควรคอยกระตุ้นและควบคุมเวลาให้ดี มีการเสริมแรงทุกครั้งที่นักเรียนสามารถดำเนินกิจกรรมไปได้ดี ให้และให้กำลังใจทุกครั้งเมื่อผลการปฏิบัติงานออกไม่เป็นผลที่น่าพอใจ

3. จากการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ยังพบข้อบกพร่องในบางประการ จึงควรมีการวิเคราะห์ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ เนื้อหาในใบงานแบบทดสอบ และกิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอน โดยใช้มาตรวัดด้วยคำถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) ให้คะแนนแบบ 5 4 3 2 และ 1 เพื่อใช้ตรวจสอบความเหมาะสมของแผนการจัดการจัดการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะในการทำงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำเทคนิค CIRC มาพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระอื่น ๆ เช่น หลักการใช้ภาษาของสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เนื่องจากหลักการใช้ภาษาไทยมีความซับซ้อนเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกทักษะด้านการอ่านและการเขียนจนเกิดความชำนาญในการใช้ถ้อยคำ ภาษาเกี่ยวกับธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่าง ๆ และอิทธิพลของภาษาภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

2. ควรเลือกใช้สื่อมาประกอบการสอนที่มีเนื้อหาทันสมัยเพื่อให้นักเรียนได้เลือกใช้ และปรับตัวให้เข้ากับยุคสมัยนั้นจริง ๆ

บรรณานุกรม

- กรมศิลปากร. (2521). *สรุปผลการสัมมนาวรรณคดีไทย*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์การพิมพ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). *คู่มือการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานทดสอบทางการศึกษา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *เอกสารชุดเทคนิคการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา กรมการศาสนา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). *การประเมินตามสภาพจริง*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *เอกสารประกอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แนวการวัดและประเมินผลการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *วรรณคดีวิจักษ์*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา.
- กองวิจัยทางการศึกษา. (2545). *การวิจัยเพื่อพัฒนาโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สภาคาดพร้าว.
- กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์. (2551). *ทักษะภาษาเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- กัลยา ขวนมาลัย. (2539). *การอ่านเพื่อชีวิต*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- กาญจนา วิชญูปกรณ์. (2533). *คู่มือการสอนอ่าน*. พิษณุโลก: ภาควิชาภาษาไทย และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- กุหลาบ มัลลิกะมาส. (2522). *วรรณคดีวิจารณ์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- กุหลาบ มัลลิกะมาส. (2537). *ความรู้ทั่วไปทางวรรณคดีไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เกริก ท่วมกลาง และจินตนา ท่วมกลาง. (2555). *การพัฒนาสื่อ/ นวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ*. กรุงเทพฯ: เบลโล่การพิมพ์.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2548). *การคิดเชิงวิเคราะห์ (พิมพ์ครั้งที่ 5)*. กรุงเทพฯ: ชัคเชลมีเดีย.

- จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ. (2556). *การอ่านเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้งเฮ้าส์.
- ชนาธิป พรกุล. (2554). *การสอนกระบวนการคิด: ทฤษฎีและการนำไปใช้* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2530). *เทคโนโลยีทางการศึกษาชั้นประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2541). กระบวน สันนิเวทนการและระบบสื่อการสอน. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา เล่มที่ 1* หน่วยที่ 1-8 (พิมพ์ครั้งที่ 18). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2555). *80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: แคนเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตเปอร์เซชั่น.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2558). *80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: แคนเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตเปอร์เซชั่น.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2552). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 11). นนทบุรี: ไทเนรมิตกิจอินเทอร์เน็ต โปรเกรสซีฟ.
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และประภาศรี สีหอำไพ. (2520). *ภาษาไทยสำหรับครู*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐกาญจน์ เลิศยะโส. (2553). *การพัฒนาทักษะการเขียนความเรียงร้อยแก้วโดยใช้การสอนแบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแบบฝึกการเขียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแคนดง อำเภอแคนดง จังหวัดบุรีรัมย์*. ปรินญาณิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสอนภาษาไทย, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ณัฐวุฒิ ประสมสุข. (2555). *ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT เพื่อพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการอ่านวรรณคดี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนวรรณคดีสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. งานนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ดวงใจ ไทยอุบล. (2556). *ทักษะการเขียนภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทัศนีย์ ศุภเมธี (2542). *พฤติกรรมการสอนวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สถาบันราชภัฏธนบุรี.

- ทิตินา เข้มมณี. (2551). *รูปแบบการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนาวดี โชนันธิน. (2552). *การสร้างชุดการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธิดา ทิพย์สุข. (2552). *การพัฒนาการเรียนรู้ด้านการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค CIRC*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นพเก้า ณ พัทลุง. (2544). *เกณฑ์การประเมินผล: เครื่องมือในการประเมินผลการปฏิบัติวารสารสำนักห้องสมุดมหาวิทยาลัยทักษิณ*, 4(1), 20-21.
- นลินี บำเรอราช. (2548). *เอกสารคำสอนวิชาการสอนอ่าน*. ชลบุรี: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- น้ำทิพย์ ท่วมเพชร. (2548). *ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตาม 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้กับความสามารถพื้นฐานอาชีพต่างๆ ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 จังหวัดสงขลา*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการวัดผลการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- นิจสุตา อภินันทาภรณ์. (2555). *วรรณคดีไทย: ทำอย่างไรให้เด็กเกิดการเรียนรู้*. *วารสารวิชาการ*, 15(2), 3-11.
- นุริยะห์เจ๊ะขอ. (2552). *ผลการใช้วิธีสอนแบบ CIRC ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและเขียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- บันลือ พฤษตะวัน. (2530). *อุปเทศการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาแนวบูรณาการทางการสอน*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- บันลือ พฤษตะวัน และณริศรา พฤษะวัน. (2556). *แนวพัฒนาการอ่านเร็ว คิดเป็น*. กรุงเทพฯ: ธรรมดาเพรส.
- บันลือ พฤษตะวัน และณริศรา พฤษะวัน. (2557). *แนวพัฒนาการอ่านเร็ว-คิดเป็น*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2540). *คู่มือผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2545). *นวัตกรรมการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). นนทบุรี: SR.printing.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2537). *การพัฒนาการสอน*. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- บุญเหลือ เทพยสุวรรณ. (2517). *วิเคราะห์วรรณคดีไทย*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญเหลือ เทพยสุวรรณ. (2539). *แฉ่วนวรรณกรรม*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์บุ๊คเซ็นเตอร์.
- ประหยัด จิระวรวงศ์. (2544). *หลักการเทคโนโลยีทางการศึกษา*. พิษณุโลก: อมรรการพิมพ์.
- ปรีชา นามพล. (2546). *ความสามารถด้านการเขียนภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอน โดยกิจกรรมแบบ CIRC กับการสอนตามคู่มือครู.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- เปลื้อง ณ นคร. (2541). *ประวัติวรรณคดีไทย*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ผกาศรี เข็นบุตร. (2542). *การอ่าน*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาไทยแลภาษาตะวันออก
- พรรณนภา เพิ่มพูล. (2549). *ผลการเรียนการสอนด้วยกลวิธีการอ่านแบบร่วมมือที่มีต่อ
ความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสอนภาษาไทย,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- พร้อมพรรณ อุดมสิน. (2544). *การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอนคณิตศาสตร์
(พิมพ์ครั้งที่ 3 ฉบับปรับปรุงแก้ไข)*. กรุงเทพฯ: ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระราชดำรัสและพระบรมราโชวาท สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เล่ม 4.* (2534). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- พากรณ์ เพียรพิสัย. (2547). *ผลสัมฤทธิ์ทางความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอน โดยใช้กิจกรรมการเรียน แบบ CIRC.
งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- พูลศรี กิจเฉลา. (2544). *การศึกษาความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนภาษาไทย
และความสนใจในการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอน
โดยการใช้กิจกรรมการเรียนแบบ CIRC กับการสอนตามคู่มือครู. งานนิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต, สาขาวิชามัธยมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*

- ภาวดี จิตตามัย. (2548). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษด้านการอ่าน และการเขียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบร่วมมือ กับเทคนิค CIRC และจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนเพื่อการสื่อสารแบบ 3Ps. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2530). วรรณคดีวิจารณ์สำหรับครู. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2549). เอกสารการสอนชุดวิชาการอ่านภาษาไทย. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- เยาวดี วินุญต์ศรี. (2545). พื้นฐานการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- รื่นฤทัย สัจจพันธุ์. (2550). การวิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินค่าวรรณกรรม. วารสารรามคำแหง ฉบับมนุษยศาสตร์, 27(1), 207-229.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2536). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น..
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2539). เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- ลัดดา สุขปรีดี. (2522). เทคโนโลยีการเรียนการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 3). ชลบุรี: ภาควิชาเทคโนโลยี การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.
- ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และอัจฉรา ชำนิประศาสน์. (2545). ระเบียบวิธีการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วรรณิ แสงท้าว. (2554). การศึกษาความสามารถในการคิดวิเคราะห์จากการอ่านและความสนใจ ในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การสอนเทคนิคการคิด แบบหวนทบทวนกับการสอนตามคู่มือครู. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชา การมัธยมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วราพร ขาวสุทธิ. (2542). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบกระบวนการแก้ปัญหา ทางคณิตศาสตร์ โดยใช้การสอนตนเองกับการเรียนการสอนแบบกระบวนการแก้ปัญหา ทางคณิตศาสตร์ โดยการสอนตนเองกับการเรียนการสอนแบบรายบุคคลและแบบกลุ่ม สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาอุดมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วัชรรา เล่าเรียนดี. (2554). *รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด* (พิมพ์ครั้งที่ 7). นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัชรรา เล่าเรียนดี. (2548). *เทคนิคและยุทธวิธีพัฒนาทักษะการคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิทย์ ศิวะศรียานนท์. (2541). *วรรณคดีและวรรณคดีวิจารณ์* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ธรรมชาติ.
- วินนา เทพคำ. (2553). *การพัฒนาทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสอนภาษาไทย, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิวรรณ จันทร์เทพย์. (2555). *ระบบการเรียนการสอน*. เข้าถึงได้จาก <http://com544144009unit5.blogspot.com>.
- วิภา ประชากุล และประสาท เนื่องเฉลิม. (2553). *รูปแบบการเรียนการสอน*. มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วีระ สุดสังข์. (2550). *การคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- แวมยุรา เหมือนนิล. (2541). *การอ่านจับใจความ*. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก .
- ศดใส ชุมปัญญา. (2555). *ผลการใช้กลวิธีอภิปัญญาพร้อมกับเทคนิค CIRC ที่ส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2555). *รายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 (ม.6) ปีการศึกษา 2554 และ 2555*. เข้าถึงได้จาก <http://www.niets.or.th>
- สมันตา วีรกุล. (2547). *การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านวรรณคดีไทยอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้วิธีสอนตามแนวทฤษฎีบทกับวิธีสอนแบบปกติ*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสอนภาษาไทย, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สังวาล วิริจินดา. (2553). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านภาษาอังกฤษ และเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC กับการจัดการเรียนรู้เพื่อการสื่อสารแบบ 3Ps*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

- สายสุณี สกุลแก้ว. (2534). การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อจับใจความ ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการประถมศึกษา,
บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สาโรช โสภีร์กัญ. (2546). นวัตกรรมการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). ศตวรรษที่ 21 พระราชดำรัสสมเด็จพระเทพ
รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในพิธีเปิดการประชุม โต๊ะกลมไทย-สหรัฐอเมริกา
ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: พริกหวาน กราฟฟิค.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552).
ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร
แห่งประเทศไทย.
- สุคนธ์ สิ้นพานนท์. (2554). วิธีสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพเยาวชน.
กรุงเทพฯ: ด้านสุขภาพการพิมพ์.
- สุคนธ์ สิ้นพานนท์. (2551). นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน.
กรุงเทพฯ: 9119 เทคนิคพรีนติ้ง.
- สุคนธ์ สิ้นพานนท์ และจินตนา วีระเกียรติสุนทร. (2556). การจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่
สู่ประชาคมอาเซียน. กรุงเทพฯ: 9119 เทคนิคพรีนติ้ง.
- สุนันท์ ประสานสอน. (2544). ผลการใช้กลวิธีการชี้นำการอ่านและการคิดระดับสูง ที่มีต่อ
ความสามารถในการอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสอนภาษาไทย, บัณฑิตวิทยาลัย,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2544). เทคนิควิจัยด้านการอ่าน (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2545). หลักและวิธีสอนอ่าน (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุพรรณยา ศรีประเสริฐ. (2549). ความสัมพันธ์ของปัจจัยบางประการกับความสามารถทางการอ่าน
ในระดับวิเคราะห์วิจารณ์ของนักศึกษา สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต. งานนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาอังกฤษ
ธุรกิจ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- สุมาลี ชัยเจริญ. (2557). *การออกแบบการสอน หลักการ ทฤษฎี ผู้การปฏิบัติ*. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุมิตรา อังวัฒนกุล. (2535). *วิธีสอนอ่านเป็นภาษาต่างประเทศ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรพงษ์ ยิ้มละมัย. (2540). *การสอนอ่านเพื่อเพิ่มความสามารถในการคิดเชิงวิจารณ์ตามการวิจารณ์แนวสุนทรียศาสตร์*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสอนภาษาไทย, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุวคนธ์ จงตระกูล. (2523). *วรรณคดีวิเคราะห์*. กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุนทรี คุณจักร์. (2547). *การอ่านเชิงวิเคราะห์*. ชลบุรี: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมศักดิ์ ภู่วิภาดาพรรค. (2553). *หลักการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนและการประเมินตามสภาพจริง*. กรุงเทพฯ: ส.เอเชียเพรส.
- แสนประเสริฐ ปานเนียม. (2552). *การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านและการเขียนของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตที่สอนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค CIRC กับวิธีสอนแบบปกติ*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสอนภาษาไทย, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- องอาจ นัยพัฒน์. (2548). *วิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สามลดา.
- องอาจ นัยพัฒน์. (2551). *การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบหลากหลาย*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- องอาจ ไอ้โลม. (2555). *วรรณคดีศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: ทริปเฟลด์ กรุ๊ป.
- อวย พานิช และคณะ. (2543). *ภาษาและหลักการเขียนเพื่อสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อำพร ไตรภักดิ์. (2549). *คู่มือการเรียนการสอนการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. ขอนแก่น: ขอนแก่นการพิมพ์.
- อุมาพร ทัศนานุรักษ์. (2554). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนอ่านแบบ CIRC กับการสอนอ่านตาม คู่มือครู*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการมัธยมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.

- อุทิศ บำรุงชีพ. (2556). เอกสารประกอบการสอน วิชาบังคับวิชาชีพครู 400202. ชลบุรี: ภาควิชา
 นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Anderson, L. W., & Krathwohl, D. (2001). *A taxonomy for learning, teaching, and assessing: A revision of Bloom's taxonomy of educational objectives*. New York: Longman
- Espich, J. E., & Williams, B. (1967). *Developing programed instructional materials*. California: Fearon Publishers Lear Siegler.
- Gagne, R. (1985). *The conditions of learning* (4th ed.). New York: Holt, Rinehart & Winston.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of education* (3rd ed). New York: McGraw-Hill.
- Guilford, J. P. (1967). *The nature of human intelligence*. New York: McGraw-Hill.
- Heathers, G. (1977). *A Working. Definition of individualized Instructional*. *Journal the Education Leadership*, 34(5), 342-345.
- Klingner, J. K., & Vaughn, S. (2000). The healing behaviors of fifth-graders while using collaborative strategic reading (CSR) during ESL content classes. *TESOL Quarterly*, 34(1), 69-98.
- Steals. M. H. (1990). Development to an adapted cooperative learning strategy in a secondary chapter I option 4 reading english/ language rats pairing program. *English, Language Arts*, 51(5), 1564.
- Steffensen, M. S., Joag-Dev, C., & Anderson, R. C. (1979). A cross-cultural perspective on reading comprehension. *Reading Research Quarterly*, 15(1), 10-29
- Topping, K. J., Samuels, J., & Paul, T. (2007). Computerized assessment of indepent reading: Effect of implementation quality on achievement gain. *School Effectiveness and School Improvement*, 18(2), 191-208.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญการตรวจเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. รองศาสตราจารย์เน่งน้อย ดวงดารา ข้าราชการบำนาญ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ
สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย
2. นางวรางคณา เทศนา อาจารย์ประจำวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย
3. นางพรพรรณ หิงคานนท์ อาจารย์ฝ่ายมัธยมศึกษา ประจำวิชาภาษาไทย
โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา
ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนวิชาภาษาไทย
4. นางสาวอนิสานนทงกช ครูเชี่ยวชาญ
โรงเรียนท่าใหม่ “พูลสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล” จังหวัดจันทบุรี
ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย
5. นางสาวอุษณีย์บัวศิริพันธุ์ ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนนายายอามพิทยาคม จังหวัดจันทบุรี
ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและการประเมินผล

ภาคผนวก ข

1. หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย
2. หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย
3. หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

ที่ ศธ ๖๖๒๑/ว. ๑๐๗๗

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๖๙ ถ.ลงหาดบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๕ มิถุนายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ นางน้อย ดวงดารา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เค้าโครงยอวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวมะลิวัลย์ พรนิคม นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔” โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ ดร.มณฑิยา ชมดอกไม้ ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้คณะศึกษาศาสตร์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.เชษฐ ศรีสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน
ผู้รักษาการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้

โทรศัพท์ ๐-๓๘๓๙-๓๔๘๖, ๐-๓๘๑๐-๒๐๖๙

โทรสาร ๐-๓๘๓๙-๓๔๘๕

ผู้วิจัย ๐๘๔-๗๙๖๖๖๕๒

ที่ ศธ ๖๖๒๑/ว. ๑๐๗๗

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๖๙ ถ.ลพทาดบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๕ มิถุนายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน นางวรางคณา เทศนา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เค้าโครงย่อวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวมะลิวัลย์ พรนิคม นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔” โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ ดร.มณฑิยา ชมดอกไม้ ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้คณะศึกษาศาสตร์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน
ผู้รักษาการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้

โทรศัพท์ ๐-๓๘๓๙-๓๔๘๖, ๐-๓๘๑๐-๒๐๖๙

โทรสาร ๐-๓๘๓๙-๓๔๘๕

ผู้วิจัย ๐๘๔-๗๙๖๖๖๕๒

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ โทร ๒๐๒๙, ๒๐๖๙
 ที่ ศธ ๖๖๒๑/๑๗๐๐ วันที่ ๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘
 เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการทำวิจัย
 เรียน นางพชรมนต์ หิงคานนท์

ด้วยนางสาวมะลิวัลย์ พรนิคม นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔” โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ ดร.มณฑิยา ชมดอกไม้ ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้คณะศึกษาศาสตร์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน
 คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ที่ ศธ ๖๖๒๑/ว. ๑๐๗๗

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๖๙ ถ.ลงหาดบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๕ มิถุนายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน นางสาวอนิสาน นนทหงกช

สิ่งที่ส่งมาด้วย เค้าโครงย่อวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวมะลิวัลย์ พรนิคม นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔” โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ ดร.มณฑิยา ฆมตอกไม้ ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้คณะศึกษาศาสตร์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.เชษฐ ศรีสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน
ผู้รักษาการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้

โทรศัพท์ ๐-๓๘๓๙-๓๔๘๖, ๐-๓๘๑๐-๒๐๖๙

โทรสาร ๐-๓๘๓๙-๓๔๘๕

ผู้วิจัย ๐๘๔-๗๙๖๖๖๕๒

ที่ ศธ ๖๖๒๑/ว. ๖๐๗๗

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๖๙ ถ.ลงหาดบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

มิถุนายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน นางสาวอุษณีย์ บัวศิริพันธ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เค้าโครงย่อวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวมะลิวัลย์ พรนิคม นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔” โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ ดร.มณฑิเตอร์ ชมดอกไม้ ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้คณะศึกษาศาสตร์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน
ผู้รักษาการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้

โทรศัพท์ ๐-๓๘๓๙-๓๔๘๖, ๐-๓๘๑๐-๒๐๖๙

โทรสาร ๐-๓๘๓๙-๓๔๘๕

ผู้วิจัย ๐๘๔-๗๙๖๖๖๕๒

ที่ ศธ ๖๖๒๑/ ๖ ๖ ๖ ๖

14 ศธ
10 กย ๕8
14 ๖๖๖
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๖ ถ.ลงหาดบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๒ กันยายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนายายอามพิทยาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวมะลิวัลย์ พรนิคม นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ผลการใช้ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕" โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ ดร.มณฑิยา ชมดอกไม้ ประธานกรรมการ มีความประสงค์ขออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๒, ๔/๓ และ ๕/๒ โดยผู้วิจัยจะขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ ๗ - ๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘ อนึ่ง โครงการวิจัยนี้ได้ผ่านขั้นตอนการพิจารณาทางจริยธรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพาเรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางสาวมะลิวัลย์ พรนิคม
นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา
 โปรดทราบ
 โปรดพิจารณา
 เพื่อแจ้งฝ่าย.....

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.เชษฐ ศรีสวัสดิ์)
รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน
ผู้อำนวยการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

หากวิชาการจัดการเรียนรู้
10 กย ๕8
โทรศัพท์ ๐-๓๘๓๑-๒๐๖๙, ๐-๓๘๓๙-๓๔๘๖
โทรสาร ๐-๓๘๓๙-๓๔๘๕
โทรผู้วิจัย ๐๘๔-๗๙๖๖๖๕๒

- ขพ
- มอช
- มอช
- มอช
- มอช

- ขพ
- มอช
- มอช

ที่ ศธ ๖๖๒๑/ ๑๗๒๒

1456
วันที่ 10 ก.ย. ๖๕
เวลา 14.23 น.

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๖๙ ถ.สิงหนครบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๒ กันยายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนายอำเภอยายอนพิทยาคม
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวมะลิวัลย์ พรนิคม นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลการใช้ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIARC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔” โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ ดร.มณฑิลา ชมดอกไม้ ประธานกรรมการ มีความประสงค์ขออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๑ โดยผู้วิจัยจะขออนุญาต เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ ๑๔ กันยายน พ.ศ.๒๕๕๘ ถึงวันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ.๒๕๕๘ อนึ่ง โครงการวิจัยนี้ได้ผ่านขั้นตอนการพิจารณาทางจริยธรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพาเรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนายอำเภอยายอนพิทยาคม

นางสาวมะลิวัลย์ พรนิคม
๒๖ หมู่ ๑๐ ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี

- จึ่งเรียนมาเพื่อ
- โปรดทราบ
- โปรดพิจารณา
- เพื่อแจ้งฝ่าย.....

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน
ผู้รักษาการแทนหัวหน้าภาควิชาการจัดการเรียนรู้

10 ก.ย. ๖๕
ภาควิชาการจัดการเรียนรู้
โทรศัพท์ ๐-๓๘๑๐-๒๐๖๙, ๐-๓๘๓๙-๓๔๘๖
โทรสาร ๐-๓๘๓๙-๓๔๘๕
โทรผู้วิจัย ๐๘๔-๗๙๖๖๕๒

- ทน
- รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา
ปัทมาภรณ์ กิ่งแก้ว
นางไทย ด.เนตร
๑๑ กย ๖๕

- ทน
- รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา
อ.เนตร
๑๑ กย ๖๕

ภาคผนวก ค

ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องที่ใช้ในการวิจัย

1. ค่าดัชนีความสอดคล้อง (*IOC*) ของแผนการจัดการเรียนรู้
2. ค่าดัชนีความสอดคล้อง (*IOC*) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย
3. ค่าดัชนีความสอดคล้อง (*IOC*) ของแบบวัดความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์
วิจารณ์วรรณคดีไทย
4. ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถ
ในการอ่านวรรณคดีไทย

ตารางที่ 19 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย
และแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC กับจุดประสงค์การเรียนรู้

ข้อ	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	เฉลี่ย
	1	2	3	4	5		
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

ตารางที่ 20 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน
วรรณคดีไทย เรื่อง อิเหนา ตอนท้าวดาห้ไปไช้บนและบุษบาเลี้ยงเทียนกับจุดประสงค์
การเรียนรู้

ข้อ	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	เฉลี่ย
	1	2	3	4	5		
1	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
2	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
3	0	+1	0	+1	+1	3	0.60
4	+1	+1	-1	+1	+1	3	0.60
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
6	+1	0	+1	+1	+1	1	0.80
7	0	0	+1	+1	+1	3	0.60
8	0	+1	0	+1	+1	3	0.60
9	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
13	0	0	+1	+1	+1	3	0.60
14	+1	-1	+1	+1	+1	3	0.60
15	0	0	+1	+1	+1	3	0.60
16	+1	-1	+1	+1	+1	3	0.60
17	-1	+1	+1	+1	+1	3	0.60
18	+1	-1	+1	+1	+1	3	0.60
19	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
21	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
22	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
23	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ข้อ	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	เฉลี่ย
	1	2	3	4	5		
24	0	+1	0	+1	+1	3	0.60
25	+1	0	0	+1	+1	3	0.60
26	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
27	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
28	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80
29	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
30	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
31	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
32	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
33	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
34	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
35	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
36	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
37	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
38	+1	+1	-1	+1	+1	3	0.60
39	+1	+1	-1	+1	+1	3	0.60
40	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
41	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
42	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
43	+1	-1	+1	+1	+1	3	0.60
44	+1	-1	+1	+1	+1	3	0.60
45	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
46	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
47	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
48	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
49	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
50	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ข้อ	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	เฉลี่ย
	1	2	3	4	5		
51	0	+1	0	+1	+1	5	1.00
52	+1	0	0	+1	+1	5	1.00
53	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
54	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
55	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
56	+1	-1	+1	+1	+1	3	0.60
57	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
58	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
59	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
60	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
61	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
62	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
63	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
64	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
65	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
66	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
67	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
68	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
69	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
70	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

ตารางที่ 21 ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (D) ของแบบทดสอบวัดความสามารถ
ในการอ่านวรรณคดีไทยเรื่อง อิเหนา ตอนท้าวดาหาไปจับบนและบุษบาเลี้ยงเทียน

ข้อ	p (ความยากง่าย)	D (อำนาจจำแนก)
1	0.37	0.28
2	0.53	0.74
3	0.50	0.79
4	0.47	0.41
5	0.63	0.58
6	0.73	0.42
7	0.43	0.46
8	0.53	0.45
9	0.63	0.29
10	0.67	0.38
11	0.40	0.23
12	0.67	0.24
13	0.30	0.53
14	0.23	0.49
15	0.47	0.41
16	0.27	0.30
17	0.47	0.56
18	0.40	0.80
19	0.40	0.23
20	0.67	0.53
21	0.43	0.32
22	0.43	0.46
23	0.27	0.58
24	0.40	0.37
25	0.47	0.41

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ข้อ	p (ความยากง่าย)	r (อำนาจจำแนก)
26	0.53	0.31
27	0.57	0.54
28	0.40	0.37
29	0.30	0.82
30	0.27	0.30
31	0.60	0.34
32	0.27	0.44
33	0.63	0.29
34	0.23	0.49
35	0.43	0.32
36	0.60	0.34
37	0.60	0.34
38	0.63	0.58
39	0.67	0.38
40	0.53	0.74

หมายเหตุ ระดับความยากง่าย อยู่ระหว่าง 0.27-0.73

ระดับค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.23-0.82

วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีของ Kuder-Richardson method พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.87

ตารางที่ 22 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างแบบวัดความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิจัยและประเมินค่าวรรณคดี เรื่อง อิเหนา ตอนตอนท้าวดาหาไปไ้บน และนุชบาเลี้ยงเทียบกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ข้อ	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	เฉลี่ย
	1	2	3	4	5		
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
2	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

ภาคผนวก ง

ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ประสิทธิภาพด้านกระบวนการ 80 ตัวแรก (E_1) ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิค CIRC
2. การหาประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ ตามเกณฑ์ 80 ตัวหลัง (E_2) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดี โดยใช้เทคนิค CIRC และแบบวัดความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และประเมินค่าวรรณคดี
3. คะแนนการทดสอบหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิค CIRC ในชั้นรายบุคคล
4. คะแนนการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิค CIRC ในชั้นทดลองกลุ่มเล็ก
5. คะแนนการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิค CIRC ในชั้นทดลองกลุ่มใหญ่
6. คะแนนสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทยเรื่อง อิเหนา ตอนท้าวดาหาไปไช้บนและบุษบาเสี่ยงเทียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 ก่อนและหลังเรียนเพื่อการคำนวณคะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
7. คะแนนสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทยเรื่อง อิเหนา ตอนท้าวดาหาไปไช้บนและบุษบาเสี่ยงเทียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 ก่อนและหลังการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรม เพื่อทดสอบความแตกต่างโดยใช้ สูตร t -test Dependent
8. คะแนนสอบวัดความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และประเมินค่าวรรณคดีเรื่อง อิเหนา ตอนท้าวดาหาไปไช้บนและบุษบาเสี่ยงเทียน หลังการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/ 2 เพื่อคำนวณร้อยละของคะแนนรวมและค่าความเชื่อมั่น
9. คะแนนสอบวัดความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และประเมินค่าวรรณคดีเรื่อง อิเหนา ตอนท้าวดาหาไปไช้บนและบุษบาเสี่ยงเทียน หลังการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/ 1 เพื่อการคำนวณร้อยละของคะแนนรวม

ตารางที่ 23 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพด้านกระบวนการ 80 ตัวแรก (E_7) ของชุดกิจกรรม
การเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิค CIRC

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้	n	คะแนนเต็ม รวม	คะแนนที่ นักเรียน ทำได้	ประสิทธิภาพ E_7 เต็มรวม
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง กระบวนการอ่านวรรณคดี	39	10	342	87.70
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การวิเคราะห์รูปแบบวรรณคดี	39	10	320	82.00
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การวิเคราะห์วิถีชีวิตของสังคม ในอดีต	39	10	310	79.40
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์	39	20	625	80.01
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง สังเคราะห์ข้อคิดวรรณคดี	39	10	312	80.00
		เฉลี่ย		81.58

ตารางที่ 24 การหาประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ ตามเกณฑ์ 80ตัวหลัง (E_2) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดี โดยใช้เทคนิค CIRC และแบบวัดความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิจาร์ณ และประเมินค่าวรรณคดี

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	คะแนนเต็ม	คะแนนที่นักเรียน	ประสิทธิภาพ
			รวม	ทำได้	
แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดี	39	40	1,200		
แบบวัดความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิจาร์ณ และประเมินค่าวรรณคดี	39	20	600	1,873	80.04

ตารางที่ 25 คะแนนการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 ของนักเรียนจำนวน 39 คน ในชั้นทดลองกลุ่มใหญ่

นักเรียนคนที่	คะแนนจากแบบทดสอบย่อยประจำหน่วย	คะแนนจากแบบทดสอบหลังเรียน
	(60 คะแนน)	(60 คะแนน)
1	49	46
2	51	43
3	50	50
4	51	53
5	42	43
6	51	43
7	45	46
8	45	51
9	48	49
10	48	48

ตารางที่ 25 (ต่อ)

นักเรียนคนที่	คะแนนจากแบบทดสอบย่อยประจำหน่วย	คะแนนจากแบบทดสอบหลังเรียน
	(60 คะแนน)	(60 คะแนน)
11	52	54
12	50	52
13	49	47
14	48	44
15	49	51
16	54	53
17	49	49
18	49	46
19	51	48
20	45	51
21	55	54
22	50	53
23	45	44
24	46	38
25	44	39
26	50	46
27	48	40
28	53	52
29	47	50
30	46	42
31	45	43
32	50	47
33	46	47
34	48	50
35	50	52
36	55	56

ตารางที่ 25 (ต่อ)

นักเรียนคนที่	คะแนนจากแบบทดสอบย่อยประจำหน่วย	คะแนนจากแบบทดสอบหลังเรียน
	(60 คะแนน)	(60 คะแนน)
37	50	49
38	50	50
39	55	54
รวม	1909	1873
คะแนนเฉลี่ย	48.95	48.03

จากตารางที่ 19 จะได้

$$\begin{aligned}
 E_1 &= \frac{\bar{Y}_1}{A} \times 100 \\
 &= \frac{48.95}{60} \times 100 \\
 &= 81.58
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 E_2 &= \frac{\bar{Y}_2}{B} \times 100 \\
 &= \frac{48.03}{60} \times 100 \\
 &= 80.04
 \end{aligned}$$

ตารางที่ 26 คะแนนสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทยเรื่อง อิเหนา ตอนท้าวดาหา
ไปใช้บันและบุษบาเลี้ยงเทียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 ก่อนและหลัง
การสอนโดยใช้ชุดกิจกรรม จำนวน 37 คน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อการคำนวณคะแนน
เฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

นักเรียนคนที่	คะแนนทดสอบก่อนใช้ชุดการสอน		คะแนนทดสอบหลังใช้ชุดการสอน	
	คะแนนเต็ม 40 คะแนน		คะแนนเต็ม 40 คะแนน	
	x_1	x_1^2	x_2	x_2^2
1	10	100	16	256
2	17	289	25	625
3	7	49	21	441
4	14	196	27	729
5	18	324	36	1296
6	17	289	35	1225
7	15	225	31	961
8	20	400	35	1225
9	17	289	29	841
10	13	169	27	729
11	9	81	21	441
12	21	441	34	1156
13	15	225	30	900
14	18	324	26	676
15	14	196	28	784
16	21	441	36	1296
17	15	225	31	961
18	21	441	36	1296
19	16	256	30	900
20	20	400	36	1296
21	16	256	25	625

ตารางที่ 26 (ต่อ)

นักเรียน คนที่	คะแนนทดสอบก่อนใช้ชุดการสอน		คะแนนทดสอบหลังใช้ชุดการสอน	
	คะแนนเต็ม 40 คะแนน		คะแนนเต็ม 40 คะแนน	
	X_1	X_1^2	X_2	X_2^2
22	13	169	26	676
23	17	289	30	900
24	17	289	31	961
25	13	169	21	441
26	19	361	30	900
27	18	324	31	961
28	22	484	36	1296
29	15	225	28	784
30	15	225	30	900
31	10	100	25	625
32	20	400	36	1296
33	15	225	29	841
34	15	225	30	900
35	22	484	31	961
36	15	225	21	441
37	17	289	27	729
$N = 37$	$\sum X_1 = 597$	$\sum X_1^2 = 10099$	$\sum X_2 = 1077$	$\sum X_2^2 = 32271$
	$\bar{X} = 16.14$		$\bar{X} = 29.11$	
	$SD = 3.60$		$SD = 5.06$	

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$$SD = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

ตารางที่ 27 คะแนนสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทยเรื่อง อิเหนา ตอนท้าวดาหาไป
ใช้บันและบุษบาเลี้ยงเทียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/ 1 ก่อนและหลังการสอน
โดยใช้ชุดกิจกรรม จำนวน 37 คน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทดสอบความแตกต่างโดยใช้
สูตร t-test Dependent

นักเรียนคนที่	คะแนนแบบทดสอบ		ผลต่าง <i>D</i>	<i>D</i> ²
	(คะแนนเต็ม 40 คะแนน)			
	ก่อนเรียน	หลังเรียน		
1	10	16	6	36
2	17	25	8	64
3	7	21	14	196
4	14	27	13	169
5	18	36	18	324
6	17	35	18	324
7	15	31	16	256
8	20	35	15	225
9	17	29	12	144
10	13	27	14	196
11	9	21	12	144
12	21	34	13	169
13	15	30	15	225
14	18	26	8	64
15	14	28	14	196
16	21	36	15	225
17	15	31	16	256
18	21	36	15	225
19	16	30	14	196
20	20	36	16	256
21	16	25	9	81

ตารางที่ 27 (ต่อ)

นักเรียนคนที่	คะแนนแบบทดสอบ		ผลต่าง <i>D</i>	<i>D</i> ²
	(คะแนนเต็ม 40 คะแนน)			
	ก่อนเรียน	หลังเรียน		
22	13	26	13	169
23	17	30	13	169
24	17	31	14	196
25	13	21	8	64
26	19	30	11	121
27	18	31	13	169
28	22	36	14	196
29	15	28	13	169
30	15	30	15	225
31	10	25	15	225
32	20	36	16	256
33	15	29	14	196
34	15	30	15	225
35	22	31	9	81
36	15	21	6	36
37	17	27	10	100
			$\sum D = 480$	$\sum D^2 = 6568$

สถิติที่ใช้ในการทดสอบความแตกต่างของคะแนนสอบความสามารถในการอ่าน
วรรณคดีไทย ก่อนและหลังการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดี สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ใช้สูตร t-test Dependent

$$\begin{aligned}
 t &= \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}} \\
 \text{แทนค่า } t &= \frac{480}{\sqrt{\frac{37(6568) - (480)^2}{37-1}}} \\
 t &= \frac{480}{18.72} \\
 &= 25.64 \\
 df &= N-1 \\
 &= 36
 \end{aligned}$$

จากตาราง t ซึ่งมี $df=36$ ระดับความเชื่อมั่น .01 มีค่า 2.423

ตารางที่ 28 คะแนนสอบวัดความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ห้วงจรณ์ และประเมินค่า
วรรณคดีเรื่อง อิเหนา ตอนท้าวคานหาไปใช้บนและบุษบาเสี่ยงเทียนหลังการสอนโดยใช้
ชุดกิจกรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/2 จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง
เพื่อกำหนดร้อยละของคะแนนรวมและค่าความเชื่อมั่น

นักเรียนคนที่	คะแนนสอบแต่ละข้อ				คะแนนรวม 20 คะแนน	ร้อยละของคะแนน รวม
	(ข้อละ 5 คะแนน)					
	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4		
1	3	2	2	3	10	50
2	5	4	5	4	18	90
3	3	2	2	3	10	50
4	3	4	3	4	14	70
5	3	3	4	3	13	65
6	4	3	4	3	14	70
7	3	2	2	3	10	50
8	4	2	3	4	13	65
9	3	2	4	3	12	60
10	5	4	4	4	17	85
11	4	2	3	1	10	50
12	5	4	4	4	17	85
13	2	3	2	3	10	50
14	4	3	3	5	15	75
15	5	4	4	3	16	80
16	4	3	4	4	15	75
17	4	3	3	3	13	65
18	4	2	3	4	13	65
19	4	2	3	5	14	70
20	4	3	3	4	14	70
21	3	2	3	2	10	50

ตารางที่ 28 (ต่อ)

นักเรียนคนที่	คะแนนสอบแต่ละข้อ				คะแนนรวม 20 คะแนน	ร้อยละของคะแนน รวม
	(ข้อละ 5 คะแนน)					
	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4		
22	4	2	3	2	11	55
23	4	3	4	4	15	75
24	4	3	4	4	15	75
25	4	3	3	0	10	50
26	3	2	2	3	10	50
27	5	3	3	4	15	75
28	4	3	3	4	14	70
29	5	4	4	4	17	85
30	4	3	4	4	15	75
	รวม				400	2,000
				เฉลี่ย	13.33	66.66

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.74

ตารางที่ 29 คะแนนสอบวัดความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ห้วงจรณ์ และประเมินค่า
วรรณคดีเรื่อง อิเหนา ตอนท้าวดาหาไปไ้จับและบุษบาเสียงเทียนหลังการสอนโดยใช้
ชุดกิจกรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/ 1 จำนวน 37 คน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
เพื่อการคำนวณร้อยละของคะแนนรวม

นักเรียนคนที่	คะแนนสอบแต่ละข้อ				คะแนนรวม 20 คะแนน	ร้อยละของคะแนน รวม
	(ข้อละ 5 คะแนน)					
	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4		
1	5	3	4	3	15	75
2	5	3	4	3	15	75
3	4	4	5	5	18	90
4	4	4	5	5	18	90
5	4	3	5	4	16	80
6	4	4	5	5	18	90
7	4	2	4	5	15	75
8	4	4	5	4	17	85
9	4	3	3	4	14	70
10	3	2	5	5	15	75
11	5	5	4	4	18	90
12	5	5	3	5	18	90
13	4	4	5	4	17	85
14	4	4	3	5	16	80
15	4	3	5	4	16	80
16	3	5	5	5	18	90
17	3	4	3	5	15	75
18	5	3	4	5	17	85
19	3	3	5	3	14	70
20	3	4	5	5	17	85
21	3	4	5	4	16	80

ตารางที่ 29 (ต่อ)

นักเรียนคนที่	คะแนนสอบแต่ละข้อ				คะแนนรวม 20 คะแนน	ร้อยละของ คะแนนรวม
	(ข้อละ 5 คะแนน)					
	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4		
22	5	5	4	4	18	90
23	4	4	4	4	16	80
24	4	3	5	5	17	85
25	4	3	4	3	14	70
26	3	3	3	5	14	70
27	5	3	3	4	15	75
28	5	5	4	3	17	85
29	4	3	5	4	16	80
30	4	4	5	5	18	90
31	4	3	5	4	16	80
32	4	4	5	3	16	80
33	3	4	4	4	15	75
34	2	4	4	5	15	75
35	3	3	5	5	16	80
36	3	3	4	5	15	75
37	3	3	5	5	16	80
เฉลี่ย					16.14	80.68

ภาคผนวก จ

1. ตัวอย่างชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาไทย โดยใช้เทคนิค CIRC
2. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย
3. แบบวัดความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีไทย

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วรรณคดีไทย

เรื่องอิเหนา ตอนตึกกะหม่อมกษัตริย์

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

โรงเรียนนายายอามพิทยาคม อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี

โดย

นางสาวมะลิวัลย์ พรนิศม

คำชี้แจง

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยเรื่อง อิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สร้างขึ้นเพื่อศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งมีเนื้อหาที่ใช้ในการฝึกทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดี คือ การอ่านจับใจความสำคัญการเขียนย่อความ และการเขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ และการวิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินค่าวรรณคดี เรื่อง อิเหนา ซึ่งชุดกิจกรรมการเรียนรู้นี้ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 15 แผน เวลาที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้จำนวน 15 ชั่วโมง ดังนี้

1. หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง กระบวนการอ่านวรรณคดี
2. หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การวิเคราะห์รูปแบบวรรณคดี
3. หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การวิเคราะห์วิถีชีวิตของสังคมในอดีต
4. หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์
5. หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง สังเคราะห์ข้อคิดวรรณคดี

มะลิวัลย์ พรนิคม

คำชี้แจง

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยเรื่อง อิเหนา ตอนศึกกะหมังกูหนิง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียน ได้เรียนแบบร่วมมือ คือ นักเรียนสามารถทำงานกลุ่มและช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม รวมถึงการปฏิบัติกิจกรรมรายบุคคล โดยศึกษาความรู้เกี่ยวกับการอ่านวรรณคดีเพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์รูปแบบวรรณคดีตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น วิถีชีวิตของสังคมในอดีตว่าเป็นอย่างไร ศึกษาคุณค่าด้านวรรณศิลป์เพื่อให้ได้รับอรรถรสในการอ่านวรรณคดีและเข้าใจคุณค่าของวรรณคดีทั้งด้านวรรณศิลป์ ความรู้ความคิดที่ และการสังเคราะห์ข้อคิดจากวรรณคดีเพื่อสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 วรรณคดีเรื่อง อิเหนา ตอนศึกกะหมังกูหนิง

ภาคเรียนที่ 1

เรื่อง กระบวนการอ่านวรรณคดี

เวลา 1 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ท 1.1 ม. 4-6/ 6 การตอบคำถามจากการอ่านประเภทต่าง ๆ ภายในเวลาที่กำหนด

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด ท 2.1 ม. 4-6/ 1 การเขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยใช้ภาษาเรียบเรียงถูกต้อง มีข้อมูล และสาระสำคัญชัดเจน

2. สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญ การอ่านและเขียนเชิงวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดี การเขียนผังความคิด ทักษะการทำงานกลุ่ม โดยการจัดการสอนที่เน้นการปฏิบัติแบบร่วมมือเพื่อให้เกิดทฤษฎี และทักษะการเรียนรู้ด้านการอ่านและการเขียน

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 ตอบคำถามเกี่ยวกับความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดี การเขียนเชิงวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดี และการอ่านจับใจความสำคัญของวรรณคดีได้

3.2 อ่านจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

3.3 ระบุกรอบแนวคิด และผังความคิดของเรื่องที่อ่านได้

3.4 อ่านเชิงวิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่านได้

3.5 วิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่านได้

4. ตารางการเรียนรู้

- 4.1 ความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญของวรรณคดี การอ่านเชิงวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดี และการเขียนเชิงวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดี
- 4.2 การอ่านจับใจความสำคัญของวรรณคดี
- 4.3 การอ่านเชิงวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดี
- 4.4 การเขียนเชิงวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดี

5. กิจกรรมการเรียนรู้

1. ขั้นเตรียมความพร้อม

1.1 แบ่งนักเรียนออกเป็น 7 กลุ่ม แต่ละกลุ่มประกอบด้วยนักเรียนเก่ง: กลาง: อ่อน ในอัตราส่วน 1-2: 3: 1-2 ตามรายชื่อที่ครูกำหนด จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันตั้งชื่อกลุ่ม และเขียนชื่อสมาชิกกลุ่มลงในเอกสารชุดกิจกรรมการเรียนรู้

1.2 ครูสนทนากับนักเรียนว่าในวันนี้จะเรียนเกี่ยวกับการอ่านจับใจความสำคัญ การอ่านเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ และการเขียนเชิงวิเคราะห์วิจารณ์เกี่ยวกับวรรณคดีโดยครูอธิบายเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญให้นักเรียนแต่ละกลุ่มฟัง เพื่อพิจารณาหาความคิดหลักและประเด็นสำคัญในเรื่องที่อ่าน

1.3 ครูยกข้อความตัวอย่างบนกระดานให้นักเรียนอ่าน แล้วนักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันตอบคำถามที่ครูคิดป้ายนิเทศข้อความบนกระดานคำดังกล่าวและคำถามต่อไปนี้

วิชาหมอดูเปรียบไปก็เหมือนการปฏิบัติธรรม ที่ต้องให้ครบทั้ง 3 หลัก คือต้องศึกษาเรียนรู้ก่อน แล้วลงมือปฏิบัติ จนได้เห็นผลจากการปฏิบัติจนบรรลุธรรม หลุดพ้นจากกิเลส หรือที่เรียกเป็นภาษาพระว่า ปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ นั่นเอง ส่วนที่พูดกันว่า หมอดูเป็นเครื่องจันวิชานั้นก็จริง แม้พระพุทธรูปองค์ที่ทรงตรัสไว้เช่นนั้น แต่ทรงหมายเฉพาะผู้ที่มุ่งหวังผลนิพพาน ว่าไปทำไมมี ทุกศาสตร์ของทางโลกก็ล้วนเป็นเครื่องจันวิชาทั้งสิ้น เพราะเป็นศาสตร์ที่เป็นอุปสรรคต่อการบรรลุธรรมผลนิพพาน หรือขวางทางพระนิพพาน เหตุก็เพราะศาสตร์ทางโลกถูกขับเคลื่อนด้วยกิเลสตัณหา เพื่อความอยากได้ อยากดี อยากมี อยากเป็น อยากเด่น อยากดัง แต่พุทธธรรมเป็นไปเพื่อลด ละ ปล่อยวางจากความอยากทั้งปวง อย่างหนึ่งก็เพื่อเอาเข้า อีกอย่างเพื่อเอาออก ดังนั้น จึงต้องรู้และแยกแยะให้เป็น

ผู้แต่ง พงษ์ศักดิ์ จันทฤกษา จากหนังสือ หมอดอกฟ้ากะแฉ่ง หน้า 158

คำถามประเด็นดังนี้

- เรื่องที่นักเรียนได้อ่านเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
- นักเรียนเห็นด้วยกับข้อสรุปของผู้เขียนหรือไม่อย่างไร
- อะไรคือประเด็นสำคัญที่ทำให้ผู้เขียนนำเข้าสู่ข้อสรุปนี้

2. ขั้นนำเสนอบทเรียนต่อชั้นเรียน

2.1 นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 1 ตอนที่ 1 เรื่อง การอ่านและการเขียนวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีแล้วตอบคำถาม ให้เข้าใจ ครูอธิบายความรู้เพิ่มเติม สรุปเนื้อและการตอบคำถามของนักเรียนเพื่อขยายความเข้าใจให้ชัดเจนยิ่งขึ้น จากนั้นนักเรียนอ่านข้อความ แล้วตอบคำถามว่า

- ข้อความที่ยกมานี้มุ่งแสดงเนื้อหาอย่างไร
- อารมณ์ที่ตัวละครแสดงออกเป็นอย่างไร
- ผู้เขียนมีจุดประสงค์เพื่ออะไรในการแสดงเนื้อหา

เพื่อวิเคราะห์ประเด็นสำคัญของเนื้อหาตั้งข้อความต่อไปนี้

“สวัสดิ” บรูโนทัก

“สวัสดิ” เด็กชายคนนั้นตอบ

เด็กชายตัวเล็กกว่าบรูโนและนั่งอยู่ที่พื้นด้วยสีหน้าหงอยเหงา เขาสวมชุดนอนลายทาง เหมือนอย่าง que ทุกคนอยู่อีกฝั่งรั้วใส่กัน รวมถึงหมวกผ้าลายทางบนศีรษะด้วย เขาไม่ได้สวมรองเท้าหรือถุงเท้า และเท้าของเขาก็ออกจะสกปรก บนแขนมีปลอกแขนที่มีรูปดาว

บรูโนเดินเข้าไปหา เด็กชายกำลังนั่งขัดสมาธิอยู่ที่พื้นตามองดูดินเบื้องหน้า แต่เมื่อผ่านไปสักพักก็เงยหน้าขึ้น บรูโนจึงได้เห็นเขา ซึ่งออกจะเป็นใบหน้าที่แปลกมากด้วย ผิวของเขาเกือบจะเป็นสีเทา แต่ไม่เหมือนสีเทาใดๆ ที่บรูโนเคยเห็นมาก่อน เมื่อเด็กชายมองมาที่บรูโน บรูโนก็เห็นแต่ดวงตาเศร้าๆ นั้นกลับมา

บรูโนแน่ใจว่าเขาไม่เคยเห็นเด็กคนไหนสวมกะหรงและโศกเศร้าเท่านี้มาก่อนในชีวิต แต่ก็ตัดสินใจว่าจะคุยกับเขา

ผู้แต่ง จอนห์บอยน์ ผู้แปล วารี ตัณฑุลากร จากหนังสือเด็กชายในชุดลายทาง
หน้า 102

2.2 นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 1 ตอนที่ 2 เรื่อง การเขียนแผนภาพความคิดแล้ว ช่วยกันศึกษาและวิเคราะห์จากตัวอย่างที่ครูกำหนดให้ครูอธิบายความรู้ในเนื้อหาเพิ่มเติม ซึ่งในเนื้อหาที่นักเรียนต้องเขียนขึ้นเองจะต้องมีการแยกประเด็นสำคัญของแต่ละเรื่องก่อน เนื่องจากเป็น ทิศทางในการเขียนภาพในใจขึ้น

2.3 แต่ละกลุ่มร่วมกันตอบคำถามจากการยกตัวอย่าง ในประเด็นดังนี้

ผลของกรรมอาจเปรียบได้กับการปลูกต้นไม้ ต้นไม้บางชนิดออกผลเร็ว เช่น ต้นกล้วย บางชนิดออกผลช้า เช่น ต้นตาล อย่างไรก็ตาม สิ่งที่น่าอนคือปลูกต้นไม้ชนิดใดย่อมได้ผลของต้นไม้ชนิดนั้น กรรมดีและกรรมชั่วก็เหมือนกัน คือทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เป็นกฎธรรมชาติ

ผู้แต่ง พระอาจารย์มิตซูโอะคเวสโก จากหนังสือ ตีใจที่ได้ทราบ หน้าที่ 137

- สาระสำคัญของเรื่องดังกล่าวคืออะไร
- ควรนำเรื่องดังกล่าวมาเขียนแผนภาพความคิด ในหัวข้อใด และจะเขียนในประเด็นใดบ้าง

3. ขั้นปฏิบัติกิจกรรมการอ่านและเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิจัย และประเมินค่าจากวรรณคดี

3.1 นักเรียนในกลุ่มแต่ละกลุ่มร่วมกันทำใบงานที่ 1 เกี่ยวกับการอ่านจับใจความสำคัญ จากตัวอย่างข้อความ และการเขียนวิเคราะห์ วิจัยจากเรื่องที่อ่าน ในด้านเนื้อหาการเขียน แสดงความคิดเห็นด้านความรู้สึกรู้สึกผู้แต่ง และบอกจุดมุ่งหมายเรื่องที่อ่าน

3.2 นักเรียนในกลุ่มแต่ละกลุ่มร่วมกันทำใบงานที่ 2 เรื่องการเขียนแผนภาพความคิด ซึ่งเป็นกระบวนการที่นักเรียนต้องวาดภาพในใจ ขึ้นก่อนจากการศึกษาจากเอกสาร ใบความรู้ แล้วเขียนเป็นสัญลักษณ์เป็นภาพหรือตัวอักษรขึ้น แล้วให้นักเรียนใช้สีช่วยเสริมความจำให้คงทน จากนั้นให้นักเรียนนำเสนอผลงานการทำใบงานกลุ่ม ที่ 2 โดยส่งตัวแทนออกมานำเสนอ เพื่อให้แต่ละกลุ่มได้บันทึกข้อมูลการนำเสนอเนื้อหาของแต่ละกลุ่มว่ามีความคิดแตกต่างหรือเหมือนกันอย่างไรบ้าง เพื่อฝึกการวิเคราะห์วิจัยผลงานของกลุ่มอื่น

3.3 นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายความรู้ผลงานการนำเสนอของทุกกลุ่ม เพื่อให้เห็นแนวทางในการทำแผนภาพความคิดและการสรุปความรู้ในเรื่องที่อ่านต่อไป

4. ขั้นสรุปและประเมินผล

4.1 นักเรียนทำแบบประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม จากแบบสังเกตการประเมินผลงานกลุ่มเพื่อการปรับปรุงแก้ไขความรับผิดชอบงานร่วมกันต่อไป

4.2 นักเรียนทำใบงานเดี่ยวเพื่อเป็นการทดสอบเก็บคะแนนเป็นรายบุคคล

4.3 ครูแจ้งผลการประเมินของกลุ่มที่ผ่านเกณฑ์ กล่าวคำชมเชยให้กลุ่มที่ผ่านเกณฑ์ และให้กลุ่มที่ไม่ผ่านเกณฑ์พยายามต่อไป

6. สื่อการเรียนรู้

6.1 ใบความรู้ที่ 1

6.2 แบบฝึกหัดที่ 1

6.3 แบบฝึกหัดที่ 2

6.4 แบบฝึกหัดที่ 3

7. การวัดผลและประเมินผล

7.1 วิธีวัด

การทดสอบจากการทำแบบฝึกหัดที่ 3 แบบอัตนัยเขียนตอบคำถาม

7.2 เครื่องมือวัด

แบบฝึกหัดแบบอัตนัยเขียนตอบ

7.3 เกณฑ์การประเมิน

7.3.1 คะแนน 1 ได้ระดับคุณภาพ 1 หรือควรปรับปรุง

7.3.2 คะแนน 2 ได้ระดับคุณภาพ 2 หรือพอใช้

7.3.3 คะแนน 3 ได้ระดับคุณภาพ 3 หรือปานกลาง

7.3.4 คะแนน 4 ได้ระดับคุณภาพ 4 หรือดี

7.3.5 คะแนน 5 ได้ระดับคุณภาพ 5 หรือดีมาก

8. บันทึกผลหลังการสอน

8.1 ผลการสอน.....

.....

.....

.....

.....

.....

8.2 ปัญหาและอุปสรรค.....

.....

.....

.....

8.3 แนวทางแก้ไข.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(นางสาวมะลิวัลย์ พรนิคม)

แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

กลุ่มที่

สมาชิกกลุ่ม 1..... 2.....
 3..... 4.....
 5..... 6.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความจริง

พฤติกรรมที่สังเกต	คะแนน		
	3	2	1
1. มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
2. มีความกระตือรือร้นในการทำงาน			
3. รับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย			
4. มีขั้นตอนในการทำงานอย่างเป็นระบบ			
5. ใช้เวลาในการทำงานอย่างเป็นระบบ			
รวม			

เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรมที่ทำเป็นประจำ ให้ 3 คะแนน
 พฤติกรรมที่ทำเป็นบางครั้ง ให้ 2 คะแนน
 พฤติกรรมที่ทำเป็นน้อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนน

ช่วงคะแนน ระดับคุณภาพ
 13-15 ดี
 8-12 ปานกลาง
 5-7 ปรับปรุง

ใบความรู้ที่ 1 เรื่องการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ วิเคราะห์

การอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์

การอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ หมายถึง กระบวนการที่เกิดจากการอ่านอย่างพิจารณาด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและรอบคอบแล้วสามารถแยกแยะสิ่งต่าง ๆ ที่อ่านได้อย่างครบถ้วน และนำข้อมูลที่วิเคราะห์มาเขียนได้อย่างสมเหตุสมผล

การวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดี

การวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีตามหลักการวิเคราะห์วิจารณ์เบื้องต้น หมายถึง การแยกแยะเพื่อพิจารณาไตร่ตรอง หาข้อดีข้อเสีย หาจุดเด่นจุดด้อย หาเหตุผลในการจะนำไปสู่การวินิจฉัยตัดสินใจ เพื่อประเมินคุณค่าของหนังสือในด้านต่าง ๆ เพื่อจุดประสงค์ใดจุดประสงค์หนึ่ง เช่น เพื่อความซาบซึ้ง เพื่อการนำไปประยุกต์ใช้ เพื่อแนะนำหนังสือ และเป็นการอธิบายลักษณะของหนังสือ ทั้งในส่วนเนื้อเรื่อง ความคิดเห็นและทำนองแต่ง

ดังนั้น การอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ วิเคราะห์ วรรณคดี จึง หมายถึง การเขียนซึ่งเกิดจากการอ่านอย่างใคร่ครวญและวิเคราะห์ส่วนต่าง ๆ ของสารออกมาได้ตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น

ประโยชน์ของการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ วิเคราะห์ วรรณคดี

1. ทำให้ได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่จากการอ่านและเขียน โดยใช้การอ่านเป็นหนทางในการรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ
2. ทำให้มีพัฒนาทางด้านความคิด การแสวงหาความรู้ และการสะสมความรู้ เป็นการพัฒนาสติปัญญาของมนุษย์
3. ทำให้ไม่ถูกชักจูงไปในทางที่ไม่ควร ไม่หลงไปกับโฆษณาชวนเชื่อ เพราะการวิเคราะห์ตั้งอยู่บนหลักการของเหตุผล
4. เป็นการแนะนำหนังสือที่ผู้อ่านไม่รู้ผ่านการวิเคราะห์วิจารณ์หนังสือเรื่องนั้น ๆ ของผู้วิจารณ์

5. ทำให้เห็นคุณค่าทางด้านสังคมและทางคุณค่าด้านวรรณศิลป์ ความงามของการร้อยเรียงภาษาของหนังสือที่ผ่านการวิเคราะห์วิจารณ์

6. กระตุ้นให้เราเกิดความคิด เพราะการวิเคราะห์วิจารณ์หนังสือบางครั้งผู้วิจารณ์อาจมีความที่ขัดแย้งกับผู้อ่าน ซึ่งสุดท้ายผู้อ่านอาจจะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับผู้วิจารณ์

แนวทางการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ วิจารณ์ วรรณคดี

1. จับประเด็นเนื้อหาสาระของเรื่องได้ โดยอ่านอย่างคร่าว ๆ และอ่านอย่างละเอียด เฉพาะหัวข้อที่เห็นว่าควรจะแปลความและตีความโดยละเอียด ทั้งคำ วลี และประโยคที่สัมพันธ์กัน เพื่อให้เข้าใจได้ชัดเจนและอ่านทบทวนหัวข้อต่าง ๆ เพื่อหาแนวคิด ความรู้สึก และจุดมุ่งหมาย และอ่านซ้ำในส่วนที่ยังไม่เข้าใจ

2. พิจารณาส่วนประกอบต่าง ๆ ของงานเขียนได้ เมื่อผู้อ่านสามารถจับประเด็นสำคัญได้ ก็จะได้รับความรู้ในเรื่องนั้น ๆ จึงควรพิจารณาส่วนประกอบต่าง ๆ จนครบตามลักษณะ โครงสร้างของงานเขียนนั้นตามหัวข้อต่อไปนี้

2.1 การวิเคราะห์รูปแบบ

2.1.1 รูปแบบคำประพันธ์ร้อยแก้ว เช่น เรื่องสั้น นวนิยาย สารคดี บทความ บทละคร ร้อยกรอง เช่น โคลง ฉันท์ กาพย์ ร่าย กลอน

2.1.2 รูปแบบการดำเนินเรื่อง/ธรรมเนียมนิยมในการแต่ง เช่น วรรณคดีไทย ร้อยกรอง จะเริ่มต้นด้วยบทไหว้ครู มีบทชมธรรมชาติ มีบทเปรียบกล่าวถึงการพลัดพรากคร่ำครวญ มีบทอศรรรย์ ตอนท้ายจบลงด้วยคำอธิบายฐานของผู้แต่ง หรือบอกจุดมุ่งหมายในการแต่ง แล้วบอกชื่อผู้แต่ง เป็นต้น

2.2 การวิเคราะห์องค์ประกอบ

2.2.1 โครงเรื่อง (Plot) ใคร ทำอะไร กับใคร ที่ไหน อย่างไร ทำไม

2.2.2 ตัวละคร (Characters) หมายถึง ผู้มีบทบาทในเรื่อง อาจเป็น คน สัตว์ อมนุษย์ หรือสิ่งของก็ได้ ต้องวิเคราะห์ลักษณะนิสัยตัวละคร บุคลิกภาพ บทบาทในเรื่อง ความสมจริงของบทบาทและพฤติกรรมเหมาะสม/ประทับใจเพียงใด

2.2.3 ฉาก (Setting) หมายถึง สถานที่ และเวลา รวมทั้งสิ่งแวดล้อมรอบตัวละคร ที่เรื่องนั้น ๆ เกิดขึ้น

2.2.4 กลวิธีการแต่ง (Technique) หมายถึง การวิเคราะห์กลวิธีการแต่ง ฉันทลักษณ์ วจนลีลา การสร้างสรรค์ภาพพจน์ การสร้างเสียงเสนาะ ความไพเราะของบทร้อยกรอง

คือความไพเราะอันเกิดจากรสคำและรสความไพเราะเพื่อนำไปสู่การสื่อความหมาย หรือกลวิธีในการเสนอเรื่อง/ เล่าเรื่อง (เช่น ผู้ประพันธ์เล่า หรือตัวละครเล่า) โดยวิเคราะห์ ดังนี้

วิเคราะห์สำนวนภาษาการวิเคราะห์สำนวนภาษาในงานเขียนประเภท ร้อยแก้ว ร้อยกรอง โดยพิจารณา ดังนี้

2.2.4.1 วิเคราะห์คำ งานเขียนนั้นมีลักษณะการใช้คำอย่างไร ถูกต้องตามอักขรวิธี ตรงตามความหมายชัดเจนไม่กำกวม ถูกต้องด้านการสื่อสารไม่ชวนให้ไขว้เขว และความถูกต้องด้านการใช้คำ เช่นความหมายถูกต้องหรือไม่ เป็นคำไทยหรือต่างประเทศ ใช้คำกะทัดรัดหรือฟุ่มเฟือย ใช้คำราชาศัพท์ ศัพท์บัญญัติ คำสแลง ภาษาหนังสือพิมพ์ ว่าใช้ได้ถูกต้องหรือไม่

2.2.4.2 วิเคราะห์ความงามของภาษา ความงามของภาษา เป็นเรื่องที่ไม่ควรมองข้าม การใช้โวหาร การใช้ถ้อยคำต่าง ๆ ก่อให้เกิดอารมณ์ความรู้สึก และจินตนาการเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ดังกล่าวมีดังนี้

2.2.4.2.1 ความไพเราะด้านเสียง เสียงพยัญชนะ สระหรือวรรณยุกต์ จังหวะของเสียง การซ้ำคำ ซ้ำพยางค์ การเลียนเสียงธรรมชาติ ล้วนทำให้ถ้อยคำมีความไพเราะและเกิดรสเมื่อได้อ่าน

2.2.4.2.2 ความกลมกลื่นของถ้อยคำ การใช้ถ้อยคำที่สอดคล้อง และประสานกันอย่างเหมาะสม ราบรื่น ถ่ายทอดความหมายได้อย่างลึกซึ้งย่อมทำให้เกิดความงาม

2.2.4.2.3 การใช้คำที่มีพลังเร้าใจให้ติดตาม การใช้คำที่มีพลังจะทำให้ผู้อ่านรับรู้และคล้อยตามความคิดของผู้เขียนได้ง่าย ควรดูว่าคำเหล่านั้นทำให้เกิดความรู้สึกในด้านใด

2.2.4.2.4 การใช้โวหารภาพพจน์ เป็นศิลปะการใช้ภาษาซึ่งมักพบในงานเขียน โวหาร คือการใช้ถ้อยคำอย่างมีชั้นเชิง มีการเลือกสรร เรียบเรียงในทำนองต่าง การใช้โวหารภาพพจน์เป็นกลวิธีที่จะสื่อความหมายให้ผู้อ่าน สร้างภาพขึ้นในใจ ซึ่งมีดังนี้

1) อุปมา (Simile) คือ การเปรียบเทียบที่เหมือนกันมักมีคำเชื่อม เช่น เหมือน เปรียบ ดุจ ดัง ประหนึ่ง ละม้าย เทียม เพียง เสมอ ปาน ราว นอกจากนี้ยังใช้คำว่าเป็นและคือเมื่อมีความหมายว่าเหมือน การอุปมาเป็น การเปรียบเทียบเหมือน เช่น

“เจ้างามพัคร์ผ่องเพียงบุหลันฉาย”

“เจ้างามเนตรประหนึ่งนัยนาทราย เจ้างามขนงก่งละม้ายคันศรทรงอัปลักษณ์

2) อุปลักษณ์ (Metaphor) คือ ภาพพจน์ที่เกิดจากการเปรียบเทียบมากล่าว เป็นนัยให้ตีความและเข้าใจเอาเอง มักไม่ใช้คำเชื่อมแต่บางบางครั้งอาจใช้คำ คือ และเป็น การใช้อุปลักษณ์เป็นการเปรียบเทียบ เช่น

“พระมหากษัตริย์คือศูนย์รวมใจของคนไทยทั้งชาติ”

เธอเป็นเยี่ยงผู้อยู่เหนือสุด เป็นมงกุฎสูงส่งทรงคุณค่า

เป็นเทียนทิพย์ทอแสงแห่งศรัทธา เป็นผ้าซันน้ำตายามปราศัย”

3) บุคลาธิษฐาน (Personification) คือ ภาพพจน์ที่เกิดจากการเปรียบเทียบ สิ่งไม่มีชีวิตให้มีชีวิต แสดงกริยาเหมือนคน เปรียบสัตว์และสิ่งไม่มีชีวิตให้เหมือนมนุษย์ เช่น

“คืนนี้ทุกดวงคาริกา ทั้งสายธารา

พรรณไม้สายลมร่วมฝัน”

4) อติพจน์ (Hyperbole) คือ การกล่าวเกินจริง เพื่อเน้นอารมณ์และความรู้สึก แต่มิใช่เพื่อการหลอกลวง เช่น

“เธอร้องไห้จนน้ำตาเป็นสายเลือด”

5) ปฏิทรรศน์ (Paradox) คือ ภาพพจน์ที่เกิดจากการใช้ถ้อยคำที่มีความหมายตรงกันข้ามหรือขัดแย้งกัน หรือใช้สัญลักษณ์ที่ขัดแย้งกันแต่สามารถนำมาคู่กันได้ได้อย่างกลมกลืน เช่น

“ยิ่งรีบยิ่งช้า”

“แทนฝั่งธารที่เราฝ่าฝืนถึง เสียงน้ำซึ่งกระซิบสาดปราศจากเสียง”

จักรวาลวุ่นวายไร้สำเนียง โลกนี้เพียงแผ่นภพสงบเย็น

6) นามนัย (Metonymy) คือ ภาพพจน์ที่ใช้เรียกเพียงบางส่วนแต่แทนทั้งหมด เช่น

“ปากกาคมกว่าดาบ” (นักเขียนมีอานุภาพมากกว่านักรบ)

“เขาพยายามทุกวิถีทางที่จะรักษาเก้าอี้ของเขาไว้” (รักษาตำแหน่ง)

7) สัญลักษณ์ (Symbol) คือ การใช้สิ่งหนึ่งแทนสิ่งหนึ่งซึ่งเป็นเครื่องหมาย แสดงภาพความรู้สึกนึกคิด มักใช้สิ่งที่เป็นรูปธรรมแทนสิ่งที่เป็นนามธรรม ความหมายของสัญลักษณ์ย่อมขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมด้วย เป็นการเปรียบเทียบ เช่น

สีขาว แทน ความบริสุทธิ์

เพชร แทน สิ่งมีค่า

นกพิราบ แทน สันติภาพ

2.3 จุดมุ่งหมายของเรื่อง หมายถึง สิ่งที่ผู้เขียนเสนอสาระแก่ผู้อ่าน เพื่อกระตุ้นหรือชักจูงให้ผู้อ่านเกิดความคิดตามแนวคิดของผู้เขียนที่จะสื่อมานั้นต้องมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น เพื่อบอกกล่าว เพื่อแนะนำ เพื่อชักชวน เพื่อสั่งสอน เพื่อตักเตือน เพื่อเตือนภัย เพื่อเยาะเย้ยถากถาง เพื่อถ่ายทอดความรู้สึก เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน และเพื่อยกย่องชมเชย เป็นต้น ผู้อ่านจึงควรพิจารณาว่าผู้เขียนมีเจตนาอย่างไร ถ้อยคำที่เรียบเรียงมานั้นต้องการให้ผู้อ่านได้รับรู้ในเรื่องใด

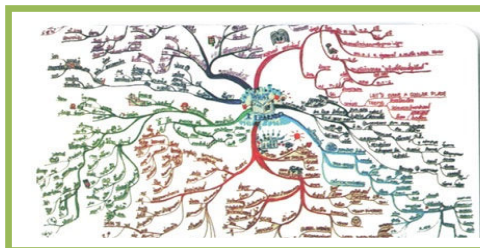
3. การตีความเนื้อหาและความคิด

การตีความเป็นขั้นตอนสำคัญของการวิเคราะห์วิจารณ์ เป็นการค้นหาความหมาย ไม่ใช่การอ่านเอาเรื่อง การเล่าเรื่องย่อ หรือการถอดคำประพันธ์ แต่ต้องอาศัยการประมวลความหมายจากตัวบท ทั้งเนื้อหาสาระ อารมณ์ ทศนคติ และจุดมุ่งหมายที่ประกอบรวมกันอยู่ที่เข้าใจชัดเจน และทั้งที่แฝงไว้ด้วยชั้นเชิงของการเลือกใช้ถ้อยคำภาษา ให้ผู้อ่านครุ่นคิดค้นหาความหมาย โดยอาศัยประสบการณ์และจินตนาการของผู้อ่านแต่ละคน ซึ่งแต่ละคนอาจตีความได้ไม่เหมือนกัน บางครั้งการตีความเกิดจากการที่ผู้แต่งใช้ภาษาที่เป็นสัญลักษณ์ สัญลักษณ์คือสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่กำหนดสมมติให้แทนอีกสิ่งหนึ่ง เช่น กุหลาบแดงแทนความรัก

ใบความรู้ที่ 2 เรื่อง การเขียนแผนภาพความคิด

Mind map หมายถึง การถ่ายทอดความคิด หรือข้อมูลต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสมองลงกระดาษ โดยการใช้ภาพ สี เส้น และการโยงใย แทนการจดย่อแบบเดิมที่เป็นบรรทัด ๆ เรียงจากบนลงล่าง เป็นสื่อช่วยนำข้อมูลภายนอกเข้ามาเก็บรักษาในสมองได้ดี ช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์เนื่องจากเห็นเป็นภาพรวม ช่วยให้สมองเชื่อมโยงกับข้อมูลต่าง ๆ ได้ง่าย เราสามารถประยุกต์ใช้ “Mind map” ได้ในทุกวิถีชีวิตของเรา และสามารถนำมาใช้ใน การตีความ นำไปสู่ความเข้าใจในทุกเรื่องทุกครั้งที่ต้องการไปตลอดชีวิต

ความสำคัญของแผนที่ความคิด

1. วิเคราะห์และเชื่อมโยง
2. เป็นนักคิดที่มีคุณภาพ
3. เรียนรู้อย่างมีความหมาย (ไม่ใช่แบบนกแก้วนกขุนทอง)
4. คิดอย่างยืดหยุ่นได้
5. สื่อสารกับผู้อื่น ได้ดี
6. รับผิดชอบและเป็นฝ่ายรุกต่อการเรียนรู้ของตนเองมากขึ้น (ไม่ใช่รับอย่างเดียว)
7. ตีความและตีกรอบองค์ความรู้ที่ได้รับมาอย่างเป็นรูปธรรม
8. แสวงหาความหมาย มองออกไปนอกห้องเรียน นอกสถาบันการศึกษา
9. จัดการกับปัญหาหรือแก้สถานการณ์ได้อย่างเป็นระบบแต่แฝงไว้ซึ่งความยืดหยุ่น
10. เข้าใจและมีทักษะที่เป็นบวกต่อข้อมูลและข้อโต้แย้ง
12. ตัดสินใจอย่างผู้ที่มองรอบด้าน
13. เห็นความคิดของตนเอง และพร้อมที่จะแสดงความคิดเห็นเมื่อต้องการหรือจำเป็น
14. เป็นกระบวนการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอย่างแท้จริง

ลักษณะสำคัญที่บ่งบอกความเป็น Mind map ดังนี้

1. หัวเรื่องที่เป็นข้อใหญ่ใจความได้รับการกลั่นกรองจนตกผลึกเป็นภาพ “แก่นแกน” ตรงกลาง
2. ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกระจายเป็นรัศมีออกมาเป็น “ก้าน” หรือ “กิ่งแก้ว” แยกแขนงจาก “แก่นแกน” ตรงกลาง
3. กิ่งที่แตกแขนงออกมาแต่ละกิ่งรองรับ คำไข (คำคุณยะ ประเด็น)/ ภาพ โดยมีเส้นเชื่อมเป็นรายละเอียดออกมารอบ ๆ
4. กิ่งต่าง ๆ ต้องเชื่อมต่อยึดโยงกันคูกิ่งไม้หรือรากไม้

ขั้นตอนในการเขียน Mind map

1. วางกระดาษเปล่าตามแนวนอน เริ่มจากกลางหน้า เพราะมันจะช่วยให้สมองของนักเรียนมีอิสระในการคิดแผ่ขยายแขนงกิ่งออกไปได้ทุกทิศทุกทาง และแสดงออกได้อย่างอิสระตามธรรมชาติมากขึ้น
2. ใช้รูปภาพหรือสัญลักษณ์ แทนประเด็นหลัก/ หัวเรื่อง ที่เป็นแกนกลางของเรื่อง ที่นักเรียนกำลังคิด ซึ่งในที่นี้คือตัวเอง เพราะภาพหนึ่งภาพนั้นมีความหมายแทนคำได้นับพัน และยังช่วยให้นักเรียนได้ใช้จินตนาการมากขึ้น ระหว่างที่วาดภาพที่ศูนย์กลางซึ่งเรียกว่า “แก่นแกน” จะช่วยให้ตั้งสติว่ากำลังคิดอะไรอยู่และยังเพิ่มความน่าสนใจให้กับ Mind map แผ่นนั้น นอกจากนั้นก็ช่วยให้เกิดสมาธิด้วย
3. ใช้สีสันทึบให้ทั่วทั้งแผ่น เพราะสีสันทึบช่วยเร้าอารมณ์ได้เช่นเดียวกับรูปภาพสีที่หลากหลายนอกจากจะช่วยเพิ่มชีวิตชีวาให้กับ Mind map แต่ยังช่วยเสริมเพิ่มพลังความคิดสร้างสรรค์ ทั้งเวลาเขียน Mind map ด้วยสีสันทึบก็ทำให้สนุกสนาน
4. เชื่อมโยง “กิ่งแก้ว” ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญ ๆ เข้ากับ “แก่นแกน” ที่เป็นภาพอยู่ตรงกลางและเชื่อม “กิ่งก้อย” หรือความคิดย่อย ๆ แยกแขนงต่อออกมาจาก “กิ่งแก้ว” ออกไปเป็นขั้นที่ 2 และ 3 ตามลำดับ เพราะเหตุใดจึงต้องทำเช่นนั้น สมองของเราทำงานด้วยการเชื่อมโยงความคิด เมื่อเชื่อมโยงกิ่งต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ก็จะเข้าใจและจดจำได้ง่าย การเชื่อมโยงกิ่งแก้วที่เป็นความคิดหลักหลัก ๆ ยังสร้างและกำหนดโครงสร้างพื้นฐานให้กับความคิด และมีความเป็นเอกภาพ
5. วาดกิ่งที่มีลักษณะเป็นโค้ง แทนที่จะเขียนเป็นเส้นตรงเพราะสมองของเราเบื่อเส้นตรง เส้นโค้งจะช่วยให้เป็นธรรมชาติ เช่นเดียวกับกิ่งไม้ ทั้งเส้นโค้งยังช่วยดึงดูสายตาและต้องตาต้องใจมากขึ้น

6. ใช้ คำมูล เพียงคำเดียวที่สะท้อนใจความ หรือประเด็น สำคัญ ๆ เท่านั้น และหนึ่งคำมูลต่อหนึ่งกิ่งเท่านั้น ทั้งนี้เพราะคำสำคัญที่กินใจความทั้งหมดเพียงคำเดียว จะทำให้ Mind map มีพลังและมีความยืดหยุ่นมากกว่า คำมูลที่เป็นประเด็นหลักเพียงคำเดียว จะทำหน้าที่เหมือนเป็นตัวคูณที่แตกย่อยออกไปเกาะเกี่ยวกับสิ่งอื่น ๆ ยิ่งใช้คำมูลสั้นมากเท่าใดยิ่งมีอิสระในการแตกแขนงกิ่งย่อยออกไปได้มากขึ้น Mind map ที่ใช้คำมูลหลาย ๆ คำ บนกิ่งเดียว เช่น เขียนเป็นวลีหรือประโยค จะไม่ให้เกิดผลดีที่ตามมาแบบนี้

7. ใช้รูปภาพ ประกอบให้ทั่วทั้ง Mind map ภาพทุก ๆ ภาพ ก็เหมือน “แก่นแกน” มีความหมายเท่ากับคำพ้องคำ ดังนั้นถ้าใช้เพียงแค่ 10 ภาพ ใน Mind map ก็เท่ากับว่าบันทึกคำหมื่นคำลงไปเรียบร้อย

คำแนะนำในการเขียน Mind map

1. แก่นแกน (ภาพกลาง) มีขนาดพอเหมาะไม่ใหญ่หรือเล็กเกินไป ถ้าใหญ่ไปจะทำให้เหลือเนื้อที่สำหรับขยายกิ่งก้านสาขาของ Mind map ออกไปได้น้อยลง แต่ถ้าเล็กก็ไม่น่าสนใจ สมองไม่จำ ขนาดที่เหมาะสมสำหรับกระดาษขนาด A4 คือเหรียญ 10 บาท

2. ห้ามล้อมแก่นแกน ด้วยเส้นรอบวงใด ๆ ทั้งสิ้น ยกเว้นว่าจะมีนัยสัมพันธ์กับเรื่องนั้น ๆ เช่น อาณาเขตเกาะหรือประเทศ ปกหนังสือ

3. เส้นของกิ่งแก้วต้องโยงเชื่อมต่อกับแก่นแกนเสมอ ต้องมีจุดใดจุดหนึ่งสัมผัสกับส่วนใดส่วนหนึ่งของแก่นแกน เส้นจะลอยอยู่โดด ๆ ไม่ได้ ในกิ่งแก้วเดียวกัน กิ่งก้อยที่แตกออกมา ก็ต้องเชื่อมต่อกันด้วย

4. คำยิ่งสั้นยิ่งดี หากเขียนเพื่อคิดต่อต้องพยายามใช้คำที่สั้นที่สุด เป็น คำมูล ได้ยิ่งดี แต่หากเขียนเพื่อจดจำแล้วใช้คำมูลหลายคำได้ (คำมูลคือคำที่มีหนึ่งหรือหลายพยางค์ และมีความหมายอย่างน้อยหนึ่งความหมาย เช่น กินมะม่วง มะละกอ)

5. เส้นต้องมีความยาวสัมพันธ์กับคำหรือภาพ หากเส้นยาวมากไปจะทำให้เสียพื้นที่ในการขยายโดยไม่จำเป็น นอกจากนั้นเมื่อเส้นยาวเท่า ๆ กับคำแล้ว ยังช่วยในการฟื้นความจำไว้ เมื่อนึกคำไม่ออกว่าคำนั้นควรจะสั้นหรือยาวอย่างไร

6. กิ่งก้อย ที่แตกออกมาจาก กิ่งแก้วกิ่งเดียวกันควรมีสีเดียวกัน ทั้งแขนง เพื่อช่วยให้จำง่ายจำเป็นชุด ๆ ไป นอกจากนั้นหากเขียน Mind Map จำนวนขึ้น เราอาจใช้สีประจำกับความคิดต่าง ๆ เช่น สีแดงกับเรื่องด่วน เมื่อใช้สีที่ส่อไปถึงเนื้อหาด้วยแล้ว ก็จะช่วยผูกโยงเรื่องไว้กับหลาย ๆ สิ่งทำให้เราจำง่ายขึ้น

7. ต้องแตกกิ่ง ณ จุดสุดท้ายของเส้นเสมอ อย่าไปแตกกิ่งออกมาจากกลางเส้น ยกเว้นกรณีที่มีข้อข้อยกมากมาย จนแตกจากปลายเส้นไม่หมด การแตกกิ่งจากกลางเส้นทำให้ความคิดไม่ลื่นไหลเท่าที่ควร

8. เวลาเขียนมายด์แม็บบนกระดาษแผ่นเดียว ระวังอย่าหมุนกระดาษกลับเป็นวงกลม จนทำให้คำบางคำกลับหัวกลับหาง อ่านยาก พยายามเอียงกระดาษไปทางซ้ายหรือขวาให้ไม่เกิน 50 องศา

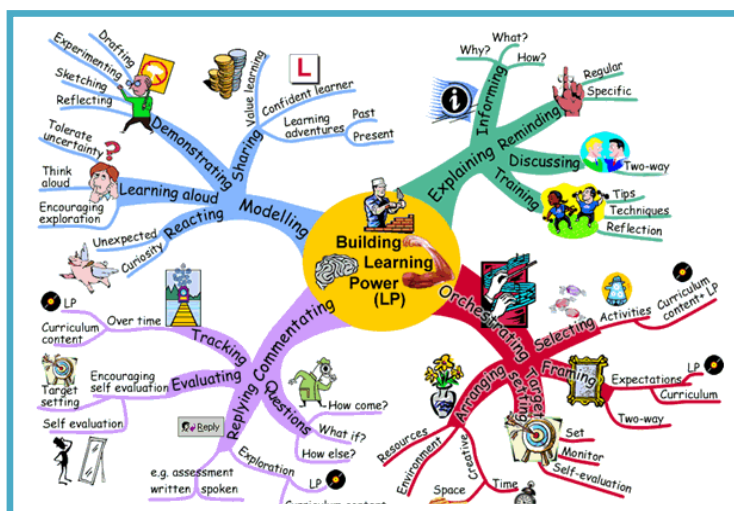
9. ไม่ควรใช้วลีหรือประโยคในมายด์แม็บบ เลือกแต่คำที่เป็นประเด็นหลักเท่านั้น เลือกคำที่สั้น กระชับ ตรงประเด็น เขียนแต่ คำมูล เท่านั้นจะดีที่สุด

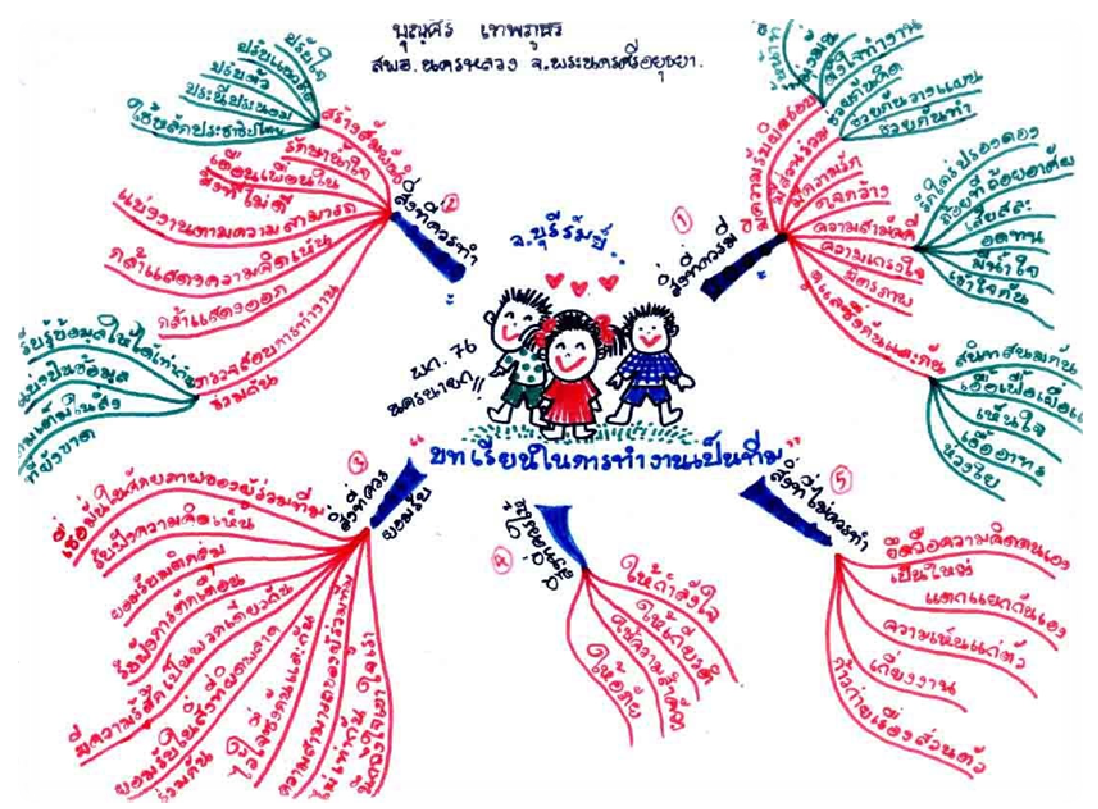
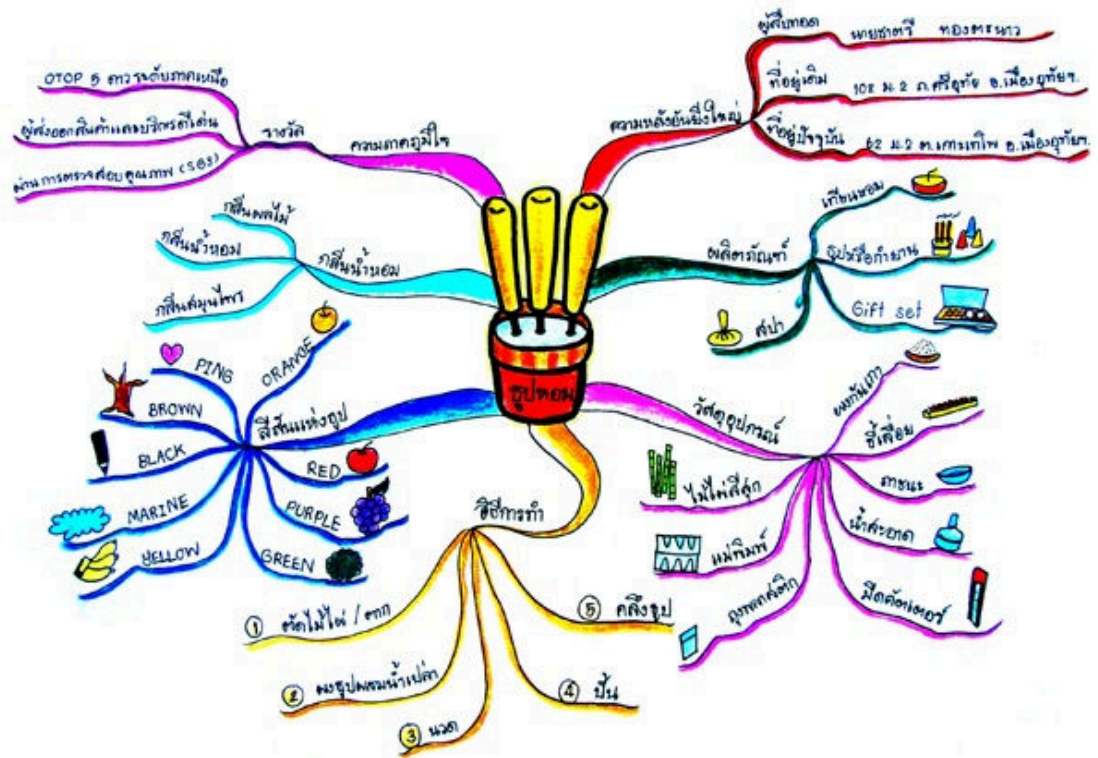
10. เส้นทุกเส้นของทั้งกิ่งแก้วและกิ่งก้อยต้องโยงเชื่อมต่อกัน อย่าเขียนให้เส้นขาดหรือแหง เพื่อให้ความคิดเชื่อมโยงกันอย่างต่อเนื่องไม่ขาดสาย

11. ห้ามเขียนภาพ หรือ คำ แล้วล้อมด้วยวงกลมหรือรูปเหลี่ยม เพราะจะทำให้ความคิดไม่ลื่นไหลทั้งยังเสียพื้นที่ในช่วงของเส้นที่ไม่มีค่าไปโดยเปล่าประโยชน์ หากต้องการเน้น คำ หรือภาพ ให้เขียนลง บน เส้น แล้วค่อยล้อมวงรอบให้วางอยู่ส่วนบนของเส้นเช่นเดียวกับคำหรือภาพที่ต้องการเน้น อย่าลืมเขียนเส้นให้ยาวเกินวงกลมหรือสี่เหลี่ยมออกมาเล็กน้อย เพื่อเปิดโอกาสไว้ต่อความคิดในอนาคต

12. ห้ามเขียนคำ/ ภาพปิดท้ายเส้น เพราะเป็นการปิดกั้นไม่ชวนให้เราคิดต่อ ยกเว้นเมื่อเขียนจบแล้ว จะวาดภาพประกอบปิดปลายบางกิ่ง เพื่อความสวยงามได้ แต่จะให้ออกใจให้มีเส้นรองรับไว้ด้วย

13. ห้ามเขียนคำ/ ภาพทั้งบนและใต้กิ่งเดียวกัน เช่น ไทยบนกิ่ง และอังกฤษใต้กิ่งเดียวกัน เพราะหากกิ่งนั้นแตกแขนงออกไปจะสับสนว่าข้อความที่แตกออกมาเชื่อมกับคำบนหรือคำล่าง ยกเว้นว่าจะเป็นเรื่องเดียวกัน แต่เป็นคนละภาษาหรือใช้คำศัพท์ที่ต่างกัน

ใบงานกลุ่ม ประจำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

สมาชิกในกลุ่ม

ชื่อกลุ่ม.....

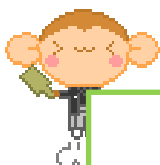
- ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
- ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
- ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
- ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
- ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
- ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
- ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

แบบฝึกหัดที่ 1 การอ่านและเขียนเชิงวิเคราะห์วิจารณ์

คำสั่ง ให้ปฏิบัติงานร่วมกันเป็นกลุ่ม โดยเขียนตอบคำถามในประเด็นที่กำหนดให้ถูกต้อง

ชื่อกลุ่ม.....

ตอนที่ 1 เขียนบอกความหมาย

1. การอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึง _____

2. การอ่านเชิงวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดี การเขียนเชิงวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดี หมายถึง

ตอนที่ 2 อ่านและเขียนเชิงวิเคราะห์วิจารณ์

ข้อความเนื้อหา	เนื้อหาหลัก/ ความรู้สึก	จุดมุ่งหมาย
<p>1. ชายหนุ่มผู้หนึ่งชอบดูดาวบนท้องฟ้า เป็นชีวิตจิตใจทุกคืนเขาจะแหงนหน้า มองขึ้นไปบนท้องฟ้าที่เต็มไปด้วยดวงดาว เขาก็เฝ้าคิดว่า ดวงดาวเกิดมาจากอะไร และขึ้นไปอยู่บนท้องฟ้าได้อย่างไรเขา เหม่อมอง โดยไม่สนใจว่ากำลังจะเดินไป ทางไหนซึ่งเพื่อน ๆ ของเขาได้เตือนว่าจะ เกิดอันตรายหากไม่ระวัง แต่เขาก็ไม่เชื่อ สุดท้ายก็ตกลงไปในหลุมลึก แต่โชคดีที่มีผู้ มาช่วยเขาไว้ได้</p>		

แบบฝึกหัดที่ 2 แผนภาพความคิด Mind map

คำสั่ง ให้ปฏิบัติงานร่วมกันเป็นกลุ่ม โดยเขียนแผนภาพความคิดจากการอ่านใบความรู้ที่ 1 แล้ว
ตกแต่งระบายสี ให้สวยงาม

แบบฝึกหัดที่ 3 การสรุปและวิเคราะห์วิจารณ์

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

คำสั่ง ให้นักเรียนเขียนตอบคำถามให้ถูกต้องเป็นรายบุคคล

เจ้าต้นกล้าไปรบ

รักเจ้าสาวใบตองในร่องสวน	เคยหวนนวลนักหนามาจำห่าง
กระแสดมโหมยุคทั้งรุกบาง	จนเกิดเรดทิสแรมทางอยู่ร้างโรย
อยู่รวดร้าวกับรักกระอักโอย	คั้นและคั้นจ้านนโดยสถานเดียว
พบเจ้าสาวพลาสติกกระริกระรี่	หว่างวิถีทางแยกปloomแปลกเปลี่ยว
มากแต่ข้มยั่วใจให้ลคเลี้ยว	หลอกให้ล้มนวลเจิวเคยเคียงครอง
ไอ้เจ้าสาวใบตองในร่องสวน	ยุคฉะนี้เจิวนวลคงค่านหมอง
ยินแต่เพลงพลาสติกกระริกร้อง	หรือสิ้นเพลงใบตองเสียแล้วเอย

ผู้แต่ง ไพวรินทร์ ขาวงาม จากหนังสือ ม้าก้านกล้วย หน้าที่ 36

1. จากบทประพันธ์นี้สรุปความได้ว่าอย่างไร _____

2. นักเรียนเห็นด้วยกับความคิดนี้หรือไม่อย่างไร _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง อิเหนา ตอน ตีกระทงมิ่งกุหลาบ

ภาคเรียนที่ 1

เรื่อง การสังเคราะห์ข้อคิดวรรณคดี

เวลา 1 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ
แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ท 1.1 ม. 4-6/ 2 ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียน
เรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมี
ประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด ท 2.1 ม. 4-6/ 5 ประเมินงานเขียนของผู้อื่น แล้วนำมาพัฒนางานเขียนของตนเอง

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทย
อย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด ท 5.1 ม. 4-6/ 4 สังเคราะห์ข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อนำไป
ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

2. สาระสำคัญ

การวิเคราะห์เนื้อความเพื่อให้ได้คุณค่าด้านความรู้และความคิด นำไปสู่การนำข้อคิด
ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นการสังเคราะห์ความรู้ความคิดในการอ่านวรรณคดีแล้วนำมา
ปรับใช้ในชีวิตประจำวันให้เหมาะสม

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 พุควิเคราะห์เนื้อความจากการอ่านวรรณคดีได้

3.2 อธิบายคุณค่าที่ได้รับจากการอ่านวรรณคดีเรื่อง อิเหนาได้

3.3 อภิปรายและบอกแนวทางการนำข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีเรื่อง อิเหนา
ไปปรับใช้ในชีวิตจริงได้

4. ตารางการเรียนรู้

- 4.1 การวิเคราะห์เนื้อความจากวรรณคดี
- 4.2 การอธิบายคุณค่าที่ได้รับจากการอ่านวรรณคดีเรื่อง อิเหนา
- 4.3 การนำข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีไปปรับใช้ในชีวิตจริง

5. กิจกรรมการเรียนรู้

1. ขั้นเตรียมความพร้อม

1.1 นักเรียนเข้าประจำกลุ่มเดิมในชั่วโมงเรียนที่ผ่านมาเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการทำกิจกรรมในชั่วโมงนี้ และเขียนรายชื่อสมาชิกกลุ่มลงใบงานกลุ่ม ที่ 12

1.2 ครูสนทนาในเนื้อหาที่เรียนในชั่วโมงที่ผ่านมา พร้อมกับทบทวนความรู้เดิมในการวิเคราะห์เนื้อความจากการอ่านวรรณคดีเรื่อง อิเหนาการอธิบายคุณค่าที่ได้รับจากการอ่านวรรณคดีเรื่อง อิเหนาการอภิปรายและบอกแนวทางการนำข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีเรื่อง อิเหนามาปรับใช้ในชีวิตจริงจากนั้นครูตั้งประเด็นถามนักเรียนเรื่อง ประโยชน์ของการอ่านวรรณคดีแล้วสังเคราะห์ข้อคิดที่ได้เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างไร (แนวการตอบ เราสามารถนำข้อคิดที่ได้มาปรับใช้ได้ เช่น เรื่องความพยายามในการการทำงาน ก็สามารถนำมาปรับใช้ในเรื่องการเรียนรู้หรือเรื่องความรัก ก็ให้ใช้สติปัญญาในการตัดสินใจว่าจะทำตนอย่างไรเพื่อประคองความรักและไม่ทำสิ่งนอกกลุ่มนอกทางจนเกินวัยเรียน)

2. ขั้นนำเสนอบทเรียนต่อชั้นเรียน

ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านใบความรู้ที่ 12 เนื้อหาวรรณคดีเรื่อง อิเหนา เพื่อทำความเข้าใจด้านเนื้อหา และเพื่อเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์เนื้อหาต่อไป และนักเรียนสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้กันภายในกลุ่ม เพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาให้ตรงกันครูสุ่มตัวแทนเพียง 1 กลุ่ม เพื่อนำเสนอผลจากการแลกเปลี่ยนความรู้การอ่านเนื้อหาแล้วสรุปวรรณคดีให้เพื่อนต่างกลุ่มฟัง พร้อมทั้งบอกข้อคิดที่ได้จากตอนที่ศึกษานี้

3. ขั้นปฏิบัติกิจกรรมการอ่านและเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิจาร์ณ และประเมินค่าจากวรรณคดี

3.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำแบบฝึกหัดที่ 1 เพื่อจับใจความสำคัญและวิเคราะห์จากเรื่องที่อ่าน เสร็จแล้วนำเสนอ

3.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำแบบฝึกหัด ที่ 2 เรื่องการเขียนวิเคราะห์ความรู้ความคิดที่ได้ และการนำข้อไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันครูสุ่มตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอเพื่อสรุปข้อคิดของแต่ละกลุ่มให้ตรงกัน

3.3 ครูช่วยเสนอแนะเนื้อหาและการนำเสนอผลงานของแต่ละกลุ่ม

4. ขั้นสรุปและประเมินผล

4.1 นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้รับจากกิจกรรมในช่วงนี้

4.2 นักเรียนทำแบบทดสอบประจำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4 รายบุคคล ซึ่งเป็นแบบปรนัยเลือกคำตอบเพียงหนึ่งข้อ จำนวน 10 ข้อ

4.3 ครูสรุปผลการเรียนในทุกชุดกิจกรรมการเรียนรู้ และให้คำชมเชยสำหรับทุกกลุ่มที่มีความตั้งใจ และช่วยกันรับผิดชอบงานให้ผ่านไปด้วย

6. สื่อการเรียนรู้

6.1 ใบความรู้วรรณคดีเรื่อง อิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ตอนที่ 10

6.2 แบบฝึกที่ 1

6.3 แบบฝึกหัดที่ 2

6.3 แบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 11-12

7. การวัดผลและประเมินผล

7.1 วิธีวัด

การตรวจแบบทดสอบประจำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11-12 ชนิดเลือกตอบ จำนวน 10 ข้อ

7.2 เครื่องมือวัด

แบบทดสอบประจำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11-12 ชนิดเลือกตอบ จำนวน 10 ข้อ

7.3 เกณฑ์การประเมิน

7.3.1 คะแนน 0-4 ได้ระดับคุณภาพ 0 หรือปรับปรุง

7.3.2 คะแนน 5-6 ได้ระดับคุณภาพ 1 หรือพอใช้

7.3.3 คะแนน 7-8 ได้ระดับคุณภาพ 2 ปานกลาง

7.3.4 คะแนน 9-10 ได้ระดับคุณภาพ 3 หรือดี

8. บันทึกผลหลังการสอน

8.1 ผลการสอน.....

.....

.....

.....

.....

.....

8.2 ปัญหาและอุปสรรค.....

.....

.....

.....

8.3 แนวทางแก้ไข.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(นางสาวมะลิวัลย์ พรนิคม)

ใบความรู้วรรณคดีเรื่อง อิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิงตอนที่ 10

๑ เมื่อนั้น
 จึงถอดโคลนโจนจากพาชี
 ทรงกระบี่รำเรียงเคียงร้าย
 กระหับหันผันหลังออกมา

๑ เมื่อนั้น
 กลับกระบี่ให้ทำเปลี่ยนแปลง
 แหวงต้องระดูแล้วฟันซ้ำ
 ต่างทรงศักดิ์วาราทูธิ์

๑ เมื่อนั้น
 แกว่งกระบี่คัดผันประจัญบาน
 แหวงทะเลวงจ้วงฟันทันที
 กระบี่ต่อกระบี่ตีกระทบ

๑ เมื่อนั้น
 เห็นระดูต่อตีมีศักดา
 ท่วงหนี่ที่ไล่ไวว่อง
 ยากที่ใครจะรอดต่อยุทธ์
 จำจะสังหารผลาญด้วยกริช
 คิดพลางชักกริชฤทธิไกร
 ดูก่อนระดูภูมิ
 ต่างคนไม่แพ้ฤทธา
 ว่าพลางทางถอดกริชกราย
 กวักพระหัตถ์ตรีศเรียกระดูพลัน

ท้าวกะหมังกุหนิงเรื่องศรี
 ภูมิไม่ยั้งรั้งรา
 ประปรายปลายกระบี่แล้วให้ทำ
 แล้วกลับหน้าจ้วงโจมเข้าฟันแทง
 พระสุริยวงศ์เทวากล้าแข็ง
 ต่อแย้งย่างเท้าเข้าชิด
 ไม่ชอกซ้ำผิวหนังแต่สักนิด
 เลี้ยวไล่ตามติดด้านทาน
 ท้าวกะหมังกุหนิงห้าวหาญ
 ไม่ย่อท้อต่อต้านราญรบ
 ระเด่นมนตรีหลีกหลบ
 เป็นประกายกลุ่มกลบกันไปมา
 ระเด่นมนตรีใจกล้า
 คงทั้งศัสตราอาวุธ
 เพลงกระบี่ตีคล่องเป็นที่สุด
 เป็นบุรุษผู้หนึ่งในแดนไตร
 ซึ่งเทเวศร์ประสิทธิ์ประสาทให้
 แล้วร้องว่าไปมิได้ซ้ำ
 เพลงกระบี่ตีกันจนสิ้นท่า
 เรามารำกริชสู้กัน
 เยื้องย้ายร้ายรำบิดผัน
 พระทำที่เขี่ยหยันไฟรี

๑ เมื่อนั้น
ได้ฟังชื่นชมยินดี
อันเพลงกฤษชวามลายู
คิดแล้วชักกริชฤทธิธรณ
กรขวานั้นกุมกริชกราย
เข้าปะทะกริชด้วยฤทธา

๑ เมื่อนั้น
พระกรกรายกริชติดตาม
หลบเหล็กไวว่องป้องกัน
ปะทะแทงแสริ่งทำลำทับ

๑ เห็นระตูถอยเท้าก้าวผิด
ล้มลงคว่ำคืบสิ้นกำลัง

๑ เมื่อนั้น
ทั้งระเด่นดาหยนสุริยวงศ์
เห็นระเด่นมนตรีต่อสู้
สามองค์ทรงม้ากระชั้นชิด
ต่างเข้าลุยไล่ไม่รอรั้ง
ทหาร โห่เอาชัยได้ที่

๑ เมื่อนั้น
สุดที่จะรับรอบป้องกัน
ไพร่พลัดจากนายกระจายหนี
ปลอมพลปนไปในกองทัพ
บ้างบ่าวเข้าคนละบำพานายวี่ง
บ้างหนามเกี่ยวหัวหูไม่รู้ตน
บางเททั้งได้ข้าวเขนงปิ่น
ที่ถูกปิ่นป่วยขาละล้าละง้ง

๑ ครั้นมาถึงท้ายค่ายมั่น
จึงหยุดปรึกษากันทันใด
ครั้นจะคืนเข้าค่ายรายรับ
จะซ้ำเสียเสนรีพล

ท้าวกะหมิงกฤษณะเรื่องศรี
ครั้งนี้โอหน่าจะวายชนม์
กูรู้สันทัดไม้ขัดสน
ร้ายรำทำกลมมารยา
พระหัตถ์ซ้ายนั้นถือเช็ดหน้า
ผัดผันไปมาไม่ครั้นคร้าม
ระเด่นมนตรีชาตุนาม
ไม่เจ็ดขามคร้ามถอยคอยรับ
ผัดผันหันออกกลอกกลับ
อย่างกระหับรุกไล่มิได้ยั้ง
พระกรายกริชแทงออกตลอดหลัง
มอดม้วยชีวิ้งปลดปลง
กะหรีดตะปาดีสองส่ง
สุหรานากงทรงฤทธิ
แทงระตูแม่ทัพดับจิต
จะสังหารผลาญชีวิตไพร่
ท้าวปาหยังประหมันผันหนี
ตามติโยธาฝ่าฟัน
องค์ระตูปาหยังประหมัน
พลชั้นพิงพ่ายตายยับ
เห็นเสียทีดีม้าควบขับ
ไม่ผันหน้ามารับแต่สักคน
ประเจียดเครื่องเปลื้องทิ้งไว้เกื่อนกล่น
ชุกชนด้นไปแต่ลำพัง
รื้อตื่นเสียงเพื่อนกันข้างหลัง
อุตส่าห์กลานซานชังชุกไป
ท้าวประหมันปาหยังเป็นใหญ่
อันเราจะหนีไปเห็นไม่ผัน
ไม่ทันทีกองทัพยังสับสน
จำจะผ่อนให้พ้นมรณา

มาเราจะเข้าบังคมคัล

จึงให้ยกธงอัปรา

๑ สององค์ลงจากอาชา

เสนาแวดล้อมแน่นนันต์

๑ ครั้นถึงจึงแจ้งกิจจา

เราผู้น้องระตูที่บรรลัษ

๑ บัดนั้น

พาระตูพี่น้องทั้งสององค์

๑ วันทาทุลแกลงแจ้งคดี

น้องระตูผู้ม้วยชีวัน

๑ เมื่อนั้น

ก้มกราบบาทมุลแล้วทูลไป

ข้าน้อยทั้งสองเป็นไพร่

จงโปรดปรานขอประทานชีวา

ขอเอาพระเดชปกเกศเกล้า

ถึงปีจะมีบรรณาการ

๑ เมื่อนั้น

ฟังระตูสองราพาที

ซึ่งท่านมาอ่อนน้อขอโทษ

อันเชษฐานัดดาซึ่งบรรลัษ

ท่านจงรับศพทั้งสองนั้น

บูชาเพลิงปลงส่งสการ

๑ ครัสพลางอย่างเอื้องยุรยาตร

สองระตูตามเสด็จจรลี

มาเห็นศพทอดทิ้งกลิ้งอยู่

หนุ่มน้อยโสภาน่าเสียดาย

ทนต์แดงดังแสงทับทิม

เกศاپลายงอนงามทรง

กระนี้หรือบิดามิพิศวาส

แม้ว่าระตูจรกา

พระผู้ฟังศ้อสัญแดหว่า

โยธายังหยุดพร้อมกัน

เสด็จมากับหมู่กิดาหยัน

จรจรลมาสมรภูมิชัย

แก้คำมะหงงเสนาผู้ใหญ่

ตั้งใจมาเฝ้าบาทหงส์

จึงมหาเสนาตามะหง

มาเฝ้าพระสุริย์วงศ์ทรงธรรม

บัดนี้ท้าวปาหยังกับประหมัน

มาบังคมคัลทวไนย

สองระตูตัวสั้นหัวนไหว

ทวไนยได้ทรงพระเมตตา

โทษผิดครั้งนี้นักหนา

ไว้เป็นข้าได้เบื้องบาทมัลย์

ตราบเท่าสิ้นชีพสังขาร

มาถวายตามบุราณประเพณี

ระเด่นมนตรีเรื่องศรี

ภูมิจึงตรัสตอบไป

เราจะถือโทษนั้นหาไม่

เพราะใจโองหังกำลังพาล

พากันกลับไปยังถิ่นฐาน

ให้พร้อมวงศ์วานในธานี

องอาจดังไกรสรสีห์

ไปที่วิหยาสะกำตาย

พระพินิจพิศดูแล้วใจหาย

ควรจะนับว่าชายโถมยง

เฟริดพริ้มเพรารับกับขง

เอวองค์สารพัดไม่ขัดตา

จนพินาศด้วยโอรสา

งามเหมือนวิหยาสะกำนี้

มิได้รื้อนรด่วนปนศักดิ์

ตรัสแล้วลีลาขึ้นพาทิ

๑ เมื่อนั้น

กอดศพเชษฐาเข้าจบบัลย์

๑ โอ้อ้วพระองค์ผู้ทรงยศ

สงครามทุกครั้งแต่หลังมา

ครั้งนี้ควรหรือมาพินาศ

เพราะรักบุตรสุดสวาทแสนทวี

อนิจจาวิหยาสะกำเอ๋ย

เสียแรงเรื่องฤทธิมีกำลัง

ตั้งแต่นี้ไปไม่เห็นหน้า

สองกษัตริย์กำสรดชบเซา

นารักรูปทรงสงศรี

กลับไปยังที่พลับพลาพลัน

สองระตูวิโยคโศกศัลย์

พิไรรำรำพัน โศกา

พระเกียรติปรากฏในแหล่งหล้า

ไม่เคยอัปราแก่ไพรี

เบาจิตคิดประมาทไม่พอที่

จะตัดทานภูมิไม่เชื่อฟัง

เวรสิ่งใดเลยแต่หนหลัง

มาอควายชีวังแต่ยังเยาว์

กลับคืนพาราจะเงียบเหงา

ให้ละห้อยสร้อยเส้าวิญญาน์

แบบฝึกหัดที่ 1 เรื่องผลของสงคราม

ชื่อกลุ่ม.....

คำสั่งให้ปฏิบัติงานกลุ่มแล้วจึงตอบคำถามให้ถูกต้อง

1. อิเหนาใช้วิธีใดเพื่อเอาชนะท้าวกะหมังกุหนิง และการกระทำของอิเหนาถูกต้องหรือไม่อย่างไร
จงอธิบาย

2. ท้าวกะหมังกุหนิงตายเพราะสาเหตุใดเป็นสำคัญ _____

3. เมื่อระตูปาหยังและระตูประหมั่นเห็นพระเชษฐาถูกสังหารสิ้นชีวิตร ระตูทั้งสองได้กระทำสิ่งใด
และการกระทำนี้ก่อให้เกิดผลอย่างไร _____

4. อิเหนาทรงเห็นศพของวิหยาสะก่า และได้เปรยความรู้สึกในตอนนั้นว่าอย่างไร

5. ผลจากการเกิดสงครามนี้ก่อให้เกิดผลอย่างไร และสมควรเกิดขึ้นหรือไม่จงอธิบาย

แบบฝึกหัดที่ 2 เรื่องคุณค่าด้านความรู้ ความคิด

ชื่อกลุ่ม.....

คำสั่งตอนที่ 1 ให้ปฏิบัติงานกลุ่มแล้วจงเขียนวิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านความรู้ ความคิด ตามประเด็นที่กำหนดให้ต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1.

ตรัสพลางอย่างเอียงยุรยาตร	องอาจดั่งไกรสรสีห
สองระตูตามเสด็จจรลี	ไปที่วิหยาสะกาดาย
มาเห็นศพทอดทิ้งกลิ้งอยู่	พระพินิจพิศดูแล้วใจหาย
หนูน้อยโสภาน่าเสียดาย	ควรจะนับว่าชายโฉมยง
ทนต์แดงดั่งแสงทับทิม	เฟริดพริ้มเพรารับกับขง
เกสาปลายงอนงามทรง	เอวองค์สารพัดไม่ขาดตา
กระนี้หรือบิดามิพิศวาส	จนพินาศด้วยโอรสา
แม้ว่าระตูจรกา	งามเหมือนวิหยาสะกานี้
มิได้ร่อนรนด้วนปนศักดิ์	นารักรูปทรงสงศรี
ตรัสแล้วลีลาขึ้นพาชี	กลับไปยังที่พลับพลาพลัน

บทประพันธ์ดังกล่าวให้คุณค่าด้านความรู้และความคิดอย่างไร _____

คำสั่ง ตอนที่ 2 ให้ยกตัวอย่างบทประพันธ์ที่แสดงแนวคิดที่สำคัญของเรื่อง แล้วเขียนสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีเรื่อง อิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิงและบอกวิธีการนำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

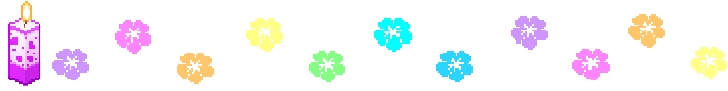
บทประพันธ์

สรุปข้อคิด _____

วิธีการนำข้อคิด

ข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

แบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 5

คำชี้แจงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียง 1 ข้อ แล้วทำเครื่องหมาย ✕ ลงบนตัว ก ข ค หรือ ง

1. ข้อใดคือเหตุผลที่ทำให้โอเหนาะไม่ยอมยกทัพกลับตามคำเสนอของท้าวกะหมังกุหนิง

ก. อับอายไพร่ฟ้าประชาชน	เสนาีรี้พลจะแซ่สรวล
ข. อย่าพักพูดอูบายให้ตายใจ	ท่านมียกคืนไปก็มิกลับ
ค. เมตตาว่าน้องเป็นสตรี	จะทอดทิ้งมารศรีเสียอย่างไร
ง. อันชิงนางอย่างนี้ไม่ผิดกรรม	ธรรมเนียมนี้มีแต่บุราณมา

2. ข้อใดแสดงถึงการแนะนำให้ทำตาม

ก. แต่อย่าลงจากพาชี เพลงทวนสันตัดซัดเจเนใจ	เพลงกระบี่ยังหาชำนาญไม่ เห็นจะมีชัยแก่ไพร่
ข. จงมาเล่นทวนด้วยกันก่อน แม้ควรคู่กับวงศ์เทวา	ให้เห็นฤทธิรอนแกล้วกล้า จึงจะยกกล้าให้ไป
ค. อันองค์สมเด็จพระปิ่นเกล้า นั้นกะหรีดตะปาศิชาญชัย	คือโอเหนาะกูรบเป็นใหญ่ ร่วมในสุริย์วงศ์ธิบดี
ง. ข้าน้อยทั้งสองเป็นไพร่ จงโปรดปรานขอประทานชีวา	โทษผิดครั้งนี้หนักหนา ไว้เป็นข้าได้เบื้องบาทมาลย์

3. ข้อใดใช้โวหารต่างจากข้ออื่น

ก. นัยน์เนตรมุ่งหมายม้าวิหยาสะก่า	เห็นถลำเลี้ยวไล่ได้ที
ข. กลีบกลอกหอกทรงพุ่งสกัด	ระตูรับฟันฟันไม่ขัดขวาง
ค. กลีบกลอกรำร้ายกรายพระแสง	ปะทะแทงลวงไล่พอไหลหลง
ง. เห็นระตูถอยเท้าก้าวผิด	พระกรายกรีชแทงอกตลอดหลัง

4. ข้อใดไม่สะท้อนค่านิยม ถิ่นชีวิต และวัฒนธรรมของคนไทย

ก. ข้าน้อยทั้งสองเป็นไพร่	โทษผิดครั้งนี้หนักหนา
ข. บุษาเพลิงปลงส่งสการ	ให้พร้อมวงศ์วานในธานี
ค. ทนต์แดงดั่งแสงทับทิม	เฟริศพร้อมเพรารับกับขง
ง. ถึงปีจะมีบรรณาการ	มาถวายตามบุราณประเพณี

5. ข้อใดปรากฏรสวรรณคดีต่างจากข้ออื่น

ก. กอดศพเชษฐาเข้าจาบัลย์	พิไรรำพัน โศกา
ข. กริ้วโกรธโกรธาบ้าจิต	จะรอรั้งยังคิดก็หาไม่
ค. มาเห็นศพทอดทิ้งกลิ้งอยู่	พระพินิจพิศดูแล้วใจหาย
ง. สองกษัตริย์กำสรดชบเซา	ให้ละห้อยสร้อยเศร้าวิญญาณ์

6. คำที่ขีดเส้นใต้ในข้อใดต่างจากข้ออื่น

ก. เชื้อชาติญาตีวงศ์พงศ์พันธุ์	อยู่ <u>เขตขัณฑ์</u> ธานีบุรีไร
ข. กวัก <u>พระหัตถ์</u> ตรีสรเรียกระดูพลัน	พระท่าที่เหยียหยันไพบรี
ค. น้อมมองคลังถวายอัญชลี	<u>กระตะพา</u> ชีขึ้นไปพลัน
ง. จงมาเล่นทวนด้วยกันก่อน	ให้เห็น <u>อุทริ</u> รอนเกล้าเกล้า

7. คำที่ขีดเส้นใต้ในข้อใดมีความหมายต่างจากข้ออื่น

ก. พระแทงสอดตลอดเกราะถูกไพบรี	ตกจาก <u>พาชี</u> มรณา
ข. รับพลังทางชัก <u>อาษา</u>	รั้งรารอไว้ไม่รอนราญ
ค. จึงร้องว่าแหวย <u>ไพริน</u>	ลมคลื่นหยาบคายนักหนา
ง. ขับ <u>ม้า</u> วกวังชิงคลอง	เกล้าคล่องกลับกลอกหอกซัด

8. “สุดแต่ว่าจิตพิศवास ก็นับเป็นวงศ์ญาติกันได้”

จากข้อความข้างต้นมีความหมายตามข้อใด

- ก. มีน้ำใจต่อกันก็ถือเป็นญาติมี
 ข. มีจิตพิศवासก็นับเป็นญาติพี่น้อง
 ค. มีใจเอื้อเฟื้อต่อกันก็นับเป็นพี่น้อง
 ง. ใจรักใคร่กันก็เสมอเหมือนเป็นญาติ

9.

หนุ่มน้อยโสภาน่าเสียดาย <u>ทนต้แดงดังแสงทับทิม</u>	ควรจะนับว่าชายโคมอง เพรศพริ้มเพรารับกับขนง
---	---

จากบทประพันธ์ดังกล่าวสะท้อนวิถีชีวิตของคนไทยเรื่องใด

ก. การกินหมาก	ข. การรักษาฟันให้สวย
ค. ศักดิ์ศรีลูกผู้ชาย	ง. การชื่นชมความงามผู้อื่น

10. พรรณคดีเรื่อง อิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิงให้ข้อคิดอย่างไรแก่ผู้อ่าน
- ก. ไม่ควรประมาทในการรบ
 - ข. จะทำการสิ่งใดควรคิดให้รอบคอบ
 - ค. ผู้มีไหวพริบปฏิภาณย่อมได้เปรียบทุกอย่าง
 - ง. ความรักถูกในทางที่ผิดนำมาซึ่งความพินาศสูญเสียชีวิต

แบบฝึกหัด ที่ 1

ตอนที่ 1 เขียนบอกความหมาย

1. การอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึง แนวการตอบการอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึง การอ่านเพื่อจับใจความหรือข้อคิดความคิดสำคัญ หลักของข้อความที่อ่าน

2. การอ่านเชิงวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดี การเขียนเชิงวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดี หมายถึง

แนวการตอบ การอ่านเชิงวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดี หมายถึง กระบวนการอ่านวรรณคดีอย่างพิจารณาด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและรอบคอบแล้วสามารถแยกแยะเพื่อพิจารณาไตร่ตรองหาข้อดีข้อเสีย หาจุดเด่นจุดด้อย หาเหตุผลในการจะนำไปสู่การวินิจฉัยตัดสินใจเพื่อประเมินค่าของวรรณคดีที่อ่านในด้านต่าง ๆ เพื่อความซาบซึ้ง เพื่อการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน หรืออื่น ๆ ทั้งในส่วนเนื้อเรื่อง ความคิดเห็นและทำนองแต่ง

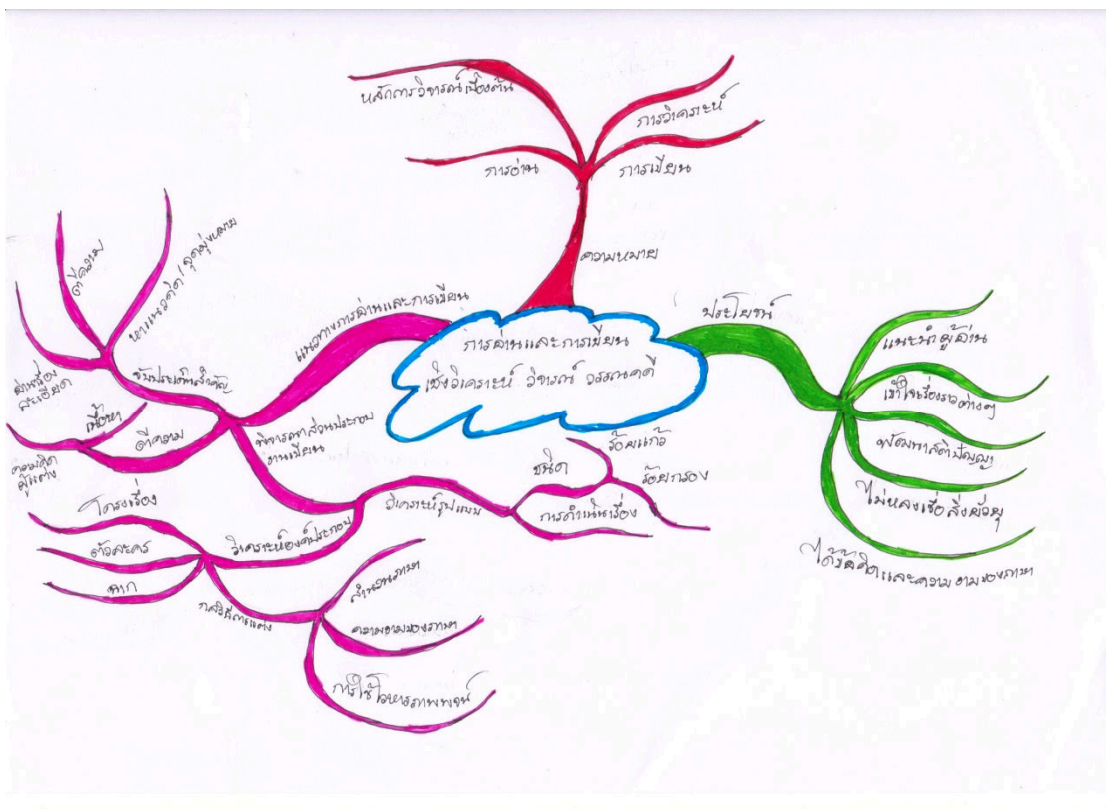
การเขียนเชิงวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดี หมายถึง การเขียนซึ่งเกิดจากการอ่านวรรณคดีอย่างละเอียดถี่ถ้วนและรอบคอบแล้วสามารถแยกแยะเพื่อพิจารณาไตร่ตรองหาข้อดีข้อเสีย หาจุดเด่นจุดด้อย หาเหตุผลในการจะนำไปสู่การวินิจฉัยตัดสินใจเพื่อประเมินค่าของวรรณคดีที่อ่านในด้านต่าง ๆ ได้ตามหลักการวิจารณ์วรรณคดีเบื้องต้น

ตอนที่ 2 อ่านและเขียนเชิงวิเคราะห์วิจารณ์

ข้อความเนื้อหา	เนื้อหาหลัก/ ความรู้สึก	จุดมุ่งหมาย
1. ชายหนุ่มผู้หนึ่งชอบดูดาวบนท้องฟ้า เป็นชีวิตจิตใจทุกคืนเขาจะแหงนหน้ามองขึ้นไปบนท้องฟ้าที่เต็มไปด้วยดวงดาวเขาก็เฝ้าคิดว่า ดวงดาวเกิดมาจากอะไรและขึ้นไปอยู่บนท้องฟ้าได้อย่างไรเขาหม่อมองโดยไม่สนใจว่ากำลังจะเดินไปทางไหน ซึ่งเพื่อน ๆ ของเขาได้เตือนว่าจะเกิดอันตรายหากไม่ระวัง แต่เขาก็ไม่เชื่อ สุดท้ายก็ตกลงไปในหลุมลึก แต่โชคดีที่มีผู้มาช่วยเขาไว้ได้	เนื้อหาหลัก คือ ชายหนุ่มที่ชอบดูดาว โดยแหงนมองท้องฟ้าแล้วเดินไปเรื่อย ๆ ไม่สนใจผู้คนที่เตือนให้ระวัง ความรู้สึกของผู้แต่ง คือ ต้องการเตือนให้ระวัง และฟังคำวิจารณ์ผู้อื่น	คนฉลาดข่ม ไม่มองข้ามคำวิจารณ์ คำตักเตือนของผู้อื่น

แบบฝึกหัดที่ 2

แบบฝึกหัดที่ 3

1. จากบทประพันธ์นี้สรุปความได้ว่าอย่างไร แนวการตอบ ในบท “เจ้าสาวใบตอง” ผู้แต่งแสดงให้เห็นวิถีชีวิตชนบทที่ดำรงอยู่อย่างพอเพียงและตระหนักในคุณค่าของธรรมชาติ โดยใช้ “เจ้าสาวใบตอง” เป็นสัญลักษณ์แทนธรรมชาติอันบริสุทธิ์ซึ่งงามและวัฒนธรรมที่ดำรงในชนบท ที่ต้องแปรเปลี่ยนไปเนื่องจากการรุกรานด้วยความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ ซึ่งผู้แต่งใช้ “เจ้าสาวพลาสติก” แทนวิถีชีวิตแบบสังคมเมืองที่ห่างไกลจากธรรมชาติ ด้วยการยึดถือการบริโภคนิยมที่เน้นความสะดวกสบายในการดำเนินชีวิตในบท “เจ้าสาวใบตอง” ยังมีคำถามท้ายเรื่องกระตุ้นเตือนให้ผู้อ่านย้อนคิดว่าบริโภคนิยมในวัฒนธรรมเมืองได้ทำลายวิถีชีวิตที่ดำรงเมื่อครั้งอดีตอย่างสิ้นเชิงไปแล้วหรือไม่
2. นักเรียนเห็นด้วยกับความคิดนี้หรือไม่อย่างไร แนวการตอบ ขึ้นอยู่กับคำตอบของนักเรียน เช่น เห็นด้วย เพราะวัฒนธรรมเมืองทำให้คนในท้องถิ่นลืมวิถีชีวิตที่บรรพบุรุษเคยปฏิบัติกันมา หลงลืมชีวิตที่เรียบง่ายไป

แบบฝึกหัดที่ 1

คำสั่ง จงตอบคำถามให้ถูกต้อง

1. อิเหนาและท้าวกะหมังกุหนิงสู้กันโดยใช้กระบี่จนหมดกระบาวนท้าวก็ยังหาผู้แพ้ผู้ชนะไม่ได้ อิเหนาจึงคิดหาวิธีใดเพื่อเอาชนะ และการกระทำของอิเหนาถูกต้องหรือไม่อย่างไรจงอธิบาย
แนวการตอบ อิเหนาคิดกลวิธีในการรบด้วยการใช้กริช ซึ่งเป็นอาวุธของชาวชวา และเป็นอาวุธประจำกายของตนรบกับท้าวกะหมังกุหนิง เพราะเห็นว่าเอาชนะไม่ได้ ซึ่งเป็นกลวิธีทางการศึก คงไม่มีผิดหรือถูกแต่อยู่ที่ว่าเมื่อใช้แล้วได้ผลหรือไม่
2. ท้าวกะหมังกุหนิงตายเพราะสาเหตุใดเป็นสำคัญ แนวการตอบ ท้าวกะหมังกุหนิงตายเพราะความประมาทและความรักลูกจนขาดสติในการยับยั้งความโกรธ จนทำให้ตนและครอบครัวข้างพินาศไปด้วยกัน
3. เมื่อระตูปาหยังและระตูประหมันเห็นพระเชษฐาถูกสังหารสิ้นชีวิตรัง ระตูทั้งสองได้กระทำการใด และการกระทำนี้ก่อให้เกิดผลอย่างไร แนวการตอบ ระตูปาหยังและระตูประหมันหนีฝ่าวงล้อมของศัตรูไปอยู่ที่ท้ายค่าย และคิดหาวิธีกันว่าจะทำอย่างไร จนได้คำตอบว่าควรยอมสวามิภักดิ์กับขวขอยอมแพ้ เพราะหากรบต่อก็มีแต่ย่อยยับ ไพร่พลจะตายหมด และเหตุการณ์นี้ทำให้ระตูทั้งสองรักษาบ้านเมืองไว้ด้วย
4. อิเหนาทรงเห็นศพของวิหยาสะก่า และได้เปรยความรู้สึกในตอนนั้นว่าอย่างไร
แนวการตอบ อิเหนาเห็นศพของวิหยาสะก่าแล้วทรงทอดถอนพระทัยด้วยเมื่อเห็นรูปร่างอวองค์ของวิหยาสะก่าแล้วดงามสมชายชาภูมิหรือที่บิดาจะไม่หลงลูกและยอมตายไปด้วยกัน
5. ผลจากการเกิดสงครามนี้ก่อให้เกิดผลอย่างไร และสมควรเกิดขึ้นหรือไม่จงอธิบาย
แนวการตอบ ผลจากการทำสงครามนี้ทำให้เกิดความเสียหายทั้งชีวิตและทรัพย์สินของผู้กระทำ แม้จะได้รับชัยชนะก็ต้องสูญเสียเช่นเดียวกันกับผู้แพ้ ซึ่งเหตุการณ์เช่นนี้ไม่ควรเกิดขึ้นเพียงเพื่อสนองความต้องการแค่นี้ก็เกิน แต่ผู้คนอีกมายนับไม่ถ้วน ดังนั้นควรใช้เหตุผลในการพิจารณาว่าเหมาะสมหรือไม่ สิ่งใดที่จะไม่ก่อความเสียหายหรือเดือดร้อนควรนำมาพิจารณาเป็นลำดับแรก

แบบฝึกหัดที่ 2

ชื่อกลุ่ม.....

คำสั่ง ตอนที่ 1 จงเขียนวิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านความรู้ ความคิด ตามประเด็นที่กำหนดให้
ต่อไปนี้อีกด้วย

1.

ตรัสพลางอย่างเอียงยุรยาตร	องอาจดั่งไกรสรสีห
สองระตูตามเสด็จจรลี	ไปที่วิหยาสะก่าตาย
มาเห็นศพทอดทิ้งกลิ้งอยู่	พระพินิจพิศดูแล้วใจหาย
หนุ่มน้อยโสภาน่าเสียดาย	ควรจะนับว่าชายโฉมยง
ทนต์แดงดั่งแสงทับทิม	เฟริดพริ้มเพรารับกับขง
เกสาปลายงอนงามทรง	เอวองค์สารพัดไม่ขาดตา
กระนี้หรือบิดามิพิศวาส	จนพินาศด้วยโอรสา
แม้ว่าระตูจรกา	งามเหมือนวิหยาสะก่านี้
มิได้ร่อนรนด้วนปนศักดิ์	นารักรูปทรงส่งศรี
ตรัสแล้วลีลาขึ้นพาชี	กลับไปยังที่พลับพลาพลัน

บทประพันธ์ดังกล่าวให้คุณค่าด้านความรู้และความคิดอย่างไร

แนวการตอบ สะท้อนวัฒนธรรมเรื่องการกินหมาก ซึ่งเป็นค่านิยมและวิถีชีวิตของคนไทยสมัยก่อน ที่เห็นว่าการกินหมากแล้วฟันดำจะทำให้ฟันสวย อีกอย่างเป็นการรักษาฟันเพราะสมัยก่อนไม่ใช่แปรงและยาสีฟัน ที่คนในปัจจุบันนิยมให้ฟันขาวถึงจะสวย และเรื่องของการใช้เหตุผล ในการตัดสินใจมากกว่าอารมณ์ความรู้สึก เพราะจะทำให้พินาศย่อยยับ

คำสั่ง ตอนที่ 2 ให้ยกตัวอย่างบทประพันธ์ที่แสดงแนวคิดที่สำคัญของเรื่อง แล้วเขียนสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีเรื่อง อิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิงและบอกวิธีการนำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

บทประพันธ์

ตอบ โอ้ว่าพระองค์ผู้ทรงยศ
สงครามทุกครั้งแต่หลังมา
ครั้งนี้ควรหรือมาพิณาศ
เพราะรักบุตรสุดสวาทแสนทวี
อนิจจาวิหยาสะก่าเอ๋ย
เสียแรงเรื่องฤทธิมีกำลัง
ตั้งแต่นี้ไปไม่เห็นหน้า
สองกษัตริย์กำสรดชบเซา

พระเกียรติปรากฏในแหล่งหล้า
ไม่เคยอัปราแก่ไพร่
เบาจิตคิดประมาทไม่พอที่
จะทัตทานภูมิไม่เชื่อฟัง
เวรสิ่งใดเลยแต่หนหลัง
มาอควายชิงแต่ยังเยาว์
กลับคืนพาราจะเจียบเหงา
ให้ละห้อยสร้อยเศร้าวิญญาณ

สรุปข้อคิด การรักและตามใจลูกมา
เกินไป บางครั้งความรักของพ่อกับแม่
ก็อาจจะทำร้ายพ่อแม่ และลูกได้

ผู้ที่ เป็นพ่อแม่ควรเลี้ยง
และรักลูกด้วยความรัก
และใช้เหตุผลในการเลี้ยง
ลูกสอนให้ลูกเป็นใช้
เหตุผลในการตัดสินใจ
และผู้เป็นลูกควรใช้
สติปัญญาและคำสอนพ่อ
แม่ในทางที่ดี

วิธีการนำข้อคิด

ข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

แบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 5

ข้อที่	คำตอบ
1	ก
2	ก
3	ก
4	ก
5	ข
6	ก
7	ก
8	ง
9	ก
10	ง

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย
 รายวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
 โรงเรียนนายายอามพิทยาคม อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียง 1 ข้อ แล้วทำเครื่องหมาย ✕ ลงบนตัว ก ข ค หรือ ง

จุดประสงค์ข้อที่ 1 ตอบคำถามเกี่ยวกับความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์ห้วงวรรณคดี
 การเขียนเชิงวิเคราะห์ห้วงวรรณคดี และการอ่านจับใจความสำคัญของวรรณคดีได้

1. ข้อใดไม่ใช่การอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์ห้วงวรรณคดี
 - ก. การอ่านแล้ววิเคราะห์ห้วงงานเขียนได้
 - ข. การเขียนซึ่งเกิดจากการอ่านอย่างใคร่ครวญ
 - ค. การอ่านและการเขียนที่ควบคู่กับการคิดวิเคราะห์
 - ง. การเขียนที่ใช้หลักการวิจารณ์เบื้องต้นในการคิดวิเคราะห์

จุดประสงค์ข้อที่ 2 จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

2. การอ่านและการเขียนใช้เป็นแนวทางในการรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างไร
 - ก. ส่งเสริมการเรียนรู้ให้ผู้อ่านเกิดทักษะมากยิ่งขึ้น
 - ข. ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเขียนได้เป็นอย่างดี
 - ค. การอ่านและการเขียนใช้ในการเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ
 - ง. ช่วยสร้างพื้นฐานด้านความคิดด้านสติปัญญาจากการเขียน

จุดประสงค์ข้อที่ 3 ระบุกรอบแนวคิด และฝั่งความคิดของเรื่องที่อ่านได้

3. “ความเครียดเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ความสุขของเราลดลง”

จากข้อความดังกล่าวเหมาะที่จะนำมาเขียนฝั่งความคิดในหัวข้อใด

 - ก. สุขลดเพราะเครียด
 - ข. โรคจากความเครียด
 - ค. การควบคุมความเครียด
 - ง. ภาวะทางอารมณ์ของคนไทย

จุดประสงค์ข้อที่ 4 วิเคราะห์เนื้อความจากการอ่านวรรณคดีได้

4.

การที่สุนัขจิ้งจอกพยายามละทิ้งโลกหรือกิเลสนั้น ได้ทิ้งความเบื่อน่าย เกลียดชัง หรือด้วยปัญญา หากทิ้งด้วยความหมดเรี่ยวหมดแรงเมื่อกระโดดขึ้นจับองุ่น โดยพยายาม กระโดดหลายครั้งหลายครา แล้วไม่ถึงจึงอุทานว่า “องุ่นเปรี้ยว”
(ปัญญาพินธุ พจนะลาวัณย์: อ่านทักษะก้าวหน้าในยุคสมัยแห่งความล้ำหลังผ่าน ส.ธรรมยุทธ)

ข้อใดคือใจความสำคัญของข้อความนี้

- ก. คนพาลย่อมกล่าวร้ายผู้อื่นเมื่อสิ่งที่ตนทำล้มเหลว
- ข. ผู้ที่ไม่มีความพยายามมักจะโทษ ดิน ฟ้า อากาศเสมอ
- ค. ความเบื่อน่ายในสิ่งที่ทำมักประสบผลสำเร็จยาก
- ง. ความผิดของคนอื่นเท่าเทียมความผิดของเราเท่าเส้นขน

จุดประสงค์ข้อที่ 5 บอกประโยชน์และขั้นตอนของการเขียนสรุปความและการเขียนย่อความได้

5. ข้อใดคือความเหมือนของขั้นตอนการสรุปความและการย่อความ

- ก. ใช้คำย่อเพื่อให้ใจความสั้นที่สุด
- ข. เขียนโดยใช้ข้อความที่ลึกซึ้งกินใจ
- ค. ใช้คำที่บรรยายจินตภาพได้ชัดเจน
- ง. เขียนสาระสำคัญโดยใช้สำนวนของผู้เขียนเอง

จุดประสงค์ข้อที่ 6 จับประเด็นสำคัญจากการอ่านวรรณคดีได้

6.

“พรุ้งนี้จะยกยาตรา	ไปวิไลศมาหรา <u>สิงขร</u>
ให้สามนั้ดดาฤทธิรอน	ยกนิกรเป็นกองหน้าไป”
จรกาให้เดินเป็นทัพหลัง	แต่งตั้งตามกระบวนพยุห้ใหญ่
ตั้งเสร็จเสด็จคลาไคล	เข้าไปปราสาทสุรกายูจน์

ข้อใดมีความหมายเหมือนคำที่ขีดเส้นใต้

- ก. ภูผา
- ข. สาคร
- ค. วนา
- ง. ศิลา

7. ข้อใดเป็นเหตุผลในการไปเสี่ยงเทียนเลือกคู่ของนุชบา

- ก. นุชบาสนใจกับการเลือกคู่ครองของตน
- ข. ท้าวดาหาประสงค์ให้นุชบาเสี่ยงเทียนเลือกคู่
- ค. องค์มะเดหวิอยากให้อิเหนาเป็นคู่ของนุชบามากกว่าจรกา
- ง. นุชบาต้องการรู้ว่าระหว่างจรกากับอิเหนาใครจะเป็นคู่ของตน

จุดประสงค์ข้อที่ 7 อ่านตีความจากวรรณคดีได้

8. ข้อใดแสดงอาการดีใจของนางสนมนางกำนัล จากข้อความ “ตามเสด็จพระทรงธรรม์ไปใช้น” ได้ชัดเจนที่สุด

ก. บ้างเที่ยวไถ่ของจ่านาเขา	คราวเสียแปดเก้ากับชะหัว
ดอกเบ็ยค้ำติดกันพันพัว	มิให้อึ่งออกตัวกลัวอาย
ข. บ้างไว้ทรัพย์ไม่เสียมเจียมตน	อุตส่าห์ซ่อนจนชวนขวย
ไปเชื่อเช่าเขามาทำกรุยกราย	แต่งกายประกวดอวดมั่งมี
ค. บ้างวอนว่ให้ป่าตัดผมใหม่	เก็บไรประสมรอยสอยขนเม่น
ติดขี้ผึ้งจับควั่นกันกระเด็น	เวลาเย็นทาทนหมักไว้
ง. ลางคนบ่นว่าเป็นที่สุด	สงกรานต์ศรัทธาก็หาเหมือนครั้งนี้ไม่
ยินดีปรีดาจะคลาไคล	ทั่วทุกนางในพระกำนัล

จุดประสงค์ข้อที่ 8 แปลคำศัพท์ในวรรณคดีได้ถูกต้อง

9. บทประพันธ์ในข้อใดที่มีนัยเปรียบเทียบต่างจากข้ออื่น

ก. ด้วยได้ไปเห็นนางสวรรค์	ผิวพรรณผ่องเหมือนกับเดือนหงาย
ข. เห็นโฉมพระราชบุตรี	งามล้ำวีรีในแหล่งหล้า
ค. พักตร์น้องละอองนวลปลั่งเปล่ง	ดั่งดวงจันทร์วันเพ็ญประไพศรี
ง. อรชรอ่อนแอ้นทั้งอินทรี	ดั่งกินรีลงสรงคกงาลัย

10..

ครั้นถึงท้องธารธารา	เสียงชลฉานฉ่ำชลาไหล
ร่มรื่นพื้นพรรณมิ่งไม้	ระบัดใบบังแสงทินกร

จากบทประพันธ์นี้ บรรยายธรรมชาติอย่างไร

- น้ำตกไหลและร่มรื่นด้วยต้นไม้ขนานาพรรณ
- น้ำตกหลากหลายชั้นรอบล้อมด้วยพืชนานาพรรณ
- น้ำตกที่สวยงามเห็นแสงสะท้อนจากพระอาทิตย์
- น้ำตกเขียวกรากไหลสาดกระเด็นพืชที่อยู่รอบข้าง

เฉลยแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย

ข้อที่
1 ข
2 ค
3 ก
4 ก
5 ง
6 ก
7 ง
8 ง
9 ข
10 ก

แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ และประเมินค่าวรรณคดี

รายวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนนายายอามพิทยาคม อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี

คำชี้แจง แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์และประเมินค่าวรรณคดี เป็นแบบทดสอบแบบอัตนัย เขียนอธิบายเหตุผลสนับสนุนการตอบ โดยใช้ภาษาเรียบเรียงข้อความ จำนวน 4 ข้อ 20 คะแนน โดยเขียนตอบคำถามในประเด็นดังนี้

1. เขียนวิเคราะห์ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับเนื้อเรื่องในบทประพันธ์
2. วิเคราะห์คุณค่าด้านกลวิธีการแต่งของผู้แต่งด้านรสคำและรสความของวรรณคดี
3. วิเคราะห์ด้านความรู้และความคิดดังนี้

- เขียนวิเคราะห์บทประพันธ์ที่กำหนดให้ต่อไปนี่ว่าสะท้อนภาพสังคม

ในด้านประเพณีวัฒนธรรม ค่านิยม และคติความเชื่อในวรรณคดีอย่างไร

- เขียนสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดี และบอกวิธีการนำข้อคิดไป

ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วิจัย และประเมินค่าวรรณคดี

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

คำสั่ง ให้นักเรียนเขียนอธิบายโดยการตอบคำถาม จำนวน 4 ข้อ 20 คะแนน

ข้อ 1.

<p style="text-align: center;">เมื่อนั้น</p> <p>จึงตอบคำระเด่นมนตรี แต่เขาว์มานั้นได้ตุนาหงัน จึงทำตามจารีตโบราณมา ครั้นจำเรียวัยขึ้นทั้งสอง น้ดจะแต่งวิวาห์มงคล เจ้าตัดมาว่าไม่เลี้ยงเทวี การจึงขาดกันแต่นั้นมา ครั้นข้างจรกามากล่าว เจ้ามาทำหยาบหยามเอาตามใจ</p>	<p style="text-align: center;">โฉมองค์มะเดหี</p> <p>เจ้าว่าได้ด้วยมีศักดิ์ เพราะร่วมวงศ์พงศ์พันธุ์สัญญา หวังมิให้วงศ์อื่นปน ท้าวปองจะปลูกให้เป็นผล กุศลไม่เคยคู่กับน้ดดา ให้มีคู่เกิดตามปรารถนา ทรงธรรมก็ไม่ว่าประการใด สมพระทัยท้าวจึงยกให้ แกล้งจะให้ได้ความอัประมาณ</p>
--	--

1. เขียนวิเคราะห์ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับเนื้อเรื่องในบทประพันธ์

2. เขียนวิเคราะห์คุณค่าด้านกลวิธีการแต่งของผู้แต่งด้านรสคำ และรสความของวรรณคดี

3. เขียนวิเคราะห์ด้านความรู้และความคิดตั้งนี้วิเคราะห์บทประพันธ์ที่กำหนดให้ว่าสะท้อนภาพสังคมในด้านประเพณีวัฒนธรรม ค่านิยม และคติความเชื่อในวรรณคดีอย่างไรและสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดี และบอกวิธีการนำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ และประเมินค่าวรรณคดี

ข้อ 1.

1. เขียนวิเคราะห์ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับเนื้อเรื่องในบทประพันธ์
องค์มะเคเหวีก้าวในฐานะเป็นมารดาของบุษบา ต้องการดำเนินอิเหนาให้เห็นความ
บกพร่อง ในอดีต และเตือนเรื่องการกระทำอันไม่เหมาะสมซึ่งจะทำให้เกิดความอับอายกับอีกฝ่าย
ได้
2. วิเคราะห์คุณค่าด้านกลวิธีการแต่งของผู้แต่งด้านรสคำและรสความของวรรณคดี
 - ในด้านรสคำ ผู้แต่งได้เลือกใช้คำที่มีเสียงเสนาะ ซึ่งเกิดการใช้คำสัมผัสคล้องจอง
คือการสัมผัสสระ เช่น วงศ์-พงศ์ และการสัมผัสอักษร เช่น หยาบ-หยาม นอกจากนั้นยังมีการใช้คำ
ภาษาชาวบ้าน เช่น ตูนาหงัน แปลว่า คู่หมั้นคู่หมาย
 - ในด้านรสความ ผู้แต่งได้ใช้โวหารภาพพจน์ ซึ่งใช้ความเปรียบเทียบอุปมาอุปไมย เช่น
ครั้นจำเรียววัยขึ้นทั้งสอง ท้าวปองจะปลูกให้เป็นผลซึ่งเป็นสิ่งที่ท้าวคาคาคาดหวังให้อิเหนานั้น
แต่งงานกับบุษบา และเกิดรสวรรณคดี คือรสพิโรชวาทัง ซึ่งเป็นความขุ่นเคืองใจของมะเคเหวี่
3. วิเคราะห์ด้านความรู้และความคิดดังนี้
 - บทประพันธ์นี้สะท้อนภาพสังคมด้านประเพณีและวัฒนธรรม คือการจับคู่แต่งงาน
ภายในวงศ์วานเดียวกันของกษัตริย์ เพื่อไม่ให้เชื้อสายผิดพงศัพันธ์ หรือการคลุมถุงชน เพื่อเข้าพิธี
แต่งงานซึ่งในปัจจุบันยังปรากฏวัฒนธรรมแนวนี้ในหมู่สังคมผู้ที่มีฐานะดี เพื่อต้องการสืบทอด
กิจการของตน โดยการจับคู่ให้กับลูกหลาน
 - ข้อคิดเตือนใจจากเรื่อง คือการกระทำใด ๆ ก็ตามควรให้ความเคารพยำเกรงต่อ
ผู้อาวุโสจึงจะถือได้ว่าเป็นผู้อ่อนน้อมถ่อมตน และชี้ให้เห็นเรื่องกฎของการกระทำ ว่าทำสิ่งใดไว้
ย่อมเกิดผลนั้นตามมาซึ่งสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน เรื่องการใช้เหตุผลในการตัดสินใจ
ทำสิ่งใด ๆ เพื่อไม่สร้างความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น